

BESLISSING

van de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten inzake het bezwaar van

(hierna: “belanghebbende”)

gericht tegen het door de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: “algemene raad”) genomen besluit van 25 februari 2021, inhoudende gedeeltelijke openbaarmaking van documenten ingevolge artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: “Wob”).

Inleiding en procesverloop

1. Bij aangetekende brief van 19 november 2020, tevens verzonden per e-mail, verzoekt belanghebbende de algemene raad tot openbaarmaking van alle documenten waaruit blijkt dat de geheimhouding van advocaten, alsmede de mensenrechten – in het bijzonder de vrijheid van meningsuiting en van vergadering – zijn meegewogen bij de totstandkoming van de regelgeving betreffende kwaliteitstoetsen, bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet juncto, artikel 4.3a, eerste lid, aanhef en onderdeel a en artikel 4.3b, eerste lid, van de Verordening op de advocatuur.
2. Bij brief van 25 februari 2021, verzonden per e-mail, zendt de algemene raad de beslissing op het Wob-verzoek aan belanghebbende met in de bijlage de relevante Wob-artikelen, een inventarislijst en de gedeeltelijk geopenbaarde documenten.
3. Bij aangetekende brief van 13 maart 2021 maakt belanghebbende bezwaar bij de algemene raad tegen het besluit van 25 februari 2021. Bij e-mail van 22 maart 2021 vult belanghebbende zijn bezwaar aan.
4. Op 20 april 2021 is belanghebbende, vergezeld door [REDACTED], namens de algemene raad in persoon gehoord door mr. R.R. Crince le Roy, lid van de algemene raad, in aanwezigheid van [REDACTED], griffier.
5. Bij besluit van 19 mei 2021 wordt het bezwaar van belanghebbende door de algemene raad niet-ontvankelijk en overigens ongegrond verklaard.
6. Tegen voornoemd besluit stelt belanghebbende beroep in bij de rechtbank Midden-Nederland, welk beroep op 16 december 2021 ter zitting is behandeld.
7. Op 4 april 2022, verzonden op 21 april 2022, volgt een tussenuitspraak van de rechtbank Midden-Nederland (hierna: “tussenuitspraak”).¹

Tussenuitspraak

8. Met de tussenuitspraak stelt de rechtbank de algemene raad in de gelegenheid om binnen zes weken na verzending van de tussenuitspraak het in de uitspraak geconstateerde gebrek te herstellen met inachtneming van hetgeen de rechtbank in de uitspraak heeft overwogen.

¹ In het beroep met zaaknummer UTR 21 / 2640 WOB V49.

Beslissing 201320

9. In de tussenuitspraak constateert de rechtbank dat:
- i) de algemene raad passages in de documenten 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10 en 18 en in zijn geheel document 20 ten onrechte niet heeft getoetst aan de weigeringsgronden uit de Wob en dat alsnog moet doen. Niet valt in te zien dat deze passages en dit document buiten de reikwijdte van het verzoek van belanghebbende zouden vallen; de algemene raad heeft eisers verzoek te beperkt opgevat;
 - ii) openbaarmaking in de zin van de Wob, openbaarmaking voor eenieder betekent. Dat de documenten 60, 87, 88, 92, 95, 99 t/m 101, 103 t/m 107, 110, 112, 113, 116, 118, 119, 122 t/m 125 en 127 raadpleegbaar voor belanghebbende zijn via de website MijnOrde.advocatenorde.nl, wil niet zeggen dat de documenten daarom buiten de reikwijdte van zijn verzoek vallen. De algemene raad moeten beoordelen of deze documenten openbaar gemaakt kunnen worden of dat er weigeringsgronden zijn die zich daartegen verzetten; en
 - iii) document 97 niet identiek is aan document 96 en alsnog beoordeeld moet worden. Daarnaast overweegt de rechtbank dat de bijlagen bij document 42, voor zover ze al zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen persoonlijke beleidsopvattingen bevatten. Verder is document 73 volgens de rechtbank weliswaar opgesteld voor intern beraad, maar valt niet in te zien waarom dit document volledig is geweigerd. Ook is bij dit document onvoldoende gemotiveerd wie en waarom onevenredig wordt benadeeld door openbaarmaking.
10. Concluderend overweegt de rechtbank dat het bestreden besluit in strijd met artikel 7:12 (motiveringsgebrek) van de Algemene wet bestuursrecht is genomen. De rechtbank stelt de algemene raad in de gelegenheid het geconstateerde gebrek te herstellen. Daartoe dient de algemene raad de documenten die staan op de website MijnOrde.advocatenorde.nl en de passages in de documenten 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 18 en document 20 alsnog te beoordelen. Verder moet de algemene raad de bijlagen bij document 42, document 73 en document 97 alsnog openbaar maken dan wel alsnog gemotiveerd uiteenzetten waarom dat niet kan.

Toetsingskader

11. Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (hierna: "Woo") in werking getreden. De Wob wordt daarmee ingetrokken. Er is met de Woo echter niet voorzien in overgangsrecht. In dat kader overwoog de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in haar uitspraak van 26 april 2022 dat dit tot gevolg heeft dat de Woo onmiddellijke werking heeft en dat met ingang van 1 mei 2022 besluiten op vóór de inwerkingtreding van de Woo ingediende Wob-verzoeken met inachtneming van de bepalingen van de Woo moeten worden genomen. Dat geldt in principe ook voor besluiten op bezwaar of besluiten die worden genomen na een bestuurlijke of judiciële lus.²
12. In casu stelt de rechtbank de algemene raad door middel van een bestuurlijke lus in de gelegenheid een gebrek te herstellen. Gelet op het voorgaande is de Woo derhalve het toetsingskader voor het onderhavige herstelbesluit. Hierna volgen de relevante artikelen uit de Woo. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat het deel van het besluit van 19 mei 2021 dat op basis van de tussenuitspraak niet hersteld dient te worden, in stand blijft met toepassing van het toetsingskader van de Wob.³

² ABRvS 26 april 2022, ECLI:NL:RVS:2022:1223, r.o. 11.

³ Zie ook overwegingen 19 en 20 van onderhavig besluit.

Beslissing 201320

13. Ingevolge artikel 4.1, eerste lid, van de Woo kan eenieder een verzoek om publieke informatie richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.
14. Ingevolge artikel 5.1, tweede lid, van de Woo blijft het openbaar maken van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. [...];
 - b. [...];
 - c. [...];
 - d. [...];
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. [...];
 - g. [...];
 - i. het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen.
15. Ingevolge artikel 5.1, derde lid, van de Woo bevat het besluit – indien een verzoek tot openbaarmaking op een van de in het tweede lid genoemde grond wordt afgewezen – hiervoor een uitdrukkelijke motivering.
16. Ingevolge artikel 5.2, eerste lid, van de Woo wordt in geval van een verzoek om informatie uit documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad, niet zijnde feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter.
17. Ingevolge artikel 5.2, tweede lid, van de Woo kan het bestuursorgaan over persoonlijke beleidsopvattingen met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie verstrekken in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
18. Ingevolge artikel 5.3, van de Woo motiveert het bestuursorgaan bij een verzoek om informatie die ouder is dan vijf jaar bij een weigering van die informatie waarom de in artikel 5.1, tweede of vijfde lid, of artikel 5.2 bedoelde belangen ondanks het tijdsverloop zwaarder wegen dan het algemeen belang van openbaarheid.

Herstelbesluit

19. Ter uitvoering van de tussenuitspraak wordt hiermee, met inachtneming van die tussenuitspraak, de beslissing op bezwaar van 19 mei 2021 ingetrokken, uitsluitend voor zover het betreft:
 - 1) het besluitonderdeel met betrekking tot de passages in de documenten 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10 en 18 waarvan in de tussenuitspraak is geoordeeld dat deze passages alsnog beoordeeld moeten worden;
 - 2) het besluitonderdeel met betrekking tot de documenten 20, 60, 87, 88, 92, 95, 99 t/m 101, 103 t/m 107, 110, 112, 113, 116, 117, 118, 119, 122 t/m 125 en 127 die voor

Beslissing 201320

belanghebbende op de website MijnOrde.advocatenorde.nl raadpleegbaar zijn, waarvan in de tussenuitspraak is geoordeeld dat deze documenten alsnog beoordeeld moeten worden; 3) het besluitonderdeel met betrekking tot de bijlagen bij document 42 en de documenten 73 en 97, waarvan in de tussenuitspraak is geoordeeld dat deze alsnog openbaar gemaakt moeten worden dan wel alsnog gemotiveerd uiteengezet moet worden waarom dat niet kan.

Naast de hiervoor genoemde besluitonderdelen, wordt het besluitonderdeel ingetrokken voor zover het betreft de ongegrondverklaring van het bezwaarschrift met betrekking tot de hiervoor genoemde (passages van) documenten.

Voor deze besluitonderdelen treden in de plaats de overwegingen van dit besluit. Voor het overige wordt het besluit van 19 mei 2021 in stand gelaten.

20. Hierna volgt wat per onderdeel (1, 2 en 3) is besloten en welke overwegingen hieraan ten grondslag liggen. Afgesloten wordt met de beslissing. Bij dit besluit is tevens een inventarislijst als bijlage 1 gevoegd.

Beoordeling

1) Passages in documenten 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10 en 18

21. Ten aanzien van de passages in bovengenoemde documenten is bij besluit van 25 februari 2021 - zoals in stand gelaten in het besluit van 19 mei 2021 - overwogen dat deze passages buiten de reikwijdte van het verzoek van belanghebbende vallen. Deze specifieke passages worden hierna gelet op de overwegingen 8, 15 en 16 van de tussenuitspraak alsnog op basis van de Woo beoordeeld.

Persoonlijke beleidsopvattingen voor intern beraad (5.2-1 Woo)

22. Voor de definitiebepaling van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo verwijst de algemene raad belanghebbende naar overweging 16 van onderhavig besluit. Achtergrond van dit artikel is dat ambtenaren frank en vrij hun opvatting moeten kunnen geven over beleidskwesties en beleidskeuzes, ten behoeve van het interne beraad. Een zekere mate van intimiteit en veiligheid is noodzakelijk om te kunnen komen tot een effectieve besluitvorming. Ambtenaren en bestuurders moeten derhalve vrijelijk met elkaar van gedachten kunnen wisselen over een dossier, beleidsproces, ambtelijk advies of wetsontwerp. De bepaling is kort gezegd bedoeld om deelnemers aan het intern beraad te beschermen tegen het bekend worden van hun bijdrage aan dat beraad, om zo te vermijden dat deelnemers zich in het intern beraad (in toekomstige gevallen) terughoudend opstellen en het beraad daarmee niet volledig wordt gevoerd.
23. Met inachtneming van het voorgaande is de algemene raad van oordeel dat passages in de documenten 1, 2, 3, 4, 5 en 7 persoonlijke beleidsopvattingen bevatten, bedoeld voor intern beraad. Deze passages zijn derhalve geweigerd op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo. Deze specifieke passages worden hierna per document nader beschouwd.

Document 1

24. In document 1 (AR-notitie), waarin een aanpak voor de inrichting van kwaliteitstoetsen wordt voorgesteld aan de algemene raad door medewerkers van het bureau van de NOvA, is een vijftal passages weggelakt op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo. Het document waarin deze passages zich bevinden, is opgesteld met het oogmerk van intern overleg en

Beslissing 201320

afstemming. De passages bevatten voorstellen, overwegingen, subjectieve verwachtingen/opvattingen en concepten in het kader van de op dat moment voorgestelde aanpak kwaliteitstoetsen. De passages zien onder andere op peer review, ICT en financiën.

Document 2

25. In document 2 (AR-notitie), waarin een voorstel/concept voor de inrichting van kwaliteitstoetsen nader wordt uitgewerkt door medewerkers van het bureau van de NOvA ten behoeve van de algemene raad, is een drietal passages weggelakt op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo. Het document waarin deze passages zich bevinden, is opgesteld met het oogmerk van intern overleg en afstemming. De passages bevatten voorstellen, ambtelijke adviezen en concepten ten aanzien van de ontwikkelingen in het project kwaliteitstoetsen.

Document 3

26. In document 3 (AR-notitie), waarin een aanpak voor de inrichting van kwaliteitstoetsen wordt geschetst en voorgelegd aan de algemene raad door medewerkers van het bureau van de NOvA, is één passage weggelakt op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo. Het document waarin deze passage zich bevindt, is opgesteld met het oogmerk van intern overleg en afstemming. De passage bevat een visie, voorstellen en overwegingen van CvA-fracties en medewerkers van het bureau van de NOvA ten aanzien van het voorgestelde kostenaspect bij peer review.

Document 4

27. In document 4 (AR-notitie), waarin een conceptroute inzake de kwaliteitstoetsen wordt voorgesteld, is één passage weggelakt op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo. Het document waarin deze passage zich bevindt, is opgesteld met het oogmerk van intern overleg en afstemming. De passage bevat een visie, voorstellen en overwegingen ten aanzien van het voorgestelde kostenaspect bij peer review.

Document 5

28. In document 5 (AR-notitie), waarin een nadere inrichting van de kwaliteitstoetsen wordt voorgesteld door medewerkers van het bureau van de NOvA aan de algemene raad, is één passage weggelakt op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo. Het document waarin deze passage zich bevindt, is opgesteld met het oogmerk van intern overleg en afstemming. De passage bevat een voorstel, concept en overweging met betrekking tot de financiële consequenties van de voorgestelde inrichting kwaliteitstoetsen.

Document 7

29. In document 7 (AR-notitie), waarin een toelichting wordt gegeven door medewerkers van het bureau van de NOvA op de conceptnotitie voor het CvA, is één passage weggelakt op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo. Het document waarin deze passage zich bevindt, is opgesteld met het oogmerk van intern overleg en afstemming. De passage bevat een visie/standpunt van het ministerie van Justitie en Veiligheid over wijziging van de Advocatenwet.
30. De documenten 1, 2, 3, 4, 5 en 7 zoals hierboven besproken zijn allemaal ouder dan vijf jaar. De algemene raad is bij al op grond van de Woo beoordeelde passages van deze documenten van oordeel dat ondanks het tijdsverloop het belang van bescherming van het

Beslissing 201320

intern beraad zwaarder weegt dan het algemeen belang van openbaarheid. Medewerkers moeten zich vrij kunnen voelen om van gedachten te wisselen en voorstellen te doen ten behoeve van het beleidsproces. Dit geldt des te meer voor het beginstadium hiervan. De beperking heeft daarnaast - ondanks het tijdsverloop - nog steeds tot doel het voorkomen van het verkrijgen van een recht op onrijpe of eenzijdige informatie. Daar komt bij dat veel informatie over de (stappen die zijn gezet in de) totstandkoming van de kwaliteitstoetsen openbaar wordt gemaakt door middel van CvA-stukken over dit onderwerp; waaronder notities en verslagen. Hierdoor kan openbaarmaking van de eerste gedachtevorming in de desbetreffende AR-notities achterwege blijven. De algemene raad verwijst belanghebbende voor de CvA-stukken naar de overwegingen 32 tot en met 40 van dit besluit.

Buiten de reikwijdte van het verzoek

31. De algemene raad is, gelet op onderstaande overwegingen, van oordeel dat bepaalde passages van de documenten 1, 4, 9, 10 en 18 alsnog buiten de reikwijdte van het verzoek vallen. In de documenten 1 en 4 wordt namelijk in passages over andere onderwerpen gesproken die - naast de kwaliteitstoetsen - onder het project 'kwaliteit' vallen. De documenten 9 en 10 bevatten daarnaast informatie over wie op welk moment informatie heeft verzameld dan wel e-mails heeft aangeleverd in het kader van onderhavig Wob-verzoek. Deze doorzendmails dateren van na de datum van indiening van het Wob-verzoek. Tot slot betreft een deel van een passage van document 18 (onder kernpunten en tweede bolletje) een ander onderwerp dan kwaliteitstoetsen.

2) Documenten 20, 60, 87, 88, 92, 95, 99 t/m 101, 103 t/m 107, 110, 112, 113, 116, 117, 118, 119, 122 t/m 125 en 127 (MijnOrde)

32. Ten aanzien van bovengenoemde documenten is door de algemene raad bij besluit van 25 februari 2021 - zoals in stand gelaten in het besluit van 19 mei 2021 - overwogen dat deze documenten reeds raadpleegbaar zijn voor belanghebbende via de website MijnOrde.advocatenorde.nl en daarmee niet onder de reikwijdte van zijn verzoek vallen. Gelet op de overwegingen 9, 10, 15 en 16 van de tussenuitspraak worden deze documenten hierna alsnog op basis van de Woo beoordeeld.

Geheel openbaar

33. De documenten 20, 87, 95, 103, 104, 106, 112, 122, 123, 124, 125, 126 en 127 maakt de algemene raad geheel openbaar.

Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (5.1-2.e Woo)

34. Ingevolge artikel 5.1, tweede lid en onderdeel e, van de Woo blijft het openbaar maken van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.
35. In de documenten 60, 88, 92, 99, 100, 101, 105, 110, 113, 117 en 118 staat informatie die raakt aan de persoonlijke levenssfeer. Deze informatie wordt niet verstrekt, waarmee de documenten deels worden geopenbaard. In deze documenten staan namen, een e-mailadres, een functieaanduiding en een telefoonnummer en zijn derhalve herleidbaar tot personen en privacygevoelig. Ten aanzien van deze informatie is de algemene raad van oordeel dat het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het algemeen belang van openbaarheid. Hierbij is van belang dat het niet gaat om personen die wegens hun functie in de openbaarheid treden en om die reden zouden

Beslissing 201320

moeten aanvaarden dat hun naam openbaar wordt. Bovendien zijn in een aantal documenten de namen weggelakt van CvA-leden met het oog op het geanonimiseerd kunnen verstrekken van hun persoonlijke beleidsopvattingen. Voor deze documenten geldt dat wel zichtbaar blijft vanuit welke fractie de persoonlijke beleidsopvatting afkomstig is, hetgeen naar het oordeel van de algemene raad afdoende is in het belang van openbaarheid en daarmee de publieke/democratische controle.

36. De hiervoor besproken documenten 60, 88, 92, 99, 100, 101, 105, 110, 113, 117 en 118 zijn allemaal ouder dan vijf jaar. De algemene raad is bij al op grond van de Woo beoordeelde passages van deze documenten van oordeel dat ondanks het tijdsverloop het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer zwaarder weegt dan het algemeen belang van openbaarheid. Het verloop van tijd doet in deze gevallen geen afbreuk aan bescherming van het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, omdat de hieraan ten grondslag liggende argumenten nog actueel zijn.

Persoonlijke beleidsopvattingen voor intern beraad (5.2-1 Woo)

37. Voor de definitiebepaling en betekenis van persoonlijke beleidsopvattingen voor intern beraad verwijst de algemene raad belanghebbende naar de overwegingen 16 en 22 van onderhavig besluit.
38. De documenten 116 en 119 bevatten concepten van de documenten 117 respectievelijk 127. Ten aanzien van deze concepten merkt de algemene raad het volgende op. Conceptversies van documenten zijn opgesteld met het oogmerk van intern beraad en afstemming. Voor zover de concepten afwijken van de definitieve versie, bevat de inhoud van de concepten een voorstel gedaan door de betrokken personen. Gelet op deze overwegingen worden de conceptversies (documenten 116 en 119) van de voorhanden zijnde (deels) openbare definitieve versies (documenten 117 en 127) in het geheel niet verstrekt op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo.
39. Ook de documenten 116 en 119 zijn ouder dan vijf jaar. De algemene raad is bij deze documenten van oordeel dat ondanks het tijdsverloop het belang van bescherming van het interne beraad zwaarder weegt dan het algemeen belang van openbaarheid. Gelet op het feit dat sprake is van conceptversies, waarvan de definitieve versies (deels) openbaar zijn, verdienen deze documenten ook na verloop van vijf jaar nog bescherming onder artikel 5.2, eerste lid, van de Woo. Aan het belang van openbaarmaking is naar het oordeel van de algemene raad met gedeeltelijke verstrekking van de definitieve versies van deze documenten reeds voldoende tegemoetgekomen. Bescherming van het belang om in alle vrijheid van gedachten te wisselen en in dat verband conceptversies op te stellen, is ook na verloop van vijf jaar nog relevant.

Buiten de reikwijdte van het verzoek

40. Ten slotte is de algemene raad van oordeel dat bepaalde passages van de documenten 92, 99, 100, 101, 105, 110, 113, 117 en 118 buiten de reikwijdte van het verzoek van belanghebbende vallen. In de verslaglegging van de CvA-vergaderingen - documenten 92, 100, 101, 105, 110, 113 en 118 – komen namelijk naast de kwaliteitstoetsen tevens andere onderwerpen aan bod. Hetzelfde geldt voor document 117 dat een CvA-notitie met ook andere onderwerpen bevat.

Beslissing 201320

3) Bijlagen bij document 42, documenten 73 en 97

41. De documenten 42, 73 en 97 zijn in het besluit van 25 februari 2021 – zoals in stand gehouden bij besluit van 19 mei 2021 – geheel geweigerd. Document 42 is geweigerd op basis van de artikelen 10, tweede lid, onderdelen e en g en artikel 11, eerste lid, van de Wob. Document 73 is geweigerd op basis van artikel 10, tweede lid, onderdeel g en artikel 11, eerste lid, van de Wob. Over document 97 is opgemerkt dat dit hetzelfde is als document 96, welk laatstgenoemd document geheel geweigerd is op basis van artikel 10, tweede lid en onderdeel g en artikel 11, eerste lid, van de Wob. Gelet op de overwegingen 11, 13, 14, 15 en 16 van de tussenuitspraak, worden deze documenten (met bijlagen) nogmaals beoordeeld om te bezien of ze alsnog openbaar moeten worden gemaakt dan wel een nadere motivering vereisen.

Bijlagen bij document 42

42. In haar tussenuitspraak oordeelt de rechtbank ten aanzien van document 42 dat de bijlagen hierbij, voor zover ze al zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen persoonlijke beleidsopvattingen bevatten. De rechtbank geeft dit oordeel dus uitsluitend met betrekking tot de bijlagen. Dit heeft tot gevolg dat op de conceptnotitie zelf die voorafgaat aan de bijlagen de weigeringsgronden op basis van de Wob van toepassing blijven. Ten aanzien van de bijlagen oordeelt de algemene raad in dit herstelbesluit als volgt. Bijlage 1 betreft een voorgestelde wijziging van artikel 26 van de Advocatenwet inclusief Memorie van Toelichting, deze bijlage maakt de algemene raad geheel openbaar. Met betrekking tot de overige bijlagen (2 tot en met 6) is de algemene raad van oordeel dat deze andere onderwerpen betreffen binnen het project 'kwaliteit' en derhalve buiten de reikwijdte van het verzoek van belanghebbende vallen.

Document 73

43. In haar tussenuitspraak oordeelt de rechtbank ten aanzien van document 73 dat dit document weliswaar is opgesteld ten behoeve van intern beraad, en enkele beleidsopvattingen bevat, maar dat niet valt in te zien waarom het document volledig is geweigerd. Na dit document opnieuw te hebben bestudeerd, is de algemene raad van oordeel dat dit document niet in het geheel kan worden geweigerd. Het document bevat weliswaar passages met persoonlijke beleidsopvattingen bedoeld voor intern beraad, maar de overige informatie is feitelijk en reeds vindbaar.
44. De passages die wel aan te merken zijn als persoonlijke beleidsopvattingen voor intern beraad bevatten concept-antwoorden op bepaalde vragen die door de fracties zijn gesteld. De definitieve antwoorden van de Minister zijn raadpleegbaar via:
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-35262-6.html>. Bovendien bevatten de weggelakte passages opmerkingen en voorstellen. Gelet op het voorgaande zijn deze passages geweigerd op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo.
45. Tevens zijn deze passages geweigerd op grond van artikel 5.1, tweede lid en onderdeel i, van de Woo, omdat openbaarmaking van deze informatie de goede samenwerking tussen de NOvA en het ministerie van Justitie en Veiligheid onder druk kan zetten. Bij openbaarmaking zullen betrokken medewerkers en organisaties zich in de toekomst namelijk minder vrij voelen om hun gedachten uit te wisselen of om informatie, input te vragen, hetgeen van invloed kan zijn op het goed functioneren van beide partijen.

Beslissing 201320

Document 97

46. Over document 97 overweegt de rechtbank in haar tussenuitspraak dat dit document niet identiek is aan document 96, omdat document 97 anders dan document 96 een handgeschreven aantekening bevat. Gelet hierop geeft de rechtbank aan dat de algemene raad over document 97 nog moet oordelen. Met inachtneming van onderstaande overwegingen wordt document 97 (een notitie van de fractie Gelderland) geheel geweigerd op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo en artikel 5.1, tweede lid en onderdeel i, van de Woo.
47. In document 97 deelt de CvA-fractie Gelderland standpunten, opmerkingen en voorstellen naar aanleiding van een notitie van de algemene raad inzake kwaliteitstoetsen, welke kunnen worden aangemerkt als persoonlijke beleidsopvattingen voor intern beraad. Deze persoonlijke beleidsopvattingen worden niet verstrekt. Document 97 is grotendeels identiek aan document 96 waarvan openbaarmaking eveneens geheel is geweigerd (op basis van de Wob). Anders dan in document 96 staat in document 97 nog een handgeschreven aantekening. Ook ten aanzien van deze handgeschreven aantekening van een medewerker van het bureau van de NOvA geldt dat deze is aan te merken als een persoonlijke beleidsopvatting voor intern beraad.
48. Daar komt bij dat openbaarmaking van dit document afbreuk zou doen aan de vertrouwelijkheid waarmee deze standpunten, opmerkingen en voorstellen door de CvA-fractie op papier zijn gezet. Openbaarmaking van dit document zou derhalve de goede samenwerking tussen de CvA-fracties en de algemene raad onder druk kunnen zetten. Het belang van het goed functioneren van deze twee bestuursorganen weegt hier derhalve ook zwaarder dan het algemene belang van openbaarheid.
49. Voor document 97 geldt dat dit document ouder is dan vijf jaar. De algemene raad is van oordeel dat ondanks het tijdsverloop de belangen van bescherming van het intern beraad en het goed functioneren van de bestuursorganen zwaarder wegen dan het algemeen belang van openbaarheid. Het verloop van tijd doet bij dit document geen afbreuk aan de hiervoor genoemde belangen, omdat de hieraan ten grondslag liggende argumenten – waaronder de vertrouwelijkheid en goede samenwerking in de toekomstige situaties – nog actueel zijn.

Beslissing

Gelet op vorenstaande en met inachtneming van de tussenuitspraak wordt de beslissing op bezwaar van 19 mei 2021, uitsluitend voor het betreft de besluitonderdelen als vermeld onder overweging 19 van dit besluit ingetrokken en voor het overige in stand gelaten. Daarvoor in de plaats treden de overwegingen van dit besluit. De algemene raad verklaart het bezwaarschrift van 13 maart 2021 gelet hierop:

- gegrond ter zake van de documenten 20, 87, 95, 97, 103, 104, 106, 112, 122, 123, 124, 125, 126 en 127;
- gedeeltelijk gegrond en gedeeltelijk ongegrond ter zake van de passages in de documenten 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10 en 18, de bijlagen bij document 42 en de documenten 60, 73, 88, 92, 99, 100, 101, 105, 110, 113, 116, 117, 118 en 119.

Beslissing 201320

Een geanonimiseerde versie van dit besluit en de stukken die met dit besluit (gedeeltelijk) voor eenieder openbaar worden, worden op www.advocatenorde.nl/juridische-databank geplaatst.

De algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten,
namens deze,

mw. mr. R.G. van den Berg
algemeen secretaris

Aldus gedaan te Den Haag op 31 mei 2022

Ingevolge artikel 6:19, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht heeft het reeds aanhangige beroep bij de rechtbank Midden-Nederland mede betrekking op onderhavig besluit.

Bijlagen:

- 1) inventarislijst
- 2) geheel en gedeeltelijk geopenbaarde documenten

Inventarislijst bij Wob-besluit 'geheimhouding en mensenrechten bij totstandkoming kwaliteitstoetsen'								
Nummer	Onderwerp	Documenttype	Datum (jjjj/mm/dd)	Beoordeling	reeds op basis Wob - blijft	beoordeling (bepaalde passages) Woo - nieuw	Afzender	Ontvanger
1) Passages uit documenten 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10 en 18								
1	4.B.2 notitie Stand van zaken Kwaliteitstoetsen	notitie	20150115	deels openbaar	10.2.e; 11.1	5.2-1; gedeelte buiten reikwijdte verzoek	NOvA	NOvA
2	AR-notitie 24 maart 2015 Nadere invulling kwaliteitstoetsen	notitie	20150324	deels openbaar	10.2.e; 11.1	5.2-1	NOvA	NOvA
3	4.B.1 Notitie stand van zaken kwaliteitstoetsen	notitie	20150501	deels openbaar	10.2.e; 10.2.g; 11.1	5.2-1	NOvA	NOvA
4	4.B.1 Notitie stand van zaken kwaliteitstoetsen	notitie	20150529	deels openbaar	10.2.e; 11.1	5.2-1; gedeelte buiten reikwijdte verzoek	NOvA	NOvA
5	4.B.2 Notitie Inrichting kwaliteitstoetsen	notitie	20160504	deels openbaar	10.2.e; 11.1	5.2-1	NOvA	NOvA
7	4.B.2 Notitie Nadere invulling kwaliteitstoetsen	notitie	20160831	deels openbaar	10.2.e; 10.2.g; 11.1	5.2-1	NOvA	NOvA
9	FW bespreking dinsdag 20 september 2016 privacyaspecten	e-mail	20160919	deels openbaar	10.2.e; 11.1	gedeelte buiten reikwijdte verzoek	NOvA	NOvA
10	FW _ CvA-vergadering 30 september 2016_ reactie op agendapunt 6 nadere invulling kwaliteitstoetsen	e-mail	20160926	deels openbaar	10.2.e	gedeelte buiten reikwijdte verzoek	NOvA	NOvA
18	Notitie AR technische wijziging Advocatenwet 3 april 2017	notitie	20170329	deels openbaar	10.2.e; 11.1	gedeelte buiten reikwijdte verzoek	NOvA	NOvA
2) CvA-stukken (MijnOrde.advocatenorde.nl)								
20	CvA notitie 21 juni 2017 Wijzigingsverordening kwaliteitsstoetsen (1)	notitie	20170607	openbaar	x	x	NOvA	NOvA
60	4.C.3 Bijlage 5 advies adviescommissie regelgeving inzake kwaliteitstoetsen	bijlage	20161110	deels openbaar	x	5.1-2.e	AC regelgeving	NOvA
87	CvA notitie 16 september 2015 def	notitie	20150902	openbaar	x	x	NOvA	NOvA
88	4.B.1. Bijlage 1 Hoofdlijnen kwaliteitsbevordering	bijlage	20150408	deels openbaar	x	5.1-2.e	NOvA	NOvA
92	03. Verslaglegging vergadering d.d. 22 april 2015	verslaglegging	20150422	deels openbaar	x	5.1-2.e; gedeelte buiten reikwijdte verzoek	NOvA	NOvA
95	Notitie Kwaliteitstoetsen ex artikel 26 Advocatenwet (003)	notitie	20150609	openbaar	x	x	NOvA	NOvA
99	03. Verslaglegging college van afgevaardigden d d 24 juni 2015	verslaglegging	20150624	deels openbaar	x	5.1-2.e; gedeelte buiten reikwijdte verzoek	NOvA	NOvA
100	03. Verslaglegging vergadering 16 september 2015	verslaglegging	20150624	deels openbaar	x	5.1-2.e; gedeelte buiten reikwijdte verzoek	NOvA	NOvA
101	03. Verslaglegging vergadering d.d. 2 december 2015	verslaglegging	20151202	deels openbaar	x	5.1-2.e; gedeelte buiten reikwijdte verzoek	NOvA	NOvA
103	05. Notitie Kwaliteitstoetsen	notitie	20151117	openbaar	x	x	NOvA	NOvA
104	07. Notitie Inrichting kwaliteitstoetsen	notitie	20160309	openbaar	x	x	NOvA	NOvA
105	03 Verslaglegging vergadering d.d. 23 maart 2016	verslaglegging	20160323	deels openbaar	x	5.1-2.e; gedeelte buiten reikwijdte verzoek	NOvA	NOvA
106	05 Notitie Inrichting kwaliteitsstoetsen	notitie	20160615	openbaar	x	x	NOvA	NOvA
107	06 Notitie Nadere invulling kwaliteitstoetsen_	notitie	20160915	openbaar	x	x	NOvA	NOvA
110	Verslaglegging vergadering college van afgevaardigden d.d. 29 september 2016	verslaglegging	20160929	deels openbaar	x	5.1-2.e; gedeelte buiten reikwijdte verzoek	NOvA	NOvA
112	10 Notitie Kwaliteitstoetsen	notitie	20161123	openbaar	x	x	NOvA	NOvA
113	03. Verslaglegging vergadering college van afgevaardigden d.d. 7 december 2016	verslaglegging	20161207	deels openbaar	x	5.1-2.e; gedeelte buiten reikwijdte verzoek	NOvA	NOvA
116	4.C.3 CvA notitie 19 april 2017 Verzamelverordening 2016	concept-notitie	20170405	geweigerd	x	5.2-1	NOvA	NOvA
117	07. Notitie Verzamelverordening 2016	notitie	20160405	deels openbaar	x	5.1-2.e; gedeelte buiten reikwijdte verzoek	NOvA	NOvA
118	03. Verslaglegging vergadering college van afgevaardigden d.d. 19 april 2017	verslaglegging	20170419	deels openbaar	x	5.1-2.e; gedeelte buiten reikwijdte verzoek	NOvA	NOvA
119	Bijlage 1 Conceptnotitie CvA - AR 6 juni 2017	concept-notitie	20170607	geweigerd	x	5.2-1	NOvA	NOvA
122	08. Bijlage 1a Voorstel Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen (versie met wijzigingen bijhouden)	bijlage	20170621	openbaar	x	x	NOvA	NOvA
123	08. Bijlage 1b voorstel Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen (versie 'schoon')	bijlage	20170621	openbaar	x	x	NOvA	NOvA
124	08. Bijlage 2 Voorstel Wijzigingsregeling kwaliteitstoetsen	bijlage	20170621	openbaar	x	x	NOvA	NOvA
125	08. Bijlage 3 Advies raad van advies	bijlage	20161102	openbaar	x	x	RvA	NOvA
126	08. Bijlage 4 Advies adviescommissie regelgeving	bijlage	20161110	openbaar	x	x	AC regelgeving	NOvA
127	08. Notitie Wijzigingsverordening kwaliteitsstoetsen	notitie	20170607	openbaar	x	x	NOvA	NOvA
3) Bijlagen bij document 42, documenten 73 en 97								
42	concept- notitie kwaliteit winterberaad	concept-notitie	20160130	deels openbaar	10.2.e; 10.2.g; 11.1	gedeelte buiten reikwijdte verzoek	NOvA	NOvA
73	Verslag 35262 - NOvA	verslag	20191009	deels openbaar	x	5.2-1; 5.1-2.i	JenV	NOvA
97	Notitie fractie Gelderland 20 juni 2015 iz kwaliteitsstoetsen	notitie	20150620	geweigerd	x	5.2.1; 5.1.2.i	Fractie Gelderland	NOvA

Documenten

1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10 en 18

NOTITIE

TER BESLUITVORMING

Aan	:	leden van de algemene raad
Cc	:	afdeling communicatie
Van	:	10.2.e, 10.2.e, 10.2.e (afdeling beleid en regelgeving)
Datum	:	15 januari 2015
Betreft	:	Stand van zaken opzet Kwaliteitstoetsen
Dossiernummer	:	7.3.2.
Bijlagen	:	1. Outline uitgangspunten kwaliteitstoetsen CvA d.d. 4 december 2014 2. Powerpoint aanpak kwaliteitstoetsen 3. Invulling toetsingscriteria kwaliteitstoetsen

Aanleiding

- i) In de AR vergadering van 3 november 2014 heeft de AR ingestemd met een aantal uitgangspunten voor de invulling van het onderwerp Kwaliteit. Daarbij is aangegeven dat de opzet en het afnemen van kwaliteitstoetsen – een verplichting aan de AR op basis van artikel 26 Aw – de eerste prioriteit is. Deze toetsen dienen per 1 januari 2016 te worden afgenomen. In de genoemde vergadering van de AR is tevens een aantal aandachtspunten door de AR aangegeven; deze worden in de voorliggende notitie geadresseerd.
- ii) De uitgangspunten voor de kwaliteitstoetsen zijn in de vergadering van 4 december 2014 mondeling met het CvA gedeeld. Tevens is bij die gelegenheid een oproep gedaan aan CvA leden om mee te denken.
- iii) Deze notitie geeft de stand van zaken ten aanzien van de opzet van kwaliteitstoetsen en informeert de AR over de invulling die gerealiseerd is/wordt binnen de door de AR geaccordeerde uitgangspunten.

Verzoek

De algemene raad wordt verzocht kennis te nemen van deze notitie en in te stemmen met de aanpak zoals die wordt voorgesteld.

Expliciete instemming van de AR wordt gevraagd op de als bijlage 2 bijgevoegde presentatie, bedoeld voor een aantal grote kantoren, met daarin de uitgangspunten voor de kwaliteitstoetsen.

Kernpunten

- 11.1
- 11.1. In de komende periode wordt op basis van o.a. een nauwkeuriger kosteninschatting en een specifiekere planning duidelijk op welke wijze de uitgangspunten nader worden ingevuld.
- Conform de besluitvorming in de AR wordt een aantal CvA leden (op 20 januari 2015) en vertegenwoordigers van grote kantoren (na de AR vergadering) over de opzet van de kwaliteitstoetsen geïnformeerd. Indien relevant, kan daarover tijdens de AR vergadering mondeling worden teruggekoppeld.
- De nadere uitwerking wordt opgepakt door een projectteam binnen het bureau, 5.2.1
- Planning op hoofdlijnen, met o.a. benodigde besluitvorming van het CvA.

Toelichting

Uitgangspunten voor kwaliteitstoetsen

11.1

Voor de opzet van deze systematiek is o.a. naar de praktijk gekeken zoals de KNB die hanteert. ■

11.1

11.1

11.1

11.1

Complexiteit van het project

11.1

5.2-1

5.2-1

5.2-1

Informeren van de balie

11.1

Als eerste stap daarin vinden in januari gesprekken plaats met een afvaardiging van het CvA (20 januari) en met een vertegenwoordiging van de 50+ kantoren 11.1

11.1

11.1

Projectteam

Binnen het bureau bestaat het projectteam Kwaliteit, waarbinnen de kwaliteitstoetsen vallen, uit

10.2.e

10.2.e

en 10.2.e

5.2-1

Naast de opzet van kwaliteitstoetsen valt binnen het project **buiten reikwijdte verzoek**

Planning van het project kwaliteitstoetsen

11.1

1

1

1

1

1

1

Bijlage 1: Outline uitgangspunten kwaliteitstoetsen CvA d.d. 4 december 2014

Speaking notes tbv CvA 4 december 2014

Verplichting artikel 26 Nieuwe advocatenwet (Naw)

- De algemene raad is verantwoordelijk voor de inrichting en uitvoering van kwaliteitstoetsen bij advocaten (artikel 26 Naw). Deze dienen verricht te worden door deskundigen die door de algemene raad zijn aangewezen. Met ingang van 1 januari 2016 moeten de kwaliteitstoetsen zijn ingevoerd.

Invulling kwaliteitstoetsen

- 11.1 [Redacted text block]
- 11.1 [Redacted text block]
- Onder *peer review* wordt verstaan een gestructureerde inhoudelijke beoordeling van de (juridische) dossierinhoud van een advocaat door een collega-advocaat die werkzaam is op hetzelfde rechtsgebied, gevolgd door een gesprek met als doel het bevorderen van de vakbekwaamheid.
- 11.1 [Redacted text block]
- 11.1 [Redacted text block]
- 11.1 [Redacted text block]
- 11.1 [Redacted text block]
- Op basis van bovenstaande contouren zal aanpassing / aanvulling van de verordening nodig zijn (verplichting peer review, kwaliteitsnormen, opleiding, bevoegdheden reviewers, etc.).

Verzoek om vertegenwoordigers CvA

- Om de betrokkenheid van het college van afgevaardigden te vergroten, vraagt de algemene raad uit het midden van het college van afgevaardigden een aantal leden af te vaardigen die betrokken worden (op een nog nader te bepalen wijze) bij de verdere invulling van de kwaliteitstoetsen.

NOTITIE

TER BESLUITVORMING

Aan : leden van de algemene raad
Cc : n.v.t.
Van : 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e (afdeling beleid en regelgeving)
Datum : 24 maart 2015
Betreft : Nadere invulling kwaliteitstoetsen
Dossiernummer : 7.3.2
Bijlagen : 1. CvA - notitie hoofdlijnen kwaliteitsbevordering op basis van kwaliteitstoetsen ex art. 26 Advocatenwet

Aanleiding

- 1) Tijdens de vergadering van het college van afgevaardigden op 4 december 2014 zijn de hoofdlijnen van de invulling van de kwaliteitstoetsen voor het eerst mondeling uiteengezet. In die vergadering is ook een oproep gedaan voor een afvaardiging van een aantal leden uit het college teneinde de betrokkenheid van het college te vergroten.
- 2) In bijgevoegde notitie wordt een nadere uitwerking van de kwaliteitstoetsen aan het college voorgelegd.

Verzoek

De algemene raad wordt verzocht:

- (i) te besluiten om bijgevoegde notitie waarin de invulling van de kwaliteitstoetsen nader wordt uitgewerkt voor te leggen aan het college van afgevaardigden op 22 april 2015; en
- (ii) kennis te nemen van de ontwikkelingen in het projectteam kwaliteit.

Kernpunten

- De kernpunten in de CvA notitie zijn (a) kwaliteitsbevordering, (b) toetsen op basis van peer review, (c) primaire verantwoordelijkheid van de advocaat en diens kantoor, (d) geen overlap met toezicht of andere regimes van kwaliteitsbevordering, (e) meerwaarde en keuze voor de advocaat, (f) uitwerking peer review op hoofdlijnen, (g) aanpassing van de Verordening op de advocatuur en de Regeling op de advocatuur, (h) financieel kader, (i) tijdspad en vervolgstappen en (j) gefaseerde opbouw. Voor de toelichting wordt verwezen naar bijgevoegde notitie.
- 5.2-1, er is een tweede sessie geweest met een afvaardiging uit het CvA en er is gestart met het concipiëren van de regelgeving voor de invoering van de kwaliteitstoetsen (waaronder de afbakening met toezicht). 5.2-1

Toelichting

10.2.e, 10.2.g, 11.1

11.1 [REDACTED] 11.1 [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] 11.1 [REDACTED]
[REDACTED]

[illegible]

[REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED] \$ 11.1
[REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED]

Regelgeving

[REDACTED] 11.1 [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

ICT
5.2-1

NOTITIE

TER BESLUITVORMING

Aan : leden van de algemene raad
Cc : afdeling communicatie
Van : 10.2.e (afdeling beleid en regelgeving)
Datum : 1 mei 2015
Betreft : **Stand van zaken Kwaliteitstoetsen**
Dossiernummer : 7.3.2.
Bijlage : Concept adviesaanvraag Raad van Advies

Aanleiding

- i) In de CvA vergadering van 22 april 2015 zijn de hoofdlijnen van de invulling van de kwaliteitstoetsen door de AR toegelicht. Door verschillende fracties zijn bezwaren geuit en vragen gesteld over de wijze van invulling;
- ii) De vraag ligt voor op welke wijze en in welke vorm invulling moet worden gegeven aan de door het CvA gegeven input;
- iii) Deze notitie behelst een plan van aanpak tot de volgende CvA vergadering op 24 juni 2015, waaronder het aan de Raad van Advies te vragen advies ter zake de invulling van de kwaliteitstoetsen.

Verzoek

De algemene raad wordt verzocht kennis te nemen van deze notitie en in te stemmen met de aanpak zoals die wordt voorgesteld, inhoudende op hoofdpunten:

- (i) vast te houden aan de invulling van kwaliteitstoetsen op basis van peer review;
- (ii) 11.1, 10.2.g
- (iii) het CvA een termijn te stellen om te komen met voorstellen; en
- (iv) om de adviesaanvraag aan de Raad van Advies in gang te zetten.

Kernpunten

- Door verschillende fracties zijn bezwaren geuit die samengevat zien op de volgende onderwerpen:

- (i) de invulling van de kwaliteitstoetsen door peer review;
- (ii) de kosten van de kwaliteitstoetsen;
- (iii) de afbakening met toezicht.

- 11.1
- 11.1 t.
- 11.1

- 11.1 [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
- 11.1 [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Toelichting

Systeem peer review

11.1 [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

11.1 [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Volgens de Haagse fracties is de in het arrest van Hof Arnhem-Leeuwarden van 12 januari 2013
geïdentificeerde problematiek met betrekking tot de geheimhoudingsplicht en bescherming
persoonsgegevens door BOPZ advocaten niet ondervangen door artikel 26 lid 3 Advocatenwet.

11.1 [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

11.1 [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Kosten peer review

Over de wijze van toerekening van de kosten (hoofdelijke omslag of differentiatie) heeft het college
zich nog niet uitgesproken. 5.2-1 [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

5.2-1

Wij zullen deze variant nog verder onderzoeken en uitwerken voor de volgende AR vergadering.

Afbakening toezicht

Door meerdere fracties is naar voren gebracht dat zij bij de uitvoering van de kwaliteitstoetsen een link met toezicht niet wenselijk achten. Tegelijkertijd hielden de plannen van sommige fracties in om de lokale dekens meer invloed te geven bij de invulling van de kwaliteitstoetsen. 11.1

Bovendien is de algemene raad voor de uitvoering en invulling van de kwaliteitstoetsing verantwoordelijk.

11.1

Andere invulling kwaliteitstoetsen

Tijdens de vergadering is door de Haagse fractie kenbaar gemaakt dat ook als de naar voren gebrachte bezwaren worden weggenomen, zij tegen peer review blijven. Dit standpunt werd omarmd door meerdere fracties. 11.1

De algemene raad is verantwoordelijk voor de invulling en de keuze daarvoor is weloverwogen gemaakt. Peer review is een kwaliteitsbevorderend instrument en in lijn met de in de parlementaire geschiedenis beschreven invulling.

Door de algemene raad is ruimte gegeven aan de fracties om met voorstellen te komen voor een andere invulling. 11.1

11.1

11.1

Raad van advies

11.1

TER BESLUITVORMING

Aan : leden van de algemene raad
Cc : afdeling communicatie
Van : 10.2.e (afdeling beleid en regelgeving)
Datum : 29 mei 2015
Betreft : **Stand van zaken Kwaliteitstoetsen**
Dossiernummer : 7.3.2.
Bijlagen : 1. CvA notitie 24 juni 2015

- (i) Tijdens de vergadering van het college van afgevaardigden van 22 april 2015 is een uitwerking van de kwaliteitstoetsen aan het college voorgelegd. In die vergadering is door een aantal fracties bezwaren geuit tegen de invulling op basis van peer review;
- (ii) In bijgevoegde notitie aan het college van afgevaardigden wordt ingegaan op de door de fracties geuite bezwaren.

- De algemene raad wordt verzocht: Marsroute tbv verdere CvA behandeling te bepalen en te besluiten of/in hoeverre bijgevoegde concept CvA notitie (bijlage) daarin past; en kennis te nemen van de ontwikkelingen in het projectteam kwaliteit.

- Advocatenkantoor Pels Rijcken heeft advies uitgebracht over de mogelijke strijdigheid met de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en de geheimhoudingsplicht (zie bijlage CvA notitie). 11.1

-
Question	Yes	No
(i)	11.1	1.1
(ii)	11.1	1.1
(iii)	11.1	1.1

➤ 11.1 [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

➤ 11.1 [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

- Alleen de Haagse fractie heeft een alternatief plan ingediend, dat in feite niet meer behelst dan groepsintervisie. Op 26 mei 2015 heeft een bespreking met de afvaardiging van het college plaats gehad, waarin dit plan besproken is. 11.1 [redacted]
[redacted]

- 5.2-1 [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

- buiten reikwijdte verzoek [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

NOTITIE

TER BESLUITVORMING

Aan	: leden van de algemene raad
Cc	: n.v.t.
Van	: 10.2.e
Datum	: 4 mei 2016
Betreft	: Inrichting kwaliteitstoetsen
Dossiernummer	: 7.3.2
Bijlage	: 1. Notitie dekenberaad kwaliteitstoetsen

Aanleiding

- De in de CvA vergadering van 23 maart 2016 voorgestelde inrichting van de kwaliteitstoetsen aan de hand van een ingroeimodel inhoudende dat advocatenkantoren thans dienen deel te nemen aan een vorm van gestructureerde feedback, is door het CvA positief ontvangen.
- De algemene raad dient nu de inrichting van de kwaliteitstoetsen verder vorm te geven.
- In het dekenberaad van 11 mei a.s. wordt een notitie (bijlage) besproken die is opgesteld op basis van een door ons voorgestelde versie van artikel 26 Advocatenwet.

Verzoek

De algemene raad wordt verzocht in te stemmen met de voorgestelde nadere inrichting van de kwaliteitstoetsen.

Kernpunten

- De inrichting van de kwaliteitstoetsen wordt aan de hand van een ingroeimodel vormgegeven. De reeds bestaande vormen van gestructureerde feedback intervisie en peer review waar ook punten voor kunnen worden toegekend, blijven gehandhaafd. Daarnaast wordt een mengvorm gestructureerd intercollegiaal overleg geïntroduceerd die thans als voldoende wordt gekwalificeerd voor de verplichting om deel te nemen aan gestructureerde feedback, maar waar geen punten voor kunnen worden toegekend.
- Mede op basis van reeds bestaande verplichtingen bij specialisatieverenigingen en andere beroepsgroepen, wordt voorgesteld om de verplichting deel te nemen aan gestructureerde feedback vast te stellen op 2 dagdelen per jaar (totaal 8 uur). De verplichting dient in de Voda opgenomen te worden onder Hoofdstuk 4 Vakbekwaamheid van de advocaat.
- 11.1

Toelichting

1. Invulling gestructureerde feedback

De algemene raad heeft ervoor gekozen om de invulling van de kwaliteitstoetsen aan de hand van een ingroeijsysteem te organiseren vanuit de advocaten(kantoren) zelf en niet vanuit de NOvA. Daarbij wordt bij aanvang gekozen voor een ruime omschrijving van diverse vormen van gestructureerde feedback waaraan kan worden deelgenomen.

Gestructureerde feedback is een manier om met collega's of vakgenoten te leren van vragen, problemen en successen uit de dagelijkse werkpraktijk. De inzet is dat dit leidt tot verdieping van

kennis, inzicht en vaardigheden en dus tot effectiever professioneel gedrag. Gestructureerde feedback is een verzamelnaam voor onder andere intervisie, peer review en mengvormen daarvan. In 2010 is door de NOvA naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Verordening op de vakbekwaamheid een werkgroep gestructureerde feedback in het leven geroepen. Deze werkgroep heeft voor intervisie en peer review de volgende definities en voorwaarden vastgesteld.

a. intervisie

Definitie

Intervisie is een regelmatig, gestructureerd overleg van een kleine groep hiërarchische gelijkwaardige professionals, waarin vragen over het eigen functioneren centraal staan.

Voorwaarden intervisie:

- intervisie vindt plaats in een groep van minimaal drie en maximaal 10 advocaten;
- de deelnemers brengen één of meer dilemma's in;
- de intervisie vindt plaats onder begeleiding van een gespreksleider;
- de deelnemers stellen regels vast voor de geheimhouding van hetgeen tijdens de intervisie wordt besproken;
- de gespreksleider heeft een cursus op het gebied van gespreksleiding voor intervisie gevolgd bestaande uit minimaal twee dagdelen en een terugkombijeenkomst;
- de gespreksleider en de deelnemers stellen een bewijs van deelname op.

b. peer review

Definitie

Peer review is een gestructureerd inhoudelijke beoordeling van de (juridische) dossierinhoud door een collega advocaat (reviewer) die werkzaam is op dezelfde rechtsgebieden, gevolgd door een gesprek tussen de dossierhouder en de reviewer.

Voorwaarden peer review:

- de review is in beginsel van peer tot peer;
- de deelnemers zijn werkzaam op dezelfde rechtsgebieden;
- de dossierhouder voert een zelfevaluatie uit ter voorbereiding van de review;
- de dossierhouder en de reviewer verplichten zich tot geheimhouding;
- de review omvat meerdere dossiers (minimaal 5) en de dossiers worden select getrokken;
- de review wordt afgesloten aan de hand van een gesprek tussen de reviewer en de dossierhouder;
- de reviewer is een ervaren advocaat (meer dan 7 jaar als advocaat werkzaam) met aantoonbare specifieke deskundigheid op het gebied waarop hij de review doet;
- de reviewer heeft een cursus van twee dagdelen en een terugkoment op het gebied van peer review gevolgd;
- de reviewer bevestigt in een verslag dat peer review heeft plaats gevonden en geeft een korte (niet inhoudelijke) omschrijving wat aan de orde is gekomen.

11.1

11.1

11.1

11.1

Naast intervisie en peer review als vormen van gestructureerde feedback waarvoor punten kunnen worden opgevoerd, stellen wij voor één mengvorm: gestructureerd intercollegiaal overleg, als voldoende te kwalificeren. Het verschil is dat hiervoor geen punten kunnen worden opgevoerd en anders dan de vormen intervisie en peer review er geen gespreksleider, reviewer aanwezig is die een opleiding op dat vlak heeft gevolgd.

c. gestructureerd intercollegiaal overleg

Definitie

Bespreking op gestructureerde wijze van de aanpak / strategie en uitkomsten in concrete zaken door een collega-advocaat.

Voorwaarden gestructureerd intercollegiaal overleg:

- het overleg vindt plaats in een groep van minimaal 3 en maximaal 10 advocaten;
- de deelnemers zijn advocaten werkzaam op hetzelfde rechtsgebied;
- er wordt per overleg vastgesteld wie de gespreksleider is en afgesproken wat de regels zijn voor de geheimhouding van hetgeen tijdens het overleg wordt besproken;
- iedere deelnemer brengt per overleg minimaal 1 zaak aan ter bespreking;
- de gespreksleider en de deelnemers stellen een bewijs van deelname op en geven een korte (niet inhoudelijke) omschrijving wat aan de orde is gekomen.

Wij stellen voor om voor alle drie de vormen van gestructureerde feedback voorbeeldformulieren te ontwikkelen voor de bewijzen van deelname / verslaglegging, teneinde ook de controle te vergemakkelijken.

Gevolgen kleine kantoren

Voor eenmanskantoren en kantoren tot 3 advocaten geldt dat in ieder geval buiten het kantoor gezocht zal moeten worden naar bestaande overlegstructuren van grotere kantoren of bestaande netwerken waarbij kan worden aangesloten. Ook kan ervoor gekozen worden om met andere kleine kantoren netwerken op te richten om vorm te gaan geven aan gestructureerde feedback.

11.1

11.1

2. Duur van de verplichting

11.1

11.1

11.1

Aanpassing Voda

De invulling van de kwaliteitstoetsen ziet op de verplichting aan advocaten 2 dagdelen per jaar te besteden aan gestructureerde feedback. Deze verplichting dient in Hoofdstuk 4 Vakbekwaamheid van de advocaat toegevoegd te worden, bijvoorbeeld als volgt:

11.1

-
-

3. Toetsing

11.1

11.1

11.1

11.1

11.1

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

Financiële consequentie

5.2-1

Interne en externe communicatie

Met betrekking tot de externe communicatie zullen de gebruikelijke kanalen worden ingezet voor informatie richting de balie over de stand van zaken ter zake de inrichting van de kwaliteitstoetsen (nieuwsbrieven, orde katern etc.). 11.1

NOTITIE

TER BESPREKING

Aan	:	leden van de algemene raad
Cc	:	n.v.t.
Van	:	10.2.e (afdeling beleid en regelgeving)
Datum	:	31 augustus 2016
Betreft	:	Nadere invulling kwaliteitstoetsen
Dossiernummer	:	7.3.2
Bijlagen	:	1. Conceptnotitie CvA nadere invulling kwaliteitstoetsen

Aanleiding

- In de afgelopen CvA vergadering is de voorgestelde inrichting van de kwaliteitstoetsen verder besproken waarbij door het CvA diverse vragen zijn gesteld.
- In de komende CvA vergadering wordt een verdere uitwerking van de kwaliteitstoetsen gepresenteerd, waarin nader uitleg wordt gegeven over de gekozen invulling. Ook wordt in de CvA notitie ingegaan op de gestelde vragen.

- 11.1 [Redacted text block]

Verzoek

De AR wordt verzocht kennis te nemen van de concept-notitie voor het CvA.

Toelichting

Voor de invulling van de kwaliteitstoetsen wordt verwezen naar bijgaande CvA-notitie. De volgende punten behoeven nog achtergrondinformatie:

Overleg V&J eventuele wijziging van artikel 26 Advocatenwet

Uit het laatste overleg met V&J van 25 augustus 2016 is naar voren gekomen dat V&J bereid is tot aanpassing van artikel 26 Advocatenwet voor wat betreft de Wbp (privacyaspecten), maar niet bereid is tot de voorgestelde aanpassing in het kader van het toezicht. 5.2-1 [Redacted text block]

- 11.1 [Redacted text block]

Controle op de naleving van de verplichting

Er is overleg met de dekens om de controle op de naleving van de verplichting aan advocaten om ieder jaar deel te nemen aan een vorm van gestructureerde feedback bij hen te beleggen. **11.1**

[Redacted text block]

11.1, 10.2.g

[Redacted text block]

buiten reikwijdte verzoek

Onderwerp:

Bijlagen:

FW: bespreking dinsdag 20 september 2016 privacyaspecten
20160708 concept- advies Pels Rijcken (privacy).docx; 20150624 CvA 24 juni 2015 Notitie
Kwaliteitstoetsen ex artikel 26 Advocatenwet.pdf; 20150624 speaking notes HV CvA 24 juni 2015
met reactie Pels.docx; 20160916 voorstel V&J aanpassing.docx

Van: 10.2.e

Verzonden: maandag 19 september 2016 17:47

Aan: 10.2.e @advocatenorde.nl>

Onderwerp: FW: bespreking dinsdag 20 september 2016 privacyaspecten

Hoi 10.2.e

Morgen hebben we bespreking bij 10.2.g om 12.30. 10.2.e

Voor wat betreft het gesprek is de insteek om te inventariseren welke bezwaren er nog zijn tegen peer review nu niet meer verplicht gesteld wordt. Voor wat betreft de privacyaspecten is er ruimte bij ministerie om aan te passen. Voor wat betreft geheimhouding is ons standpunt dat dat voldoende is afgedekt door huidige artikel 26 Advocatenwet.

Tot morgen!

Groeten,

10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: vrijdag 16 september 2016 10:54

Aan: 'Leonard Böhmer' 10.2.e

CC: 10.2.e @advocatenorde.nl; 10.2.e @advocatenorde.nl>

Onderwerp: bespreking dinsdag 20 september 2016 privacyaspecten

Beste Leonard,

Ter voorbereiding op onze bespreking aanstaande dinsdag met aantal leden uit CvA betreffende privacyaspecten peer review, gaan hierbij de volgende stukken:

- Advies van Pels Rijcken van 26 mei 2015;
- CvA notitie van 9 juni 2015 waarin de bezwaren van het CvA staan benoemd en zijn voorzien van een reactie;
- Speaking notes voor de CvA vergadering van 9 juni 2015, waarin wordt ingegaan op vervolgvragen van het CvA; en
- Voorstel V&J van 15 september 2016 betreffende aanpassing artikel 26 Advocatenwet.

Van belang voor nu is dat de huidige voorgestelde invulling een keuzemogelijkheid behelst, peer review wordt niet verplicht gesteld. Dat betekent dat een aantal bezwaren die destijds opkwamen niet meer gelden. 11.1

Het gaat dan om de verwerking van de bijzondere persoonsgegevens (medische gegevens, strafrechtelijke gegevens of gegevens omtrent ras). In artikel 16 Wbp is bepaald dat verwerking van bijzondere persoonsgegevens verboden is tenzij er een uitzondering is opgenomen in de wet. 11.1

11.1

Gisteren hebben wij bijgaand voorstel van V&J ontvangen 11.1

Procedureel geeft V&J nog aan dat op grond van artikel 52 lid 2 Wbp de Autoriteit Persoonsgegevens een wettelijk adviesrecht heeft ter zake wetswijzigingen die gaan over verwerking van persoonsgegevens. 11.1

Ik stel voor aanstaande dinsdag te inventariseren welke bezwaren er bij het college nog bestaan en of met de voorgestelde aanpassing (die wij mondeling dinsdag kunnen verwoorden) de bezwaren ten aanzien van de privacyaspecten worden weggenomen. Als je nog wilt overleggen voorafgaand aan dinsdag dan ben ik daarvoor vandaag of maandag telefonisch goed bereikbaar.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Nederlandse orde van advocaten

10.2.e

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag

Postbus 30851, 2500 GW Den Haag

Telefoon: +31 10.2.e

Mobiel: +31 10.2.e

10.2.e@advocatenorde.nl

<http://www.advocatenorde.nl>

aanwezig: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag

volg ons op Twitter via @advocatenorde of bezoek ons op LinkedIn, Facebook of Google+

uilen rekwijde verzoek

Onderwerp:

FW: CvA-vergadering 30 september 2016: reactie op agendapunt 6 nadere invulling kwaliteitstoetsen

uilen rekwijde verzoek

Bijlagen:

[cva.notitie.29112016.kwaliteitstoetsen.doc](#)

Van: 10.2.e

Verzonden: maandag 26 september 2016 16:29

Aan: 10.2.e @advocatenorde.nl>

Onderwerp: FW: CvA-vergadering 30 september 2016: reactie op agendapunt 6 nadere invulling kwaliteitstoetsen

Hoi 10.2.e

Bijgaand de vragen van fractie Gelderland en hieronder onze reactie.

Groeten,

10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: maandag 26 september 2016 11:54

Aan: 10.2.e @advocatenorde.nl>

Onderwerp: FW: CvA-vergadering 30 september 2016: reactie op agendapunt 6 nadere invulling kwaliteitstoetsen

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Nederlandse orde van advocaten

10.2.e

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag

Postbus 30851, 2500 GW Den Haag

telefoon: +10.2.e

10.2.e @advocatenorde.nl

<http://www.advocatenorde.nl>

aanwezig: maandag, dinsdag, woensdag en donderdag

volg ons op Twitter via [@advocatenorde](#) of bezoek ons op [LinkedIn](#), [Facebook](#) of [Google+](#)

Van: Secretariaat NOvA

Verzonden: vrijdag 23 september 2016 12:10

Onderwerp: CvA-vergadering 30 september 2016: reactie op agendapunt 6 nadere invulling kwaliteitstoetsen

Geachte leden van het college van afgevaardigden,

De fractie Gelderland heeft naar aanleiding van de notitie kwaliteitstoetsen bijgaande vragen gesteld. De algemene raad geeft daarop vast de volgende reactie.

1. De fractie Gelderland verzoekt om nader toe te lichten wat bedoeld wordt met privacyaspecten, of daar ook de geheimhouding en het verschoningsrecht onder vallen.

De in de notitie genoemde privacyaspecten zien alleen op de verwerking van persoonsgegevens. Op grond van artikel 26 Advocatenwet is inbreuk op de geheimhoudingsplicht toegestaan. Met de inzage in dossiers wordt inbreuk gemaakt op de in artikel 11a Advocatenwet neergelegde geheimhoudingsplicht van de betreffende advocaat maar de inbreuk is op grond van artikel 26 lid 3 Advocatenwet nadrukkelijk toegestaan terwijl daarbij passende maatregelen geboden worden in de vorm van een afgeleide geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht. Schending van deze geheimhoudingsplicht is strafrechtelijk gesanctioneerd terwijl door middel van het afgeleide verschoningsrecht eveneens is gewaarborgd dat de deskundige niet anderszins kan worden gedwongen van de geraadpleegde dossiers kennis te nemen.

De terbeschikkingstelling van persoonsgegevens uit cliëntgegevens door een advocaat valt onder de werking van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Voor de vraag of de verwerking van persoonsgegevens bij peer review door de terbeschikkingstelling van dossiers in overeenstemming is met de Wbp moet een onderscheid gemaakt worden tussen reguliere en persoonsgegevens en bijzondere persoonsgegevens (bv medische en strafrechtelijke gegevens). Zoals ook eerder naar voren gebracht is de algemene raad van mening dat de Wbp niet in de weg staat aan het uitvoeren van peer reviews voor zover daarbij geen bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt. Voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens geldt namelijk een strenger regime. Verwerking van bijzondere persoonsgegevens is verboden tenzij er een uitzondering op dat verbod is opgenomen in de wet. Het ligt in de rede om artikel 26 Advocatenwet aan te merken als een bijzondere regeling die in de plaats komt van het in artikel 16 Wbp neergelegde verbod. Het is evident dat de wetgever bij de invoering van artikel 26 Advocatenwet voor ogen heeft gehad dat als onderdeel van de kwaliteitstoetsing cliëntendossiers worden bestudeerd. Daarbij dient bedacht te worden dat de voorgestelde peer review niet verder gaat dan strikt noodzakelijk, er zal sprake zijn van een minimale inbreuk op de persoonlijke levenssfeer, geen verstrekking van dossiers, geen vastlegging van (bijzondere) persoonsgegevens, terwijl de inbreuk met maximale waarborgen is omgeven (afgeleide geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht). Omdat de Wbp strikt genomen een uitdrukkelijke grondslag in een wet in formele zin vereist voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens wordt mogelijk in rechte artikel 26 Advocatenwet niet als afdoende grondslag voor verwerking van bijzondere persoonsgegevens aangemerkt. Om die reden is thans overleg met V&J gaande om te bezien of artikel 26 Advocatenwet kan worden aangepast, in die zin dat het kwaliteitstoetsers is toegestaan bijzondere persoonsgegevens te verwerken. V&J heeft toegezegd zich in te spannen een dergelijke aanpassing tot stand te brengen.

2. De fractie Gelderland is van mening dat de keuze voor de toegestane vormen van gestructureerde feedback op grond van artikel 28 lid 1 en 2 sub a Advocatenwet bij het college van afgevaardigden hoort te liggen en niet bij de algemene raad.

In artikel 26 Advocatenwet is bepaald dat de algemene raad verantwoordelijk is voor de uitvoering van de kwaliteitstoetsen. Deze kwaliteitstoetsen worden verricht door deskundigen die door de algemene raad worden aangewezen. Dat betekent dat de algemene raad verantwoordelijk is voor de inrichting en dus voor de gekozen invulling, de verplichting ieder jaar deel te nemen aan een vorm van gestructureerde feedback en de keuze voor de drie vormen van gestructureerde feedback waarvoor advocaten kunnen kiezen.

De algemene raad heeft voor de vastlegging van de verplichting en de wijze waarop die moet worden ingevuld eenzelfde wetgevingssystematiek gevolgd als bij andere onderwerpen. De norm wordt opgenomen in de Voda en de nadere uitwerking in de Roda. De voorwaarden van intervisie staan nu al in de Roda genoemd, dus daarmee is de gekozen constructie ook in lijn. Het opnemen van de voorwaarden in de Roda geeft de algemene raad ook flexibiliteit bij het eventueel aanpassen van de voorwaarden aan de praktijk. Uiteraard worden substantiële systeemwijzigingen voorgelegd aan het college van afgevaardigden.

Met vriendelijke groet,
Secretariaat NOVA

Nederlandse orde van advocaten
secretariaat
Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
telefoon: +31 (0)70 335 35
secretariaat@advocatenorde.nl
<http://www.advocatenorde.nl>

volg ons op Twitter via @advocatenorde of bezoek ons op LinkedIn, Facebook of Google+

NOTITIE

TER BESPREKING

Aan	:	leden van de algemene raad
Cc	:	n.v.t.
Van	:	10.2.e (juridische en bestuurlijke zaken), 10.2.e (beleid en regelgeving) en 10.2.e (toezicht)
Datum	:	29 maart 2017
Betreft	:	Technische wijziging van de Advocatenwet
Dossiernummer	:	102042
Bijlagen	:	n.v.t.

Aanleiding

- De NOvA heeft er bij het ministerie van Veiligheid en Justitie op aangedrongen om een aantal (veelal technische) wijzigingen door te voeren in de Advocatenwet. Het ministerie heeft aangegeven hiertoe bereid te zijn.
- Deze notitie is bedoeld om de algemene raad te informeren welke wijzigingsvoorstellen zullen worden uitgewerkt.

Verzoek

De algemene raad wordt verzocht:

- kennis te nemen van deze notitie;

- Valt buiten reikwijdte verzoek

Kernpunten

- De Advocatenwet is de afgelopen drie jaar regelmatig gewijzigd. De meest ingrijpende wijziging betrof de Wet positie en toezicht advocatuur per 1 januari 2015. Vervolgens is de Advocatenwet op enkele technische punten gewijzigd met ingang van 1 mei 2016 (via de Wijzigingswet inzake de Gerechtsdeurwaarderswet) en wordt de Advocatenwet als gevolg van de Wet doorberekening kosten toezicht en tuchtrecht met ingang van 1 januari 2018 wederom gewijzigd.
- Ondanks al deze (voorgenomen) wijzigingen zijn er nog steeds diverse technische punten die moeten worden aangepast. Ook zal de Advocatenwet moeten worden aangepast in het kader van de kwaliteitstoetsen en buiten reikwijdte verzoek
- In de afgelopen maanden is er overleg geweest tussen de NOvA en het ministerie van Veiligheid en Justitie over welke technische en andere punten relatief eenvoudig kunnen worden aangepast. Uitgangspunt bij die gesprekken is dat de voorgestelde wijzigingen niet tot discussie leiden en daardoor relatief snel door het parlement kunnen worden behandeld. In totaal zijn zes punten gedefinieerd die zullen worden aangepast. Dit zijn:

- Valt buiten reikwijdte verzoek

bedoeld in de eerst volzin', terwijl in de eerste volzin niet gesproken wordt over een verklaring. Dit zal worden verduidelijkt.

- Valt buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

- Artikel 26. Via dit nog niet inwerking getreden artikel wordt de algemene raad verplicht om kwaliteitstoetsen te organiseren. In de discussie met het college van afgevaardigden is aandacht gevraagd voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens in relatie tot de Wet bescherming persoonsgegevens. Dit punt is besproken met het ministerie en artikel zal zodanig worden aangepast dat ook bijzondere persoonsgegevens kunnen worden verwerkt.

- Valt buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

[Redacted text block]

consequenties voor regelgeving

Het ministerie zal de komende weken de hierboven genoemde voorstellen tot wijziging van de Advocatenwet uitwerken en met ons bespreken. 11.1

11.1

- 11.1

- Valt buiten reikwijdte verzoek

communicatie

11.1

Valt buiten reikwijdte verzoek

Documenten

CvA-stukken (mijnorde.advocatenorde.nl)

20, 60, 87, 88, 92, 95, 99 t/m 101, 103 t/m 107, 110, 112, 113, 118, 122
t/m 125 en 127

NOTITIE

TER BESLUITVORMING

Aan	: leden van het college van afgevaardigden
Cc	: n.v.t.
Van	: de algemene raad
Datum	: 7 juni 2017
Betreft	: Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen
Dossiernummer	: 1009.97
Bijlagen	: 1a. voorstel Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen (versie met wijzigingen bijhouden) 1b. voorstel Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen (versie 'schoon') 2. voorstel Wijzigingsregeling kwaliteitstoetsen 3. advies van de raad van advies 4. advies van de adviescommissie regelgeving

Aanleiding

In het nog niet in werking getreden (nieuwe) artikel 26 van de Advocatenwet is de algemene raad verantwoordelijk gemaakt voor het uitvoeren van kwaliteitstoetsen bij advocaten. Bij of krachtens verordening worden nadere regels gesteld betreffende het verrichten van kwaliteitstoetsen.

Verzoek

Het college van afgevaardigden wordt verzocht de Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen vast te stellen.

Omwille van een doelmatige en doeltreffende bespreking wordt verzocht eventuele vragen en/of opmerkingen voorafgaand aan de vergadering schriftelijk door te geven aan de algemene raad.

Kernpunten

- Het onderdeel kwaliteitstoetsen is op verzoek van het college van afgevaardigden uit de Verzamelverordening 2016 gehaald en wordt nu in een separate verordening 'Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen' ter goedkeuring voorgelegd. Dit geeft het college van afgevaardigden de gelegenheid om de opgebrachte punten tijdens de vergadering van 19 april 2017 nog eens te bespreken.
- De door het college van afgevaardigden gestelde vragen tijdens de vergadering van 19 april jl. en de door de adviescommissies gegeven adviezen zijn in de voorbereiding van het voorstel Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen meegenomen. Een verantwoording daarvan is in onderstaande toelichting opgenomen. In paragraaf 6 van deze notitie wordt gelet op het verzoek van uw college ook ingegaan op de eerder door uw college gestelde vragen.
- Ten opzichte van de vorige bespreking in het college van afgevaardigden zijn enkele wijzigingen in de Verordening op de advocatuur aangebracht. Als bijlage 1a is een versie met wijzigingen bijhouden bijgevoegd en als bijlage 1b een 'schone' versie.
- Met het oog op een effectieve behandeling tijdens de collegevergadering verzoekt de algemene raad u om vragen of (tekstuele) opmerkingen uiterlijk 2 dagen voor de CvA vergadering naar het secretariaat@advocatenorde.nl te sturen.

Toelichting

Inleiding

De wetgever heeft in de Wet positie en toezicht advocatuur een wijziging opgenomen ten aanzien van artikel 26 van de Advocatenwet. Door dit artikel wordt een wettelijke taak in het leven geroepen om kwaliteitstoetsen te verrichten bij advocaten. De wijziging is nog niet in werking getreden, maar vanwege de nodige voorbereidingen ten behoeve van de invoering van de kwaliteitstoetsen legt de algemene raad nu de Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen ter besluitvorming aan uw college voor.

Voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens, bijvoorbeeld medische of strafrechtelijke gegevens, geldt een strenger regime dan ‘reguliere’ persoonsgegevens. In artikel 16 van de Wet bescherming persoonsgegevens is bepaald dat de verwerking van bijzondere persoonsgegevens verboden is, tenzij er een uitzondering op dat verbod is opgenomen in de wet. Dit kan artikel 26 van de Advocatenwet zijn. Om dit zeker te stellen heeft het ministerie van Veiligheid en Justitie aangegeven artikel 26 van de Advocatenwet te willen verduidelijken. Het is echter nog niet duidelijk op welke termijn dit zal zijn gerealiseerd. De tekst van het nog niet gewijzigde artikel 26 luidt als volgt.

“Artikel 26

- 1. De algemene raad is verantwoordelijk voor het uitvoeren van kwaliteitstoetsen bij advocaten. De kwaliteitstoetsen worden verricht door deskundigen die zijn aangewezen door de algemene raad.*
- 2. Op het verrichten van de kwaliteitstoetsen en de krachtens het eerste lid aangewezen deskundigen zijn de artikelen 5:12, 5:13, 5:14, 5:15, eerste en derde lid, 5:16, 5:17 en 5:20, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing. Bij het opdragen van een kwaliteitstoets bepaalt de algemene raad over welke bevoegdheden als bedoeld in de eerste volzin de aangewezen deskundigen beschikken.*
- 3. Ten behoeve van het verrichten van de kwaliteitstoetsen door de aangewezen deskundigen, bedoeld in het eerste lid, zijn de advocaat, zijn medewerkers en personeel, alsmede andere personen die betrokken zijn bij de beroepsuitoefening, niet gehouden aan de geheimhoudingsplicht, bedoeld in artikel 11a. In dat geval geldt voor de betrokken aangewezen deskundigen een geheimhoudingsplicht, gelijk aan die bedoeld in artikel 11a, en is artikel 218 van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.*
- 4. Bij of krachtens verordening als bedoeld in artikel 28, eerste lid, worden nadere regels gesteld betreffende het verrichten van de kwaliteitstoetsen.”*

Het voorstel kwaliteitstoetsen is eerder opgenomen geweest in de Verzamelverordening 2016. Op verzoek van uw college zijn de onderdelen die zien op de kwaliteitstoetsen daaruit gehaald en worden deze nu via een separate verordening aan u voorgelegd.

Hieronder wordt een samenvatting gegeven van de beweegredenen en keuzes voor het voorstel Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen (bijlage 1) en de Wijzigingsregeling kwaliteitstoetsen (bijlage 2). Voorts is bijgevoegd het advies van de raad van advies (bijlage 3) en de adviescommissie regelgeving (bijlage 4).

§ 1 Hoofdpijnen van het voorstel

Via de Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen is de inrichting van de kwaliteitstoetsen zodanig vormgegeven dat advocaten verplicht worden ieder kalenderjaar deel te nemen aan een vorm van

gestructureerde feedback. Zie hiervoor ook de eerdere notities aan uw college van 23 maart 2016, 29 juni 2016, 29 september 2016, 7 december 2016 en 19 april 2017¹.

De keuze voor de drie vormen van gestructureerde feedback - intervisie, peer review en gestructureerd intercollegiaal overleg - is mede tot stand gekomen op basis van de inventarisatie van bestaande kwaliteitssystemen binnen en buiten de advocatuur. Met de uiteindelijke keuze wordt ruimte geboden aan advocaten om bestaande initiatieven te handhaven of om op een laagdrempelige wijze te starten met gestructureerde feedback.

§ 2 Verhouding tot nationale wetgeving

In het nog niet in werking getreden artikel 26, vierde lid, van de Advocatenwet is bepaald dat bij of krachtens verordening nadere regels betreffende het verrichten van kwaliteitstoetsen door deskundigen aangewezen door de algemene raad worden gesteld. In de Verordening op de advocatuur worden de vormen van kwaliteitstoetsen met de minimale verplichting opgenomen. Daarnaast wordt het aantal opleidingspunten dat met de kwaliteitstoetsen kan worden behaald in de verordening opgenomen.

In de Regeling op de advocatuur worden nadere regels gesteld over enkele uitvoeringsvereisten aan de vormen van gestructureerde feedback, zoals het aantal deelnemers, de verslaglegging en de precieze taak van de reviewer, gespreksleider of begeleider. Gelet op de intensieve betrokkenheid van uw college en conform hetgeen tijdens de vorige vergadering is besproken is het voorstel Wijzigingsregeling kwaliteitstoetsen bijgevoegd (bijlage 2).

De algemene raad heeft de bevoegdheid deskundigen aan te wijzen. Deze deskundigen als bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet moeten aan bepaalde vereisten voldoen. De algemene raad is voornemens een beleidsregel vast te stellen, zodat voor een ieder duidelijk wordt waaraan (ervaring, opleiding en registratie) een deskundige moet voldoen.

§ 3 Gevolgen van de Verzamelverordening

De invoering van de kwaliteitstoetsen schept een nieuwe verplichting voor advocaten. Advocaten en advocatenkantoren zullen netwerken van gestructureerde feedback moeten gaan vormen. De reviewers en gespreksleiders moeten een cursus volgen. Voor de deelnemers geldt dat er een minimumaantal uren per jaar aan deze vorm van kwaliteitsbevordering moet worden besteed.

§ 4 Toezicht en handhaving

De deken van de orde van advocaten in het arrondissement is belast met het toezicht op de naleving van de normen in de Verordening op de advocatuur. Het dekenberaad heeft daarom een uitvoerings- en handhavingstoets uitgevoerd op het voorstel tot invoering van de kwaliteitstoetsen.

De dekens constateren dat de tekst van thans artikel 4.3a van de Wijzigingsverordening onvoldoende duidelijk maakt of aan de verschillende vormen van gestructureerde feedback cumulatief of alternatief moet worden deelgenomen. Hierop is de tekst aangepast door het woord 'of' toe te voegen. Het betreft een alternatieve verplichting.

¹ De notities zijn te raadplegen via Mijn Orde / tabblad documenten / map CvA vergaderstukken/ 20160322 - CvA 23 maart 2016-07 notitie inrichting kwaliteitstoetsen, 20160629 - CvA 29 juni 2016-05 notitie inrichting kwaliteitstoetsen, 20160929 - CvA 29 september 2016-06 notitie nadere inrichting kwaliteitstoetsen, CvA notitie 23 november 2016, agendapunt 10 en CvA notitie 5 april 2017 inzake agendapunt 7 Verzamelverordening 2016.

Daarnaast merken de dekens op dat voor intervisie, blijkens de Wijzigingsregeling, geen verslaglegging is vereist, terwijl dit voor de andere vormen wel een vereiste is. Voorts worden er geen eisen gesteld aan het bewijs van deelname. De vraag is of hierbij ook een aanwezigheidsregistratie is vereist. Naar aanleiding van deze opmerking is het voorstel aangepast; ook voor intervisie is een lichte vorm van verslaglegging vereist.

Tot slot geven de dekens aan dat in het kader van de opleidingspunten lijkt alsof voor zowel peer review als voor intervisie punten kunnen worden behaald. Dit is juist; als een advocaat vier uur deelneemt aan peer review en vier uur aan intervisie, dan kan de advocaat acht opleidingspunten opvoeren. Op basis van de vier uur peer review voldoet de advocaat tevens aan de vereisten in het kader van de kwaliteitstoetsen. De vereisten van opleidingspunten en de vereisten van kwaliteitstoetsen staan derhalve los van elkaar.

§ 5 Uitgebrachte adviezen

De algemene raad heeft het conceptvoorstel voorgelegd aan de raad van advies (bijlage 3) en de adviescommissie regelgeving (bijlage 4).

Het komt de raad van advies voor dat de voorgestelde vormen van gestructureerde feedback geen of minder element van verantwoording bevatten en voornamelijk gericht zijn op afstemming en overleg. Daar komt bij dat de keuze en inrichting tamelijk vrijblijvend zijn. Het lijken daarmee - ook in de zwaarste vorm - vrij minimalistische vormen van kwaliteitstoetsing te zijn. De raad van advies beveelt de algemene raad aan er zorg voor te dragen dat er voldoende aandacht wordt besteed aan verschillende elementen van professionaliteit, omdat kwaliteit meer is dan alleen het beheersen van vakinhoudelijke kennis. Zo kan worden meegenomen in de kwaliteitstoetsing het opstellen van een ontwikkelplan of de manier van optreden in het publieke domein als vertegenwoordiger van de beroepsgroep.

De raad van advies heeft begrip voor de keuze van de algemene raad om nu een eerste stap te zetten. De raad van advies stelt zich echter voor dat het uiteindelijk niet bij deze eerste stap zal kunnen blijven en op basis van ervaringen tot nadere inrichting val de kwaliteitstoetsen kan worden gekomen. Dat past bij de maatschappelijke tendens en volgens de raad van advies bij een adequate reactie daarop door de beroepsgroep.

De algemene raad zal de advocaten uiteraard ondersteunen in de uitvoering van de kwaliteitstoetsen door onder andere aandacht te vragen voor de verschillende elementen van kwaliteit en professionaliteit.

De adviescommissie regelgeving doet de aanbeveling om tot meer transparantie in de ingewikkelde (opleidingspunten) systematiek te komen. De algemene raad ziet de kwaliteitstoetsen als losstaand ten opzichte van de opleidingspunten. Het is dus mogelijk dat een advocaat niet voldoet aan de norm van kwaliteitstoetsen, omdat bijvoorbeeld slechts twee uur peer review is gevolgd. De advocaat kan dan wel twee opleidingspunten opvoeren. De algemene raad heeft hierop de toelichting verduidelijkt.

Voorts wordt aandacht gevraagd voor de implementatie; advocaten moeten de tijd krijgen voor de nodige voorbereidingen. De algemene raad heeft mede daarom een gedifferentieerde inwerkingtredingsbepaling opgenomen. De advocaten kunnen met de voorbereidingen beginnen, zodra de Wijzigingsverordening is vastgesteld. De inwerkingtreding volgt dan later.

De adviescommissie adviseert de bevoegdheden van de deskundigen duidelijk te maken. Aangezien de algemene raad de deskundigen moet aanwijzen zal dit worden verduidelijkt in de beleidsregel en de aanwijzingsbeschikking. De suggestie om in de definities op te nemen dat een reviewer en gespreksleider een deskundige is als bedoeld in artikel 26 van de Advocatenwet is niet overgenomen. Het heeft de voorkeur de verbindende normen op te nemen in de materiele bepaling en niet (verscholen) in de definities.

Ten aanzien van de opleidingspunten wordt geadviseerd de gestructureerde feedback in een apart artikelonderdeel op te nemen en tekstueel aan te passen. Dit advies is overgenomen.

§ 6 Vragen vanuit uw college

Tijdens de verschillende behandelingen van dit onderwerp in uw college zijn diverse vragen naar boven gekomen. Op verzoek van enkele afgevaardigden en omwille van het overzicht zijn de diverse vragen hieronder (opnieuw) beantwoord.

§ 6.1 Invulling kwaliteitstoetsen en verhouding vereisten specialisatieverenigingen

Uw college heeft gevraagd te verduidelijken hoe de vormen van kwaliteitstoetsen tot stand is gekomen en hoe de vereisten zich verhouden ten opzichte van de vereisten van de specialisatieverenigingen.

De inrichting van de kwaliteitstoetsen wordt zodanig vormgegeven dat advocaten verplicht worden ieder kalenderjaar deel te nemen aan gestructureerde feedback door middel van intervisie, peer review of gestructureerd intercollegiaal overleg. De vormen intervisie en peer review zijn al beproefde vormen van gestructureerde feedback, waarvoor opleidingen als gespreksleider en reviewer verplicht zijn. De algemene raad heeft deze vormen en voorwaarden aangehouden bij de inrichting van de kwaliteitstoetsen.

Mede op basis van de inventarisatie van kwaliteitssystemen is daaraan nog een derde vorm toegevoegd, te weten gestructureerd intercollegiaal overleg. Gebleken is dat intercollegiaal overleg over de dagelijkse praktijk bij veel kantoren al plaatsvindt, alleen niet altijd gestructureerd. Met een enkele aanpassing kunnen kantoren deze overleggen structureren.

Er is onderzocht welke specialisatieverenigingen gestructureerde feedback als vereiste in hun lidmaatschapsvoorwaarden hebben opgenomen. De volgende specialisatieverenigingen hebben intervisie of peer review in hun voorwaarden opgenomen of bevorderen dit:

- Vereniging van familerechtadvocaten (**vFAS**): 2 intervisiebijeenkomsten bijwonen per jaar door erkende FAS intervisiebegeleider: verplicht 6 niet-juridische punten per jaar halen;
- Vereniging van letselschade (**LSA**): verplicht 1 intervisiebijeenkomst per jaar van minimaal 2 uur en maximaal 4 uur, door gespreksleider die 2-daagse cursus heeft gevolgd bij door NOvA erkende instelling; 30 leden per jaar worden uitgekozen voor audit (externe controle door niet LSA lid);
- Vereniging van advocaten voor slachtoffers van personenschade (**ASP**): verplicht 3 keer per jaar intervisiebijeenkomsten bijwonen;
- Vereniging voor sociaal zekerheidsrecht (**SSZ**): verplicht peer review één keer in de drie jaar;
- Vereniging van arbeidsrecht advocaten (**VAAN**): intervisie niet verplicht, wordt alleen gestimuleerd;
- Vereniging Intellectuele Eigendom Proces Advocaten (**VIEPA**): intervisie niet verplicht, wordt alleen gestimuleerd;
- Vereniging van huurrechtadvocaten (**VHA**): intervisie niet verplicht, wordt alleen gestimuleerd.

Indien de intervisiebijeenkomsten en de review in het kader van peer review voldoen aan de door de NOvA gestelde voorwaarden kunnen deze worden opgevoerd voor de (gedeeltelijke) invulling van de verplichting uit hoofde van artikel 4.3a (invulling kwaliteitstoetsen). Afhankelijk van het aantal uur dat de specialisatieverenigingen verplicht stellen zullen mogelijk nog aanvullende uren aan gestructureerde feedback moeten worden deelgenomen om te voldoen aan de verplichting uit hoofde van artikel 4.3a van de Voda.

§ 6.2 Privacy, geheimhouding en verschoningsrecht

Vanuit uw college zijn vragen gesteld of de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en de geheimhoudingsplicht niet in de weg staan aan de inzage in dossiers.

Allereerst wordt geconstateerd dat artikel 26 van de Advocatenwet doorbreking van de geheimhoudingsplicht toestaat; de inzage in dossiers (alleen bij peer review) levert daarom geen schending op van de in artikel 11a van de Advocatenwet neergelegde geheimhoudingsplicht van de betreffende advocaat. Daarnaast regelt dit artikel een afgeleide geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht. Schending van deze (afgeleide) geheimhoudingsplicht is strafrechtelijk gesanctioneerd. Het afgeleide verschoningsrecht borgt dat de deskundige, de door de algemene raad aangewezen gespreksleider of reviewer, niet anderszins kan worden gedwongen van de geraadpleegde dossiers mededelingen te doen.

Bij intervisie of gestructureerd intercollegiaal overleg worden geen dossiers ingezien en speelt de geheimhoudingsplicht in dat verband niet. Voor zover bij deze vormen bespreking van dossiers plaatsvindt, bepaalt de deelnemende advocaat zelf welke informatie hij verstrekt en of hem dat vrij staat.

Met betrekking tot de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), die van toepassing is op de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens en ook op de verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn of zullen worden opgenomen, wordt opgemerkt dat de terbeschikkingstelling van gegevens door advocaten aan reviewers voor een peer review kwalificeert als verwerking in de zin van de Wbp. Iedere vorm van terbeschikkingstelling valt immers onder het verwerkingsbegrip. De cliëntdossiers zullen veelal persoonsgegevens bevatten, aangezien onder dat begrip alle gegevens vallen betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare persoon.

Voor de vraag of de verwerking van persoonsgegevens bij peer review in overeenstemming is met de Wbp moet een onderscheid gemaakt worden tussen reguliere persoonsgegevens en bijzondere persoonsgegevens, bijvoorbeeld medische of strafrechtelijke gegevens.

De Wbp staat niet in de weg aan het uitvoeren van peer reviews voor zover daarbij geen bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt. De door de Wbp vereiste grondslag kan worden gevonden in artikel 8, onderdeel e, van de Wbp ("de verwerking is noodzakelijk voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak door het desbetreffende bestuursorgaan"). Voor de goede vervulling van de publiekrechtelijke taak door de algemene raad is de terbeschikkingstelling van gegevens uit cliëntdossiers aan de aangewezen deskundigen noodzakelijk. De publiekrechtelijke taak betreft de verantwoordelijkheid van de algemene raad voor de uitvoering van de kwaliteitstoetsen. Ook artikel 9 van de Wbp, dat bepaalt dat persoonsgegevens niet voor een ander doel mogen worden verwerkt dan waarvoor deze in eerste instantie zijn verkregen, staat niet in de weg aan de verwerking van persoonsgegevens door deskundigen in het kader van peer reviews.

Hiervoor is van belang dat de aanvaardbaarheid van de verdere verwerking (de terbeschikkingstelling van de gegevens) met de invoering van artikel 26 Advocatenwet is geregeld. Dit betekent dat voor zover geen bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt de daarmee gemoeide verwerking in lijn is met de Wbp. Daarbij is enerzijds van belang dat met de gekozen opzet van peer review de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer tot een minimum wordt beperkt. Er vindt uitsluitend op locatie inzage in cliëntdossiers plaats, verstrekking van dossiers aan deskundigen is niet aan de orde, evenmin worden persoonsgegevens uit de dossiers vastgelegd of bewaard in een verslag van de peer review of iets dergelijks. Daarnaast zijn maximale waarborgen getroffen in de vorm van een nadrukkelijk in de wet neergelegd afgeleide geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht.

Voor bijzondere persoonsgegevens geldt een strenger regime en is strikt genomen een wettelijke grondslag nodig. In artikel 16 van de Wbp is bepaald dat de verwerking van bijzondere persoonsgegevens verboden is, tenzij er een uitzondering op dat verbod is opgenomen in de wet. Het ligt in de rede om artikel 26 Advocatenwet aan te merken als een bijzondere regeling die in de plaats komt van het in artikel 16 van de Wbp neergelegde verbod. Daarbij is van belang dat met de gekozen opzet van peer review vanuit het perspectief van de Wbp niet verder gaat dan strikt noodzakelijk: er zal sprake zijn van een minimale inbreuk op de persoonlijke levenssfeer (geen verstrekking van dossiers, geen vastlegging van (bijzondere) persoonsgegevens), terwijl de inbreuk met maximale waarborgen is omgeven (afgeleide geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht).

Mogelijk wordt artikel 26 van de Advocatenwet in rechte niet als afdoende wettelijke grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de kwaliteitstoetsing aangemerkt. Om deze reden spant het ministerie van V&J zich in om artikel 26 van de Advocatenwet te verduidelijken. Daarnaast geeft het voorstel de advocaat de keuze tussen de verschillende vormen van gestructureerde feedback. Er zijn dus alternatieven voor peer review.

Door het college van afgevaardigden is de suggestie gedaan om in de toelichting een passage te wijden aan de digitale dossierkast. De algemene raad meent dat gelet op de aan het ministerie gevraagde aanpassing van artikel 26 Advocatenwet, te weten dat het kwaliteitstoetsers wordt toegestaan bijzondere persoonsgegevens te verwerken, het niet meer nodig is bepaalde dossiers uit de beoordeling te laten in het kader van de wet bescherming persoonsgegevens.

§ 6.3 Benoeming deskundigen

Uw college heeft gevraagd of het niet aanwijzen van begeleiders als deskundigen bij gestructureerd intercollegiaal overleg conform artikel 26 van de Advocatenwet is.

Het voorstel gaat voor de invulling van kwaliteitstoetsen uit van twee vormen: peer review en intervisie. Dat zijn de kwaliteitstoetsen in de zin van artikel 26 van de Advocatenwet. Daarom zijn deze twee vormen opgenomen in artikel 4.3a betreffende kwaliteitstoetsen. In dat artikel is ook opgenomen dat deze twee vormen moeten plaatsvinden met een deskundige. De inrichting van de kwaliteitstoetsen op deze manier geeft advocaten de gelegenheid zelf de kwaliteit te bevorderen, waardoor de administratieve lasten het laagste zijn ten opzichte van alternatieven.

Daarnaast is, op verzoek van uw college, een lichte variant ontwikkeld om de administratieve lasten voor advocaten nog verder te verminderen. Dit is gestructureerd intercollegiaal overleg geworden. Hiermee wordt aangesloten bij binnen kantoren reeds bestaande overleggen voor de beoogde kwaliteitsimpuls. Daarnaast worden advocaten op deze manier bekend gemaakt met peer review en intervisie. Gestructureerd intercollegiaal overleg is dus ondersteunend aan de

ontwikkeling van de kwaliteitstoetsen, maar geldt zelf niet als kwaliteitstoets. Teneinde dit nog verder te benadrukken is gestructureerd intercollegiaal overleg in een apart artikel opgenomen (artikel 4.3b).

§ 6.4 Opleidingspunten kwaliteitstoetsen

De vormen intervisie en peer review komen in aanmerking voor opleidingspunten. De gedachte daarachter is dat intervisie en peer review beproefde vormen van gestructureerde feedback zijn die nu ook voor opleidingspunten in aanmerking komen indien aan de voorwaarden wordt voldaan. Wel wordt een maximum aan het aantal punten dat kan worden opgevoerd gesteld teneinde ook het uitgangspunt dat de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen bovenop bestaande verplichtingen komt te handhaven.

Het aantal punten dat voor intervisie of peer review kan worden opgevoerd in het kader van de opleidingspunten wordt gemaximeerd tot vier niet-juridische opleidingspunten per jaar. Dat betekent dat indien in het kader van de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen gekozen wordt voor bijvoorbeeld de vorm intervisie in totaal acht uur per jaar aan intervisie moet worden deelgenomen. Van die acht uur mag de advocaat vier uur opvoeren voor vier niet-juridische opleidingspunten. Voor de uren die de advocaat per jaar meer aan intervisie besteedt dan vier, in het kader van de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen of anderszins, geldt dat deze niet kunnen worden opgevoerd in het kader van de opleidingspunten.

De opleidingspunten staan derhalve los van de verplichting deel te nemen aan kwaliteitstoetsen. Indien een advocaat twee uur per jaar aan peer review doet kan hij wel twee niet-juridische punten opvoeren. Deze advocaat heeft dan echter niet voldaan aan het vereiste van de kwaliteitstoets, omdat voor peer review geldt dat hieraan minimaal vier uur per jaar moet worden deelgenomen. Ook geldt dat de inhoud van de verschillende vormen meebrengt dat van toekenning van opleidingspunten alleen sprake is bij de vormen intervisie en peer review. Het gestructureerde intercollegiale overleg geldt als een lichte vorm van intervisie en moet niet via opleidingspunten worden gestimuleerd vanwege het beperktere effect op de kwaliteitsbevordering.

§ 6.5 Combineren verschillende vormen van gestructureerde feedback

Vanuit uw college is de vraag gesteld of ook een combinatie mogelijk is van de verschillende vormen van gestructureerde feedback om te voldoen aan de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen.

Bij de invulling van de kwaliteitstoetsen heeft de algemene raad er bewust voor gekozen dat advocaten kunnen kiezen uit drie verschillende vormen van gestructureerde feedback. Met de voorgestelde drie vormen wordt voldoende ruimte geboden om reeds bestaande initiatieven te handhaven en uit te breiden. Het doel van de kwaliteitstoetsen is bevordering van de kwaliteit. Vanuit die gedachte is het van belang dat na de gemaakte keuze voor één van de drie vormen, daarmee serieus aan de slag wordt gegaan. Een combinatie van de verschillende vormen is niet mogelijk, omdat anders onvoldoende inhoud kan worden gegeven aan de gekozen vorm. Het is essentieel dat voldoende substantie wordt gegeven aan ieder van de vormen van kwaliteitsbevordering.

Alle drie de vormen zijn verschillend van aard qua inhoud en vorm en voor alle drie geldt een minimale besteding per jaar. Voor de vormen intervisie en gestructureerd intercollegiaal overleg moeten groepen worden gevormd die verschillende keren, minimaal tweemaal maar bij voorkeur vaker per jaar, bij elkaar komen gedurende minimaal acht uur per jaar. Ook de vorm peer review,

waarbij beoordeling plaats heeft door een reviewer van vijf dossiers in vier uur, is een minimale verplichting van vier uur.

Dat betekent dat aan de verplichting niet kan worden voldaan door de verschillende vormen zodanig te combineren zodat niet aan één van de twee vormen aan de minimale verplichting wordt voldaan. Met andere woorden: voor de verplichting inzake kwaliteitstoetsen kan twee uur peer review niet worden aangevuld met zes uur intervisie. Na vier uur peer review is voldaan aan de eis waarna uiteraard aanvullend aan bijvoorbeeld intervisie kan worden deelgenomen.

§ 6.6 Hiërarchisch gelijkwaardige professionals

Vanuit uw college is de vraag gesteld wat moet worden verstaan onder hiërarchisch gelijkwaardige professionals.

Met 'hierarchisch gelijkwaardige professionals' wordt bedoeld dat de groep zodanig wordt samengesteld dat iedere advocaat zich veilig voelt om aan het overleg mee te doen en zich niet beoordeeld voelt door een kantoorgenoot. De groep kan - zolang dat aspect voor ogen wordt gehouden - bestaan uit zowel partners als medewerkers.

§ 6.7 Eenduidigheid van begrippen tussen Voda en Roda

Uw college heeft geconstateerd dat begrippen in de Voda en de Roda mogelijk niet eenduidig zijn. Het voorstel is hierop nagelopen en aangepast.

§ 6.8 Nadere regels door de algemene raad

Tijdens de laatste vergadering is opgemerkt dat niet kon worden ingestemd met het voorstel, omdat de nadere regels op grond van 4.3a, tweede lid, en 4.3b, tweede lid, niet bekend zouden zijn. De algemene raad neemt alle nadere regels op in de Regeling op de advocatuur. Het voorstel daarvan is bijgevoegd in bijlage 2. Gezien de betrokkenheid van uw college bij dit onderwerp zal de algemene raad het college uiteraard betrekken bij eventuele toekomstige aanpassingen.

§ 7 Inwerkingtreding

In de Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen is een flexibele inwerkingtredingsbepaling opgenomen. De inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening is immers afhankelijk van aanpassing van artikel 26 van de Advocatenwet in verband met het waarborgen van de privacy. Met inwerkingtreding van de onderdelen inzake kwaliteitstoetsen wordt gewacht totdat artikel 26 Advocatenwet is aangepast en in werking is getreden.

De voorbereidingen tot invoering van het systeem vergen echter enige tijd, zodat vaststelling door uw college wenselijk is.

§ 8 (Financiële) gevolgen van de kwaliteitstoetsen voor de balie

Door de invoering van de kwaliteitstoetsen nemen de nalevingskosten en administratieve lasten voor de balie iets toe. Zo zullen advocaten(kantoren) netwerken van gestructureerde feedback vormen. De NOvA is graag bereid hierover met de lokale orden in overleg te treden om te bezien hoe dit het beste kan worden vormgegeven. Gespreksleiders en reviewers dienen een cursus te volgen. De NOvA zal, voor zo ver nodig, meewerken aan de ontwikkeling van een cursus voor gespreksleider en eventueel voor reviewer.

§ 9 Communicatie

De Verzamelverordening 2016 wordt na vaststelling gepubliceerd in de Staatscourant en er wordt aandacht gegeven aan de wijzigingen via het Advocatenblad, de Orde-berichten en de website. De wijzigingen zullen ook worden meegenomen in een nieuw Vademecum.

Artikelsgewijs

Onderdeel A (definities)

In artikel 1.1 wordt de definitie gegeven van enkele vormen van gestructureerde feedback. Deze vormen komen terug in artikel 4.3a en 4.3b. In deze laatstgenoemde artikelen is de norm opgenomen voor de advocaat, inclusief het minimale aantal uren dat de verplichting inhoudt. Het uitgangspunt is dat verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen een extra verplichting is naast reeds bestaande verplichtingen inzake kwaliteitsbevordering.

Onderdeel B (kwaliteitstoetsen en gestructureerd intercollegiaal overleg)

De algemene raad doet het voorstel de kwaliteitstoetsen in te richten in de vorm van gestructureerde feedback. Zie daarvoor ook de notities tijdens de eerdere besprekingen in het college van afgevaardigden. Met deze keuze wordt ruimte geboden aan advocaten om bestaande initiatieven te handhaven of om op een laagdrempelige wijze te starten met gestructureerde feedback.

Het voorstel beoogt te bereiken dat advocaten bekend raken met de vormen van gestructureerde feedback. Daarvoor is het van belang dat meerdere keren per jaar wordt deelgenomen of het beoogde kwaliteitseffect te bereiken.

De voorgestelde acht uur per jaar, die kan worden ingevuld door tweemaal per jaar vier uur of viermaal per jaar twee uur, is goed in te passen in de bestaande praktijk. Zo zijn veel advocaten reeds betrokken bij gestructureerde feedback via specialisatieverenigingen. Zij kunnen hiermee doorgaan en dit, afhankelijk van de reeds bestaande verplichting vanuit de specialisatievereniging, uitbreiden. De advocaten die nog geen ervaring hebben met gestructureerde feedback kunnen kiezen voor de 'lichtere' vorm, waarvoor geen opleiding nodig is en eenvoudig op kantoor kan worden gerealiseerd. Veelal vinden op kantoren al diverse interne overleggen plaats over zaken, jurisprudentie, etc. Met enkele aanpassingen kunnen dergelijke overleggen worden omgevormd tot gestructureerd intercollegiaal overleg.

Onderdeel C Opleidingspunten voor kwaliteitstoetsen

Met de vormen intervisie en peer review kunnen opleidingspunten worden behaald. In artikel 4.4, vierde lid, onderdeel d (nieuw), van de Verordening op de advocatuur wordt geregeld dat advocaten opleidingspunten kunnen halen met intervisie of peer review. Deze vormen van gestructureerde feedback moeten dan wel voldoen aan de vereisten zoals omschreven in de Roda. Voorts is in de Verordening opgenomen het maximaal te behalen opleidingspunten.

Advies inzake voorstel Verzamelverordening 2016 - kwaliteitstoetsen

Inleiding

Aanleiding tot advisering voorstel Verzamelverordening 2016 - kwaliteitstoetsen

Bij notitie van 21 oktober 2016 verzoekt de algemene raad de adviescommissie regelgeving (hierna: "adviescommissie") te adviseren over de juridische kwaliteit en de gevolgen van de regelgeving voor de beroepsuitoefening en de praktijkuitoefening van advocaten ter zake van:

- de Verzamelregeling 2016; en
- de Verzamelverordening 2016 inzake de kwaliteitstoetsen.

Het voorstel Verzamelverordening 2016 inzake de kwaliteitstoetsen (hierna: "Verzamelverordening") is vooruitlopend op de inwerkingtreding van artikel 26 van de Advocatenwet (nieuw) tot stand gekomen.

In haar vergadering van 31 oktober 2016 heeft de adviescommissie het verzoek van de algemene raad behandeld. Ter vergadering is het verzoek mondeling toegelicht door **5.1-2.e**

Opbouw van het advies

Op verzoek van de algemene raad brengt de adviescommissie hierna advies uit over de Verzamelverordening inzake de kwaliteitstoetsen. Na de formulering van het advies volgt de adviescommissie de volgende indeling:

- I. de toelichting op de Verzamelverordening;
- II. artikel 26 van de Advocatenwet (nieuw);
- III. de in de notitie van 21 oktober 2016 opgenomen wijzigingsvoorstellen.

Advies

De adviescommissie doet de aanbeveling om tot meer transparantie in de ingewikkelde (opleidingspunten)systematiek te komen. Een uitgebreide toelichting kan hiertoe een handvat zijn. Volgens de adviescommissie leidt de nieuwe regelgeving tot een administratieve belasting voor de advocaat. De adviescommissie verwacht dat de voorbereiding op de nieuwe systematiek tijd van de advocaat vraagt. Reden om daarmee - indien mogelijk - met het tijdstip van inwerkingtreding van de Verzamelverordening rekening te houden.

Bespreking Verzamelverordening

I. De toelichting op de Verzamelverordening

De adviescommissie vraagt aandacht voor de organisatorische voorbereiding op de kwaliteitstoetsen door de advocaat en de daarmee samenhangende ingewikkelde (opleidingspunten)systematiek. Het advies is dan ook om een uitgebreide toelichting op te nemen, zowel op artikel 4.3a als op artikel 4.4 (Opleidingseisen) waar het betreft gestructureerde feedback. Duidelijk dient te zijn dat de onderscheiden vormen van kwaliteitstoetsen, neergelegd in artikel 4.3a, naast de bepaling inzake opleidingspunten (artikel 4.4) staan, waarbij voor intervisie en peer review wel opleidingspunten zijn te behalen, maar voor intercollegiaal overleg niet. En als al wordt gekozen voor intercollegiaal overleg dan dient daaraan ten minste acht uur te worden besteed om te hebben voldaan aan de kwaliteitsvereisten. Een voorbeeld in de toelichting werkt vaak verhelderend. Voorts moet duidelijk zijn dat het in artikel 4.3a gaat om alternatieve en niet om cumulatieve vormen van gestructureerde feedback waaraan moet worden voldaan.

Gelet op artikel 26, derde lid, van de Advocatenwet (nieuw) waar wordt ingegaan op de geheimhoudingsplicht, beveelt de adviescommissie aan om in de toelichting op te nemen dat in de Regeling op de advocatuur (hierna: "Roda") bepalingen worden opgenomen over de geheimhoudingsplicht in relatie tot gestructureerde feedback.

II. Artikel 26 van de Advocatenwet (nieuw)

Bevoegdheden van de deskundigen

De adviescommissie leest in artikel 26, tweede lid, tweede volzin, van artikel 26 van de Advocatenwet (nieuw) een opdracht aan de algemene raad om de bevoegdheden te bepalen waarover een deskundige als bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de wet dient te beschikken. Ten behoeve van de duidelijkheid adviseert de adviescommissie om regelgeving zoveel mogelijk vast te leggen bij of krachtens verordening. De adviescommissie stelt voor bij verordening te bepalen dat reviewers en gespreksleiders worden aangemerkt als deskundigen in de zin van artikel 26 van de Advocatenwet (nieuw). Vervolgens kan in de Roda worden opgenomen aan welke vereisten deze deskundigen moeten voldoen.

III. Wijzigingsvoorstellen

Onderdeel A: artikel 1.1 (Definities)

De adviescommissie geeft vanuit wetgevingstechnisch oogpunt in overweging om aan artikel 1.1 toe te voegen dat een reviewer en een gespreksleider zijn aan te merken als een deskundige in de zin van artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet (nieuw).

Onderdeel Sa: artikel 4.3a (Gestructureerde feedback)

Met instemming neemt de adviescommissie kennis van de mededeling dat de redactie van dit artikel wordt aangepast in de zin dat een keuze aan de advocaat wordt gelaten aan welke vorm(en) van feedback hij deel wenst te nemen. Ter vergadering neemt de adviescommissie kennis van de mededeling dat de met peer review te behalen opleidingspunten aan een maximum is gebonden.

Gelet op hetgeen hiervoor is opgemerkt over de bevoegdheden van deskundigen stelt de adviescommissie voor het tweede lid als volgt te formuleren:

“De algemene raad stelt nadere regels over:

- a. de vereisten aan gestructureerde feedback; en
- b. de bevoegdheden van en vereisten aan deskundigen.”

Vervolgens kan in de Verzamelregeling 2016 onder Paragraaf 4.1 (Gestructureerde feedback) na artikel 13a (nieuw) artikel 13b (Vereisten en bevoegdheden deskundigen) worden ingevoegd.

Onderdeel T: artikel 4.4, vierde lid, aanhef en onderdeel d (Opleidingspunten)

Allereerst merkt de adviescommissie op dat het uit het oogpunt van transparantie wenselijk is om de in het kader van gestructureerde feedback te behalen opleidingspunten in een apart lid op te nemen. Het bepaalde onder d) kan dan met inachtneming van de navolgende opmerkingen worden opgenomen als artikel 4.4, vijfde lid en onderdeel e, wordt vernummerd tot onderdeel d.

Vanuit het oogpunt van wetgevingssystematiek wordt in de aanhef het woord “wordt” vervangen door de woorden “hij heeft”.

De adviescommissie acht het duidelijker als i) als volgt komt te luiden:

“intervisie met ten hoogste vier punten per jaar;”.

Onderdeel T: artikel 4.4, vierde lid, aanhef en onderdeel e (Opleidingspunten)

De adviescommissie stemt niet in met de voorgestelde wijziging en stelt voor om dit onderdeel ongewijzigd te laten, omdat met artikel 14 van de Verzamelregeling 2016 uitvoering wordt gegeven aan deze bepaling. De voorgestelde wijziging is daarmee overbodig.

Ten slotte

Naar het oordeel van de adviescommissie heeft het voorstel Verzamelverordening 2016 inzake kwaliteitstoetsen in administratieve zin (beperkte) gevolgen voor de beroepsuitoefening en de praktijkvoering van advocaten. Weliswaar is de datum van inwerkingtreding van artikel 26 van de Advocatenwet nog niet bekend, maar het anticiperen daarop in de zin dat in elk geval de bepalingen in de Verzamelverordening 2016 inzake de kwaliteitstoetsen in werking kunnen treden op het moment van inwerkingtreding van artikel 26 van de Advocatenwet (nieuw), acht de adviescommissie wenselijk.

De adviescommissie verzoekt de algemene raad de bovenstaande opmerkingen te betrekken in zijn beraadslagingen over de Verzamelverordening 2016 inzake kwaliteitstoetsen. De adviescommissie ziet graag een terugkoppeling tegemoet van de besprekingen in de algemene raad en in het college van afgevaardigden.

De adviescommissie regelgeving
Den Haag, 10 november 2016

NOTITIE

TER BESPREKING

Aan : leden van het college van afgevaardigden
Cc : Kies een item.
Van : algemene raad Kies een item.
Datum : 2 september 2015
Betreft : **nadere invulling kwaliteitstoetsen**
Dossiernummer : 7.3.2
Bijlagen :

Inleiding

Tijdens de vorige behandelingen in het CvA is grote weerstand gebleken tegen de door de algemene raad voorgestelde invulling van de kwaliteitstoetsen ex artikel 26 van de Advocatenwet. Mede op basis van voorgestelde alternatieven vanuit het college van afgevaardigden stelt de algemene raad voor de uitvoering van de kwaliteitstoetsen meer vanuit en op het niveau van de kantoren te laten plaatsvinden, zodat ook reeds bestaande initiatieven op dit vlak kunnen worden meegenomen.

In deze notitie wordt op hoofdlijnen de nieuw voorgestelde invulling van de kwaliteitstoetsen uiteengezet.

Verzoek

De leden van het college van afgevaardigden worden verzocht kennis te nemen van deze notitie.

Samenvatting van het voorstel

De kwaliteitstoetsen worden vormgegeven vanuit de kantoren, die voor de uitvoering daarvan verantwoordelijk zijn. Vanuit de integrale benadering van kwaliteit ligt het voor de hand om de kwaliteitstoetsing in nauwe samenhang te bezien met reeds bestaande kwaliteitsbevorderende instrumenten, zoals bijvoorbeeld de permanente educatie. De gedachte is dat binnen kantoren kwaliteitssystemen worden opgezet, voor zover die niet reeds (gedeeltelijk) aanwezig zijn.

De algemene raad zal de (door kantoren op te zetten) kwaliteitssystemen toetsen. De kosten bedragen ongeveer 45 euro per advocaat per jaar, hetgeen een substantiële verlaging betreft vergeleken met de eerder voorgestelde invulling. Daarbij geldt wel dat binnen kantoren mogelijk kosten gemaakt moeten worden indien nog geen (adequaat) kwaliteitssysteem voorhanden is.

De algemene raad beoogt met dit systeem enerzijds tegemoet te komen aan de bezwaren uit het college van afgevaardigden, en anderzijds in voldoende mate invulling te geven aan de haar opgedragen taak op grond van artikel 26 Advocatenwet.

Toelichting

Invulling kwaliteitstoetsen

Advocatenkantoren dienen, indien niet aanwezig, interne kwaliteitssystemen op te zetten waar intercollegiale kwaliteitsbevordering onderdeel van uit maakt. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de wens van het college van afgevaardigden om de verantwoordelijkheid voor de invulling en uitvoering van de kwaliteitstoetsen meer bij de advocaat en diens kantoor te leggen.

Voor eenmanskantoren en kleine kantoren geldt dat vanwege de omvang het intercollegiale aspect niet of onvoldoende op kantooniveau kan plaatshebben. Voor die kantoren is het voorstel dat zij voor de uitvoering van intercollegiale kwaliteitsbevordering een netwerk vormen met andere advocatenkantoren die werkzaam zijn op vergelijkbare rechtsgebieden en zo met elkaar vorm geven aan het intercollegiale aspect. Daarmee kunnen reeds bestaande initiatieven op dat vlak blijven bestaan en waar nodig worden uitgebreid. Binnen deze categorie vallen eenmanskantoren en kantoren van 2 tot en met 5 advocaten.

Voor de lokale orden ligt een rol weggelegd om het vinden van het juiste netwerk te faciliteren gelet op hun kennis van de lokale balie.

Hierbij is de gedachte dat één persoon binnen het kantoor of netwerk van kantoren aangesteld wordt die verantwoordelijk is voor de bevordering en bewaking van de kwaliteit en daarvoor een visie en strategie heeft ontwikkeld en vastgesteld ("kwaliteitssysteem kantoor / netwerk").

Het komende jaar zal worden benut om met de balie te komen tot de invulling van een best practice van het kwaliteitssysteem. Daarbij kan gedacht worden aan een nog uit te werken vorm van intercollegiale kwaliteitsbevordering en feedback, het gebruik van een ontwikkel- en opleidingsplan per advocaat, klanttevredenheidsonderzoek en functionerings- en beoordelingssystemen.

Toets kwaliteitssystemen

Aangezien de kwaliteitstoets onder verantwoordelijkheid van de algemene raad valt, oefent de NOvA een toetsing uit op de kwaliteitssystemen van kantoren. Daarbij is de gedachte thans dat per jaar een uitvraag wordt gedaan of kantoren beschikken over een kwaliteitssysteem dat voldoet aan de daaraan te stellen vereisten. Het heeft om praktische redenen de voorkeur om deze uitvraag via de CCV te laten geschieden. Een advocaat hoeft dan immers maar één keer een aantal vragen te beantwoorden en krijgt niet een aparte uitvraag in het kader van de kwaliteitstoets.

Daarnaast zullen alle kantoren / netwerken periodiek bezocht vanuit de NOvA. De gedachte is om een groep van advocaten (of voormalig advocaten niet langer dan bijvoorbeeld drie jaar uit de praktijk) daarvoor aan te trekken, die nagaan of in lijn met het kwaliteitssysteem de praktijk wordt uitgeoefend. In een periode van circa 4 tot 5 jaar wenst de algemene raad alle systemen getoetst te hebben. De werking van artikel 26 kan dan vervolgens worden geëvalueerd. Op basis daarvan zal worden gezien in hoeverre het systeem nog aanvulling of bijsturing behoeft.

Er is een goede afstemming (afbakening) met de kantoorbezoeken door de deken nodig, zowel qua inhoud als frequentie, zodat een kantoor niet in hetzelfde jaar twee bezoeken ontvangt. De algemene raad zal hierover in overleg treden met het dekenberaad en daarover afspraken maken.

Kosten

De kosten vallen lager uit vergeleken met de eerdere invulling van de kwaliteitstoetsen mede vanwege het voornemen om alleen kantoren / netwerken te toetsen. In het vorige voorstel betrof het bezoeken aan alle advocaten.

Uitgaande van 4900 kantoren die over een periode van 4 jaar worden bezocht, zullen de kosten daarvan ongeveer 45 euro per advocaat per jaar bedragen indien deze kosten worden omgeslagen via de hoofdelijke omslag.

Geen toezicht

Kwaliteitstoetsing is geen vorm van toezicht en heeft primair tot doel de kwaliteit verder te verbeteren. Het is geen verlengstuk van toezicht, maar kan ook niet geheel vrijblijvend, aldus de toelichting op artikel 26 Advocatenwet:

Dit kan in voorkomende gevallen betekenen dat de kwaliteitstoetsers, bij constatering van (ernstige) misstanden in het kader van de kwaliteitstoetsing, besluit tot het indienen van een klacht bij de tuchtrechter of tot het signalen bij een deken of een college van toezicht.”

In het geval een kwaliteitssysteem niet voldoet aan de daaraan te stellen eisen, krijgt het kantoor de gelegenheid om verbeteringen door te voeren. Na een bepaalde af te spreken periode zal het systeem opnieuw worden getoetst. Mocht het dan nog steeds niet voldoen, dan zou dat afhankelijk van de ernst van de gebreken aanleiding kunnen zijn een signaal af te geven aan de deken. De omstandigheden waaronder een dergelijk signaal kan worden afgegeven zullen nog nader worden onderzocht en worden besproken met het dekenberaad.

Voorgesteld tijdpad

In de volgende vergadering zal een verdere uitwerking en een tijdpad worden gepresenteerd, alsmede een voorstel voor het organiseren van betrokkenheid vanuit de balie.

NOTITIE

TER BESPREKING

Aan	:	leden van het college van afgevaardigden
Cc	:	n.v.t.
Van	:	leden van de algemene raad
Datum	:	23 maart 2015
Betreft	:	Hoofdlijnen kwaliteitsbevordering op basis van kwaliteitstoetsen ex art. 26 Advocatenwet
Dossiernummer	:	7.3.2
Bijlagen	:	1. Wettelijk kader en Memorie van Toelichting bij artikel 26 Advocatenwet 2. Betrokken leden van het CvA

Aanleiding

Op basis van artikel 26 van de Advocatenwet (zie bijlage 1) is de algemene raad aangewezen om, ingaande per 1 januari 2016, kwaliteitstoetsen uit te voeren. In deze notitie licht de AR de hoofdlijnen toe van de wijze waarop zij invulling geeft aan deze kwaliteitstoetsen.

Ook los van deze wettelijke opdracht voelt de AR zich verantwoordelijk voor een hoge kwaliteit van de Nederlandse advocatuur. Naast de overtuiging dat een zichzelf respecterende beroepsgroep continu aan kwaliteitsbevordering werkt, speelt mee dat in de publieke en politieke opinie soms vraagtekens worden gezet bij de geleverde kwaliteit en is de realiteit dat het in de veranderende marktomstandigheden noodzakelijk is dat de advocatuur zich als een onderscheidende ('triple A') dienstverlener kan blijven profileren ten opzichte van andere juridische dienstverleners.

Doel van de toetsen is een verdere kwaliteitsbevordering van de advocatuur, vanuit het standpunt dat:

- Kwaliteitsbevordering primair een verantwoordelijkheid van advocaten en –kantoren zelf is;
- Kwaliteitsbevordering voor elke advocaat en elk rechtsgebied geldt;
- Kwaliteitstoetsen voor advocaten en –kantoren een toegevoegde waarde moeten hebben, en
- Geen onnodige overlap met andere kwaliteitssystemen plaatsvindt.

Betrokkenheid CvA delegatie

In de CvA vergadering van 4 december 2014 is door de algemeen deken een eerste mondelinge toelichting gegeven op kwaliteitstoetsen. Daarbij is ook aan het CvA de oproep gedaan om uit haar midden een aantal leden af te vaardigen die met de AR mee denken bij de opzet en invulling van deze toetsen. Nadat sprake was van een gering aantal aanmeldingen, is vanuit het bureau van de NOvA een aantal leden, gespreid over de arrondissementen, gevraagd deel te nemen. Deze delegatie vanuit het CvA (zie bijlage 2) is inmiddels twee keer bij elkaar geweest en heeft opmerkingen gemaakt en aanvullingen voorgesteld waarvan de AR dankbaar gebruik heeft gemaakt om te komen tot de huidige opzet. Ook voor het vervolgtraject zal deze groep nauw betrokken blijven.

Verzoek

De leden van het college van afgevaardigden wordt verzocht kennis te nemen van deze notitie. De notitie is opgebouwd aan de hand van de volgende kernpunten die in separate paragrafen nader worden toegelicht.

Kernpunten

- a) Kwaliteitsbevordering – breder dan enkel kwaliteitstoetsen
- b) Invulling toetsen op basis van peer review
- c) Primaire verantwoordelijkheid van de advocaat en diens kantoor
- d) Meerwaarde en keuze voor de advocaat / Geen overlap met toezicht of andere regimes van kwaliteitsbevordering
- e) Uitwerking peer review op hoofdlijnen
- f) Kosten en baten voor advocaten
- g) Aanpassing van de Verordening op de advocatuur (Voda) en de Regeling op de Advocatuur (Roda)
- h) Tijdpad en vervolgstappen

A Kwaliteitsbevordering – breder dan enkel kwaliteitstoetsen

Deze notitie heeft als hoofdonderwerp de invulling van kwaliteitstoetsen. Volledigheidshalve wordt echter opgemerkt dat onder de noemer kwaliteitsbevordering meerdere (al bestaande) instrumenten worden toegepast, die naast en in samenhang met de toetsen, moeten leiden tot een continue kwaliteitsbevordering van de advocatuur. Gedacht kan worden aan de inmiddels afgeronde versterkte opzet van de Beroepsopleiding Advocatuur, de permanente opleiding, het beschrijven van kantoorprocedures aan de hand van een kantoorhandboek, maar ook de tendens binnen specialisatieverenigingen om scherpere kwaliteitseisen aan hun leden te stellen. Tenslotte, maar uitdrukkelijk losstaand van kwaliteitstoetsen, heeft het over de afgelopen periode versterkte dekenale toezicht uiteraard voor ook een kwaliteitsimpuls gezorgd.

B Invulling toetsen op basis van peer review

In de Memorie van Toelichting bij artikel 26 Advocatenwet (zie bijlage 1) wordt voor de invulling van de kwaliteitstoetsen (impliciet) verwezen naar de wijze waarop het notariaat toetst, namelijk op basis van peer review. Voor de invulling van de kwaliteitstoetsen heeft de AR zich daarnaast breed georiënteerd binnen de Nederlandse en buitenlandse advocatuur (België en Duitsland) en bij de wijze waarop binnen andere professionele beroepsgroepen hiermee wordt omgegaan. De conclusie daarvan is dat inderdaad het instrument peer review het meest geëigende en effectieve instrument is.

Vakinhoudelijke toetsing

Naast de wijze van toetsing (peer review) is van belang te bepalen over welke onderwerpen het dan gaat tijdens de peer review, met andere woorden: welke aspecten vallen binnen de scope van kwaliteitstoetsing? Gezien het uitgangspunt dat kwaliteitstoetsing geen overlap dient te hebben met andere kwaliteitssystemen of controles, gaat het met name over de vakinhoud (kennis en kunde), de omgang met de cliënt en de integriteit van handelen. Aspecten zoals de kantoororganisatie en het voldoen aan wettelijke vereisten zijn aspecten die in het kader van toezicht (kantoorbezoeken en CCV) al worden getoetst.

Beide bovenstaande uitgangspunten leiden tot de volgende invulling: Peer review is een vorm van intercollegiale toetsing waarbij in een één-op-één gesprek tussen de 'peer' en de 'reviewer', aan de hand van dossiers op één rechtsgebied de vakinhoud wordt besproken: de gehanteerde uitgangspunten, gemaakte keuzes en overwegingen die een rol hebben gespeeld. Daarnaast wordt daarbij betrokken de communicatie met cliënten en gevolgde opleidingen op het betreffende rechtsgebied.

Peer review is geen toezicht

De setting daarbij is nadrukkelijk collegiaal, niet-bedreigend en vertrouwelijk; de peer reviewer is geen ‘schoolmeester’ die de gereviewde komt vertellen wat er fout is gegaan of dat hij een zaak anders had moeten aanpakken. Er wordt op vertrouwelijke, wederzijdse en collegiale basis besproken hoe de aanpak van een dossier is geweest en welke goede punten, maar ook welke adviezen en verbeterpunten daaruit volgen. De resultaten en bevindingen blijven vertrouwelijk tussen de peer en de gereviewde advocaat.

Daarmee is ook duidelijk dat peer review geen vorm van toezicht is en primair tot doel heeft de kwaliteit verder te verbeteren op een niet-repressieve wijze. Niettemin kan kwaliteitsbevordering in de ogen van de AR niet geheel vrijblijvend zijn: het kan leiden tot het inzicht bij advocaten dat hun expertise op een bepaald rechtsgebied tekort schiet, dat zij wellicht te veel rechtsgebieden naast elkaar bestrijken, of – in ultimo – dat bij structureel onderpresteren en het uitblijven van verbeteringen, of extreme bevindingen tijdens een review, de gang naar de deken of – via de deken - naar de tuchtrechter een optie is.

Advocaten mét stageverklaring

Tenslotte: de verplichting tot het ondergaan van kwaliteitstoetsen geldt enkel voor ervaren advocaten. Binnen het model van kwaliteitstoetsing gaat het dan om advocaten die hun stageverklaring hebben. Stagiaires zijn aldus ontheven van de verplichting (maar worden uiteraard wel gestimuleerd om op vrijwillige basis aan peer review deel te nemen).

C Primaire verantwoordelijkheid van de advocaat en diens kantoor

Kwaliteitsbevordering is in eerste instantie de primaire verantwoordelijkheid én het (commerciële) belang voor elke advocaat en elk kantoor zelf. In de bestaande regelgeving voor advocaten bevindt zich daarvoor al een stevige basis (bijlage 1).

In de praktijk wordt daaraan al vaak invulling gegeven. Binnen veel kantoren zijn kwaliteitssystemen opgezet waarbij op een intercollegiale manier met elkaar over vakinhoudelijke aspecten en expertise wordt gesproken. Daarnaast voorziet een groeiend aantal specialisatieverenigingen in een vorm van intercollegiale toetsing. Zo heeft bijvoorbeeld de vFas (personen- en familierecht) aangegeven peer review op te pakken en zijn de SSZ (sociaal zekerheidsrecht) en – onder de vlag van de inschrijvingsvoorwaarden van de Raad voor rechtsbijstand – de asiel- en vreemdelingenadvocatuur (SVMA) bezig om voor hun leden te komen tot een systeem van peer review.

D Meerwaarde en keuze voor de advocaat / Geen overlap met toezicht of andere regimes van kwaliteitsbevordering

De AR neemt de primaire verantwoordelijkheid van de advocaat en de kantoren om continu zelf aan kwaliteitsbevordering te werken als uitgangspunt. Daarbij past de gedachte dat de invulling van deze verantwoordelijkheid een keuze is die de advocaat zelf maakt. Daarnaast is het evident dat de advocaat niet onder meerdere overlappende regimes van kwaliteitsbevordering zou hoeven vallen. Dat leidt, kortweg, tot de volgende uitgangspunten:

- Als er binnen het kantoor een adequaat kwaliteitssysteem is op basis van intercollegiale toetsing, dat voldoet aan de systeemeisen zoals de NOvA die stelt, valt de advocaat in beginsel buiten de peer review van de NOvA.
- Als de advocaat lid is van een specialisatievereniging die een adequaat systeem van intercollegiale toetsing hanteert, dat voldoet aan de systeemeisen zoals de NOvA die stelt, valt de betreffende advocaat in beginsel buiten de peer review van de NOvA.

- Ook zijn nog andere alternatieve systemen denkbaar, zoals het voldoen aan eisen van de Raad voor Rechtsbijstand als die zien op intercollegiale toetsing (zoals het geval is in het asiel- en vreemdelingenrecht) of ingeval advocaten of kantoren aangesloten zijn bij andere kwaliteitsverbanden.

In de drie bovenomschreven scenario's wordt gesteld dat de advocaat *in beginsel* buiten de peer review van de NOvA valt. Deze formulering is gebruikt om aan te geven dat advocaten, ook indien zij in een alternatief systeem vallen, op eigen verzoek een peer review vanuit de NOvA zouden mogen ondergaan.

De advocaat kan, indien deze valt binnen het peer review systeem van de NOvA, kiezen voor een invulling van de peer review:

- a) Peer review in de vorm van een gesprek met een peer reviewer, aan de hand van een aantal te selecteren dossiers.
- b) Peer review in de vorm van het bijwonen van een of meerdere (substantiële) zitting(en) door de peer reviewer, afgesloten met een gesprek tussen advocaat en peer reviewer, met voorafgaand doornemen van de processtukken.

E Uitwerking peer review op hoofdlijnen

Op basis van de bovenstaande uitgangspunten heeft de AR de invulling van de kwaliteitstoetsen als volgt opgezet:

- 1) Jaarlijks vindt, waarschijnlijk via 'Mijn Orde', een laagdrempelige (digitale) kwaliteitsuitvraag plaats onder alle advocaten waarin de advocaat kan aangeven op welk rechtsgebied hij voornamelijk actief is en op welk rechtsgebied hij gereviewed wil worden. Daarbij worden 24 rechtsgebieden¹ onderscheiden. Tevens kan de advocaat hier aangeven of hij al, ofwel binnen zijn kantoor of via een specialisatievereniging, in een vergelijkbaar systeem van intercollegiale toetsing valt. Aan een dergelijk alternatief systeem worden door de NOvA eisen gesteld, afgeleid van de huidige praktijk. Tenslotte kan de advocaat hier aangeven of hij, indien hij binnen de peer review van de NOvA valt of wil vallen, op zijn kantoor gereviewed wil worden aan de hand van drie dossiers, of dat hij een gereviewed wordt door het bijwonen van een zitting door een reviewer, afgesloten met een reviewgesprek.

De bedoeling van de jaarlijkse kwaliteitsuitvraag is primair om na te gaan welke advocaat op welk rechtsgebied gereviewed moet worden, en hoeveel reviewers daarvoor moeten worden opgeleid. Tevens kan de kwaliteitsuitvraag als een stimulans worden gezien voor advocaten en kantoren om, voorzover nog niet voorhanden, te voorzien in eigen kwaliteitssystemen of in de aanscherping daarvan.

Volledigheidshalve: de kwaliteitsuitvraag staat los van de CCV, die betrekking heeft op het nakomen van wettelijke verplichtingen door advocaten en vanuit het toezicht is geïnitieerd.

- 2) Binnen een cyclus van drie tot vier jaar worden alle advocaten die niet binnen een alternatief kwaliteitssysteem vallen, gereviewed op het door hen aangegeven rechtsgebied. Hiervoor leidt de NOvA per rechtsgebied advocaten op tot reviewer. De

¹ Het betreft de 24 rechtsgebieden die ook zijn gehanteerd bij de (vrijwillige) registratie van specialisaties op basis van artikel 8, eerste lid, onder g, Advocatenwet.

review, die naar verwachting een dagdeel beslaat, vindt plaats aan de hand van een toetsingskader. De reviewer stelt een rapportage van bevindingen op die gedeeld wordt met de gereviewde advocaat. De inhoudelijke bevindingen blijven tussen beiden. De uitkomst van de review kan zijn dat:

- Is voldaan;
- Is voldaan, met aanbevelingen en verbeterpunten. Afhankelijk van de aard van de verbeterpunten, kan deze uitkomst eventueel schriftelijk worden opgevolgd dan wel worden gevolgd door een her-review.
- Niet is voldaan, met verbeterpunten. De advocaat krijgt de kans om gebreken te herstellen en alsnog te voldoen. Deze uitkomst wordt gevolgd door een her-review.

De precieze kwalificaties van de reviewuitkomsten en daaruit volgende acties wordt nog nader uitgewerkt. Voor advocaten moet in elk geval transparant zijn welk toetsingskader van toepassing is en welke stappen worden doorlopen.

- 3) Zoals hierboven aangegeven heeft de NOvA na de reviews geen inzicht in hetgeen inhoudelijk in de individuele reviews is besproken. Wel is er, zo is nu de gedachte, op geaggregeerd en geanonimiseerd niveau inzicht in de uitkomsten van de reviews. Op basis van die uitkomsten kunnen, per rechtsgebied, conclusies worden getrokken en eventueel beleidsmatige acties worden ingezet. Deze input kan vervolgens ook gebruikt worden om het toetsingskader voor een volgende serie reviews waar nodig aan te passen.

Wie zijn de peer reviewers?

Als peer reviewers zullen door de AR ervaren advocaten (of voormalig advocaten, niet langer dan 3 jaar uit de praktijk) worden geworven, met een aantoonbare expertise op een of meerdere rechtsgebieden, van onbesproken gedrag en zonder tuchtrechtelijk verleden. De selectiecriteria zullen nog nader worden uitgewerkt. De werving zal zowel via de specialisatieverenigingen als in open oproepen plaatsvinden.

Terzijde: Op basis van artikel 26, tweede lid Advocatenwet kan de AR aan peer reviewers AWB bevoegdheden toekennen die vergelijkbaar zijn met die van formele toezichthouders. De AR gaat er vanuit dat, gezien het karakter van peer review, de peer reviewers niet hoeven te worden uitgerust met dergelijke bevoegdheden.

Gefaseerde invoering

De AR staat een geleidelijke en gefaseerde invoering van kwaliteitstoetsen per 1 januari 2016 voor. Zo dient eerst duidelijk te zijn – door middel van een pilot in het najaar – dat de werving en opleiding van peer reviewers naar tevredenheid verloopt en dat het ingerichte systeem (o.a. ICT) naar behoren werkt. Overlast voor advocaten dient voorkomen te worden. Concreet betekent dit dat per 1 januari 2016 op een beperkt aantal rechtsgebieden (3) gestart wordt met peer review. In de loop van 2016 worden daaraan meer rechtsgebieden toegevoegd. Uiteindelijk worden alle rechtsgebieden gereviewed over een cyclus van 3 a 4 jaar.

F Kosten en baten voor advocaten

De invoering van kwaliteitstoetsen voorziet in een kwaliteitsimpuls voor individuele advocaten en voor de advocatuur als geheel. Tegenover die baten staan uiteraard kosten voor de invoering van kwaliteitstoetsen. De voornaamste kosten zitten in de selectie en opleiding van peer reviewers – hetgeen als een cruciaal aspect van het geheel wordt beschouwd –, de vergoeding voor de peer

reviewers en de bouw van een aan 'Mijn Orde' gerelateerd ICT systeem waarin o.a. de verslaglegging van de peer reviews wordt vastgelegd.

Naar onze huidige inschatting valt nu, c.q. per 1 januari 2016, ongeveer de helft van de advocaten onder een adequaat alternatief regime, hetzij binnen kantoor, hetzij via een specialisatievereniging. Op basis van die inschatting betekent dat ongeveer 8.000 advocaten vanuit de NOvA gereviewed dienen te worden. Uitgaande van het streven voor 1 januari 2020 alle advocaten gereviewed te hebben, zijn dat ongeveer 2000 advocaten per jaar, waarvoor circa 100 reviewers nodig zijn (op basis van de aanname dat elke reviewer circa 20 reviews per jaar kan doen).

Op basis van de bovenstaande uitgangspunten dient rekening te worden gehouden met de volgende kosten én baten per advocaat:

	<i>Baten</i>	<i>Kosten</i>
Alle advocaten in bezit van een stageverklaring	Kwaliteitsimpuls voor de advocatuur	Stijging van de hoofdelijke omslag met ongeveer € 100
Advocaat die gereviewed wordt	Kwaliteitsimpuls	Een dagdeel tijdbesteding
Advocaat die als reviewer optreedt	<p>Ervaring</p> <p>Opleiding als peer reviewer</p> <p>Vergoeding van € 500 (incl. BTW) per afgelegde peer review</p>	

G Aanpassing van de Verordening op de advocatuur (Voda) en de Regeling op de Advocatuur (Roda)

Aan het CvA zal in de volgende vergadering een aanvulling van de Voda in eerste lezing worden voorgelegd die voorziet in de implementatie van kwaliteitsbevordering in de vorm van peer review per 1 januari 2016. In die aangepaste Voda, alsmede in een daaruit volgende regeling, zal o.a. worden opgenomen:

- De verplichting aan advocaten om de jaarlijkse kwaliteitsuitvraag in te vullen;
- De verplichting aan advocaten om periodiek en met goed gevolg een peer review vanuit de Nova te ondergaan, tenzij aantoonbaar is voorzien in een alternatief adequaat kwaliteitssysteem;
- De eisen die gesteld worden aan alternatieve kwaliteitssystemen;
- Het toetsingskader zoals de reviewers dat hanteren;
- De te stellen eisen aan reviewers;

Peer review en BOPZ

Terzijde: Op 12 februari 2013 heeft het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden uitspraak gedaan in een door BOPZ advocaten aangespannen kort gedingprocedure over de toepassing en uitvoering van het systeem van peer review door de Raad voor Rechtsbijstand. Het Hof heeft zich in dit arrest uitgelaten over de geheimhoudingsplicht van advocaten in relatie tot het toezenden van dossiers in het kader van peer review. Als gevolg van deze uitspraak heeft de AR destijds besloten het instrument peer review niet langer actief te promoten. De destijds aangekaarte onduidelijkheid

omtrent geheimhouding is inmiddels in de nieuwe Advocatenwet weggenomen door artikel 26, derde lid (zie bijlage 1). Daarmee staat deze uitspraak de invoering van kwaliteitstoetsen en de verdere promotie van peer review niet langer in de weg.

H Tijdpad en vervolgstappen

Onderstaand wordt kort het tijdpad weergegeven tot 1 januari 2016, de inwerkingtreding van de kwaliteitstoetsen.

Voor wat betreft het bestuurlijk proces:

- 15 april: informeren van het dekenberaad inzake de hoofdlijnen van de invulling van kwaliteitstoetsen, specifiek ten behoeve afbakening kwaliteitstoetsen - toezicht.
- 26 mei: derde bijeenkomst van de AR met een delegatie uit het CvA (bijlage 2); bespreking van de eerste opzet van de aanpassing van de Voda ten behoeve van kwaliteitstoetsen / eventuele bijstelling tekst.
- 24 juni: CvA vergadering: eerste lezing aanpassing van de Voda ten behoeve van kwaliteitstoetsen / eventuele bijstelling tekst. Informeren van het CvA over de gerealiseerde invoeringsstappen.
- 16 september: CvA vergadering: tweede lezing en bij voorkeur accordering aanpassing van de Voda ten behoeve van kwaliteitstoetsen. Informeren van het CvA over de gerealiseerde invoeringsstappen.
- 2 december: CvA vergadering: informeren van het CvA over de gerealiseerde invoeringsstappen.

Voor wat betreft het invoeringsproces:

- Maart 2015: contractering externe partij voor de selectie en opleiding van peer reviewers.
- April 2015: na het CvA: informeren van de balie en specifiek specialisatieverenigingen.
- Mei 2015: oproep tot aanmelden van advocaten als peer reviewer.
- Juni/juli/augustus/september 2015: selectie en opleiding van advocaten als peer reviewer.
- Oktober/November 2015: kleinschalige pilot, waarbij de inmiddels opgeleide peer reviewers verder worden getraind en de achterliggende systemen worden getest.
- per 1 januari 2016: gefaseerde invoering van kwaliteitstoetsen op basis van peer review.

Communicatie

Tijdens het hele proces zal de balie of specifieke groepen daarbinnen geïnformeerd worden over de invoering van kwaliteitstoetsen, bijvoorbeeld waar het gaat over de eisen die de NOvA stelt aan kwaliteitssystemen binnen kantoren en specialisatieverenigingen. Op die wijze kunnen zij hun veelal al aanwezige kwaliteitssystemen zonodig meer op een 'peer review' achtige leest schoeien, zodat de binnen de kantoren werkzame of bij de specialisatievereniging aangesloten advocaten buiten de peer review van de NOvA kunnen blijven.

Bijlage 1 Wettelijk kader

In de volgende bepalingen² komt kwaliteitsbevordering op basis van de genoemde pijlers tot uitdrukking:

- 1) "Het CvA stelt verordeningen vast in het belang van de *goede uitoefening van de praktijk*, alsmede ter waarborging van *de eisen die op grond van artikel 10a* daaraan worden gesteld."
- 2) "In het belang van een goede rechtsbedeling draagt de advocaat zorg voor de rechtsbescherming van zijn cliënt. Daartoe is de advocaat bij de uitoefening van zijn beroep *deskundig en kan hij beschikken over voldoende kennis en vaardigheden*", en *"integer en onthoudt hij zich van enig handelen of nalaten dat een behoorlijk advocaat niet betaamt."*
- 3) "Het CvA stelt bij of krachtens verordening voorts regels betreffende de eisen ter bevordering van *de vakbekwaamheid van advocaten en de kwaliteit van de beroepsuitoefening*."
- 4) "De AR is verantwoordelijk voor het uitvoeren van *kwaliteitstoetsen bij advocaten*."
- 5) "Een advocaat moet vakbekwaam zijn." De verplichtingen om de vakbekwaamheid te onderhouden, zien a) op *het onderhouden van de kennis en kunde*, en b) op *de kantoororganisatie en de dienstverlening aan de cliënt*.
- 6) "De advocaat is verplicht jaarlijks aantoonbaar *zijn professionele kennis en kunde te onderhouden respectievelijk te ontwikkelen op het rechtsgebied of de rechtsgebieden waarop hij werkzaam is respectievelijk wil zijn*." Om aan deze verplichting te voldoen, moet de advocaat jaarlijks ten minste *20 punten* behalen.
- 7) "In het belang van een goede rechtsbedeling ... verwerkt de secretaris van de AR op het tableau van iedere advocaat gegevens met betrekking tot: "voor zover van toepassing, het lidmaatschap van specialisatieverenigingen, *de rechtsgebieden waarop de advocaat gespecialiseerd is* ...".

Artikel 26 Advocatenwet

Artikel 26 [treedt in werking op een nader te bepalen tijdstip]

1. De algemene raad is verantwoordelijk voor het uitvoeren van kwaliteitstoetsen bij advocaten. De kwaliteitstoetsen worden verricht door deskundigen die zijn aangewezen door de algemene raad.
2. Op het verrichten van de kwaliteitstoetsen en de krachtens het eerste lid aangewezen deskundigen zijn de artikelen 5:12, 5:13, 5:14, 5:15, eerste en derde lid, 5:16, 5:17 en 5:20, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing. Bij het opdragen van een kwaliteitstoets bepaalt de algemene raad over welke bevoegdheden als bedoeld in de eerste volzin de aangewezen deskundigen beschikken.
3. Ten behoeve van het verrichten van de kwaliteitstoetsen door de aangewezen deskundigen, bedoeld in het eerste lid, zijn de advocaat, zijn medewerkers en personeel, alsmede andere personen die betrokken zijn bij de beroepsuitoefening, niet gehouden aan de geheimhoudingsplicht, bedoeld in artikel 11a. In dat geval geldt voor de betrokken aangewezen deskundigen een geheimhoudingsplicht, gelijk aan die bedoeld in artikel 11a, en is artikel 218 van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.
4. Bij of krachtens verordening als bedoeld in artikel 28, eerste lid, worden nadere regels gesteld betreffende het verrichten van de kwaliteitstoetsen.

² Achtereenvolgens: 1: Artikel 28, lid 1, Advw; 2: Artikel 10a, lid 1, onder c en d, Advw; 3: Artikel 28, lid 2, onder a, Advw; 4: Artikel 26, lid 1, Advw; 5: Artikel 26, lid 1, Advw; 6: Verordening op de Advocatuur, toelichting en artikel 4.4; Artikel 8, lid 1, onder g, Advw.

Memorie van Toelichting bij artikel 26 Advocatenwet

“Met deze bepaling wordt de verplichting voor de algemene raad ingevoerd om zorg te dragen voor het uitvoeren van kwaliteitstoetsen bij advocaten. Hiermee wordt aangesloten bij ontwikkelingen in de praktijk binnen de advocatuur alsmede het bepaalde in artikel 61a Wna, zoals dat luidt na invoering van de wijzigingswet Wna. Ter bevordering van de kwaliteit van de dienstverlening door advocaten werkt de NOvA al geruime tijd aan de opzet van intercollegiale kwaliteitstoetsen onder advocaten. Binnen de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) bestaat al langere tijd ervaring met dergelijke kwaliteitstoetsen. Deze ervaringen zijn zodanig gunstig, dat deze in het geval van notarissen een wettelijke grondslag hebben gekregen. In het kader van collegiaal onderzoek wordt bij het notariaat het kwaliteitsbewustzijn van individuele beroepsbeoefenaren en kantoren getoetst aan de hand van een aantal criteria, die betrekking hebben op de opdrachtcyclus, de aandacht voor kwaliteit en de omgang met integriteitsvraagstukken. Uitgangspunt daarbij is dat ieder notariatskantoor eens in de drie jaar een kwaliteitsonderzoeker op bezoek krijgt. Binnen het notariaat wordt deze toetsing breed gedragen. Het wordt gezien als een nuttig en welkom instrument om systematisch te werken aan de verbetering van de eigen praktijk. Gelet op deze positieve ervaringen wordt voorgesteld om een vergelijkbaar systeem van toetsing ook binnen de advocatuur in te voeren. Hiermee worden met name ook belangen van cliënten gediend, aangezien de toetsen dienen te leiden tot versterking van de kwaliteit van de dienstverlening door advocaten. Met artikel 26 worden, voor zover nodig, toezichtsbevoegdheden uit titel 5.2 van de Awb van overeenkomstige toepassing verklaard ten behoeve van toetsers van de NOvA. Onder deze bevoegdheid valt onder andere de medewerkingsplicht voor de advocaat. Om de praktijk voldoende ruimte te laten bij de verdere opzet van de kwaliteitstoetsing, wordt in het tweede lid tevens opgenomen dat de algemene raad kan bepalen over welke bevoegdheden de kwaliteits-toetsers beschikken. Ten behoeve van de kwaliteitstoetsing wordt in artikel 26, derde lid, een doorbreking van de geheimhoudingsplicht voor advocaten geregeld. Op de kwaliteitstoetsers rust vervolgens een afgeleide geheimhoudingsplicht. De taak van de algemene raad om intercollegiale toetsen binnen de beroepsgroep te laten uitvoeren, dient nadrukkelijk te worden onderscheiden van het toezicht op advocaten. Hoewel de naleving van beroepsnormen en beroepsregels uiteraard een belangrijk element is van de kwaliteit van de beroepsuitoefening, heeft dit laatste begrip een ruimere reikwijdte. De kwaliteitstoetsing door de algemene raad is gericht op het verkrijgen van inzicht in de kwaliteit van de beroepsuitoefening, zowel wat betreft individuele advocaten als de beroepsgroep in het algemeen. Op basis daarvan kan worden gekomen tot verbetering van die kwaliteit door middel van individuele begeleiding van advocaten en het doen van aanbevelingen aan hen, alsmede door middel van het stellen of wijzigen van beroepsregels bij verordening, of de ontwikkeling van onderwijs. Op de algemene raad rust op grond van het nieuwe artikel 10a, tweede lid, de taak tot het, in het belang van een goede rechtsbedeling, bevorderen van een behoorlijke praktijkuitoefening door advocaten. Dit kan in voorkomende gevallen betekenen dat de kwaliteitstoetsers, bij constatering van (ernstige) misstanden in het kader van de kwaliteitstoetsing, besluit tot het indienen van een klacht bij de tuchtrechter of tot het signaleren bij een deken of het college van toezicht. Daarbij is het aan de kwaliteitstoetsers toegestaan om informatie over te dragen die onder het beroepsgeheim van de advocaat valt, aangezien de uitzonderingen op de geheimhoudingsplicht ten behoeve van het toezicht en de tuchtrechtspraak doorwerken in de reikwijdte van de afgeleide geheimhoudingsplicht (zie hierover ook de toelichting op artikel 11a). De intercollegiale kwaliteitstoetsing heeft een belangrijke meerwaarde naast de taken van de lokale dekens en het college van toezicht. Kwaliteitstoetsing en toezicht vullen elkaar aan en versterken elkaars effectiviteit. Een belangrijk kenmerk van de kwaliteitstoetsing is het

intercollegiale karakter ervan, waarbij de toetsing is gericht op verbetering van de kwaliteit van de beroepsuitoefening door middel van begeleiding en een open dialoog en samenwerking met de individuele beroepsbeoefenaar. Deze situatie verschilt van de verhouding tussen de advocaat en de toezichthouder. Bij toezicht ligt immers de nadruk op het controleren van de wettelijke voorschriften en op de handhaving van die voorschriften, waarbij in het geval van gebleken overtreding kan worden overgegaan tot bestuursrechtelijke of tuchtrechtelijke sanctionering. Gezien het doel en het eigen karakter van de kwaliteitstoetsing, is het van belang dat deze taak autonoom van het toezicht wordt uitgevoerd. Het mag geen verlengstuk worden van dat toezicht. Om die reden zijn de toezichthoudende taken en de taken met betrekking tot de kwaliteitstoetsing ook belegd bij verschillende organen binnen de NOvA. Uit deze taakverdeling volgt dan ook niet dat de toezichthouder inzage zou kunnen vorderen bij (kwaliteitstoetsers van) de algemene raad in de dossiers met betrekking tot de individuele kwaliteitstoetsen. Naar aanleiding van het consultatiedocument stelt de NOvA dat het bepaalde in artikel 26 de uitwerking heeft van toezicht. In dat verband wijst de NOvA erop dat enkele artikelen van de Awb van toepassing zijn verklaard, met een medewerkingsplicht voor de advocaat en een doorbreking van de geheimhoudingsplicht. Bovendien kan in geval van gebleken misstanden een klacht worden ingediend bij de tuchtrechter of informatie worden doorgegeven aan de toezichthouder. Zoals hierboven al is aangegeven, is in artikel 26 geen sprake van toezicht in de zin van titel 5.2 Awb. Kwaliteitstoetsers zijn ook geen toezichthouders in de zin van artikel 5:11 Awb. Het betreft een instrument van kwaliteitsbeoordeling van het werk van advocaten. Het heeft de uitwerking van intercollegiale toetsing, die met name zinvol zal zijn voor advocaten die een eenmans-kantoor voeren en veelal niet langs natuurlijke weg kunnen voorzien in een dergelijke toetsing. Maar ook grotere kantoren kunnen hiervan profiteren. Het van overeenkomstige toepassing verklaren van bepaalde artikelen van titel 5.2 Awb maakt dat niet anders. Bewust is in de formulering van artikel 26, tweede lid, gekozen voor de woorden «van overeenkomstige toepassing» en niet voor: «van toepassing». Deze van overeenkomstige toepassing is noodzakelijk om de toetsing in de praktijk daadwerkelijk vorm te kunnen geven. Zonder de bevoegdheden die in de betreffende artikelen van de Awb zijn opgenomen zou een advocaat, die om welke reden dan ook zijn werk niet wil laten toetsen, deze toetsing eenvoudig van zich vandaan kunnen houden. Om dezelfde reden wordt in het derde lid van artikel 26 voorzien in een doorbreking van de geheimhoudingsplicht. In veel dossiers zullen de in het kader van de kwaliteitstoetsing te bestuderen en beoordelen stukken zodanig zijn verweven met cliëntengegevens, dat zij redelijkerwijs niet geraadpleegd kunnen worden zonder de geheimhoudingsplicht te doorbreken. Op de kwaliteitstoetser rust vervolgens een afgeleide geheimhoudingsplicht, welke analoog is aan de oorspronkelijke geheimhoudingsplicht van de betrokken advocaat. Aangezien de reikwijdte van de (oorspronkelijke) geheimhoudingsplicht mede wordt bepaald door eventuele uitzonderingen op de geheimhouding, gelden deze uitzonderingen evenzeer voor de afgeleide geheimhoudingsplicht. Het gevolg zou anders zijn dat de afgeleide geheimhoudingsplicht ruimer en meer omvattend is dan de oorspronkelijke geheimhoudingsplicht van de betrokken advocaat zelf. Voor de houder van de afgeleide geheimhoudingsplicht gelden derhalve dezelfde uitzonderingen als voor de advocaat. Aldus volgt uit de in deze nota van wijziging voorziene uitzonderingen op de advocatuurlijke geheimhoudingsplicht dat personen die betrokken zijn bij elk van de wettelijke taken van kwaliteitstoetsing, toezicht en tuchtrechtspraak, informatie uit dossiers met elkaar kunnen delen zonder dat de afgeleide geheimhoudingsplicht daaraan in de weg staat. De beschikking over deze vertrouwelijke informatie en het gebruik hiervan is niet gebonden aan de specifieke persoon (zoals de kwaliteitstoetser of een toezichthouder) die in eerste instantie heeft kennisgenomen van de informatie, maar staat ten dienste aan een juiste vervulling van de wettelijke taak. Vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid dient het delen van vertrouwelijke informatie tussen personen alleen te geschieden indien en voor zover dit voor die taakvervulling daadwerkelijk noodzakelijk is.”

Bijlage 2 Betrokken CvA leden

Gegevens genodigden
Mr. 5.1-2.e Arrondissement: Noord-Holland
Mr. 5.1-2.e Arrondissement: Den Haag
Mr. 5.1-2.e Arrondissement: Rotterdam
Mr. 5.1-2.e Arrondissement: Midden-Nederland
Mr. 5.1-2.e Arrondissement: Limburg
Mr. 5.1-2.e Arrondissement: Amsterdam
Mr. 5.1-2.e Arrondissement: Noord-Nederland
Mw. mr. 5.1-2.e Arrondissement: Den Haag

Vergadering van	:	college van afgevaardigden
Status	:	ter vaststelling
Tijdstip	:	13.30 – 17.00 uur
Datum	:	22 april 2015
Dossiernummer	:	2.2.2
Locatie	:	Utrecht, Juliana Congreszaal Jaarbeurs

Arrondissement	Leden	Plv. leden
Amsterdam	5.1-2.e	
Zeeland-West-Brabant		
Den Haag		
Gelderland		
Limburg		
Midden-Nederland		
Noord-Holland		

Noord-Nederland

5.1-2.e

Overijssel

Rotterdam

Oost-Brabant

5

Van de algemene raad:

W.F. Hendriksen

B.J.R. van Tongeren

R.A. Fibbe

10

B.J.M. de Leest

M.J.V. van der List

J.A.W.M. Vogels

Van het bureau van de NOvA:

R.G. van den Berg

Er is bericht van verhindering ontvangen van:

15

5.1-2.e

Den Haag

Den Haag

Noord-Holland

's-Hertogenbosch

20

25

30

35

40

1. OPENING

buiten reikwijdte verzoek

45

50

55

2. MEDEDELINGEN

buiten reikwijdte verzoek

60

KEI

buiten reikwijdte verzoek

65

70

75

80

85

90

buiten reikwijdte verzoek

95

Afluisteren advocaten

buiten reikwijdte verzoek

100

105

110

115

120

125

Reorganisatie ondersteuning tuchtrechtspraak

buiten reikwijdte verzoek

130

135

140

145

150

155

buiten reikwijdte verzoek

Inschrijfvoorwaarden Raad voor Rechtsbijstand

160

165

170

175

180

185

190

195

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

200

205

buiten reikwijdte verzoek

210

215

220

buiten reikwijdte verzoek

225

230

Derden gelden

buiten reikwijdte verzoek

235

240

245

3. VERSLAGLEGGING

250

buiten reikwijdte verzoek

4. BENOEMINGEN EN VERKIEZINGEN

255

buiten reikwijdte verzoek

260

265

buiten reikwijdte verzoek

270

275

buiten reikwijdte verzoek

280

285

290

295

buiten reikwijdte verzoek

300

buiten reikwijdte verzoek

305

310

315

320

325

5. FINANCIEEL VERSLAG 2014

buiten reikwijdte verzoek

330

335

340

345

350

355

buiten reikwijdte verzoek

360

365

370

375

buiten reikwijdte verzoek

380

385

390

395

400

buiten reikwijdte verzoek

405

buiten reikwijdte verzoek

410

415

420

buiten reikwijdte verzoek

425

buiten reikwijdte verzoek

430

435

440

445

450

455

460

6. JAARVERSLAG 2014

465

buiten reikwijdte verzoek

470

475

7. STAND VAN ZAKEN BEZUINIGINGEN GEFINANCIERDE RECHTSBIJSTAND

480

buiten reikwijdte verzoek

485

490

495

500

505

buiten reikwijdte verzoek

510

8. AANPASSING REGELGEVING KANTOORHANDBOEK

515

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

9. HOOFDLIJNEN KWALITEITSBEVORDERING OP BASIS VAN KWALITEITSTOETSEN EX ART. 26 (NIEUW) VAN DE ADVOCATENWET

Vogels deelt mede dat in de vorige vergadering een korte introductie van de kwaliteitstoetsen is gegeven door de algemeen deken. Voorts is het onderwerp meerdere keren geadresseerd bij de totstandkoming van de nieuwe Advocatenwet. Nu staat een eerste inhoudelijke bespreking over de invulling van de kwaliteitstoetsen op de agenda. Bij de invulling is dankbaar gebruik gemaakt van commentaar van een delegatie vanuit het college. De invulling is ook aangepast naar aanleiding van het gegeven commentaar.

De algemene raad proeft brede steun voor kwaliteitsbevordering binnen de advocatuur. Vanuit politiek en publieke opinie, maar ook vanuit de balie komen sterke signalen voor kwaliteitsverbetering.

De algemene raad is ervan overtuigd dat het cruciaal is dat de advocatuur zich meer onderscheidt ten opzichte van andere juridische dienstverleners.

Kwaliteit is de verantwoordelijkheid van de gehele balie en de algemene raad. Kwaliteitstoetsing is een wettelijke opdracht, maar de verantwoordelijkheid wordt ook los van deze plicht gevoeld.

De invulling van kwaliteitstoetsing is aan de algemene raad overgelaten. Het is een combinatie van hoge ambitie met grote verantwoordelijkheid én zo min mogelijk belasting van advocaten. Met het model dat wordt ontwikkeld is de algemene raad overtuigd van een goede en effectieve invulling van de kwaliteitstoetsen. De start is per 1 januari 2016 aanstaande.

De uitgangspunten van de algemene raad zijn:

- i) kwaliteit is primair de verantwoordelijkheid van advocaten zelf. De NOvA faciliteert hierin. Er zijn veel keuzemogelijkheden voor de advocaat.
- ii) indien advocaten zelf hun peer review op andere wijze regelen (via kantoor of specialisatievereniging), dan is dat prima. Dat is een groeiende praktijk die de AR ziet. Er moet voorkomen worden dat er een overlap komt tussen verschillende kwaliteitsregimes. Wellicht bestaat de indruk dat hier met name kleine kantoren op de korrel genomen worden. Dat is niet zo. De verplichting om te voldoen aan kwaliteitstoetsing geldt voor elke advocaat. Ook grote kantoren moeten voldoen (aan de systeemtoets). De AR is benieuwd naar initiatieven van kleine kantoren en solo-praktijken die zelf gezamenlijk peer review oppakken.
- iii) Collega-advocaten moeten als peer reviewer per rechtsgebied optreden. Zij worden opgeleid door de NOvA.

De invulling van de kwaliteitstoetsing is onderdeel van een groter bouwwerk, met o.a. de Beroepsopleiding Advocaten, de permanente opleiding en verdergaande specialisatie. De AR heeft zich breed georiënteerd in het buitenland en bij andere beroepsgroepen, zoals het notariaat en de medische sector.

570 Peer review, waarvoor de Nederlandse vertaling is intercollegiale toetsing, is in de praktijk een
bewezen effectief instrument. De nadruk ligt hierbij op vakinhoudelijke toetsing verbonden aan het
rechtsgebied. Vertrouwelijkheid van peer review is cruciaal voor het slagen van het instrument. De
AR realiseert zich dat.

575 Er is geen sprake van toezicht. Het heeft een ander uitgangspunt dan toezicht en staat los van
kantoorbezoeken door dekens en los van de CCV uitvraag. Het gaat hier om toetsing van
vakinhoudelijke expertise.

De doelgroep is enkel advocaten die een stageverklaring hebben. De review vindt plaats eenmaal per
3 à 4 jaar.

580 Een apart bespreekpunt is de wijze van verrekening van de kosten die met de kwaliteitstoetsing zijn
gemoed. Hiervoor zijn twee manieren. Allereerst de verrekening via de hoofdelijke omslag. Dit komt
neer op € 120,- voor elke advocaat met stageverklaring. Deze manier is administratief eenvoudiger
en goedkoper dan de andere manier en gaat uit van de solidariteitsgedachte.

585 De andere manier is het profijtbeginzel. Voor deze gedifferentieerde toerekening is een wetswijziging
nodig. Daarnaast is dit administratief ingewikkeld en daardoor duurder dan de verrekening via de
hoofdelijke omslag.

De vervolgstappen zijn afhankelijk van het verloop van deze collegevergadering. Vandaag is er uitleg
op hoofdlijnen. In de vergadering van 24 juni volgt de eerste tekst voor een verordening. De tweede
lezing komt in de CvA vergadering van 16 september 2015. De werving van de peer reviewers start
590 waarschijnlijk voor de zomer.

De meerwaarde van de kwaliteitstoetsing is dat het een controle is voor de advocaat, zover de
advocaat zelf nog niet regelmatig stilstaat bij het niveau van zijn kwaliteit. Bewustwording is een
belangrijk voordeel. Door peer review wordt een grotere bewustwording over kwaliteit gecreëerd
595 binnen de kantoren. Peer review leidt idealiter tot verbetering van kwaliteit doordat de peer reviewer
advies kan geven over hoe het beter kan. Ook is er sprake van preventie. Door peer review sta je stil
bij je handelingen (reflectie) en kun je mogelijke fouten in de toekomst voorkomen. Het sparren over
het vak met een expert op je vakgebied kan leiden tot nieuwe inspiratie.

600 **5.1-2.e** (Den Haag) geeft aan dat de Haagse fractie op voorhand schriftelijk commentaar
heeft geleverd. Op basis van artikel 26, vierde lid, van de Advocatenwet is het aan het CvA een
invulling te geven aan de kwaliteitstoetsen. Den Haag deelt de ambitie van de algemene raad voor
het verbeteren van de inhoudelijke kwaliteit van advocaten. Den Haag ziet echter wel juridische
problemen. Allereerst de Wet bescherming persoonsgegevens. Dossiers van advocaten vallen ook
605 onder deze wet, volgens een arrest van het Hof Arnhem-Leeuwarden. Geheimhouding geldt zowel
voor de advocaat als voor de reviewer. Volgens deze wet mag slechts onder bepaalde
omstandigheden worden gewerkt met persoonsgegevens. Den Haag is van mening dat de wet tot
gevolg heeft dat zonder toestemming van de cliënt en/of derden geen inzage in dossiers mag worden
gegeven. Den Haag voorziet grote problemen met het voorstel zoals het nu voorligt. De voorstellen,
610 zoals het anonimiseren van dossiers en verruiming c.q. verschuiving van de geheimhoudingsplicht,
zullen in dit verband geen of nauwelijks soelaas bieden. Dit kan gevolgen hebben in de vorm van
aansprakelijkheid of sancties zowel voor de advocaat als voor de reviewer.

Voorts zijn er problemen met betrekking tot de schending van de privacy. Daarnaast schenden
advocaten hun overeenkomst met de cliënt door stukken ter beschikking te stellen voor review en
615 plegen zij daardoor wanprestatie. De vraag is ook of is nagedacht of is onderzocht of de voorgestelde
peer review in strijd kan komen met buitenlandse gedragsregels.

Procedures kunnen immers over bedrijfsgeheimen gaan. Hierover is een Europese richtlijn in de
maak. De rechter kan een geheimhoudingsverplichting opleggen aan advocaten en cliënten en die
verplichting zal ertoe leiden dat het niet is toegestaan deze informatie met een reviewer te delen. Het
620 delen van informatie met een reviewer, die op hetzelfde rechtsgebied werkt als de advocaat, kan ook
interessante concurrentiegevoelige informatie voor de reviewer opleveren. Binnen Den Haag leeft
voorts de zorg dat de kwaliteitsbevordering, die niet is bedoeld als toetsing, over de jaren heen een

625 nieuwe vorm van toezicht zal worden. De vraag is op welke wijze ervoor wordt gewaakt dat er niet een extra vorm van toezicht ontstaat. Voorts sluit de focus op de rechtsgebieden niet aan bij advocaten die een algemene rechtspraktijk voeren. De vraag is hoe hieraan wordt tegemoet gekomen. De kosten zijn significant, € 120,- per jaar per advocaat met stageverklaring. Den Haag acht dit buitensporig hoog. De vraag is of geen andere invulling kan worden gegeven aan deze kwaliteitstoetsen, waardoor minder kosten zullen worden gemaakt. Den Haag is verdeeld over de wijze van toerekenen van de kosten (gedifferentieerd of via de financiële bijdrage).

630 **5.1-2.e** (Rotterdam) vraagt waarom de keuze is gevallen op peer review. De vraag is of alternatieven zijn bekeken. Rotterdam deelt het standpunt van Den Haag over de privacy. De vraag is of daarover juridisch advies is ingewonnen en zo ja wat de inhoud is van dit advies. Rotterdam vindt eveneens dat peer review in de toekomst geen toezicht mag worden. Tot slot is de vraag of kan worden gezocht naar een tussenvorm van financiering van de kwaliteitstoetsen.

635 Vogels geeft aan dat de tussenvorm van financiering is opgenomen in variant 2 van de notitie. De basiskosten van € 40,- worden in de financiële bijdrage opgenomen, de rest wordt bij de advocaat in rekening gebracht.

640 **5.1-2.e** (Zeeland-West-Brabant) vraagt of alle dossiers wel gereviewd kunnen worden. Hij denkt hierbij aan politierechterzaken, waarbij de dossiers teruggestuurd moeten worden. De advocaat heeft dan nog alleen zijn eigen aantekeningen, zonder de onderliggende stukken. De vraag is of hieraan aandacht is besteed.

645 **5.1-2.e** (Overijssel) geeft aan dat Overijssel zich aansluit bij de opmerkingen die zijn gemaakt over de kosten voor peer review. Enkele specialisatieverenigingen doen al jaren aan peer review. Als de kosten hoofdelijke worden omgeslagen zou dit betekenen dat de advocaten die daaraan meedoen dubbel gaan betalen, namelijk zowel aan de specialisatievereniging als aan de NOvA. Hiermee kan het reeds bestaande peer review stelsel van de specialisatieverenigingen worden ontmoedigd.

650 **5.1-2.e** (Amsterdam) vraagt waarom niet is overwogen met intervisie te gaan werken. Er wordt uitgegaan van een gefaseerde invoering van de kwaliteitstoetsen vanaf 1 januari 2016. Dat staat op gespannen voet met het feit dat per april 2015 reeds externen worden gecontracteerd. Er wordt begonnen met het maken van grote kosten, terwijl nog niet bekend is wat precies nodig is en voor hoeveel mensen. Amsterdam geeft er de voorkeur aan dit eerst op arrondissementsniveau te inventariseren. Er zijn verschillende initiatieven bij grote kantoren en bij specialisatieverenigingen. Er kan contact worden gezocht met de vereniging voor sociale advocatuur, die vele contactgroepen heeft. Ook wordt intervisie gedaan door verbanden van éénpitters. Er moet worden geïnventariseerd of daar al voldoende aan kwaliteitsbevordering wordt gedaan. Éénpitters zouden ook de kans moeten krijgen zich aan te sluiten bij kwaliteitssystemen die op kantoren bestaan. Na inventarisatie van dit alles kan pas worden besloten wat er nodig is en kan een overeenkomst worden gesloten met een externe partij.

660 **5.1-2.e** (Noord-Nederland) geeft aan dat zijn fractie ook een schriftelijke reactie heeft gestuurd en haalt daaruit nog een paar punten naar voren. Ook Noord-Nederland vindt het belangrijk dat de kwaliteit wordt bevorderd. Intervisie en peer review kunnen daarbij hulpmiddelen zijn. Uit de notitie blijkt dat peer review geen toezicht is, doch aan het einde van de notitie staat dat peer review, waarbij misstanden worden geconstateerd, toch kan leiden tot een klacht bij de deken. Dit lijkt Noord-Nederland tegenstrijdig. Voorts is Noord-Nederland bang voor stijgende kosten. Een alternatief voor het bevorderen van het kwaliteitsniveau zou kunnen zijn in de beroepsopleiding meer aandacht aan kwaliteit te besteden. Het instrument van peer review of een ander instrument zou eerst in de BA kunnen worden ingevoerd en nog niet bij de andere advocaten. Op die manier wordt er voldoende draagvlak gecreëerd. Toetsing zou kunnen plaatsvinden via de CCV. De kantoren kunnen dan zelf het kwaliteitsniveau toetsen. De dekens hebben voldoende signalen uit de praktijk om misstanden te voorkomen. Daar hebben ze peer review niet voor nodig.

665 **5.1-2.e** (Noord-Holland) volgt Den Haag met het verzoek aan de algemene raad om snel advies te vragen aan het College Bescherming Persoonsgegevens. De grens tussen de kwaliteitverbeterende rol en toezichthoudende rol is moeilijk, doch die toezichthoudende rol is er wel. De vraag is hoe dit kan worden gewaarborgd.

De vraag is of er bij de her-review een nieuwe reviewer wordt aangezocht om de advocaat een tweede kans te geven. Om als reviewer in aanmerking te komen staat ieder tuchtrechtelijk verleden in de weg. Het komt de fractie Noord-Holland voor dat als iemand 30 jaar geleden een faux pas heeft gemaakt, die aan de cliënt te wijten was, hij toch in aanmerking moet kunnen komen om reviewer te worden.

Een andere vraag is of een peer review van een specialisatievereniging wel de hele praktijk van de advocaat dekt. Noord-Holland kiest voor kostendekking door middel van de financiële bijdrage, gezien het grote belang van de kwaliteitsbevordering.

5.1-2.e (Gelderland) licht de schriftelijke reactie toe. Samenvattend komt het erop neer dat het te snel gaat en het de vraag is of het wel goed is doordacht. Er is een aantal keren aangekondigd dat systeemeisen moeten worden geformuleerd. Kantoren en advocaten die daaraan voldoen, hoeven niet mee te doen aan het systeem van peer review. Als kantoren van te voren weten wat de eisen zijn, kunnen zij zich daarop instellen. Het kan zijn dat er dan minder dan de verwachte 8.000 advocaten overblijven, die aan de eisen moeten voldoen. Omdat de eisen niet geformuleerd zijn, weet niemand op welke wijze hieraan moet worden voldaan. Een andere vraag is waarom niet voor intervisie wordt gekozen. Dit instrument komt tegemoet aan het bevorderen van kwaliteit. Zou dit niet zo zijn, dan kan altijd nog in een later stadium het zwaardere instrument van peer review worden toegepast. Dit levert een besparing van kosten op, omdat dit systeem al bijna is geregeld in de beroepsgroep.

5.1-2.e (Midden-Nederland) stelt dat Midden-Nederland peer review een goed uitgangspunt vindt, ervan uitgaande dat de mogelijkheid juridisch wordt onderzocht. Zijn fractie is wel beducht voor het toezicht dat hier overheen hangt. Peer review bevordert de kwaliteit, maar je kunt die kwaliteit niet afdwingen. Het is goed dat peer review via de kantoren en de specialisatieverenigingen kan plaatsvinden; daar wordt dan echter geen consequentie aan verbonden. Dat loopt dus uit elkaar met de peer review via de NOvA. Het gaat te ver een hele beroepsgroep op te hangen aan het feit dat enkelen misschien niet zullen voldoen. Wellicht is het een idee om alleen de verplichting voor peer review in de CCV op te nemen, zonder dat aan de inhoud van de peer review consequenties kunnen worden verbonden. Een deel van Midden-Nederland vraagt zich af of het anders kan, want er staat niet in de tekst dat iedere advocaat de review moet ondergaan. De vraag is of het niet mogelijk is dat de deken in zijn vier jaarlijks kantoorbezoek de kwaliteit meeneemt, Het zou een selectie bij het kantoor kunnen zijn. Wat betreft de kosten is Midden-Nederland voor het systeem van de financiële bijdrage.

5.1-2.e (Oost-Brabant) is betrokken bij het vooroverleg, doch hij wordt niet vermeld in bijlage 2. Hij geeft aan dat Oost-Brabant van mening is dat de achterdeur naar het toezicht volledig op slot moet. Er staat aangegeven dat bij extreme bevindingen de deken wordt ingeschakeld, maar dat maakt het toch een toezichtinstrument. Het voorstel van Oost-Brabant is dat in geen enkel geval de bevindingen aan de deken of de raad van de orde worden medegedeeld. In de CCV moet alleen worden opgegeven dat is deelgenomen aan peer review. De advocaat ontvangt hiervan een bewijs van de reviewer, zoals bij cursussen. De optie "niet voldaan" kan zich bij deelname dus niet voordoen, slechts dat een herreview nodig is. De vraag is hoede algemene raad omgaat met een mogelijk kwaliteitsverschil tussen een peer review van een kantoor en de door de orde gefaciliteerde peer review. De reviewers van kantoor hebben mogelijk geen cursus hiervoor gevolgd. Wat zijn de criteria voor een kantoor om mee te doen aan peer review? En hoe zit het als sommige advocaten van een kantoor wel en anderen niet aan de toetsing voldoen bij dezelfde specialisatie op het kantoor? Voorts is er de vraag wanneer er sprake is van een overlap met andere kwaliteitssystemen. De vFAS hanteert bijvoorbeeld een verplichte intervisie. De vraag komt op dat als een advocaat hieraan voldoet of dit voldoende is of dat hij dan alsnog een peer review moet ondergaan. Oost-Brabant schaart zich achter Den Haag wat betreft de opmerkingen over de geheimhouding. Oost-Brabant is voor een gedifferentieerde toerekening van de kosten. Oost-Brabant verzoekt de AR de kosten zo veel mogelijk te beperken voor de kleine kantoren en de sociale advocatuur.

5.1-2.e (Limburg) geeft aan dat de fractie Limburg alle zorgen en vragen, gemaakt door de andere fracties, deelt.

Vogels dankt alle fracties voor hun inbreng. De opmerkingen worden meegenomen in de verdere ontwikkeling van de kwaliteitstoets. Intervisie is een waardevol kwaliteitssysteem, doch het is

730 wezenlijk anders dan peer review. Het is een gesprekstechniek voor gesprekken tussen meerdere deelnemers, waarbij werkdilemma's worden besproken, zonder dat dit op dossierniveau gebeurt. In intervisie zit geen kwaliteitstoetsing. Het voldoet daarmee niet aan de wettelijke opdracht van artikel 26 van de Advocatenwet.

735 Het systeem van peer review is vergeleken met onze oude audits, waarbij dossiers werden ingezien. Hierbij ontbrak een inhoudelijke toetsing van die dossiers. Wanneer dat wel gebeurt, is er sprake van peer review.

740 Vertrouwelijkheid en de achterdeur naar toezicht wel of niet op slot, is inderdaad een ingewikkeld vraagstuk. Uitgangspunt is dat de peer review en het verslag vertrouwelijk is en blijft tussen de advocaat en reviewer. Dat verslag wordt niet opgeslagen in het 'openbare orde domein'. De reviewer registreert alleen in het beveiligde gedeelte van de orde site, "mijn orde" welke aanbevelingen worden gedaan, zodat de opvolging daarvan bij een eventuele herreview mogelijk is. Of een herreview al of niet moet plaatsvinden door dezelfde reviewer moet nog worden uitgewerkt.

745 De registratie in "mijn orde" kan alleen worden ingezien door de kwaliteitsmedewerker van de NOvA en de advocaat die het betreft. De AR wordt niet over individuele resultaten geïnformeerd. Wel wordt de AR op de hoogte gebracht van geanonimiseerde en geaggregeerde schaalinformatie in verband met mogelijke beleidsaanpassingen.

750 Peer review is geen toezicht en kan dat ook niet worden in het systeem dat nu voorligt. De deken wordt geïnformeerd als de advocaat niet voldoet aan deelname aan peer review. De Voda zal hieraan nog worden aangepast. De advocaat moet in de CCV beantwoorden of hij aan de verplichting heeft voldaan. Het vraagstuk van de "achterdeur naar het toezicht" is een vraagstuk dat nog nader wordt bestudeerd. Het idee nu is dat als de reviewer een zeer grote schending van de kernwaarden aantreft, een signaal aan de deken kan worden gegeven. Dit klinkt als het openzetten van de achterdeur, maar de bedoeling gaat uit naar het signaleren van problemen op kantoren, bijvoorbeeld doordat er geen dossiers voorhanden zijn om in te zien of doordat het een zootje is op kantoor. Dit is in de tijd van de kwaliteitsstandaard een enkele keer gebeurd. Het gaat om extreme situaties. Dit moet eigenlijk los worden gezien van de peer review. Mocht zich een dergelijke situatie voordoen, dan zal ook dan geen inhoudelijk signaal naar de deken gaan, doch alleen het signaal dat er iets aan de hand is. De nieuwe tekst van de Verordening op de advocatuur zal de afbakening moeten geven. Bij een negatieve peer review zal niet, zoals bij de notarissen, een signaal gaan naar het Bureau financieel toezicht. De NOvA blijft daar verre van.

755 Wat betreft de Wet bescherming persoonsgegevens het volgende. Er kan geen advies worden gevraagd aan het College bescherming persoonsgegevens, want de afdeling advisering is opgeheven. Wel is het zinvol dat de AR nader studeert op en wellicht een advies vraagt over de Wet bescherming persoonsgegevens en de in aantocht zijnde Europese regelgeving met betrekking tot bedrijfsgegevens.

760 De AR gelooft dat met de invoering van artikel 26 van de Advocatenwet de problemen, die in het arrest van het Hof Arnhem-Leeuwarden over de BOPZ-zaak naar voren komen, zijn onderkend. De Raad voor Rechtsbijstand had in BOPZ zaken een peer review systeem ontwikkeld, dat onvoldoende specifiek was toegesneden op het beroepsgeheim van de advocaat. Het was een peer review systeem, geënt op het Schotse systeem, waarbij de advocaat dossiers moest zenden naar de Raad voor Rechtsbijstand. De Raad zond die dossiers door naar een reviewer, waarbij de advocaat niet kon zien wie de reviewer was. Dat anonieme schriftelijke systeem heeft de NOvA niet als uitgangspunt. De NOvA heeft gezocht naar een systeem, waarin het contactmoment tussen advocaat en reviewer de meerwaarde biedt.

765 De afgeleide geheimhoudingsplicht van de reviewer is uitdrukkelijk in de wet opgenomen via een amendement van toenmalig Kamerlid Van der Steur van 21 maart 2014.

770 Systeemeisen zijn er nog niet. Deze zullen worden uitgewerkt en het college ontvangt deze bij de junivergadering. Dit geldt ook voor een uitwerking voor de werving van reviewers.

775 De NOvA heeft gesproken met grote kantoren en specialisatieverenigingen over kwaliteitssystemen. Wanneer de eisen voor het kwaliteitssysteem vastliggen, kunnen de kantoren en specialisatieverenigingen zich hiernaar richten. Als de arrondissementen erin slagen een systeem te ontwikkelen voor kleine kantoren die aan kwaliteit doen, anders dan intervisie, is dat welkom. Het is de bedoeling om eigen initiatieven aan te moedigen en niet te ontmoedigen.

780

- 785 Op de vraag hoe het zit met review van strafzaken het volgende. De advocaat mag zelf aangeven welke vorm van review voor hem het meest zinvol is. Een civilist zal dat doen aan de hand van een paar dossiers. Een strafrechtadvocaat zou dit ook kunnen laten doen aan de hand van het volgen van een zitting. Het moet een zitting zijn die iets om het lijf heeft. De review moet toegevoegde waarde hebben voor de advocaat zelf.
- 790 De algemene praktijk is niet een rechtsgebied dat een review krijgt. De advocaat kan zelf aangeven welke delen van zijn algemene praktijk hij wil laten reviewen. Dit zal niet alle gebieden van de praktijk behelzen. In een volgende ronde kan de advocaat een ander rechtsgebied laten toetsen. Als het college ideeën kan aandragen waardoor het kwaliteitssysteem goedkoper kan worden dan nu begroot, dan hoort de AR dit graag. De AR heeft wel de mening van het college van afgevaardigden nodig over de manier van financieren van het systeem. Als dit een gedifferentieerde toerekening moet worden, dan is daar een wetswijziging voor nodig en die moet zo snel mogelijke in gang worden gezet. Dat kan niet wachten tot september of december. De AR neemt de gemaakte opmerkingen graag mee voor nadere bestudering.
- 800 **5.1-2.e** (Amsterdam) ziet graag eerst een plan voor de toetsing, alvorens te beslissen over de manier van financiering. Er zijn vandaag vele fundamentele bezwaren geuit, die niet voldoende zijn geadresseerd en beantwoord. Zij stelt voor terug te gaan naar de kleine kwaliteitscommissie en door te spreken of dit de goede weg is om tot een kwaliteitstoets te komen. Pas dan kan het college een antwoord geven op de vraag of het nodig is extra kosten te maken en zo ja of die hoofdelijk moeten worden omgeslagen. Die besluitvorming moet niet worden omgekeerd.
- 805 De deken geeft aan dat elk systeem van kwaliteitstoetsing geld gaat kosten, welk systeem dat ook is. Als gekozen wordt voor een ander betalingssysteem dan hoofdelijke omslag moet dat heel snel gebeuren.
- 810 **5.1-2.e** (Amsterdam) geeft aan dat zij denkt dat het niet gaat om een wezenlijk bedrag. Het hangt af van de vorm van toetsing die wordt gekozen. Amsterdam dringt erop aan te kijken wat voor systemen er zijn en dan over te gaan tot verdere professionalisering. Ook de rol van de deken is erg onderbelicht in het voorstel. De vraag hoe het bedrag van de toetsing wordt omgeslagen is mede afhankelijk van hoeveel het gaat kosten. Een bedrag van € 10,- is heel anders dan een bedrag van € 120,-.
- 815 De deken stelt vast dat er onenigheid is over deze zienswijze. Vogels geeft aan dat als niet nu de mogelijkheid wordt gecreëerd om gedifferentieerd toe te rekenen, dat straks ook niet meer kan door tijdsgebrek. Dit houdt dan dus een keuze in voor hoofdelijke omslag.
- 820 **5.1-2.e** (Den Haag) geeft aan dat er ook opties overwogen kunnen worden waarbij niet wordt betaald aan de reviewer, maar wel voor geleverde diensten. De BA is ook jarenlang alleen aan stagiaires aangeboden. **5.1-2.e** heeft nu geen oplossing, maar het is grotendeels afhankelijk van de keuze die wordt gemaakt inzake de toetsen of er specifiek een wettelijke grondslag moet worden gecreëerd. **5.1-2.e** is er niet van overtuigd dat die keuze nu nodig is.
- 825 De deken stelt vast dat als het systeem geld gaat kosten, het dan zal gaan over een opslag via de financiële bijdrage. De BA ging ook gedeeltelijk via de financiële bijdrage, al was het maar voor het in stand houden van het landelijk bureau. Het CvA dient een beslissing te nemen over de keuze van betaling. Dit is niet aan de AR.
- 830 **5.1-2.e** (Den Haag) meent dat de AR ook kan vragen om een wetswijziging ten behoeve van gedifferentieerde betaling, zonder dat daar gebruik van moet worden gemaakt. Dit is een praktische oplossing. Daarnaast kan dan alsnog een discussie plaatsvinden over de wijze van betaling. De deken stelt vast dat Amsterdam het eens is met dit voorstel.
- 835 **5.1-2.e** (Amsterdam) beaamt dit en geeft verder aan dat in de notitie wordt gesproken over een gefaseerde inbreng. Als wordt begonnen met de systemen die er nu al zijn, dan kan dit later worden uitgebreid. De algemene raad juicht initiatieven op arrondissementsniveau toe. Daar zou mee begonnen moeten worden en daarna zal gekeken moeten worden hoe groot de problemen zijn en wat voor kosten er zijn. Dit is nu niet duidelijk.

Vogels geeft aan dat bedoelde gefaseerde invoering inhoudt kwaliteitstoetsen om de drie of vier jaar. Het zou dan in het eerste jaar kunnen gaan over familierecht en nog een paar rechtsgebieden. Wat betreft lokale systemen is gezegd dat initiatieven worden toegejuicht, maar houd in de gaten dat het gaat om iets anders dan intervisie.

5.1-2.e (Zeeland-West-Brabant) meldt dat er praktijken zijn die veel met medische gegevens werken. De vraag is hoe zich dat verhoudt tot de uitspraak van het Hof Arnhem- Leeuwarden in het door de AR genoemde arrest en of bijvoorbeeld BPOZ en WIA zaken worden uitgezonderd van peer review.

Vogels geeft aan deze vraag mee te nemen in de uitwerking van de conceptverordening.

5.1-2.e (Den Haag) geeft aan dat de problemen met de Wet bescherming persoonsgegevens niet alleen gelden voor medische gegevens, maar ook voor strafrechtelijke gegevens en civielrechtelijke gegevens uit het verleden. Er zijn duidelijke beperkingen.

De deken zegt hierop dat de AR zich goed zal laten informeren over deze problematiek bij de verdere ontwikkeling van de toetsen.

5.1-2.e (Den Haag) heeft nog geen antwoord gehad op de andere punten die vanuit Den Haag zijn aangevoerd, namelijk wat de AR er van denkt dat een collega- reviewer inzicht krijgt in de dossiers van een concurrent/collega. Voorts is de vraag wat de AR denkt over eventuele conflicten met buitenlandse gedragsregels en de contractuele geheimhoudingsplicht van de advocaat die peer review ondergaat. Een andere vraag is hoe de dossiers worden geselecteerd.

Vogels deelt mede dat de selectie van de dossiers wordt gedaan door de reviewde advocaat. De contractuele geheimhoudingsplicht en de buitenlandse gedragsregels zijn ook onderwerpen voor nadere studie. Wat betreft de inzage van de reviewer in de dossiers van een concurrent collega moet de EU regelgeving hierop worden nagekeken. Als het kantoor bezwaar heeft tegen inzage van een concurrerende reviewer, dan zal dat kantoor waarschijnlijk zelf een systeem van peer review opzetten. De advocaat kan kiezen of hij een reviewer bij hem uit de buurt wil hebben of juist niet. Het moet altijd mogelijk zijn een andere reviewer bij het bureau van de NOvA aan te vragen.

5.1-2.e (Overijssel) is bang dat een advocaat die zelf de selectie maakt van dossiers alleen zijn beste dossiers zal laten zien en aldus problematische zaken niet worden gezien. De deken geeft aan dat in de opleiding van de reviewer aan dat punt aandacht wordt besteed.

5.1-2.e (Gelderland) geeft aan dat ook kwaliteit kan worden getoetst aan de hand van een gesprek. In de memorie van toelichting wordt verwezen naar het toetsingssysteem van het notariaat en aanbevolen een vergelijkbaar systeem in te voeren. Het hoeft niet hetzelfde te zijn. Je kunt een lichtere vorm van toetsing invoeren.

Vogels zegt dat intervisie een heel ander systeem is. Het notariaat heeft ooit hun toetsing afgekeken van de oude audits van de NOvA en nu kijken wij weer bij het notariaat, maar toch weer anders.

5.1-2.e (Midden-Nederland) vraagt zich af of de NOvA niet een mildere tussenvorm van toetsing kan overwegen, ook gezien de kosten. Laat vooral gekozen worden voor een kwaliteitssysteem dat gedragen wordt door de hele balie, in plaats van te snel te gaan.

Vogels geeft aan dat over de kosten al het nodige is gezegd. Hij zegt dat het nu voorliggende systeem ook wel 'peer review light' kan heten. Er zijn ingewikkelder varianten. Een tussenvorm tussen intervisie en peer review is lastig. Er zal zeker gekeken worden of het zo goedkoop mogelijk kan. De AR zal alle gemaakte opmerking bestuderen en hoopt in juni met een nieuw voorstel te komen.

5.1-2.e (Den Haag) heeft nog de opmerking dat het er niet zozeer om gaat dat er een lichtere peer review komt, maar dat het anders gaat dan nu wordt voorgesteld, rekening houdend met de aangevoerde bezwaren.

Vogels geeft aan dat "anders" ook betekent dat het college moet komen met een concreet voorstel. De AR heeft daar belangstelling voor.

De vragen worden nog gesteld waarom het systeem geen onderdeel kan worden van de PO punten. Elk kantoor die dat wil neemt het af en betaalt daarvoor. Het gaat dan niet via de financiële bijdrage. Tegelijkertijd vindt de toetsing plaats door een instelling die daarvoor is opgeleid.

De deken bedankt voor de suggestie en geeft aan dat de AR hierop terug komt in de junivergadering of eerder.

895 **10. TUSSENTIJDSE EVALUATIE VAN DE BEROEPSOPLEIDING ADVOCATEN (BA)**

buiten reikwijdte verzoek

900

905

910

915

buiten reikwijdte verzoek

920

925

930

11. VOORSTEL HUISHOUDELIJK REGLEMENT COLLEGE VAN AFGEVAARDIGDEN

buiten reikwijdte verzoek

935

940

12. WERKPLAN COLLEGE VAN TOEZICHT

buiten reikwijdte verzoek

945

13. JAARVERSLAG DEKENBERAAD

buiten reikwijdte verzoek

14. RONDVRAAG

buiten reikwijdte verzoek

950

955

960

965

970

15. SLUITING

buiten reikwijdte verzoek

NOTITIE

TER BESPREKING

Aan	:	leden van het college van afgevaardigden
Cc	:	n.v.t.
Van	:	de algemene raad
Datum	:	9 juni 2015
Betreft	:	Kwaliteitstoetsen ex artikel 26 Advocatenwet
Dossiernummer	:	7.3.2
Bijlagen	:	1. Notitie NOvA verschillen intervisie en peer review 2. Memorie van toelichting artikel 26 Advocatenwet

Aanleiding

Tijdens de college vergadering van 22 april 2015 hebben verschillende fracties hun zorgen geuit over de voorgestelde invulling van de kwaliteitstoetsen op basis van peer review. In deze notitie zal daarop worden ingegaan. Daarbij wordt opgemerkt dat de algemene raad zich thans beraadt - mede gelet ook op de inbreng van de (kleine commissie) CvA - over de vraag of in volle omvang moet worden vastgehouden aan de ingeslagen weg. De algemene raad zal het zomerberaad van 17 juni 2015 ook benutten voor verdere gedachtenvorming over de invulling van de kwaliteitstoetsen. Daarbij zal ook de eerste reactie van de raad van advies, die alsdan beschikbaar is, worden betrokken.

Verzoek

De leden van het college van afgevaardigden wordt verzocht kennis te nemen van deze notitie.

Kernpunten

- Door verschillende fracties zijn vragen gesteld over de invulling van de kwaliteitstoetsen op basis van peer review. Deze zien samengevat op de volgende onderwerpen:
 - hoe verhoudt het inzien van dossiers zich met de Wet bescherming persoonsgegevens ("Wbp") en de geheimhoudingsplicht;
 - wat zijn de gevolgen voor gevestigde EU advocaten, contractuele geheimhoudingsplicht en vertrouwelijke bedrijfsinformatie;
 - waarom is er niet gekozen voor intervisie in plaats van peer review;
 - hoe wordt de afbakening met toezicht vormgegeven;
 - kan er gezocht worden naar een minder hoge belasting qua kosten?
- De algemene raad heeft ervoor gekozen om naar aanleiding van de vragen over de Wbp en de geheimhoudingsplicht extern advies in te winnen. Op basis daarvan meent de algemene raad dat de juridische bezwaren ter zake de geheimhoudingsplicht en de reguliere persoonsgegevens de eerder voorgestelde invulling niet in de weg staan. In verband met een strenger Wbp- regime voor bijzondere persoonsgegevens (bijvoorbeeld medische gegevens) is aanpassing van de Advocatenwet mogelijk nodig en wenselijk. Met betrekking tot de overige geuite bezwaren (mogelijke strijdigheid buitenlandse gedragsregels, contractuele geheimhoudingsplicht en vertrouwelijke bedrijfsinformatie) is eveneens nader onderzoek gedaan. Op basis van dit onderzoek meent de algemene raad dat de voorgestelde invulling van de kwaliteitstoetsen in juridische zin goed inpasbaar zijn.
- In reactie op de tijdens de vorige CvA vergadering door de algemene raad gedane uitnodiging aan de fracties om te komen met alternatieven, heeft de Haagse fractie een alternatief voorstel ingediend dat kort gezegd inhoudt om de kwaliteitstoetsen in te richten op basis van intercollegiale toetsing door middel van groepsintervisie. Gelet op de verschillen tussen peer

review en intervisie ([bijlage 1](#)) vraagt de algemene raad zich af - gegeven ook de toelichting op artikel 26 Advocatenwet - of met intervisie voldoende invulling wordt gegeven aan de aan de algemene raad opgedragen wettelijke taak

- In de toelichting op artikel 26 Advocatenwet ([bijlage 2](#)) wordt een link gelegd tussen kwaliteitstoetsing en toezicht. Het is het streven van de algemene raad om deze relatie zo beperkt mogelijk te laten zijn. Of daarbij zo ver moet worden gegaan dat de link volledig kan worden losgelaten, zal nader onderzocht worden.
- Het is evident dat aan de invoering van de kwaliteitstoetsen kosten zijn verbonden. Het streven van de algemene raad is erop gericht om deze kosten zo laag mogelijk te houden zonder daarbij de wettelijke opdracht ingevolge artikel 26 Advocatenwet uit het oog te verliezen. In de eerder voorgestelde invulling van de kwaliteitstoetsen door peer review volstaat in bepaalde gevallen een toets van het systeem in plaats van een peer review vanuit de NOvA. De kosten worden lager indien meer advocaten onder een dergelijke systeemtoets vallen. De algemene raad inventariseert graag met de balie naar de mogelijkheden deze systeemtoets te verbreden dat zo meer advocaten hieronder kunnen vallen. Daarnaast beziet de algemene raad graag de mogelijkheden om naast de drie voorgestelde categorieën die onder de systeemtoets vallen een vierde categorie in te voeren voor (kleinere) kantoren. Daarbij kan worden gedacht aan een systeem waarbij kantoren met elkaar groepen van bijvoorbeeld 6 kantoren maken en elkaar reviewen, waarbij de praktijken van deze kantoren op elkaar aan sluiten en de reviewers een door de NOvA erkende opleiding tot reviewer hebben gevolgd.

Toelichting

Wet bescherming persoonsgegevens en geheimhoudingsplicht

De NOvA heeft advies ingewonnen over de mogelijke strijdigheid met de Wbp en de geheimhoudingsplicht. Dat advies bevat samengevat de volgende conclusies:

- Inbreuk op de geheimhoudingsplicht voor het uitvoeren van peer review op grond van artikel 26 Advocatenwet is toegestaan.
 - Met de inzage in dossiers wordt inbreuk gemaakt op de in artikel 11a Advocatenwet neergelegde geheimhoudingsplicht van de betreffende advocaat, maar die inbreuk is op grond van artikel 26 Advocatenwet evenwel nadrukkelijk toegestaan terwijl daarbij passende waarborgen geboden worden in de vorm van een afgeleide geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht. Schending van deze geheimhoudingsplicht is strafrechtelijke gesanctioneerd terwijl door middel van het afgeleide verschoningsrecht eveneens is gewaarborgd dat de deskundige niet anderszins kan worden gedwongen van de geraadpleegde dossiers kennis te geven.
 - Verwezen wordt naar de Memorie van toelichting:

“Om dezelfde reden wordt in het derde lid van artikel 26 voorzien in een doorbreking van de geheimhoudingsplicht. In veel dossiers zullen de in het kader van de kwaliteitstoetsing te bestuderen en beoordelen stukken zodanig zijn verweven met cliëntgegevens, dat zij redelijkerwijs niet geraadpleegd kunnen worden zonder de geheimhoudingsplicht te doorbreken.”
- De Wbp staat niet in de weg aan het uitvoeren van peer review voor zover daarbij geen bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt.
 - De grondslag voor een advocaat die aan een kwaliteitstoets wordt onderworpen om persoonsgegevens ter beschikking te stellen aan de deskundige, kan worden gevonden in artikel 8 onder e Wbp (de verwerking is noodzakelijk voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak).

- De conclusie dat de voorgestelde wijze niet in strijd is met de Wbp brengt mee dat hetzelfde heeft te gelden voor artikel 8 EVRM en artikel 7 van het Handvest (privacy);
- Voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens (medische gegevens, strafrechtelijke gegevens of gegevens omtrent ras) geldt een aanvullend strenger regime.
 - In artikel 16 van de Wbp is bepaald dat de verwerking van bijzondere persoonsgegevens verboden is tenzij er een uitzondering op dat verbod is opgenomen in de wet. Het ligt in de rede artikel 26 Advocatenwet aan te merken als een bijzondere regeling die in plaats komt van het in artikel 16 Wbp neergelegde verbod, althans dat artikel 26 Advocatenwet gezien moet worden als een wettelijke bepaling als bedoeld in artikel 23 eerst lid onder f Wbp. Het is evident dat de wetgever bij de invoering van artikel 26 Advocatenwet voor ogen heeft gehad dat als onderdeel van een intercollegiale kwaliteitstoetsing cliëntdossiers worden bestudeerd, waarmee kennisneming van de daarin vervatte bijzondere persoonsgegevens - in ieder geval voor bepaalde rechtsgebieden - onlosmakelijk verbonden is. Voor dit oordeel is essentieel dat de door de algemene raad voorgestelde wijze van kwaliteitstoetsing vanuit het perspectief van de Wbp niet verder gaat dan strikt noodzakelijk: er zal sprake zijn van een minimale inbreuk op de persoonlijke levenssfeer (geen verstrekking van dossiers (worden alleen ter plekke ingezien, geen vastlegging van (bijzondere) persoonsgegevens), terwijl de inbreuk met maximale waarborgen is omgeven (afgeleide geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht).
 - Voor zover absolute zekerheid over dit punt is gewenst, dient artikel 26 Advocatenwet gewijzigd te worden in die zin dat daarin nadrukkelijk wordt bepaald dat het de door de algemene raad aangewezen deskundigen is toegestaan bij de uitvoering van de kwaliteitstoets bijzondere persoonsgegevens te verwerken.

Gevestigde EU advocaten, contractuele geheimhoudingsplicht en vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Op basis van nader onderzoek naar aanleiding van geuite zorgen ter zake mogelijke strijdigheid met buitenlandse gedragsregels, contractuele geheimhoudingsplicht en vertrouwelijke bedrijfsinformatie, geldt het volgende:

Gevestigde EU advocaten

- Het ligt niet voor de hand dat een in Nederland gevestigde advocaat naar aanleiding van de in de lidstaat van herkomst geldende beroepsregels niet deel zou kunnen nemen aan de kwaliteitstoetsen.
 - Ingevolge artikel 16k lid 1 Advocatenwet is de advocaat, bedoeld in het eerst lid van artikel 16h, voor alle werkzaamheden die hij in Nederland uitoefent aan dezelfde beroeps- en gedragsregels alsmede aan dezelfde voorwaarden onderworpen als de advocaat die overeenkomstig artikel 1 Advocatenwet is ingeschreven, met inbegrip van de verordeningen, genoemd in artikel 28 Advocatenwet.
 - De implementatie van de kwaliteitstoetsen wordt opgenomen door middel van een aanpassing in de Verordening op de advocatuur. De daarin op te nemen bepalingen zijn op grond van artikel 16k lid dan ook van toepassing op gevestigde advocaten.
 - Verder verklaart artikel 16k lid 2 onder ander artikel 11a Advocatenwet van overeenkomstige toepassing op gevestigde advocaten. Een gevestigde advocaat heeft dus rekening te houden met eventuele doorbreking van die geheimhoudingsplicht bij wet of verordening ingevolge artikel 11a Advocatenwet. Deze doorbreking is voor de kwaliteitstoetsing opgenomen in artikel 26 lid 3 Advocatenwet.
 - De vraag is dan in hoeverre de gedragsregels van het land van herkomst van de gevestigde advocaat van belang zijn. De vestigingsrichtlijn (Richtlijn 98/5/EG) bepaalt dat de advocaat

zowel de beroepsregels in de lidstaat van ontvangst in acht neemt als die van de lidstaat van herkomst (dubbele deontologie). In elk geval is de gevestigde advocaat dus onderworpen aan dezelfde beroepsregels als advocaten die werkzaam zijn onder de beroepstitel in het land van ontvangst. De vestigingsrichtlijn bevat geen conflictregel, maar de CCBE heeft een interpretatie gegeven, inhoudende dat in geval van strijdigheid voorrang dient te worden gegeven aan de beroepsregels van de lidstaat van ontvangst.

- Een dergelijke strijdigheid zou dan moeten bestaan uit de verplichting tot doorbreking van de geheimhoudingsplicht in het kader van peer review enerzijds en een strikte, absolute geheimhoudingsplicht op grond van de beroepsregels uit de lidstaat van herkomst anderzijds. Er zijn vooralsnog geen lidstaten bekend binnen het werkingsgebied van de richtlijn waarin het beroepsgeheim als absoluut wordt opgevat.

Contractuele geheimhoudingsplicht

- Er is geen noodzaak tot het aangaan van een aanvullende contractuele geheimhoudingsplicht naast de wettelijke geheimhoudingsplicht.
 - Advocaten zijn ingevolge artikel 11a Advocatenwet tot geheimhouding verplicht. Deze wettelijke geheimhoudingsplicht wordt beschermd door het wettelijke verschoningsrecht. Zowel de wettelijke geheimhoudingsplicht als het wettelijk geregelde verschoningsrecht worden tuchtrechtelijk en strafrechtelijke gesanctioneerd. Op zichzelf is er ter bescherming van de vertrouwelijkheid van de belangen van de cliënt geen noodzaak om aanvullend tot contractuele geheimhouding over te gaan. In het geval van nieuw af te sluiten overeenkomsten van opdracht dient de advocaat zelfs rekening te houden met de mogelijkheid dat de geheimhoudingsplicht bij wet of bij verordening in specifieke gevallen kan worden doorbroken.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

- Aangezien de advocaat die onderwerp is van peer review zelf een keuze mag maken van de te bespreken dossiers, mag worden verwacht dat deze advocaat een selectie maakt van dossiers die niet de te beschermen vertrouwelijke informatie bevatten, met name in die gevallen waarin de door de algemene raad aangewezen deskundige in de ogen van de getoetste advocaat concurrent is.
- Dat cliënten-informatie onder omstandigheden ook vertrouwelijke bedrijfsinformatie kan bevatten, gaat eraan voorbij dat voor de kwaliteitstoetsen op grond van artikel 26 lid 3 een gelijke geheimhoudingsplicht en afgeleid verschoningsrecht geldt.

Waarom peer review?

Het doel van de kwaliteitstoetsen is om de kwaliteit van de dienstverlening van de individuele advocaat te bevorderen, alsmede van de beroepsgroep in zijn algemeen. Verwezen wordt naar de Memorie van Toelichting bij artikel 26 Advocatenwet:

“De kwaliteitstoetsing door de algemene raad is gericht op het verkrijgen van inzicht in de kwaliteit van de beroepsuitoefening, zowel wat betreft individuele advocaten als de beroepsgroep in zijn algemeen. Op basis daarvan kan worden gekomen tot verbetering van die kwaliteit door middel van individuele begeleiding van advocaten en het doen van aanbevelingen aan hen, alsmede door middel van het stellen of wijzigen van beroepsregels bij verordening of de ontwikkeling van onderwijs. Op de algemene raad rust op grond van het nieuwe artikel 10 a tweede de taak tot het, in het belang van een goede rechtsbedeling, bevorderen van een behoorlijke praktijkuitoefening door advocaten”.

De algemene raad heeft zich voor de invulling van de kwaliteitstoetsen breed georiënteerd. Er is gekeken binnen de Nederlandse en buitenlandse advocatuur (België, Duitsland) en bij andere professionele beroepsgroepen. Peer review is bij de notarissen in 2009 ingevoerd en wordt breed gedragen. Verwezen wordt naar de Memorie van Toelichting:

“Binnen het notariaat wordt deze toetsing breed gedragen. Het wordt gezien als een nuttig en welkom instrument om systematisch te werken aan de verbetering van de eigen praktijk. Gelet op deze positieve ervaringen wordt voorgesteld om een vergelijkbaar systeem van toetsing ook binnen de advocatuur in te voeren. Hiermee worden met name ook de belangen van cliënten gediend, aangezien de toetsen dienen te leiden tot versterking van de kwaliteit van de dienstverlening door advocaten.”

Peer review is binnen de medische sector (medisch specialisten en huisartsenpraktijken) en in het onderwijs (voortgezet onderwijs) inmiddels een algemeen erkend instrument (dat ook nadrukkelijk naast / apart van intervisie wordt gepositioneerd). Na een aanvankelijke weerstand bij de invoering in deze sectoren is er inmiddels breed draagvlak voor de toegevoegde waarde van peer review en wordt het instrument breed en veelal op eigen initiatief van de beroepsgroep opgezet.

Op basis van deze ervaringen en in lijn met de memorie van toelichting is er dan ook voor gekozen om de kwaliteitstoetsen in te richten op basis van peer review. Daarbij is ook uitdrukkelijk gekeken welke kwaliteitsinstrumenten reeds aanwezig zijn zodat onnodige overlap met andere kwaliteitsinstrumenten niet aan de orde is. De kwaliteitstoetsen richten zich op kwaliteitsbevordering door een open dialoog met een ter zake deskundige collega-advocaat en het bevorderen van reflectie door de advocaat zelf, waarbij de advocaat een impuls wordt gegeven om over de vakinhoudelijke kwaliteit van zijn praktijkvoering en vakbekwaamheid na te denken en waar nodig te verbeteren. Bovendien kan in het kader van het te ontwikkelen kwaliteitsbeleid op basis van de uit te voeren reviews een concrete verbeteringslag bij kantoren worden bewerkstelligd, bijvoorbeeld in de vorm van een verdergaande specialisatie. Ook komt er beter zicht op de kwaliteit van de advocaten in het geheel.

De algemene raad heeft gekozen om de invulling van de peer review op basis van rechtsgebieden te verrichten zodat een match gemaakt kan worden met de kennis van de reviewer en die van de advocaat. Daarmee wordt de kans vergroot dat de review zo veel als mogelijk op vakinhoud op niveau plaats vindt. Daarmee worden advocaten met een algemene praktijk niet uitgesloten zoals werd gesuggereerd tijdens de vorige CvA vergadering. Ook die advocaten zullen hun focus op bepaalde rechtsgebieden hebben en op basis van die focus kan dan een keus gemaakt worden, bijvoorbeeld het rechtsgebied waar een groot deel van de praktijk op ziet. Dat de review niet de gehele praktijk omvat is juist, maar dat is ook niet het doel en ook niet haalbaar. De advocaat die op meerdere rechtsgebieden werkzaam is, zal niet meerdere reviews hoeven te ondergaan, maar de review kan dan telkens bij een volgende reviewronde een ander rechtsgebied te beslaan.

Dat er voor is gekozen om de kwaliteitstoetsen niet ook voor stagiaires te laten gelden is omdat stagiaires onder leiding staan van een patroon, die de ontwikkeling van de stagiaire bewaakt en de inhoud van het werk bespreekt. Daarnaast geldt dat de vernieuwde beroepsopleiding al een aanzienlijke belasting vormt. De gedane suggestie om de kwaliteitstoetsen vanuit de beroepsopleiding vorm te geven en te starten lijkt de algemene raad dan ook niet wenselijk, haalbaar en in lijn met de toelichting op artikel 26 Advocatenwet.

Verschillen intervisie en peer review

Door verschillende fracties is de vraag gesteld of de kwaliteitstoeten niet kunnen worden ingevuld met intervisie. Tijdens de afgelopen college vergadering is door de algemene raad uiteengezet dat met intervisie, waarbij het om bespreking van door deelnemers ingebrachte werk gerelateerde dilemma's gaat in een groep en niet om inhoudelijke en één-op-één bespreking van dossiers zoals bij peer review, niet voldaan wordt aan de aan de algemene raad in artikel 26 Advocatenwet opgelegde wettelijke taak. Volledigheidshalve wordt in de als bijlage 1 toegevoegde notitie uiteengezet wat de verschillen tussen intervisie en peer review zijn. Intervisie wordt ook wel omschreven als een collegiale ondersteuning met betrekking tot advisering over werkproblemen, waarbij het bij peer review gaat om vakinhoudelijke gedachtewisseling/bespreking van de (juridische) dossierinhoud van een advocaat.

Met het voorgestelde alternatief van de Haagse fractie dat uitgaat van de intervisie-gedachte (in een groep gezamenlijk bespreken van werkproblemen) lijkt dan ook niet voldoende invulling te worden gegeven aan de in artikel 26 Advocatenwet opgedragen wettelijke taak.

Afbakening met toezicht

De kwaliteitstoetsen in de vorm van peer review onderscheiden zich uitdrukkelijk van de kantoorbezoeken in het kader van toezicht. Dit onderscheid is door de wetgever ook bewust aangebracht. Kwaliteitstoetsing en toezicht hebben ieder een eigen karakter en invulling dient dan ook nadrukkelijk van elkaar gescheiden te zijn, aldus ook de toelichting op artikel 26 Advocatenwet:

“De taak van de algemene raad om intercollegiale toetsen binnen de beroepsgroep te laten uitvoeren, dient nadrukkelijk te worden onderscheiden van het toezicht op advocaten.”

“De intercollegiale toetsing heeft een belangrijke meerwaarde naast de taken van de lokale deken en het college van toezicht. Kwaliteitstoetsing en toezicht vullen elkaar en versterken elkaars effectiviteit. Een belangrijk kenmerk van de kwaliteitstoetsing is het intercollegiale karakter ervan, waarbij de toetsing is gericht op verbetering van de kwaliteit door middel van begeleiding en een open dialoog en samenwerking met de toezichthouder. Bij toezicht ligt de nadruk op het controleren van de wettelijke voorschriften en op de handhaving van die voorschriften, waarbij in het geval van gebleken overtreding kan worden overgegaan tot sanctionering. Gezien het doel en het eigen karakter van de kwaliteitstoetsing, is het van belang dat deze taak autonoom van het toezicht wordt uitgevoerd. Het mag geen verlengstuk worden van dat toezicht.”

De aangebrachte scheiding tussen toezicht en kwaliteit (toezicht bij de lokale deken en het college van toezicht, kwaliteitstoetsing bij de algemene raad) brengt mee dat de voorgestelde ideeën van de fracties om de kwaliteitstoetsing (gedeeltelijk) door de deken te laten uitvoeren of mee te laten nemen in de dekenbezoeken niet wenselijk is en in overeenstemming met deze scheiding en dus met de wet.

Kwaliteitstoetsing is geen vorm van toezicht en heeft primair tot doel de kwaliteit verder te verbeteren. Het is geen verlengstuk van toezicht, maar kan ook niet geheel vrijblijvend, aldus de toelichting op artikel 26 Advocatenwet:

“Dit kan in voorkomende gevallen betekenen dat de kwaliteitstoetsers, bij constatering van (ernstige) misstanden in het kader van de kwaliteitstoetsing, besluit tot het indienen van een klacht bij de tuchtrechter of tot het signalen bij een deken of een college van toezicht.”

De algemene raad realiseert zich dat gelet ook op de aangebrachte scheiding tussen kwaliteit en toezicht de link met toezicht precair is en op veel weerstand bij de balie stuit. Mede daarom is er ook voor gekozen om de in artikel 26 lid 2 Advocatenwet omschreven toezichtsbevoegdheden niet toe te kennen aan de reviewers. Of en zo ja hoe de link met toezicht dient te worden vormgegeven is nog niet uitgekristalliseerd. Evident is dat een eventuele link met toezicht eenduidig dient te worden vormgegeven, zodat voor een ieder helder is onder welke omstandigheden hiervan sprake is. Of de link met toezicht volledig kan worden losgelaten is de vraag gegeven de toelichting op artikel 26. Of volstaan kan worden met het enkel geven van een signaal aan de desbetreffende lokale deken indien de advocaat weigert mee te werken aan de in de Voda vast te leggen verplichting om aan de kwaliteitstoetsing deel te nemen, zoals is gesuggereerd lijkt dan ook lastig, maar heeft wel als voordeel dat de scheiding tussen toezicht en kwaliteit helder is en zij niet in elkaar overlopen. Dit komt de 'veilige setting' waarin de peer review dient plaats te hebben ook ten goede. De algemene raad zal nader onderzoeken in hoeverre volstaan kan worden met een dergelijke minimale invulling.

Kosten

Het is evident dat er kosten gepaard gaan met de invoering van de kwaliteitstoetsen. In de vorige vergadering heeft de algemene raad uiteen gezet dat deze bekostigd kunnen worden ofwel door verrekening via de hoofdelijke omslag ofwel door een gedifferentieerde toerekening per advocaat. Aan het college is gevraagd haar voorkeur uit te spreken. Voor zover daarover door fracties uitspraken zijn gedaan, bleken die verdeeld. Door het college is aangegeven eerst duidelijkheid te willen hebben over de inhoudelijke opgeworpen bezwaren alvorens te kunnen beslissen over de wijze van toerekening van de kosten.

In het huidige voorstel vallen advocaten die al binnen een kantoor of een specialisatievereniging een adequaat kwaliteitssysteem hebben buiten de peer review door de NOvA, maar in een systeemtoets. Daardoor vallen de kosten al aanzienlijk lager uit dan in het oorspronkelijke plan waarin alle advocaten gereviewed zouden worden door de NOvA.

De systeemeisen voor een kantoor waar de algemene raad nu aan denkt zijn de volgende:

- er is een afdeling binnen het kantoor die verantwoordelijk is voor de bevordering en bewaking van de kwaliteit en daarvoor een visie en strategie heeft ontwikkeld en vastgelegd;
- op individueel niveau is een ontwikkel- en opleidingsplan per advocaat vastgesteld waar intercollegiale toetsing op dossierniveau onderdeel van uitmaakt
- uitkomsten van intercollegiale toetsing worden vastgelegd, besproken en waar nodig worden verbeteringen doorgevoerd.

De systeemeisen voor specialisatievereniging waar de algemene raad nu aan denkt zijn de volgende:

- vereiste voor lidmaatschap is dat intercollegiale toetsing minimaal eens in de drie jaar plaats heeft door een collega advocaat met meer dan 7 jaar ervaring die werkzaam is op hetzelfde rechtsgebied en een relevante cursus op het gebied van intercollegiale toetsing heeft gevolgd van minimaal 2 dagdelen;
- toetsing op dossierniveau op het rechtsgebied van het specialisme van de advocaat vindt plaats aan de hand van door de specialisatievereniging vastgestelde en kenbaar gemaakte criteria die vergelijkbaar zijn met aan de door de NOvA vast te stellen criteria gehanteerde criteria;

- de uitkomst van de intercollegiale toetsing wordt in een verslag vastgelegd dat met de advocaat wordt besproken en waarin eventuele verbeterpunten worden vastgelegd.

Mede op basis van gevoerde gesprekken is de verwachting dat specialisatieverenigingen (zeker de grote verenigingen) peer review verplicht zullen willen stellen en ook dat zoveel mogelijk kantoren zullen trachten onder de systeemtoets te vallen. De groep te reviewen advocaten door de NOvA wordt daardoor kleiner en daarmee de kosten lager. Daarnaast beziet de algemene raad de mogelijkheden om naast de drie voorgestelde categorieën die onder de systeemtoets vallen een vierde categorie in te voeren voor (kleinere) kantoren.

VERSLAG

VASTGESTELD

Vergadering van	:	college van afgevaardigden
Status	:	vastgesteld door notulencommissie
Tijdstip	:	13.30 – 17.00 uur
Datum	:	24 juni 2015
Dossiernummer	:	2.2.2
Locatie	:	Utrecht, Juliana Congreszaal Jaarbeurs

5

Arrondissement	Leden	Plv. leden
Amsterdam	5.1-2.e	
Zeeland-West-Brabant		
Den Haag		
Gelderland		
Limburg		
Midden-Nederland		
Noord-Holland		

	5.1-2.e	
Noord-Nederland		
Overijssel		
Rotterdam		
Oost-Brabant		

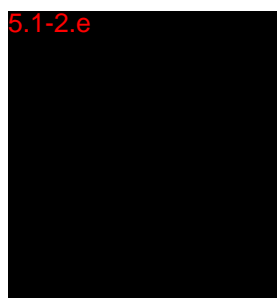
Van de algemene raad:

W.F. Hendriksen
B.J.R. van Tongeren
R.J. Alderse Baas
R.A. Fibbe
B.J.M. de Leest
M.J.V. van der List
J.A.W.M. Vogels

Van het bureau van de NOvA:

R.G. van den Berg

Er is bericht van verhindering ontvangen van:

Noord-Nederland
Noord-Holland
Noord-Holland
Overijssel
Overijssel
Den Haag
Breda-Middelburg
Breda-Middelburg

40

1. OPENING

buiten reikwijdte verzoek

45

50

55

2. MEDEDELINGEN

60

buiten reikwijdte verzoek

65

Verschoningsrecht

buiten reikwijdte verzoek

70

75

80

buiten reikwijdte verzoek

85

buiten reikwijdte verzoek

90

95

100

105

110

115

120

Stand van zaken project derdengelden

buiten reikwijdte verzoek

125

Inschrijfvoorwaarden Raad voor Rechtsbijstand

buiten reikwijdte verzoek

130

buiten reikwijdte verzoek

135

140

145

150

Wijziging Gerechtsdeurwaarderswet

buiten reikwijdte verzoek

155

KEI

buiten reikwijdte verzoek

160

165

3. VERSLAGLEGGING

buiten reikwijdte verzoek

170

175

buiten reikwijdte verzoek

180

185

190

4. BENOEMINGEN EN VERKIEZINGEN

buiten reikwijdte verzoek

195

200

205

210

215

220

buiten reikwijdte verzoek

225

230

235

5. TUSSENEVALUATIE BEROEPSOPLEIDING

buiten reikwijdte verzoek

240

245

250

255

260

265

buiten reikwijdte verzoek

270

275

280

285

290

295

300

305

310

buiten reikwijdte verzoek

315

320

325

330

335

340

345

350

355

360

buiten reikwijdte verzoek

365

370

375

380

385

390

395

400

buiten reikwijdte verzoek

405

buiten reikwijdte verzoek

410

415

420

425

buiten reikwijdte verzoek

430

435

440

6. KWALITEITSTOETSEN EX ARTIKEL 26 ADVOCATENWET

445

Vogels deelt mede dat voorop staat dat de algemene raad dient te voldoen aan de in artikel 26 van de Advocatenwet neergelegde verplichting tot het uitvoeren van kwaliteitstoetsen. In dat licht zal de algemene raad alle geuite zorgen vanuit het college betrekken bij de voorgestelde invulling. Daarbij dient bedacht te worden dat in 2012 de kwaliteitstoetsen al in de 2^e Nota van Wijziging van de Wet positie en toezicht advocatuur zijn opgenomen. De Minister wilde de wetgevingstrajecten voor het toezicht op de drie beroepsgroepen, advocaten, notarissen en gerechtsdeurwaarders gelijk laten lopen en op eenzelfde wijze vormgeven. De in de Advocatenwet opgenomen verplichting tot invoering van kwaliteitstoetsen is ook bij de notarissen en gerechtsdeurwaarders op gelijke wijze in de wet neergelegd. Ook daar is bepaald dat de KNB, respectievelijk de KBvG verantwoordelijk is voor het uitvoeren van kwaliteitstoetsen en deze verricht moeten worden door deskundigen.

455

- 460 Bij de notarissen zijn de kwaliteitstoetsen reeds ingevoerd op basis van intercollegiale toetsing, ook wel peer review genaamd. Hoe de gerechtsdeurwaarders deze gaan invullen is nog niet bekend. Zoals ook uiteengezet in de notitie heeft de algemene raad gekozen om de kwaliteitstoetsen in te vullen op basis van intercollegiale toetsing gelet op de toelichting waarin wordt toegeschreven naar een dergelijke invulling en deze invulling bovendien een goede aanvulling op bestaande kwaliteitsinstrumenten vormt.
- Uw college heeft een aantal zorgen geuit tegen de voorgestelde invulling op basis van intercollegiale toetsing / peer review.
- 465 Van de Gelderse fractie is een schriftelijke reactie ontvangen op de AR notitie. In de reactie komt naar voren dat de memorie van toelichting niet van peer review spreekt maar van intercollegiale toetsing, maar daarmee wordt hetzelfde bedoeld, het is de Nederlandse vertaling.
- 470 Met betrekking tot het door de fractie naar voren gebrachte bezwaar ten aanzien van bijzondere persoonsgegevens geldt dat de algemene raad zich ter zake nader zal beraden of een wetswijziging nodig en wenselijk is afhankelijk ook van de vraag in hoeverre in volle omvang wordt vastgehouden aan de voorgestelde invulling.
- 475 Met betrekking tot de gevestigde EU landen is de algemene raad van mening dat de door de Gelderse fractie getrokken conclusie dat naar Zwitsers recht de peer review niet is toegestaan niet kan worden getrokken. Van een absolute geheimhoudingsplicht is geen sprake zoals wordt gesuggereerd. De aangehaalde bepaling betreft een strafrechtbepaling die in Zwitserland geldt.
- 480 Gevestigde EU advocaten in Nederland conformeren zich aan de eisen van het land van vestiging. Om die reden heeft de CCBE dan ook een interpretatie gegeven van de vestigingsrichtlijn inhoudende dat voorrang dient te worden gegeven aan de beroepsregels van het land van ontvangst. Verder geldt dat het slechts om 50 EU advocaten gaat die hier gevestigd zijn, waarvan het gros is aangesloten bij een groot kantoor en dus vallen onder de systeemtoets.
- 485 Verder stelt de Gelderse fractie een alternatieve invulling voor die erop neer komt dat een advocaat via de CCV verantwoording moet afleggen over de methodiek waardoor hij/zij kwaliteitstoetsing door een andere advocaat/reviewer mogelijk heeft gemaakt. De fractie stelt een aantal mogelijkheden voor kwaliteitsbevordering voor die vrijwillig door twee of meer advocaten moeten worden overeengekomen. De algemene raad is er voorstander van om zo veel als mogelijk de verantwoordelijkheid bij de advocaat zelf te leggen, maar gelet op de aan de algemene raad opgedragen taak, is het de vraag of met het voorgestelde alternatief daaraan voldoende invulling wordt gegeven. De algemene raad zal ook dit voorstel meenemen in haar verdere gedachtenvorming over de wijze van invulling.
- 490 De Haagse fractie vraagt zich af bij wie advies is ingewonnen en of dit advies aan de leden van het college van afgevaardigden kan worden verstrekt.
- Het advies is ingewonnen bij Pels Rijcken. Het advies kan worden verstrekt zodra het in september definitieve status heeft.
- 495 De Haagse fractie wijst erop dat de geheimhoudingsplicht van advocaten niet louter voortvloeit uit de wet, maar een onlosmakelijk onderdeel is van het beroep van advocaat. Daarmee lijkt de Haagse fractie te willen betogen dat de in artikel 26, derde lid, Advocatenwet geregelde doorbreking van de geheimhoudingsplicht onvoldoende zou zijn om de geheimhoudingsplicht in het kader van kwaliteitstoetsing te doorbreken.
- 500 De omstandigheid dat de geheimhoudingsplicht een onlosmakelijk onderdeel is van het beroep van advocaat maakt – net zo min als bij de wettelijke geheimhoudingsplicht – dat deze verplichting

absoluut is. De wetgever heeft met de invoering van artikel 26, derde lid, Advocatenwet nadrukkelijk de geheimhoudingsplicht willen doorbreken ten behoeve van de uitvoering van kwaliteitstoetsing en daarbij de nodige waarborgen gegeven juist vanwege het belang dat een ieder zich vrijelijk tot een advocaat moet kunnen wenden. Dat is expliciet opgenomen in artikel 26, derde lid, Advocatenwet en uitgebreid toegelicht in de tweede nota van wijziging bij de Advocatenwet.

Daarbij heeft de wetgever nadrukkelijk rekenschap gegeven van het feit dat een advocaat gebonden is aan de geheimhoudingsplicht. Om die reden is een afgeleide geheimhoudingsplicht opgenomen. Aan deze wetgeving heeft de algemene raad uitvoering te geven en zijn alle advocaten gebonden. Ook artsen zullen in bepaalde gevallen, zoals in het geval van toezicht, medische informatie moeten delen met personen op wie vervolgens een afgeleide geheimhoudingsplicht rust.

De Haagse fractie betoogt dat ook wanneer er een grondslag bestaat voor de verwerking van (gewone) persoonsgegevens, er een proportionaliteits- en subsidiariteitsafweging dient plaats te vinden. Vooralsnog zou de algemene raad niet hebben aangegeven dat dergelijke afwegingen zijn gemaakt.

De algemene raad heeft wel degelijk deze afweging gemaakt.

Er worden bij de voorgestelde wijze van peer review niet meer persoonsgegevens verwerkt dan noodzakelijk voor de goede uitvoering van de kwaliteitstoetsen. De inbreuk op de persoonlijke levenssfeer wordt door de door de algemene raad gekozen wijze van peer review tot een minimum beperkt. Er vindt uitsluitend op locatie inzage plaats van cliëntdossiers; verstrekking van dossiers aan de deskundigen is niet aan de orde; evenmin worden door deskundigen persoonsgegevens uit de dossiers vastgelegd of bewaard in een verslag van de peer review. Daarnaast zijn maximale waarborgen getroffen in de vorm van een nadrukkelijk in de wet neergelegd afgeleide geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht.

De wetgever heeft – anders dan de Haagse fractie betoogt – een systeem van peer review voor ogen gehad voor de uitvoering van kwaliteitstoetsen ex artikel 26 Advocatenwet. In de tweede nota van toelichting wordt expliciet gewezen op de wijze van intercollegiale toetsing bij notarissen en wordt opgemerkt dat wordt voorgesteld om een vergelijkbaar systeem van toetsing voor advocaten in te voeren.

Verder betoogt de Haagse fractie dat de algemene raad een bijzondere afweging zou moeten maken met betrekking tot de vraag in hoeverre de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer door peer reviews gerechtvaardigd is in het licht van artikel 7 Handvest en artikel 8 EVRM.

Artikel 7 Handvest en artikel 8 EVRM beogen eenzelfde grondrecht te beschermen als artikel 10 Grondwet, te weten het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. De Wbp vormt voor wat betreft de verwerking van persoonsgegevens een invulling van dit grondrecht en stelt ook regels onder welke omstandigheden een inbreuk is gerechtvaardigd. Hoewel er nuanceverschillen zitten tussen de aard van dit grondrecht in het Handvest, het EVRM en de Grondwet, zal het handelen van de algemene raad in lijn met de Wbp in een geval als het onderhavige ook de toets van artikel 7 Handvest en artikel 8 EVRM doorstaan. De Haagse fractie geeft ook niet aan waarom dat anders zou zijn. Van belang is dat de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer tot een minimum is beperkt en dat daarbij maximale waarborgen worden geboden, te weten de afgeleide geheimhoudingsplicht en het verschoningsrecht. Zoals reeds gezegd vindt er uitsluitend op locatie inzage in de cliëntdossiers plaats; verstrekking van dossiers aan de deskundigen is niet aan de orde en evenmin worden door de kwaliteitstoetsers persoonsgegevens uit de dossiers vastgelegd of bewaard in een verslag van de peer review.

- 550 Volgens de Haagse fractie zullen niet alleen medische gegevens, strafrechtelijke gegevens en gegevens omtrent ras in de dossiers voorkomen, maar ook andersoortige bijzondere persoonsgegevens. Voorts betwist de Haagse fractie dat de verwerking van bijzondere persoonsgegevens zou voldoen aan de vereisten van artikel 23, eerste lid, onder f, Wbp (noodzakelijk met het oog op een zwaarwegend algemeen belang + het bieden van passende waarborgen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer).
- 555 Er kunnen inderdaad naast genoemde gegevens ook andersoortige bijzondere persoonsgegevens in de dossiers voorkomen. Voor de toelaatbaarheid van de gegevensverwerking maakt dit geen verschil. Het is nadrukkelijk de bedoeling van de wetgever geweest dat kwaliteitstoetsers kennis nemen van dossiers van advocaten.
- 560 Het ter beschikking stellen van dossiers door advocaten zal bij bepaalde rechtsgebieden – zoals strafrecht, letselschade en vreemdelingenrecht – gepaard gaan met het ter beschikking stellen van bijzondere persoonsgegevens. Het lijkt evident dat de wetgever ook deze advocaten aan de intercollegiale kwaliteitstoetsing heeft willen onderwerpen. Er wordt immers in de wet en/of in de wetsgeschiedenis geen onderscheid gemaakt tussen advocaten op basis van de rechtsgebieden waarop zij werkzaam zijn.
- 565 De Haagse fractie wijst op de mogelijkheid om een zienswijze te vragen van het CBP. De algemene raad heeft dit overwogen, maar het is gebleken dat de advies afdeling van het CBP is wegbezuinigd.
- 570 Met betrekking tot de door de Haagse fractie gemaakte opmerkingen over de vertrouwelijke bedrijfsinformatie geldt dat er aan voorbij gegaan wordt dat de geheimhoudingsplicht nu wettelijk is vastgelegd in artikel 11a van de Advocatenwet met de bepaling dat die geheimhoudingsplicht geldt “voor zover niet bij wet of verordening van het college van afgevaardigden anders is bepaald.” Een inbreuk op deze geheimhoudingsplicht is op grond van artikel 26 lid 3 uitdrukkelijk toegestaan.
- 575 Dat de geheimhoudingsplicht in het beroep is ‘ingebakken’ zoals de Haagse fractie stelt, betekent nog niet dat die verder gaat dan de grenzen die de wet stelt.
- Dat de advocaat volgens de Haagse fractie niet op voorhand kan zien welke dossiers vertrouwelijke bedrijfsinformatie bevatten, komt de algemene raad merkwaardig voor. Een advocaat behoort de inhoud van de door hem behandelde dossiers immers te kennen.
- 580 Dat volgens de Haagse fractie de gespecialiseerde octrooipraktijk zodanig concurrentiegevoelig is dat per definitie de reviewer concurrent is lijkt de algemene raad vergezocht. Overigens zal er in geval van een dergelijke gespecialiseerde praktijk waarschijnlijk sprake zijn van lidmaatschap van een specialisatievereniging of werkzaam zijn op een groot kantoor en zal de review plaats hebben door de ‘eigen reviewers’. Anders dan de Haagse fractie stelt is de ervaring dat bij
- 585 specialisatieverenigingen die reeds peer review verplicht gesteld hebben dat dit op een goede wijze plaats heeft en meerwaarde heeft, waarbij het concurrentieargument niet een probleem bleek in de praktijk.
- In het systeem is reeds ingebouwd dat in geval van concurrentie om een andere reviewer kan worden gevraagd. Hetzelfde geldt voor het wel eveneens vergezochte argument dat ook voor de reviewende advocaat dit consequenties zou hebben op het gebied van concurrentie.
- 590 Dat het risico zou bestaan dat met de voorgestelde beperkte inzage de internationale concurrentieverhoudingen tussen advocaten verstoord kunnen worden en mogelijk ook die van de advocatuur ten opzichte van de accountants lijkt de algemene raad sterk. Allereerst geldt dat de internationale praktijk gevoerd wordt bij grote kantoren die onder de systeemtoets zullen vallen.

595 Bovendien hebben accountants in het geheel geen verschoningsrecht, dus is een eventuele
 uitzondering op het verschoningsrecht van advocaten per definitie geen verzwakking van de
 concurrentiepositie van advocaten ten opzichte van accountants.
 Zoals ook in de notitie uiteengezet bezieet de algemene raad de mogelijkheden om naast de
 voorgestelde categorieën die onder de systeemtoets vallen een categorie in te voeren voor (kleinere)
 600 kantoren. Daarbij denkt de algemene raad aan het vormen van groepen van kantoren van
 bijvoorbeeld 6 kantoren die elkaar reviewen. Dit zou de groep die door de NOvA gereviewd moet
 worden kleiner maken en kan de kosten drukken. Ook wordt onderzocht in hoeverre gefaseerd
 gestart kan worden in de vorm van een ingroeimodel. De algemene raad verwacht in de volgende
 vergadering een nader uitgewerkt plan te kunnen presenteren.

605 **5.1-2.e** (Den Haag) begint met een citaat uit het ordebericht van juni 2013. Naar aanleiding
 van het arrest van het hof Arnhem – Leeuwarden van 12 februari 2013 en het daarop gevraagde
 advies stelt de algemene raad niet meer actief peer review te promoten. Van wie was dat advies en
 kunnen we daarvan een kopie krijgen?

610 Als eerste merkt hij op dat de Wbp ook werkt wanneer sprake is van verwerken van
 persoonsgegevens tussen geheimhouders. Het tweede punt is, zoals ook aangevoerd door de fractie
 Gelderland, dat er in artikel 26 Advocatenwet geen wettelijke plicht staat tot het doen van peer review
 in dossiers. Er wordt gesproken over intercollegiale toetsing en dat kan meer zijn dan peer review
 met inzage in dossiers.

615 Het valt op in de huidige discussie dat wij doen aan een extensieve uitleg van artikel 26, terwijl wij dit
 restrictief zouden moeten verdedigen. Als we kijken naar de vereisten die geformuleerd zijn voor de
 specialisatieverenigingen dan zien wij als eis terug peer review.
 Op blz. 2 van de notitie van de AR wordt betoogd dat een inbreuk op de geheimhoudingsplicht van de
 advocaat op grond van artikel 26 Advocatenwet zou zijn toegestaan.

620 Het is aan de advocaat te oordelen of hij gehouden is aan de geheimhoudingsplicht ten behoeve van
 de cliënt. Artikel 26 lid 3 Advocatenwet bepaalt dat de advocaat niet gehouden is aan de plicht, maar
 dat betekent niet dat hij de positie van zijn cliënt kan veronachtzamen. Het punt is de relatie van de
 advocaat ten opzichte van de cliënt.
 De toets in het kader van proportionaliteit en subsidiariteit is de vraag of er überhaupt de maatregel
 van peer review met dossierinzage nodig is. Kan de AR daar iets meer over vertellen in het licht van
 625 de kwaliteit van de advocatuur in de breedte?

Is de kwaliteit zo slecht dat in het kader van een kwaliteitstoets inzage van dossiers nodig is?
 Is er goed nagedacht over alternatieven die minder ver gaan? De AR heeft een voorstel gedaan voor
 dossierinzage. Het college heeft intervisie voorgesteld. De AR heeft hier alleen zijn eigen voorstel
 630 tegen afgezet. Heeft u navraag gedaan bij specialisatieverenigingen die goed functioneren, maar
 geen inzage van peer review met dossierinzage toepassen?

Is uw raad van mening dat het belang van de cliënt bij het niet verwerken van zijn persoonsgegevens
 ondergeschikt is aan de wens om in het kader van peer review ook dossiers in te zien?
 Bij het EVRM en het handvest luidt de vraag het zelfde. Is er strijd met het handvest? Er zal een
 635 proportionaliteits- en subsidiariteit toets moeten worden gedaan.

Bijzondere persoonsgegevens, die gevoeliger liggen, daarvoor ligt een verbod met beperkte
 uitzonderingen. Vraag is of, zoals artikel 23, lid 1 onder f wet Wbp voorschrijft, de wettelijke
 beperking van de bescherming, van artikel 16 Wbp, noodzakelijk is met het oog op een zwaarwegend
 algemeen belang?

- 640 Is er gevraagd om advies van het Cbp? Hier kan altijd om worden gevraagd; dat is een wettelijk recht. Het Cbp maakt een afweging of het maatschappelijk relevant is daarover een opvatting te formuleren. Dit moeten we aan het Cbp voorleggen.
- De Haagse fractie is niet overtuigd dat er geen risico is voor het verkrijgen van vertrouwelijke informatie van de cliënt door concurrenten. Er wordt makkelijk gedaan over de problematiek dat een
- 645 reviewer vertrouwelijke kennis krijgt in nichepraktijken.
- 5.1-2.e** (Rotterdam) wil reageren op de vraag van de Haagse fractie dat de AR artikel 26 extensief interpreteert in plaats van restrictief. Hij neemt afstand van deze mening. Het gaat om kwaliteitsbevordering. Een advocaat hoeft een dossier met gevoelige informatie niet te laten inzien. Hij kan een ander dossier geven. Een praktische benadering zou een deel van de ideologisch
- 650 vormgegeven argumenten kunnen wegnemen. De door de fracties Gelderland en Den Haag ingebrachte voorstellen geven geen inhoud aan artikel 26 Advocatenwet.
- 5.1-2.e** (Breda-Middelburg) voelt mee met Den Haag. Zou je niet na moeten denken over een andere manier van toetsing dan op dossier niveau? Artikel 26 Advocatenwet geeft daar ruimte voor. Hij spreekt liever over intercollegiale kwaliteitsbevordering, dan peer review. In zijn fractie is het
- 655 probleem gesignaleerd dat bij toetsing in kleine specialisatieverenigingen, zoals Insolad, er belemmeringen kunnen ontstaan door concurrentieoverwegingen of tegengestelde belangen. Bij kleine rechtsgebieden kan een reviewer worden benaderd door de tegenpartij van de advocaat om voor hem op te treden. De reviewer zou dan moeten weigeren. Die problemen moeten we onderkennen, tenzij we zeggen peer review hoeft niet op dossierniveau, maar op een andere manier.
- 660 **5.1-2.e** (Noord-Nederland) deelt de zorgen van de fracties Den Haag en Gelderland en zegt dat zijn fractie nieuwsgierig is naar het advies van Pels Rijcken.
- Vogels interrumpeert en geeft aan dat er nog geen afgerond advies beschikbaar is van Pels Rijcken.
- 665 **5.1-2.e** (Noord-Nederland) wil graag ingelicht worden over alternatieve kwaliteitssystemen en ook over de keuze mogelijkheid daarin van kantoren, dit in het licht van de proportionaliteit en subsidiariteit.
- 5.1-2.e** (Overijssel) wil het bijwonen van zittingen als review onder de aandacht brengen van de AR.
- 5.1-2.e** (Noord-Holland) sluit zich aan bij de reactie van de fractie Gelderland. De visie over eigen verantwoordelijkheid van de advocaat en controle in de CCV spreekt ons aan. Zijn fractie wil
- 670 absoluut geen toezichtinstrument, die heeft de NOvA al genoeg. De NOvA lonkt naar de regeling van de KNB, maar de notaris is een openbare ambtenaar. De raad van advies zou op 17 juni tegelijk met het zomerberaad een visie hebben. Is dat stuk er al?
- Vogels geeft aan dat het stuk nog niet gereed is.
- 675 **5.1-2.e** (Amsterdam) wijst op het feit dat intercollegiale toetsing alleen kan als er vertrouwen is. Het hoort niet bij toezicht. Bij artsen wordt bij toetsing de resultaten ook niet doorgestuurd aan de inspectie. Dat kan alleen bij levensbedreigende zaken.
- 5.1-2.e** (Gelderland) heeft niet veel meer toe te voegen aan hetgeen zijn fractie reeds op papier heeft gezet. Zijn fractie benadrukt dat het primair de verantwoordelijk is van de advocaat en het kantoor aan kwaliteitsbevordering te werken. In onze visie hoort daarbij dat het kwaliteitsinstrument
- 680 door de advocaat en het kantoor zelf wordt gekozen.
- De memorie van toelichting spreekt van intercollegiale kwaliteitstoetsing en niet van peer review. Dit kan dus ook op andere wijze tussen collega's, gekoppeld aan een mechanisme/ aan een evaluatie. Alles op vrijwillige basis. De fractie stelt het op prijs als de aangedragen suggesties worden meegenomen naar de volgende vergadering.
- 685 **5.1-2.e** (Midden-Nederland) geeft aan dat unaniem binnen het college kritisch wordt gekeken naar de door de AR ingeslagen weg. U staat te weinig open voor andere methoden van toetsing. Peer review

lijkt niet per definitie de enige wettelijke mogelijkheid. Dit blijkt niet uit de wet en de toelichting op de Advocatenwet. Ons college heeft verordenende bevoegdheid. Probeer u onze visie te zien en niet alleen te kijken naar peer review.

Pels Rijcken is de advocaat van de staat. Hadden we nou zo nodig bij dit kantoor het advies moeten inwinnen? De AR heeft niets toegelicht over toezicht. Daar hoort zijn fractie graag meer over.

5.1-2.e (Limburg) stelt dat er een duidelijker definitie moet komen van intercollegiale toetsing. Peer review moet worden losgelaten. Dit veroorzaakt polarisatie tussen de fracties. Voor eenpitters moet samenwerking komen met een externe reviewer. De werkzaamheden van notarissen en gerechtsdeurwaarders is niet te vergelijken met de werkzaamheden van advocaten, daarom moeten wij ons niet met hen vergelijken.

Vogels dankt voor alle gemaakte opmerkingen. Hij heeft het vertrouwen dat het CvA gelukkig gaat worden met het uiteindelijke model dat er gaat komen. De opmerkingen van de Haagse fractie zullen naar Pels Rijcken worden doorgestuurd. Daarnaast volgen nu reeds een aantal antwoorden op de vragen die zijn gesteld.

Het door de fractie Den Haag genoemde vonnis uit 2013 betraf een peer review model van de Raad voor Rechtsbijstand op basis van het Schotse model. Daarbij werden de dossiers toegestuurd aan een anonieme reviewer. Dat is wezenlijk anders dan het huidige voorstel.

De AR neemt de opmerking mee over art. 26 Advocatenwet en de Wbp. Een kwaliteitsinstrument moet wel substantieel zijn en niet een afdankertje worden.

Review zonder inzicht in dossiers is niet echt een substantiële kwaliteitstoetsing, maar meer een kantoortoetsing.

De systeemtoets voor kantoren en specialisatieverenigingen zorgt niet dat de te reviewen groep van advocaten groter wordt dan aanvankelijk beoogd. Het bereik van één op één toetsen zou kleiner worden.

De advocaat mag zelf bepalen welk dossier bekeken kan worden. Het moeten afgeronde dossiers zijn.

Er is een algemeen belang bij kwaliteitsbevordering, anders zou dit niet in de wet zijn opgenomen. De AR heeft navraag gedaan bij specialisatieverenigingen, die geen peer review doen.

Advies vragen aan het Cbp heeft weinig zin, omdat deze mogelijkheid is wegbezuinigd. De vraag is gesteld waarom de AR het voorstel van peer review handhaaft? De AR heeft de hoop en het vertrouwen dat we uiteindelijk een model zullen hebben waarin u zich kunt vinden. Op de vraag van de fractie Overijssel is het antwoord: het bijwonen van zittingen is inderdaad een nuttig instrument.

7. VOORSTEL HUISHOUDELIJK REGLEMENT COLLEGE VAN AFGEVAARDIGDEN

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

735

740

745

750

755

760

765

buiten reikwijdte verzoek

770

775

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

780

785

790

795

800

805

buiten reikwijdte verzoek

810

815

820

825

buiten reikwijdte verzoek

830

835

840

845

850

8. COMMISSIE DUURZAAM STELSEL GEFINANCIERDE RECHTSBIJSTAND

buiten reikwijdte verzoek

855

860

865

9. RONDVRAAG

870

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

875

880

10. SLUITING

885

buiten reikwijdte verzoek

Vergadering van	: college van afgevaardigden
Status	: Versie 0.5 voor college van afgevaardigden
Tijdstip	: 13:30 – 17.00 uur
Datum	: 16 september 2015
Dossiernummer	: 2.2.2.
Locatie	: Jaarbeurs Utrecht, Juliana Congreszaal

Aanwezig

Arrondissement	Leden	Plv. leden
Amsterdam	5.1-2.e	
Zeeland-W-Brabant		
Den Haag		
Gelderland		
Limburg		
Midden-Nederland		
Noord-Holland		
Noord-Nederland		
Overijssel		
Rotterdam		

5.1-2.e

Oost-Brabant

5 Van de algemene raad:
W.F. Hendriksen
B.J.R. van Tongeren
R.J. Alderse Baas
L.J. Böhmer
10 R.A. Fibbe
B.J.M. de Leest
M.J.V. van der List
J.A.W.M. Vogels
A. Schaberg

Van het bureau van de NOvA:
R.G. van den Berg

Er is bericht van verhindering ontvangen van:

5.1-2.e

Amsterdam
Den Haag
Den Haag
Den Haag
Noord-Holland
Rotterdam

1. OPENING

buiten reikwijdte verzoek

2. MEDEDELINGEN

buiten reikwijdte verzoek

45

50

55

60

65

70

75

80

85

buiten reikwijdte verzoek

3. VERSLAGLEGGING

buiten reikwijdte verzoek

140

145

4. BENOEMINGEN EN VERKIEZINGEN

buiten reikwijdte verzoek

150

155

160

165

170

175

180

buiten reikwijdte verzoek

5. NADERE INVULLING KWALITEITSTOETSEN

Vogels deelt mede dat zowel in de CvA vergadering van 24 juni 2015 als in die van 22 april 2015 uitgebreid van gedachten is gewisseld over de invulling van kwaliteitstoetsen zoals die in artikel 26 van de Advocatenwet is voorgeschreven. Het CvA uitte bezwaren over de invulling van de kwaliteitstoetsen zoals de AR die voorstelde. Gelukkig heeft die kritiek zich voor een deel ook vertaald in voorstellen, onder andere vanuit Gelderland. Zoals afgevaardigde **5.1-2.e** uit Midden-Nederland in de vorige vergadering memoreerde, zou de AR te weinig openstaan voor andere methoden van toetsing: “probeert u onze visie te zien en niet alleen te kijken naar peer review” aldus **5.1-2.e**. Met de nu voorliggende invulling komt de AR enerzijds tegemoet aan uw inbreng en geven we anderzijds op een goede manier invulling aan de taak die volgt uit artikel 26 Advocatenwet. Let wel, dit is geen stap terug: de AR houdt eenzelfde hoog ambitieniveau waar het kwaliteit betreft.

Vogels vervolgt met de opmerking dat het systeem van verplichte peer review mét inzage in dossiers is losgelaten. Dat is niet gebeurd omdat de AR peer review geen goede invulling zou vinden van kwaliteitsbevordering, maar omdat duidelijk is, door de reacties uit het CvA, dat een dergelijke invulling van een kwaliteitssysteem als te ingrijpend werd ervaren en daarvoor onvoldoende draagvlak binnen het college bestaat. De opmerkingen uit het CvA hebben er ook toe geleid dat de algemene raad zich, naast de inhoud van de kwaliteitstoetsen, meer heeft gericht op het proces van totstandkoming van kwaliteitstoetsing. Kwaliteit en de invulling daarvan moet vanuit de balie zelf komen, zoveel als mogelijk in aansluiting op en versterking van bestaande invullingen bij kantoren. Dat is een uitgangspunt dat onveranderd is gebleven en waarvoor de AR ook uw instemming heeft gehoord in de vorige vergaderingen. Daaraan gaan we samen met de balie een invulling geven.

Vogels vermeldt dat vanwege het besluit tot een andere aanpak ook het tijdpad is aangepast. Duidelijk is dat niet per de eerder gehanteerde datum van 1 januari 2016 tot een werkend systeem kan worden gekomen. Dit aspect is ook met het ministerie besproken. Het jaar 2016 zal grotendeels worden gebruikt om te komen tot een goed systeem. Dat alles gezegd hebbende, wordt nogmaals benadrukt dat deze exercitie niet vrijblijvend gaat worden. De AR houdt een strakke regierol en vult die in vanuit de overtuiging van het belang van de advocatuur als dé triple A juridische dienstverlener. De minimum invulling van kwaliteitstoetsen en de toetsing daarvan in de praktijk – rekening houdend met eerdere bezwaren - moet op een dusdanig hoog niveau liggen dat daarmee recht wordt gedaan aan het kwaliteitsniveau dat onze beroepsgroep zou moeten willen uitdragen. De AR voelt een collectieve verantwoordelijkheid op dit dossier vanuit de verantwoordelijkheid voor een kwalitatief goede rechtsbedeling in de Nederlandse rechtsstaat. En dat is niet gedreven door de politiek of vanuit artikel 26, maar dit is een intrinsiek gevoel. Daarvoor wordt gereageerd op de schriftelijke inbreng van de fractie Noord-Nederland van afgelopen 9 september 2015, dat ook aan u allen is verspreid. De fractie vraagt om het advies van Pels Rijcken voor zover dat inmiddels een definitieve status heeft. Vogels geeft aan dat het advies nog steeds een concept is en ook geen definitieve status zal krijgen. Dat heeft niet te maken met de kwaliteit van dat advies, maar wel met het feit dat de AR een fundamenteel andere route heeft gekozen waarbij het gevraagde advies op dit moment simpelweg niets toevoegt.

235 Vogels benadrukt, evenals in de vorige vergaderingen ook is benadrukt, dat kwaliteit een
 onderwerp is dat eerst en vooral de eigen verantwoordelijkheid is van advocaten zelf en van
 kantoren. In de praktijk zijn bij veel kantoren al kwaliteitssystemen ingericht en laten allerlei
 initiatieven zien, zoals bij specialisatieverenigingen, dat de advocatuur zelf actief aan kwaliteit
 werkt. Ten aanzien van de totstandkoming van een collectieve kwaliteitsregeling wijst de praktijk bij
 240 andere beroepsgroepen uit dat het draagvlak en de acceptatie van kwaliteitssystemen toeneemt
 als de beroepsgroep zelf bij de uitwerking betrokken wordt. Daarom heeft de AR besloten om in elk
 geval de resterende maanden van dit jaar alsmede een groot deel van 2016 te gebruiken om in
 nauwe samenspraak met de balie, met koplopers en ervaringsdeskundigen uit de advocatuur,
 samen te komen tot een *best practice* van een nuttig kwaliteitssysteem. Over de precieze invulling
 van dit proces wordt u geïnformeerd in de CvA vergadering van december, maar vanuit het bureau
 245 van de NOvA zal het najaar worden gebruikt om betrokkenheid te organiseren. We benaderen de
 al bestaande – en nog uit te breiden – contacten bij kantoren, individuele advocaten, verenigingen
 en buitenlandse orden, om te komen tot een nuttige én gedragen invulling. Bij de invulling van
 kwaliteitstoetsen beginnen we niet vanaf nul. Het afgelopen jaar hebben we veel informatie
 verzameld en zijn al diverse concrete invullingen de revue gepasseerd, ook in het CvA. De AR
 250 heeft goed geluisterd naar opmerkingen en bezwaren. Die worden meegenomen. De notitie die u
 ter voorbereiding hebt ontvangen, geeft nog geen precieze invulling van het kwaliteitssysteem dat
 ons voor ogen staat. Dat zou de indruk kunnen wekken dat daarover geen gedachten of
 opvattingen leven bij de AR en het bureau van de NOvA. Dat is natuurlijk niet het geval, die
 gedachten zijn er zeker wel en zullen ook uitgebreid aan de orde komen in de komende
 255 gesprekken en sessies met de advocatuur. We hebben een uitwerking op dit moment niet uitvoerig
 en niet concludent willen opschrijven omdat we nu voorrang geven aan het proces en aan het
 draagvlak dat we essentieel vinden. Om u wel alvast een stuk mee te nemen in een uitwerking, zijn
 een aantal richtingen in de notitie genoemd die de AR beschouwt als een minimale invulling, zoals
 een vorm van intercollegiale kwaliteitsbevordering, een ontwikkel- en opleidingsplan per advocaat,
 260 het opzetten van een klanttevredenheidssysteem (hetgeen overigens al een bestaande verplichting
 is). Ook kan gedacht worden aan het meer transparant maken van het aanbod voor
 rechtzoekenden. Zoals gezegd zijn deze voorbeelden niet willekeurig; zij dienen als een
 ondergrens voor een *best practice* en, belangrijk om te zeggen, ze zijn ook afgestemd op de
 opmerkingen en kritiek zoals die eerder vanuit uw college kwamen. Om één punt concreet te
 265 maken: het verplicht (laten) inzien van dossiers van advocaten is niet langer een uitgangspunt voor
 kwaliteitstoetsing. Dat er een element van intercollegiale toetsing in zit, dus het gesprek tussen
 advocaten onderling, als het even kan op eenzelfde rechtsterrein, is wél een uitgangspunt voor de
 algemene raad. Een uitgangspunt van kwaliteitstoetsing is wat de AR betreft het intercollegiale
 aspect. Dat aspect is binnen een kantoororganisatie doorgaans goed te borgen, simpelweg
 270 vanwege de aanwezigheid van directe collega's. Voor kleine kantoren en zeker ook de
 eenmanskantoren vinden we het van belang om aan hen ook zo'n intercollegiale omgeving te
 kunnen bieden. In de praktijk is er al een scala aan samenwerkingsverbanden, maar de AR
 realiseert zich dat op dit vlak een extra inspanning gedaan moet worden.

275 Vogels vervolgt met een ander punt waarover wordt nagedacht: de precieze relatie met het
 puntensysteem voor de permanente educatie. Het is duidelijk dat de verplichting tot het doen van
 kwaliteitstoetsen een nieuwe en aparte verplichting is, die losstaat van het behalen van de
 jaarlijkse 20 opleidingspunten. Anderzijds bestaat in de huidige praktijk de mogelijkheid om niet-
 juridische punten te behalen met een invulling die zou kunnen passen bij het voorziene model van
 280 intercollegiale kwaliteitsbevordering, zoals intervisie. In ons huidige denken moeten minimaal twee

uren per jaar worden besteed aan intercollegiale kwaliteitsbevordering binnen de verplichting van kwaliteitstoetsing, bovenop de huidige opleidingsverplichting. De AR komt op dat punt nog met een invulling.

285 Vogels vermeldt dat één issue is geconcretiseerd en dat betreft een indicatie van de kosten die
gemoed zijn met de toetsing van de al aanwezige dan wel verder uit te werken kwaliteitssystemen
binnen kantoren. Het gaat naar verwachting om 45 euro per jaar per advocaat, indien deze via de
hoofdelijke omslag zou gaan lopen. In de vorige CvA vergadering leek een kleine meerderheid
voor de verrekening via de hoofdelijke omslag, waardoor grote kantoren relatief meer meebetalen
290 op basis van een solidariteitsgedachte. Die kosten zijn berekend vanuit de gedachte dat het tot
stand te brengen kwaliteitssysteem binnen de advocatuur een serieus te nemen instrument moet
zijn, dat ook op een serieuze wijze wordt getoetst. De toetsers – advocaten – krijgen een opleiding
vanuit de NOvA en een vergoeding per bezoek, ongeveer 500 euro voor een toetsbezoek van vier
uur. Alle kantoren worden bezocht, daarbij worden geen uitzonderingen gemaakt. Bij de periodieke
295 toetsing – uitgaande van eens per vier jaar – worden door de NOvA opgeleide toetsers ingezet die
bij het kantoor langskomen en het aanwezige kwaliteitssysteem toetsen. Deze toetsers zijn
advocaten die vanuit hun eigen praktijkervaring komen toetsen op een collegiale wijze. De opzet is
dat jaarlijks via een uitvraag aan kantoren wordt gevraagd of zij een kwaliteitssysteem hebben dat
voldoet aan een aantal eisen. Daarbij wijst de Gelderse fractie op een punt dat niet duidelijk
300 genoeg in de notitie staat: deze uitvraag zal niet gebeuren via de CCV. De CCV is immers een
door het bureau van de NOvA uitgevoerde uitvraag ten behoeve van de lokale orden en vindt
plaats vanuit het perspectief van toezicht. De uitvraag voor kwaliteitstoetsen gebeurt, zo is nu het
idee, wel gelijktijdig, in dezelfde mailing als de CCV, zodat de administratieve belasting voor
advocaten minimaal is. Kwaliteitstoetsen staan los van toezicht en dus ook los van de
305 kantoorbezoeken van de lokale deken. De AR en het bureau van de NOvA voeren de
kwaliteitstoetsen uit.

5.1-2.e (Noord-Nederland) vraagt om het concept advies van Pels Rijcken. Zijn fractie wil graag
kennis nemen van de inhoud van het rapport om zelf vast te stellen of dit advies nog reden gevend
310 is. De deken aarzelt hierover, omdat het om een conceptadvies gaat en het lastig is dit te
verspreiden aan een ander dan aan wie het gericht is. Voorts wil de deken zich beraden over het
feit dat het college de beschikking krijgt over adviezen van advocaten die gericht zijn aan de
algemene raad. Het advies is bovendien niet meer relevant, want het gaat over peer review en de
AR gaat nu de andere kant op. 5.1-2.e (Noord-Nederland) vindt dat het college dat zelf moet
315 kunnen vaststellen en vraagt hier de volgende vergadering op terug te komen. Dit wordt
toegezegd.

5.1-2.e (Amsterdam) heeft een vraag over de wijze waarop geïnventariseerd wordt hoe het
kwaliteitsplan eruit moet gaan zien. Zij vraagt zich af of de klankbordgroep hier nog bij wordt
320 betrokken. Deze groep was in eerste instantie ook betrokken bij het opstellen van een
kwaliteitsplan. Voorts is de vraag hoe de algemene raad een toetsing feitelijk voor ogen ziet. De
vraag is of alleen het kwaliteitsplan van het kantoor wordt bekeken of dat er meer is. Voorts is de
vraag of de toetser aanwezig is bij het intercollegiaal overleg. Het doorlezen of de beoordeling van
een kwaliteitsplan zou ook schriftelijk kunnen gaan. De kosten kunnen dan lager zijn. Vogels geeft
325 aan dat de keuze is om de aanwezige initiatieven breed in de balie te gaan zoeken en te
mobiliseren. De balie mag alles wat van belang is bijdragen. De wijze waarop de toetsing zal
plaatsvinden wordt tezamen met de *best practice* ontwikkeld in de komende tijd. Bij systeemtoets
staat voor ogen dat één van de advocaten verantwoordelijk is voor het kwaliteitssysteem van

330 kantoor of een groep eenpitters. Met die persoon wordt vervolgens afgestemd. Het zou ook een iets andere vorm kunnen krijgen al naar gelang een meer schriftelijke vorm wordt gekozen. Dat wordt in de komende periode uitgewerkt. De vraag van de kosten is hiermee ook beantwoord.

335 **5.1-2.e** (Noord-Holland) mist de koppeling met artikel 26 Advocatenwet. Deskundigen moeten worden benoemd en die moeten toetsen. Dat zie je niet terug in de notitie. Het is niet de bedoeling van de wet dat de toetsers de toets gaan toetsen, zoals nu door de AR wordt voorgesteld. Vogels zegt dat de AR de ruimte neemt om samen met de balie naar een goede invulling te zoeken. De afgelopen twee vergaderingen leert ons dat wij nood hebben aan draagvlak en het vinden van een goed systeem met elkaar als balie. Wij zoeken een systeem en dat leggen wij dan voor aan de wetgever. De deken geeft aan dat de algemene raad goed kan bepleiten dat wat nu wordt voorgesteld wel valt onder artikel 26 van de Advocatenwet. De algemene raad ziet er op toe dat er kwaliteitssystemen komen en ziet er ook op toe dat het kwaliteitssysteem wordt nageleefd. De algemene raad komt terug op de vraag wat wordt getoetst.

345 **5.1-2.e** (Noord-Holland) geeft aan dat de kleine kantoren samen een systeem moeten gaan ontwikkelen. Er is één persoon die verantwoordelijk wordt voor de andere kantoren/advocaten. De vraag is of dat niet wat zwaar is. Vogels geeft aan dat deze vraag zeker iets is om mee te nemen. Wil je een systeemtoets hebben, dan moet er een systeem zijn. De uitvraag gaat naar de individuele advocaat. De systeemtoets is het gesprek met één persoon die verantwoordelijk is voor het kwaliteitssysteem binnen het kantoor of binnen de groep van kantoren. Kantoren moeten hierbij worden geholpen, wellicht door de lokale Orden. Er zijn al veel kantoren die ad hoc samenwerkingsgroepen hebben, al dan niet binnen specialisatieverenigingen. **5.1-2.e** (Noord-Holland) meent dat de verantwoordelijk persoon dan in 2016 een kwaliteitssysteem moet gaan ontwikkelen en vindt dat zwaar voor die ene advocaat. Vogels vindt dat we nu niet moeten gaan uitdenken hoe het systeem eind volgend jaar moet zijn. Er is werk aan de winkel de komende periode.

360 **5.1-2.e** (Noord-Holland) zegt dat er bezorgdheid is in zijn fractie hoe de "best practice" bepaald gaat worden. Er is bezorgdheid dat de ideeën van de NOvA voorrang krijgen boven de ideeën uit het college. De vraag is of de algemene raad hier een waarborg voor heeft. Vogels stelt dat de betrokkenheid van het college van afgevaardigden de waarborg is.

365 **5.1-2.e** (Noord-Holland) vraagt of de specialisatieverenigingen hun rol houden die ook in de oude discussie lag. De vraag is of, indien er een intern systeem is binnen specialisatieverenigingen, dit dan buiten de toets valt. Vogels geeft aan dat dit een stuk uitwerking is die nog moet gebeuren.

370 **5.1-2.e** (Zeeland-West-Brabant) is benieuwd hoe alles gaat uitpakken. De vraag is op welke wijze de algemene raad de ene persoon binnen het kantoor of groep van kantoren die verantwoordelijk is voor de bevordering en bewaking van de kwaliteit gaat aanspreken. Vogels geeft aan dat er twee contactmomenten zijn. Bij een *best practice* denken we aan de individuele advocaat die voor zichzelf een intercollegiaal bevorderend moment heeft, waarbij we denken aan 2 uur per jaar. Dat is invulling geven aan het systeem binnen een kantoor. Het tweede contactmoment heeft de verantwoordelijk tussenpersoon met de toetsers van de NOvA. Dat is de schets waaraan wij denken. **5.1-2.e** constateert dat hiermee wordt gezegd dat de individuele advocaat verantwoordelijk is. De vraag is waar de contactpersoon van het kantoor op wordt aangesproken en wat gebeurt er indien iemand anders niet voldoet. Vogels stelt dat dit eigen is

aan de systeemtoets en dat moet in de komende tijd gestalte gaan krijgen. 5.1-2.e vindt het nogal zwaar dat de contactpersoon van het kantoor of groep kantoren kan worden aangesproken op het niet nakomen van de kwaliteitstoets door een individuele advocaat. De deken geeft aan dat er nog een uitwerking moet komen.

5.1-2.e (Rotterdam) heeft aanvullende vragen. De vraag is hoe zit het met de geheimhoudingsverplichting. Van Dijk kan zich voorstellen dat het rapport van Pels Rijcken in dat kader relevant kan zijn. Voorts is de vraag of het Ministerie van V&J het eens is met de verlenging van de termijn na 1 januari 2016. Daarnaast is de vraag waarom de commissie uit het CvA, die al eerder was ingeschakeld, niet is betrokken bij deze omslag. Vogels antwoordt dat de commissie uit het CvA intensief is betrokken bij de ontwikkelingen over de peer review. De voorbereiding binnen die commissie was zeer inhoudelijk. Dit ging over het toenmalige model. Nu wil de AR het pad verbreden. Logistiek is de tijd te kort geweest de commissie bij elkaar te roepen. In het komend traject zullen we misschien de balie meer in de breedte betrekken. De algemene raad neemt aan dat de Minister geen moeite zal hebben met de termijn. Beter iets langer doen en een geaccepteerd systeem ontwikkelen, dan iets wat er snel doorheen gedrukt is om te zeggen dat je aan je verplichting hebt voldaan. De geheimhouding is niet meer relevant. Er doet zich geen inbreuk meer voor op de geheimhouding, want er zullen geen dossiers worden ingezien door de toetsers. Het rapport van Pels Rijcken is niet relevant voor het systeem dat de AR nu voorlegt.

5.1-2.e (Den Haag) stelt dat de AR goed heeft geluisterd naar de argumenten van het college. De schets die er nu ligt vraagt nog om uitwerking. De controle op het systeem zou gelijktijdig met de CCV moeten plaatsvinden. Dat kost relatief weinig. Wat betreft de steekproef, die is mogelijk samen met de kantoorbezoeken door de deken, ondanks dat dit wel een toezicht aspect heeft. Vogels geeft aan dat het zoeken naar kwaliteitstoetsing een gedeelde verantwoordelijkheid is van de AR en het CvA. Kwaliteitstoetsing is geen toezicht. Wij moeten uitkijken voor de osmose met dekenbezoeken. De AR wil de belasting voor de individuele kantoren niet te hoog laten worden.

5.1-2.e (Overijssel) signaleert een valkuil en zou graag zien dat toch actief contact zal worden gezocht met specialisatieverenigingen. Vogels geeft aan dat er grote verschillen zijn in de specialisatieverenigingen, ook wat betreft hun kwaliteitstoetsing.

5.1-2.e (Rotterdam) geeft aan dat hij niet gelukkig is met de ommezwaai van de AR door de houding van het CvA. Hij maakt zich zorgen of hiermee wel aan de wettelijke verplichting wordt voldaan. Kan de toets wel invulling krijgen zoals het nu wordt voorgesteld. Het is nu geen toets meer, maar meer intervisie. De algemene raad heeft meermalen aangegeven dat intervisie niet de invulling is van artikel 26 van de Advocatenwet. Het probleem van de geheimhouding wordt inderdaad opgelost als er geen dossiertoets meer is. De vraag is of het nieuwe kwaliteitssysteem met alles wat daarbij komt, zoals een systeem van kwaliteitsbevordering voor de individuele advocaat, een individueel ontwikkelingsplan, een individueel opleidingsplan, een functionerings- en beoordelingssysteem, wel minder belastend is dan peer review. Vogels deelt mee dat de zorg over artikel 26 van de Advocatenwet wordt meegenomen. Een nog grotere zorg is dat een systeem gedragen wordt door de balie en zin heeft voor alle advocaten. Intervisie is inderdaad een ander kwaliteitsinstrument en geen kwaliteitstoets. De kantoortoets zit inderdaad op een iets ander niveau. Een systeemtoets en dat wat advocaten zelf doen aan kwaliteitsbevordering zijn inderdaad ook een belasting.

5.1-2.e (Midden-Nederland) begrijpt dat de AR zich nu niet heeft bediend van de commissie. Midden-Nederland ondersteunt de ingeslagen weg volledig, al moet de notitie wel worden uitgewerkt. De fractie is er ook van overtuigd dat het voldoet aan het wettelijk systeem.

6. WIJZIGINGSVERORDENING INVOERING CASSATIEBALIE IN STRAFZAKEN

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

475

480

buiten reikwijdte verzoek

485

490

495

buiten reikwijdte verzoek

500

505

510

515

buiten reikwijdte verzoek

520

525

7. VEEGVERORDENING 2015

buiten reikwijdte verzoek

530

535

540

buiten reikwijdte verzoek

545

buiten reikwijdte verzoek

550

555

buiten reikwijdte verzoek

560

565

buiten reikwijdte verzoek

570

575

8. VOORSTEL REGLEMENT VAN ORDE COLLEGE VAN AFGEVAARDIGDEN

buiten reikwijdte verzoek

580

9. RONDVRAAG

buiten reikwijdte verzoek

585

590

595

600

605

610

buiten reikwijdte verzoek

615

620

625

10. SLUITING

630

buiten reikwijdte verzoek

Vergadering van	:	college van afgevaardigden
Status	:	Versie 0.5 goedgekeurd door de notulencommissie
Tijdstip	:	13:30 – 17.00 uur
Datum	:	2 december 2015
Dossiernummer	:	2.2.2.
Locatie	:	Jaarbeurs Utrecht, Juliana Congreszaal

5

[illegible]

5.1-2.e

Noord-Nederland

Overijssel

Rotterdam

Oost-Brabant

Van de algemene raad:

W.F. Hendriksen

B.J.R. van Tongeren

R.J. Alderse Baas

L.J. Böhmer

R.A. Fibbe

B.J.M. de Leest

J.A.W.M. Vogels

A. Schaberg

Van het bureau van de NOvA:

R.G. van den Berg

Er is bericht van verhindering ontvangen van:

5.1-2.e

Den Haag

Den Haag

Noord-Holland

Oost-Brabant

Zeeland-West-Brabant

1. OPENING

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

40

2. MEDEDELINGEN

buiten reikwijdte verzoek

45

50

buiten reikwijdte verzoek

55

Begroting ministerie van V&J

buiten reikwijdte verzoek

60

65

Gerbrandydebat

buiten reikwijdte verzoek

70

Afluisteren advocaten

buiten reikwijdte verzoek

75

80

buiten reikwijdte verzoek

85

Stand van zaken strafvordering

buiten reikwijdte verzoek

90

95

100

105

110

115

KEI

buiten reikwijdte verzoek

120

125

130

buiten reikwijdte verzoek

Commissie duurzaam stelsel

135

buiten reikwijdte verzoek

140

Advocatenpas

145

buiten reikwijdte verzoek

Beroepsopleiding

150

buiten reikwijdte verzoek

155

160

Evaluatie cassatiebalie

165

buiten reikwijdte verzoek

170

3. VERSLAGLEGGING

175

buiten reikwijdte verzoek

180 **4. VERKIEZINGEN**

buiten reikwijdte verzoek

185

190

195

200

205

210

215

220

225 **5. KWALITEITSTOETSEN (ter bespreking)**

- Vogels geeft aan dat tijdens de vorige vergadering de alternatieve invulling van het systeem van kwaliteitstoetsen is gepresenteerd. Vandaag krijgt het CvA een update van de stand van zaken.
- 230 De AR baseert zich voor de inrichting van de kwaliteitstoetsen zoveel als mogelijk op (elementen van) kwaliteitssystemen zoals die in de huidige praktijk al toegepast worden. De gedachte is dat binnen kantoren kwaliteitssystemen worden opgezet, voor zover die niet reeds (gedeeltelijk) aanwezig zijn. Die kwaliteitssystemen zullen door de AR aangewezen deskundigen worden getoetst.
- 235 Daarnaast bestaan – bijvoorbeeld bij specialisatieverenigingen – al initiatieven die laten zien dat de advocatuur zelf actief aan kwaliteit werkt. De AR wil bij het systeem van kwaliteitstoetsen eveneens zoveel mogelijk aansluiting zoeken bij die reeds bestaande systemen en initiatieven.
- 240 De rest van 2015 en een groot deel van 2016 wordt gebruikt om in nauwe samenspraak met de balie en ervaringsdeskundigen uit de advocatuur samen te komen tot een best practice van een nuttig kwaliteitssysteem. Deze best practice kan dienen als een ‘model-kwaliteitssysteem’. De gedachte is zoveel mogelijk rekening te houden met de diversiteit aan kantoren. De inventarisatie is in volle gang. Tijdens het CvA op 29 september jl., in nieuwsbrieven van de NOvA en op onze website is de oproep aan kantoren gedaan hun kwaliteitssysteem met de
- 245 NOvA te delen. Daarop zijn reacties ontvangen. Een van die reacties komt van de fractie Rotterdam (met dank voor de geleverde input). Wij zullen dit betrekken bij de verdere uitwerking van de kwaliteitstoetsen. Als er nog andere fracties zijn die ook input willen leveren hoort de NOvA het graag.
- 250 Er zijn ongeveer veertig kantoren benaderd met de vraag of de NOvA langs mag komen in het kader van de inventarisatie. De gesprekken vinden plaats van oktober tot en met december. Op dit moment zijn er circa 22 kantoren bezocht. Het is nog te vroeg om daaruit een algemene indruk te destilleren. Wel krijgt de NOvA vaak te horen dat kantoren het waarderen dat we voor deze aanpak kiezen en langskomen. Het contact met de kantoren vindt de NOvA een bonus, positief dus.
- 255 Verder wordt geïnventariseerd of de mogelijkheid bestaat om tijdens lokale orde-bijeenkomsten het onderwerp kwaliteitstoetsing te bespreken. Voorts vindt overleg plaats met vergelijkbare organisaties over hun ervaringen en worden specialisatieverenigingen benaderd. Mogelijk zal aan het eind van deze inventarisatiefase een enquête over kwaliteit(s-systemen) worden uitgezet, om zo de resultaten van de inventarisatie nog breder te kunnen toetsen.
- 260 Zoals al aangegeven, is een belangrijk uitgangspunt dat een kwaliteitssysteem een element van intercollegiale kwaliteitsbevordering bevat. Daarnaast valt te denken aan het (reeds verplichte) klanttevredenheidssysteem en een ontwikkel- en opleidingsplan per advocaat. Voor kleinere kantoren (1 t/m 5 personen) geldt dat zij dit intercollegiale aspect wellicht minder makkelijk binnen hun eigen kantoor kunnen vormgeven. De gedachte is dat deze kantoren
- 265 hiervoor een netwerk vormen met andere advocatenkantoren uit vergelijkbare rechtsgebieden. Daarmee kunnen reeds bestaande initiatieven op dat vlak blijven bestaan en waar nodig worden uitgebreid. Uiteraard moet een aantal zaken nog worden uitgewerkt, zoals de precieze kosten, invulling van de toetsing en eventuele mogelijkheid tot vrijstelling voor een of meerdere onderdelen van het kwaliteitssysteem.
- 270 Streefdatum voor inwerkingtreding van het nieuwe systeem is 1 januari 2017. Van belang is een tijdige communicatie naar de achterban, zodat kantoren weten aan welke eisen zij moeten voldoen en zij zich hierop kunnen voorbereiden. In de volgende vergadering van het CvA wordt u geïnformeerd over de verdere uitwerking van de kwaliteitstoetsen.

- 275 Naar verwachting kan een afgerond 'model-kwaliteitssysteem' in de CvA vergadering van 29 juni 2016 gepresenteerd worden.
- 280 **5.1-2.e** (Rotterdam) heeft een concrete vraag over artikel 26 Advocatenwet en het daarin genoemde begrip: op een nader te bepalen tijdstip. Begrijpt hij goed dat die datum na 1 januari 2016 ligt en is hierover overleg geweest met het ministerie van V&J? Is er ook overleg geweest over uw denkrichting betreffende de invulling van de kwaliteitstoetsing?
- Vogels meldt dat er wat betreft de laatste vraag voortdurend contact is met het ministerie en dat de streefdatum voor inwerkingtreding 1 januari 2017 is.
- 285 **5.1-2.e** (Rotterdam) geeft aan dat de NOvA uitgebreider gaat inventariseren. Peer review was de eerste invulling en daarover is veel overleg geweest. Dat plan is gesneuveld. Rotterdam wil dat het CvA betrokken wordt bij het selectieproces richting de vergadering in maart, waarom bepaalde systemen worden afgeserveerd en andere systemen opvolging zouden moeten krijgen.
- 290 De NOvA geeft aan dat voor kwaliteitsbevordering inzage in dossiers alleen kan op basis van vrijwilligheid. Dit verbaast de fractie Rotterdam. Iets valt onder geheimhouding of niet; of dat op basis van vrijwilligheid gebeurt, verandert daaraan niets. Wat heeft het advies van Pels Rijcken hierover ingehouden? Het al of niet op vrijwillige basis laten inzien van dossiers, wat strikt genomen een schending van de geheimhouding zou zijn, zou moeten worden gezien tegen het licht van dat advies.
- 295 Een invulling van het kwaliteitstoetssysteem is het meten van de klanttevredenheid (CTO). Deze verplichting bestaat al. Wil de AR daar een andere invulling aan geven, dit zwaarder maken of verbreden? Wordt er meer beoogd dan wat er nu is?
- Rotterdam verwacht niet dat er zes éénpitters bij elkaar zullen gaan zitten om als groep aan kwaliteitsbewaking te doen en is er benieuwd hoe dat zal uitkristalliseren in het nieuwe systeem. Volgens Vogels wil de AR graag het CvA vroeg betrekken bij de inhoudelijke uitwerking.
- 300 De geheimhoudingsplicht bestaat, maar is de verantwoordelijkheid van de individuele advocaat. Het is niet nodig hiervoor te verwijzen naar het conceptrapport van Pels Rijcken. De crux gaat zitten in de uitwerking. De AR ziet af van het opleggen van inzage.
- Het concept advies van Pels Rijcken is nooit een definitief advies geworden. Daarom wordt het niet verstrekt. Het ging bovendien over peer review en daar gaat de NOvA niet mee verder.
- 305 De AR ziet wel toegevoegde waarde in het bij elkaar zetten van kleine kantoren om aan kwaliteitsbewaking te doen. De lokale orden zijn nodig om intensief te kijken naar het faciliteren hiervan, om kleine kantoren te helpen bij het ontwikkelen van dit model.
- 310 **5.1-2.e** (Rotterdam) citeert uit de CvA notulen van 16 september 2015: **5.1-2.e** vindt dat het college zelf moet kunnen vaststellen of dit rapport nog relevantie heeft en vraagt de volgende vergadering daarop terug te komen. Dit wordt toegezegd. Er ligt dus een toezegging van de AR. De deken zegt dat de toezegging is dat de AR adviezen kan vragen aan advocatenkantoren en daarmee kan doen wat hem goed dunkt. Hij vindt niet dat de AR die adviezen moet delen met het CvA. Ook niet desgevraagd. Zeker niet in dit bijzondere geval van het concept advies over peer review, waarvan afscheid genomen is. De AR moet vertrouwelijk kunnen omgaan met adviezen van adviseurs.
- 315
- 320 **5.1-2.e** (Amsterdam) is er een voorstander van dat de NOvA teruggaat naar erkende opleidingsinstellingen. Daarmee is de kwaliteit voor een groot deel gewaarborgd. Verder is de CCV een goed instrument om na te gaan wat de advocaten doen aan intercollegiaal overleg, het bespreken van jurisprudentie e.d. Via de CCV kan op eenvoudige wijze informatie worden gekregen die belangrijk is voor het opzetten van een kwaliteitssysteem.

Als derde punt is Amsterdam in afwachting van de uitkomst van de gesprekken met de 40 kantoren die door de NOvA worden bezocht. Wat is de ervaring van andere beroepsorganisaties waar informatie wordt ingewonnen?

Anders dan de fractie Rotterdam is er volgens de fractie Amsterdam geen bezwaar om eenmanskantoren aan te sporen tot overleg. Dit gebeurt ook al in Amsterdam.

Vogels dankt voor de mededeling dat er al initiatieven zijn van éénmanskantoren in Amsterdam. De evaluatie van erkende opleidingsinstellingen is geen thema dat we in dit verband moeten bespreken.

De AR deelt niet de opvatting dat de CCV geschikt is voor het verzamelen van informatie. De CCV is een ander instrument, niet bedoeld voor een enquête. Het is een toezichtinstrument. Wij willen toezicht en kwaliteitsborging zo veel mogelijke uit elkaar houden. Dat is belangrijk.

U bent nieuwsgierig naar de uitkomst van de gesprekken met de 40 kantoren. Dat is de AR ook.

5.1-2.e (Noord Holland) kan zich niet vinden in het verhaal van de fractie Rotterdam. Samen overleg over kwaliteit heeft de voorkeur van de fractie Noord-Holland. Wij willen niet toetsen, dat gaat ons te ver. Ons was niet bekend dat het CTO een verplichting was. Artikel 6.4 van de Voda is, volgens de fractie Noord-Holland, wat anders dan een CTO.

Noord-Holland vraagt grote aandacht van de AR voor het opzetten van kwaliteitssystemen bij de groep kleine kantoren.

Vogels geeft aan dat de laatste opmerking zeer belangrijk is. Wat betreft artikel 6.4 Voda en artikel 32 van de Roda het volgende: de advocaat beschrijft het betrekken van de mening van de cliënt bij het verbeteren van de dienstverlening door de advocaat. Dit kan niet worden uitgevoerd zonder een CTO. Een verbetercyclus kan niet worden uitgevoerd zonder CTO. Of dit een verplichting is die er anders zou moeten staan, daarover hoort het CvA nog van de AR.

5.1-2.e (Breda-Middelburg) stelt dat verplichtingen vanuit de NOvA, naast de verplichtingen vanuit de RvR al omvangrijk zijn en vraagt of cumulatieve verplichtingen eruit kunnen worden gehaald.

Hoe wordt aandacht besteed aan CTO bij strafrechtcliënten en BOPZ zaken? Is dat hier toe te passen?

Vogels zegt dat de wereld om ons heen het vanzelfsprekend vindt dat we aan CTO's voldoen. Het is geen nieuw punt. Met deze impuls moeten we verder. Het is een verzwaring van wat advocaten moeten doen, maar hun praktijkvoering heeft daar baat bij.

Er wordt gedacht aan kwaliteitstoetsing bij strafrecht. Bij strafzaken en BOPZ kun je op een andere manier aan kwaliteitstoetsing doen, bijvoorbeeld visitaties van zittingen. In een volgend stadium wordt een en ander aan het CvA gepresenteerd.

5.1-2.e (Noord-Nederland) kondigt aan dat de fractie Noord-Nederland nog input zal leveren middels een brief. Zij maken zich zorgen over de begrote kosten. Zijn er alternatieve controle mechanismen denkbaar, dan degene die nu wordt genoemd? De fractie vindt het teleurstellend dat het rapport van Pels Rijcken toch niet wordt overgelegd.

Vogels deelt mee dat de AR zoekt naar de goedkoopste en slankste oplossing.

De deken geeft aan dat het geen rapport van Pels Rijcken betreft, maar een concept-advies.

Volgens **5.1-2.e** (Midden-Nederland) helpt meer democratie niet en daar is zijn fractie ook geen voorstander van. Zijn fractie had een concreet voorstel voor intervisie verwacht en niet een gesprek. Wij voelen niets voor toetsing, zoals Rotterdam. Koers naar intervisie, zou de lijn van de

- 370 fractie Midden-Nederland zijn; er zijn al veel kantoren die het doen. Het is ook qua kosten
beheersbaar.
5.1-2.e (Rotterdam) geeft aan dat Rotterdam geen toetsen voorstelt, maar dat Rotterdam de
wet leest (artikel 26 Advocatenwet).
Hierop geeft Vogels aan dat er vandaag geen afgerond model is. Koersen op intervisie is te smal
375 en laat te weinig ruimte voor andere kwaliteitsinstrumenten.

6. JAARPLAN 2016 (ter bespreking)

buiten reikwijdte verzoek

380

385

390

395

400

405

buiten reikwijdte verzoek

410

415

buiten reikwijdte verzoek

420

425

buiten reikwijdte verzoek

430

435

440

445

buiten reikwijdte verzoek

450

455

460

465

7. BEGROTING 2016 (ter bespreking)

buiten reikwijdte verzoek

470

475

480

485

490

495

buiten reikwijdte verzoek

500

505

510

buiten reikwijdte verzoek

515

520

525

530

8. VASTSTELLING FINANCIËLE BIJDRAGE 2016 (ter besluitvorming)

buiten reikwijdte verzoek

535

9. VEEGVERORDENING 2015 (ter besluitvorming)

buiten reikwijdte verzoek

540

545

550

555

buiten reikwijdte verzoek

560

565

570

buiten reikwijdte verzoek

575

580

585

10. TWEEDE LEZING WIJZIGINGSVERORDENING CASSATIEBALIE IN STRAFZAKEN (ter bespreking)

buiten reikwijdte verzoek

590

595

600

605

buiten reikwijdte verzoek

610

615

620

625

buiten reikwijdte verzoek

630

635

640

11. RESULTATEN ENQUÊTE PROJECT DERDENGELDEN

buiten reikwijdte verzoek

645

650

655

buiten reikwijdte verzoek

660

665

670

12. ADVOCATENBLAD (ter bespreking)

675

buiten reikwijdte verzoek

680

685

690

695

700

buiten reikwijdte verzoek

705

710

715

buiten reikwijdte verzoek

720

725

730

buiten reikwijdte verzoek

735

740

buiten reikwijdte verzoek

745

750

buiten reikwijdte verzoek

755

13. INGEKOMEN STUKKEN (ter kennisneming)

760

buiten reikwijdte verzoek

14. RONDVRAAG

765

buiten reikwijdte verzoek

770

775

780

15. SLUITING

785

buiten reikwijdte verzoek

EINDRAPPORT COMMISSIE DUURZAAM STELSEL

790

buiten reikwijdte verzoek

NOTITIE

TER BESPREKING

Aan	:	leden van het college van afgevaardigden
Cc	:	n.v.t.
Van	:	de algemene raad
Datum	:	17 november 2015
Betreft	:	Aanpak totstandkoming Kwaliteitstoetsen
Dossiernummer	:	7.3.2.
Bijlage	:	n.v.t.

Aanleiding

- i) In de CvA vergadering van 16 september 2015 heeft de algemene raad een nadere invulling van de kwaliteitstoetsen ingevolge artikel 26 Advocatenwet voorgesteld, die op hoofdlijnen inhoudt dat kantoren kwaliteitssystemen dienen op te zetten waarvan onder meer intercollegiale toetsing onderdeel uit maakt.
- ii) Vanuit het uitgangspunt dat kantoren primair zelf verantwoordelijk zijn voor de eigen kwaliteit, baseert de algemene raad zich zoveel als mogelijk op (elementen van) kwaliteitssystemen zoals die in de huidige praktijk al toegepast worden. De gedachte is dat binnen kantoren kwaliteitssystemen worden opgezet, voor zover die niet reeds (gedeeltelijk) aanwezig zijn. Hierbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de diversiteit aan kantoren.
- iii) Vanuit de integrale benadering van kwaliteit ligt het voor de hand om de kwaliteitstoetsing in nauwe samenhang te bezien met reeds bestaande kwaliteitsbevorderende instrumenten, zoals bijvoorbeeld de permanente educatie. De reeds bestaande instrumenten zullen dan ook bij de verdere uitwerking worden betrokken.

Verzoek

De leden van het college van afgevaardigden wordt verzocht kennis te nemen van deze notitie.

Kernpunten

- In samenspraak met de balie zal de NOvA een opzet van een kwaliteitssysteem ontwikkelen met componenten waaraan advocatenkantoren dienen te voldoen.
- Daarvoor zal eerst een inventarisatie plaats vinden van reeds bestaande kwaliteitssystemen respectievelijk -initiatieven bij advocatenkantoren.
- Inmiddels is vanuit de NOvA reeds een aantal kantoren bezocht en worden in de komende maanden nog verscheidende kantoren bezocht om te inventariseren welke kwaliteitssystemen binnen de balie reeds bestaan. Er wordt gestreefd naar een zo goed mogelijke afspiegeling van de balie.
- Daarnaast wordt de balie uitgenodigd om input te leveren.

Toelichting

Mogelijke componenten van een kwaliteitssysteem

Alvorens in te gaan op de wijze van inventariseren, wordt nader ingegaan op de mogelijke componenten van een kwaliteitssysteem.

Vanuit de fractie Rotterdam is een voorstel gedaan voor de inhoudelijke invulling van het beoogde kwaliteitssysteem. Ook deze wordt hierna kort genoemd.

In de CvA vergadering van 16 september heeft de AR aangegeven aan een aantal componenten te denken bij de inrichting van een kwaliteitssysteem. Genoemd zijn:

- Een (nog uit te werken) vorm van *intercollegiale kwaliteitsbevordering*. In een nadere uitwerking denkt de AR aan bespreking op gestructureerde wijze van de aanpak / strategie en uitkomsten in concrete zaken door een kantoorgenoot dan wel collega-advocaat vanuit het netwerk werkzaam op hetzelfde rechtsgebied, gedurende minimaal 2 uur per jaar. Inzage in dossiers vindt alleen plaats op vrijwillige basis. Mocht inzage plaats vinden dan gelden de bepalingen betreffende de geheimhouding ingevolge artikel 26, derde lid, Advocatenwet. Uitkomsten van de bespreking worden vastgelegd, besproken en waar nodig worden verbeteringen doorgevoerd.
- Het gebruik van een *ontwikkel- en opleidingsplan* per advocaat. Van advocaten wordt verwacht dat ze reflecteren op de kwaliteit van hun praktijkvoering en op basis daarvan bepalen welke opleiding ze nodig hebben. Dit proces wordt vastgelegd in een persoonlijk ontwikkelplan. Op basis van het persoonlijk ontwikkelplan onderhoudt de advocaat zijn vakbekwaamheid en volgt hij de benodigde cursussen;
- *Klanttevredenheidsonderzoek* (reeds bestaande verplichting);
- *Functionerings- en beoordelingssysteem*, zoals dat in veel kantoren al gebruikt wordt.

Gezien de diversiteit aan kantoren wordt nu gedacht aan het ontwikkelen van een aantal varianten of aan modules; een kantoor kan zelf een soort 'menu' samenstellen. Van belang is een brede en tijdige communicatie, zodat kantoren weten aan welke eisen zij moeten voldoen, en zij zich daarop kunnen voorbereiden.

Vanuit de gedachte van een ingroeimodel is denkbaar dat het aantal componenten dat onderdeel uitmaakt van de best practice, of de precieze invulling daarvan, over de jaren aangepast wordt.

Tenslotte zal bekeken moeten worden of in sommige gevallen vrijstelling van de kwaliteitstoets mogelijk is, bijvoorbeeld of het lidmaatschap van specialisatieverenigingen vrijstelling oplevert van bepaalde verplichte onderdelen van het kwaliteitssysteem.

Inbreng fractie Rotterdam

Vanuit de fractie Rotterdam is een – onder de CvA leden verspreid – voorstel gekomen voor de invulling van een kwaliteitssysteem. Samengevat ziet de Rotterdamse fractie de volgende componenten:

- Meer inhoudelijke toetsing: het afsluiten van gevolgde PO-cursussen met een examen;
- Gestructureerd overleg in kleine groepen advocaten (ingedeeld naar rechtsgebied) over aanpak en evaluatie van specifieke zaken, alsmede relevante jurisprudentie;
- Digitale toetsing van gedragsregels, dilemma's en specifieke vaardigheden;
- Gebruik van een ontwikkel- en opleidingsplan per advocaat;
- Stimulering van het lidmaatschap van specialisatieverenigingen en het verkennen van de mogelijkheden die specialisatieverenigingen zien in de daadwerkelijke toetsing.

De algemene raad neemt deze inhoudelijke bijdrage uit Rotterdam graag mee in de verdere opzet van een kwaliteitssysteem.

Aanpak om te komen tot een gedragen kwaliteitssysteem

Binnen de balie bestaan al diverse kwaliteitssystemen en zijn initiatieven ontwikkeld ter bevordering van kwaliteit. Om recht te doen aan de systemen en initiatieven die er al zijn, vindt een inventarisatie plaats.

Met deze inventarisatie is inmiddels gestart. Daarbij wordt een aantal paden bewandeld:

Ten eerste is tijdens de CvA vergadering van 16 september en in de nieuwsbrieven van de NOvA van september en oktober 2015 een oproep gedaan aan de balie om de opzet van kwaliteitssystemen zoals die bij kantoren gebruikt worden, te delen met de NOvA. Daarop is een beperkt aantal reacties gekomen.

Vanuit het bureau van de NOvA is een veertig-tal kantoren geselecteerd – waarvan een aantal in samenspraak met lokale orden - die al bezocht zijn danwel nog bezocht worden in de komende weken. Bij de selectie is o.a. rekening gehouden met kantoor grootte en type kantoor. Tijdens een bezoek aan deze kantoren wordt (aan de hand van een vragenlijst) besproken welk kwaliteitssysteem gehanteerd wordt, welke mogelijkheden zij zien voor de kwaliteitstoetsen en voor de invulling van intercollegiale kwaliteitsbevordering, en – waar nodig – welke mogelijkheden zij zien voor het vormen van netwerken met andere kantoren.

Door de betrokkenheid van de lokale orde ontstaat geen onbedoelde samenloop met de kantoorbezoeken van de deken. Tevens wordt geïnventariseerd of de mogelijkheid bestaat om tijdens lokale orde bijeenkomsten het onderwerp kwaliteitstoetsing te bespreken.

Naast de bezoeken aan kantoren worden specialisatieverenigingen benaderd om te zien welke rol zij zouden kunnen spelen in de opzet van kwaliteitssystemen.

Bij collega-beroepsorganisaties, zoals die van de notarissen, accountants en deurwaarders, maar ook bij de niet-juridische beroepsgroepen als huisartsen en leraren wordt, voorzover dat al niet in een eerder stadium is gebeurd, navraag gedaan naar ervaringen.

Na afronding van de inventarisatie formuleert de algemene raad – waarschijnlijk in het voorjaar van 2016 - een opzet voor een kwaliteitssysteem – al dan niet gespecificeerd naar typen kantoren – voor verdere kwaliteitsbevordering ex artikel 26 Advocatenwet. Zoals gezegd zal daarvan in elk geval het intercollegiale aspect van kwaliteitsbevordering deel uitmaken.

Overwogen wordt om de werking van het systeem nog voorafgaand aan de daadwerkelijke invoering te toetsen aan de hand van een kleinschalige pilot. Hierover wordt het CvA te zijner tijd verder geïnformeerd.

Naar verwachting kan het kwaliteitssysteem in de collegevergadering van 29 juni 2016 geagendeerd worden. De streefdatum voor inwerkingtreding van artikel 26 is 1 januari 2017.

NOTITIE

TER BESPREKING

Aan	:	leden van het college van afgevaardigden
Cc	:	n.v.t.
Van	:	de algemene raad
Datum	:	9 maart 2016
Betreft	:	Inrichting kwaliteitstoetsen
Dossiernummer	:	7.3.2
Bijlage	:	1. Artikel 26 (nieuw) Advocatenwet met Memorie van Toelichting.

Aanleiding

- i) De algemene raad is ingevolge artikel 26 (nieuw) Advocatenwet aangewezen kwaliteitstoetsen in te voeren in de advocatuur.
- ii) Vanuit de integrale benadering van kwaliteit wordt de kwaliteitstoetsing in nauwe samenhang gezien met reeds bestaande kwaliteitsbevorderende maatregelen in de advocatuur door zowel de NOvA, als externe partijen.
- iii) Mede gelet op de inventarisatie van kwaliteitssystemen bij diverse advocatenkantoren, stelt de algemene raad voor de kwaliteitstoetsen in te richten op basis van een ingroeimodel inhoudende dat advocatenkantoren thans dienen deel te nemen aan een vorm van gestructureerde feedback.

Verzoek

De leden van het college van afgevaardigden wordt verzocht kennis te nemen van deze notitie.

Kernpunten

- Vanuit de integrale benadering van kwaliteit wordt de inrichting van de kwaliteitstoetsen in nauwe samenhang gezien met bestaande kwaliteitsbevorderende maatregelen door de NOvA en externe partijen.
- De NOvA heeft de afgelopen maanden bij circa 30 kantoren geïnventariseerd op welke wijze advocatenkantoren kwaliteit borgen en met name ook of, en zo ja op welke wijze, daarin een vorm van gestructureerde feedback betrokken wordt.
- Mede op basis van die inventarisatie wordt voorgesteld de inrichting van de kwaliteitstoetsen aan de hand van een ingroeimodel te ontwikkelen. Bij aanvang wordt gekozen voor een ruime omschrijving van gestructureerde feedback, zodat intervisie, peer review en mengvormen daaronder vallen. In het handboek dient beschreven te worden op welke wijze wordt voldaan aan gestructureerde feedback. Toetsing zou kunnen plaatsvinden in de CCV (via de deken) en mogelijk in een steekproef (via de algemene raad).

Toelichting

Integrale kwaliteitsbenadering

Op basis van artikel 26 (nieuw) van de Advocatenwet (bijlage 1 artikel 26 Advocatenwet met toelichting) is de algemene raad aangewezen kwaliteitstoetsen in te voeren. Het uitgangspunt daarbij is dat kantoren zelf verantwoordelijk zijn voor het leveren van goede kwaliteit in het belang van de rechtzoekende, maar ook in het belang van de beroepsgroep. De algemene raad ziet erop toe dat de kwaliteit wordt gewaarborgd en draagt bij aan de verbetering van de kwaliteit.

Daarbij definieert de algemene raad kwaliteit als de mate waarin de dienst beantwoordt aan de behoeftes of verwachtingen die kenbaar worden gemaakt, vanzelfsprekend zijn of dwingend worden voorgeschreven. De kwaliteit ziet in ieder geval op vakinhoud, communicatie en integriteit.

De verplichting tot invoering van kwaliteitstoetsen is voor de algemene raad aanleiding om reeds bestaande kwaliteitsinstrumenten tegen het licht te houden en daarmee bij de inrichting van de toetsen rekening te houden. Zo wordt thans door de NOvA onderzocht in hoeverre de permanente opleiding en het daarmee in verband staande erkenningensysteem mogelijk aanpassing behoeft teneinde de kwaliteit daarvan beter te kunnen borgen.

Ook de reeds bestaande kantoorbezoeken door de dekens worden bij de inrichting van de kwaliteitstoetsen betrokken en de algemene raad houdt rekening met kwaliteitsbevorderende instrumenten door externe partijen, zoals bijvoorbeeld de lidmaatschapsvoorwaarden van specialisatieverenigingen en inschrijvingsvoorwaarden van de Raad voor Rechtsbijstand. Het uitgangspunt daarbij is dat overlap zo veel als mogelijk voorkomen dient te worden.

Inventarisatie bestaande kwaliteitssystemen

Zoals ook in de CvA-vergadering van 3 december 2015 uiteengezet, heeft de NOvA de afgelopen maanden in samenspraak met lokale orden bij circa 30 kantoren¹ geïnventariseerd op welke wijze advocatenkantoren kwaliteit borgen en met name ook of, en zo ja op welke wijze, daarin een vorm van gestructureerde feedback betrokken wordt.

Bij de selectie van kantoren is o.a. rekening gehouden met kantoor grootte, type kantoor en regionale spreiding. Ook is gekeken naar kantoren die opvallen door hun innovatieve ideeën op het gebied van kwaliteitsbevordering, of bijvoorbeeld lid zijn van een kantorennetwerk. Tijdens een bezoek aan de kantoren is onder andere besproken welk kwaliteitssysteem gehanteerd wordt en of intercollegiale kwaliteitsbevordering daarvan onderdeel uitmaakt. Ook is aandacht besteed aan de te vormen netwerken voor kleinere kantoren.

De algemene indruk naar aanleiding van deze inventarisatie is dat over kwaliteit en de verbetering daarvan veelal wordt nagedacht. Opleiding en specialisatie worden gezien als belangrijke factoren bij het waarborgen van kwaliteit. Specialisatie is bij de grotere kantoren na de stageperiode meestal verplicht en wordt bij de kleinere kantoren veelal gestimuleerd. Over het algemeen wordt aangegeven dat een advocaat zich maar op een beperkt aantal rechtsgebieden kan specialiseren.

Op de meeste kantoren waar meerdere advocaten werken vindt regelmatig vakinhoudelijk overleg plaats, zij het niet altijd geformaliseerd en gestructureerd. De termen intervisie en peer review worden vaak door elkaar gebruikt: peer review wordt genoemd waar intervisie bedoeld wordt, intervisie wordt veelal als term gebruikt voor informeel vakinhoudelijk overleg.

Veel kantoren geven aan open te staan voor een vorm van gestructureerde feedback (verzamelnaam voor onder andere intervisie en peer review). De vorm waarin verschilt, sommige kantoren zien geen belemmering in bespreking / beoordeling op inhoud van concrete zaken andere geven meer voorkeur aan een vorm van intervisie. Grote(re) kantoren zien over het algemeen geen belemmering om intervisie / peer review op het eigen kantoor te organiseren.

Mede door de verplichting uit hoofde van lidmaatschap specialisatieverenigingen nemen advocaten deel aan intervisie of peer review zoals door de NOvA geformuleerd, met ook als gevolg dat ten behoeve van de permanente opleiding daarvoor punten kunnen worden opgevoerd.

¹ Het betrof kantoren van verschillende grootte (1, 2-5, 6-20, 21-60 en 60+ advocaten) met in totaal circa 1000 advocaten.

Kleine kantoren zien mogelijkheden om verbanden te smeden met andere kleine kantoren voor intervisie / peer review, met vakgenoten. Sommige kleine kantoren hebben al samenwerkingsverbanden, met andere kantoren of vakgenoten veelal op eenzelfde rechtsgebied waarin lopende zaken, jurisprudentie of dilemma's worden besproken.

Inrichting kwaliteitstoetsen

1. Algemeen

Bij de inrichting van de kwaliteitstoetsen is het uitgangspunt dat het een aanvulling van bestaande regelingen betreft en niet een overlap vormt met bestaande regelingen. Er wordt rekening gehouden met bijvoorbeeld de door de kens uit te voeren kantoorbezoeken, als ook vanuit specialisatieverenigingen opgezette controles van de kwaliteit. Gelet op de bestaande regelingen, ligt de focus bij de kwaliteitstoetsen op vooral de vakinhoud, de communicatie en de integriteit.

Daarnaast vindt de algemene raad het van belang dat de invulling van de kwaliteitstoetsen zoveel mogelijk in lijn is met het voorgestelde artikel 26. Uit de toelichting bij het voorgestelde artikel 26 (nieuw) Advocatenwet ([bijlage 1](#)) volgt dat een belangrijk kenmerk van de kwaliteitstoetsing is het intercollegiale karakter ervan, waarbij de toetsing is gericht op verbetering van de kwaliteit van de beroepsuitoefening door middel van begeleiding en een open dialoog en samenwerking met de individuele beroepsbeoefenaar.

Mede op basis van ervaringen bij vergelijkbare beroepsgroepen in Nederland en in de advocatuur bij ons omringende landen, kan worden geconcludeerd dat intercollegiale toetsing een beproefd middel is om kwaliteit te toetsen. Daarnaast is een ontwikkeling gaande dat door de Raad voor Rechtsbijstand via aanscherping van de inschrijvingsvoorwaarden voor bepaalde rechtsgebieden en gestelde lidmaatschapseisen door specialisatieverenigingen, intercollegiale toetsing in de vorm van peer review verplicht gesteld wordt. Ook in het onlangs verschenen rapport Wolfsen wordt peer review genoemd als instrument om kwaliteit te toetsen. Om die reden meent de algemene raad dan ook dat hiermee bij de inrichting van de kwaliteitstoetsen rekening moet worden gehouden. Tegelijkertijd is de algemene raad zich terdege bewust van de weerstand het afgelopen jaar in het CvA tegen invoering van een dergelijk systeem voor de gehele balie en de daarmee gemoeid gaande kosten.

2. Invulling

Dat maakt dat de algemene raad er thans voor kiest om de invulling van de kwaliteitstoetsen aan de hand van een ingroeijsysteem te organiseren vanuit de advocaten(kantoren) zelf en niet vanuit de NOvA, zoals eerder voorgesteld. Daarbij wordt bij aanvang gekozen voor een ruime omschrijving van diverse vormen van gestructureerde feedback waaraan kan worden deelgenomen.

Uit de inventarisatie van de kwaliteitssystemen bij kantoren komt naar voren dat intercollegiaal overleg bij de meeste kantoren plaats vindt, zij het niet altijd gestructureerd en geformaliseerd. Ook blijkt dat bij veel kantoren specialisatie als belangrijke factor voor kwaliteit geldt. Daarnaast wordt door het lidmaatschap van specialisatieverenigingen het intercollegiale aspect veelal vormgegeven door middel van verplichte peer review ofwel intervisie.

Uitgangspunt bij de inrichting van de kwaliteitstoetsen is een ingroeimodel dat laagdrempelig is voor advocaten die kwaliteit al voldoende borgen binnen hun kantoor of via een lidmaatschap van specialisatieverenigingen. Daarom wordt nu gekozen voor een model waarbij zo veel als mogelijk reeds bestaande vormen / initiatieven van gestructureerde feedback thans als voldoende worden

gekwaliceerd. De verplichting houdt dan in dat alle advocaten dienen deel te nemen aan een vorm van gestructureerde feedback gedurende een aantal dagdelen per jaar. De algemene raad wil de huidige initiatieven stimuleren en de kwaliteitstoetsen zoveel mogelijk inbedden in bestaande structuren. Tegelijkertijd is de algemene raad van mening dat een serieuze invulling van artikel 26 met zich meebrengt dat de verplichting om deel te nemen aan vormen van gestructureerde feedback naast de reeds bestaande verplichtingen op het terrein van de kwaliteitsbevordering moet komen.

3. Vormen van gestructureerde feedback

Gestructureerde feedback is een manier om met collega's of vakgenoten te leren van vragen, problemen en successen uit de dagelijkse werkpraktijk. De inzet is dat dit leidt tot verdieping van kennis, inzicht en vaardigheden en dus tot effectiever professioneel gedrag. Gestructureerde feedback is een verzamelnaam voor onder andere intervisie, peer review en mengvormen daarvan. Welke (meng)vormen kwalificeren behoeft nog nadere uitwerking. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld (maar niet limitatief):

a) Intervisie:

Een regelmatig, gestructureerd overleg van een kleine groep hiërarchisch gelijkwaardige professionals, waarin vragen over het eigen functioneren centraal staan. Tijdens de intervisie wordt in beginsel niet op de juridische inhoud ingegaan, maar het is mogelijk dat de intervisiesessie gecombineerd wordt met een juridisch inhoudelijk gedeelte voorafgaand of na afloop van de intervisie. De deelnemers brengen één of meer dilemma's in. Intervisie vindt plaats onder leiding van een (externe) gespreksleider die daartoe is opgeleid, in groepen van minimaal 3 en maximaal 10 personen. De deelnemers stellen de regels vast voor de geheimhouding van hetgeen wordt besproken.

b) Peer review:

Een gestructureerd inhoudelijke beoordeling van de (juridische) dossierinhoud door een collega advocaat (de daartoe opgeleide reviewer) die werkzaam is op dezelfde rechtsgebieden, gevolgd door een gesprek tussen de dossierhouder en de reviewer. De review omvat in beginsel verschillende dossiers en de dossiers worden a-select getrokken. Thema's die in elk geval aan de orde komen: indeling en beheer dossier, communicatie, strategie van de zaak, vakinhoud en besef van kwaliteit en integriteit. De dossierhouder en de reviewer verplichten zich tot geheimhouding van hetgeen wordt besproken.

c) Gestructureerd intercollegiaal overleg:

Bespreking op gestructureerde wijze van de aanpak/strategie en uitkomsten in concrete zaken door een kantorgenoot dan wel collega-advocaat vanuit het netwerk werkzaam op hetzelfde rechtsgebied. Inzage in dossiers vindt alleen plaats op vrijwillige basis. Uitkomsten van de bespreking worden vastgelegd, besproken en waar nodig worden verbeteringen doorgevoerd. Betrokkenen verplichten zich tot geheimhouding van hetgeen wordt besproken.

Dat betekent dat advocaten(kantoren) die reeds initiatieven ontplooiën op het gebied van gestructureerde feedback daarmee door kunnen gaan. Hetzelfde geldt voor specialisatieverenigingen die intervisie / peer review voor hun leden verplicht stellen.

4. Gevolgen kleine kantoren

Voor kleine kantoren en vooral eenmanskantoren geldt dat buiten het kantoor gezocht zal moeten worden naar mogelijkheden voor gestructureerde feedback. Dit kan door aansluiting te zoeken bij

bestaande overlegstructuren van grotere kantoren, maar ook door samenwerking te zoeken via bestaande of nieuw op te richten kleine kantoren netwerken, of via lidmaatschap van specialisatieverenigingen die aan gestructureerde feedback doen. Op welke wijze de NOvA of de lokale orden kunnen faciliteren in de te vormen samenwerkingsverbanden zal nader worden onderzocht.

5. Toetsing

In het handboek dient beschreven te worden op welke wijze advocaten deelnemen aan gestructureerde feedback. Toetsing of aan de verplichting tot het deelnemen aan gestructureerde feedback is voldaan, zou kunnen plaatsvinden in de CCV (via de deken) en via een eventuele steekproefsgewijze controle (via de algemene raad).

6. Tijdpad

Hieronder wordt een voorlopig tijdpad weergegeven. Hierbij zij opgemerkt dat het moment van inwerkingtreding van de toetsen mede afhankelijk is van intensieve betrokkenheid van het dekenberaad, het CvA en het overleg met het departement. Bij het ingroeimodel kan gedacht worden aan een eerste voorlopige evaluatie in 2018, een jaar vanaf invoering.

29 juni 2016 CvA	Nadere uitwerking inrichting kwaliteitstoetsen en eerste lezing aanpassing Voda
29 september 2016 CvA	Tweede lezing aanpassing Voda
7 december 2016 CvA	Vorbereiding invoering kwaliteitstoetsen, vormgeven (netwerken) gestructureerde feedback
1 januari 2017	Start ingroeimodel kwaliteitstoetsen

Bijlage 1: Artikel 26 (nieuw) Advocatenwet met toelichting

Artikel (treedt in werking op een nader te bepalen tijdstip):

1.De algemene raad is verantwoordelijk voor het uitvoeren van kwaliteitstoetsen bij advocaten. De kwaliteitstoetsen worden verricht door deskundigen die zijn aangewezen door de algemene raad.

2.Op het verrichten van de kwaliteitstoetsen en de krachtens het eerste lid aangewezen deskundigen zijn de artikelen 5:12, 5:13, 5:14, 5:15, eerste en derde lid, 5:16, 5:17 en 5:20, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing. Bij het opdragen van een kwaliteitstoets bepaalt de algemene raad over welke bevoegdheden als bedoeld in de eerste volzin de aangewezen deskundigen beschikken.

3.Ten behoeve van het verrichten van de kwaliteitstoetsen door de aangewezen deskundigen, bedoeld in het eerste lid, zijn de advocaat, zijn medewerkers en personeel, alsmede andere personen die betrokken zijn bij de beroepsuitoefening, niet gehouden aan de geheimhoudingsplicht, bedoeld in artikel 11a. In dat geval geldt voor de betrokken aangewezen deskundigen een geheimhoudingsplicht, gelijk aan die bedoeld in artikel 11a, en is artikel 218 van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.

4.Bij of krachtens verordening als bedoeld in artikel 28, eerste lid, worden nadere regels gesteld betreffende het verrichten van de kwaliteitstoetsen.

Memorie van Toelichting bij artikel 26 Advocatenwet:

“Met deze bepaling wordt de verplichting voor de algemene raad ingevoerd om zorg te dragen voor het uitvoeren van kwaliteitstoetsen bij advocaten. Hiermee wordt aangesloten bij ontwikkelingen in de praktijk binnen de advocatuur alsmede het bepaalde in artikel 61a Wna, zoals dat luidt na invoering van de wijzigingswet Wna. Ter bevordering van de kwaliteit van de dienstverlening door advocaten werkt de NOvA al geruime tijd aan de opzet van intercollegiale kwaliteitstoetsen onder advocaten. Binnen de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) bestaat al langere tijd ervaring met dergelijke kwaliteitstoetsen. Deze ervaringen zijn zodanig gunstig, dat deze in het geval van notarissen een wettelijke grondslag hebben gekregen. In het kader van collegiaal onderzoek wordt bij het notariaat het kwaliteitsbewustzijn van individuele beroepsbeoefenaren en kantoren getoetst aan de hand van een aantal criteria, die betrekking hebben op de opdrachtcyclus, de aandacht voor kwaliteit en de omgang met integriteitsvraagstukken. Uitgangspunt daarbij is dat ieder notariskantoor eens in de drie jaar een kwaliteitsonderzoeker op bezoek krijgt. Binnen het notariaat wordt deze toetsing breed gedragen. Het wordt gezien als een nuttig en welkom instrument om systematisch te werken aan de verbetering van de eigen praktijk. Gelet op deze positieve ervaringen wordt voorgesteld om een vergelijkbaar systeem van toetsing ook binnen de advocatuur in te voeren. Hiermee worden met name ook belangen van cliënten gediend, aangezien de toetsen dienen te leiden tot versterking van de kwaliteit van de dienstverlening door advocaten. Met artikel 26 worden, voor zover nodig, toezichtsbevoegdheden uit titel 5.2 van de Awb van overeenkomstige toepassing verklaard ten behoeve van toetsers van de NOvA. Onder deze bevoegdheid valt onder andere de medewerkingsplicht voor de advocaat. Om de praktijk voldoende ruimte te laten bij de verdere opzet van de kwaliteitstoetsing, wordt in het tweede lid tevens opgenomen dat de algemene raad kan bepalen over welke bevoegdheden de kwaliteits-toetsers beschikken. Ten behoeve van de kwaliteitstoetsing wordt in artikel 26, derde lid, een doorbreking van de geheimhoudingsplicht voor advocaten geregeld. Op de kwaliteitstoetsers rust vervolgens een afgeleide geheimhoudingsplicht. De taak van de algemene raad om intercollegiale toetsen binnen de beroepsgroep te laten uitvoeren, dient nadrukkelijk te worden onderscheiden van het toezicht op advocaten. Hoewel de naleving van beroepsnormen en beroepsregels uiteraard een belangrijk element is van de kwaliteit van de beroepsuitoefening, heeft dit laatste begrip een ruimere reikwijdte. De kwaliteitstoetsing door de algemene raad is gericht op het verkrijgen van inzicht in de kwaliteit van de beroepsuitoefening, zowel wat betreft individuele advocaten als de beroepsgroep in het algemeen. Op basis daarvan kan worden gekomen tot verbetering van die kwaliteit door middel van individuele begeleiding van advocaten en het doen van aanbevelingen aan hen, alsmede door middel van het stellen of wijzigen van beroepsregels bij verordening, of de ontwikkeling van onderwijs. Op de algemene raad rust op grond van het nieuwe artikel 10a, tweede lid, de taak tot het, in het belang van een goede rechtsbedeling, bevorderen van een behoorlijke praktijkuitoefening door advocaten. Dit kan in voorkomende gevallen betekenen dat de kwaliteitstoetsers, bij constatering van

(ernstige) misstanden in het kader van de kwaliteitstoetsing, besluit tot het indienen van een klacht bij de tuchtrechter of tot het signaleren bij een deken of het college van toezicht. Daarbij is het aan de kwaliteitstoetsers toegestaan om informatie over te dragen die onder het beroepsgeheim van de advocaat valt, aangezien de uitzonderingen op de geheimhoudingsplicht ten behoeve van het toezicht en de tuchtrechtspraak doorwerken in de reikwijdte van de afgeleide geheimhoudingsplicht (zie hierover ook de toelichting op artikel 11a). De intercollegiale kwaliteitstoetsing heeft een belangrijke meerwaarde naast de taken van de lokale dekens en het college van toezicht. Kwaliteitstoetsing en toezicht vullen elkaar aan en versterken elkaars effectiviteit. Een belangrijk kenmerk van de kwaliteitstoetsing is het intercollegiale karakter ervan, waarbij de toetsing is gericht op verbetering van de kwaliteit van de beroepsuitoefening door middel van begeleiding en een open dialoog en samenwerking met de individuele beroepsbeoefenaar. Deze situatie verschilt van de verhouding tussen de advocaat en de toezichthouder. Bij toezicht ligt immers de nadruk op het controleren van de wettelijke voorschriften en op de handhaving van die voorschriften, waarbij in het geval van gebleken overtreding kan worden overgegaan tot bestuursrechtelijke of tuchtrechtelijke sanctiëring. Gezien het doel en het eigen karakter van de kwaliteitstoetsing, is het van belang dat deze taak autonoom van het toezicht wordt uitgevoerd. Het mag geen verlengstuk worden van dat toezicht. Om die reden zijn de toezichthoudende taken en de taken met betrekking tot de kwaliteitstoetsing ook belegd bij verschillende organen binnen de NOvA. Uit deze taakverdeling volgt dan ook niet dat de toezichthouder inzage zou kunnen vorderen bij (kwaliteitstoetsers van) de algemene raad in de dossiers met betrekking tot de individuele kwaliteitstoetsen. Naar aanleiding van het consultatiedocument stelt de NOvA dat het bepaalde in artikel 26 de uitwerking heeft van toezicht. In dat verband wijst de NOvA erop dat enkele artikelen van de Awb van toepassing zijn verklaard, met een medewerkingsplicht voor de advocaat en een doorbreking van de geheimhoudingsplicht. Bovendien kan in geval van gebleken misstanden een klacht worden ingediend bij de tuchtrechter of informatie worden doorgegeven aan de toezichthouder. Zoals hierboven al is aangegeven, is in artikel 26 geen sprake van toezicht in de zin van titel 5.2 Awb. Kwaliteitstoetsers zijn ook geen toezichthouders in de zin van artikel 5:11 Awb. Het betreft een instrument van kwaliteitsbeoordeling van het werk van advocaten. Het heeft de uitwerking van intercollegiale toetsing, die met name zinvol zal zijn voor advocaten die een eenmans-kantoor voeren en veelal niet langs natuurlijke weg kunnen voorzien in een dergelijke toetsing. Maar ook grotere kantoren kunnen hiervan profiteren. Het van overeenkomstige toepassing verklaren van bepaalde artikelen van titel 5.2 Awb maakt dat niet anders. Bewust is in de formulering van artikel 26, tweede lid, gekozen voor de woorden «van overeenkomstige toepassing» en niet voor: «van toepassing». Deze van overeenkomstige toepassing is noodzakelijk om de toetsing in de praktijk daadwerkelijk vorm te kunnen geven. Zonder de bevoegdheden die in de betreffende artikelen van de Awb zijn opgenomen zou een advocaat, die om welke reden dan ook zijn werk niet wil laten toetsen, deze toetsing eenvoudig van zich vandaan kunnen houden. Om dezelfde reden wordt in het derde lid van artikel 26 voorzien in een doorbreking van de geheimhoudingsplicht. In veel dossiers zullen de in het kader van de kwaliteitstoetsing te bestuderen en beoordelen stukken zodanig zijn verweven met cliëntengegevens, dat zij redelijkerwijs niet geraadpleegd kunnen worden zonder de geheimhoudingsplicht te doorbreken. Op de kwaliteitstoetser rust vervolgens een afgeleide geheimhoudingsplicht, welke analoog is aan de oorspronkelijke geheimhoudingsplicht van de betrokken advocaat. Aangezien de reikwijdte van de (oorspronkelijke) geheimhoudingsplicht mede wordt bepaald door eventuele uitzonderingen op de geheimhouding, gelden deze uitzonderingen evenzeer voor de afgeleide geheimhoudingsplicht. Het gevolg zou anders zijn dat de afgeleide geheimhoudingsplicht ruimer en meer omvattend is dan de oorspronkelijke geheimhoudingsplicht van de betrokken advocaat zelf. Voor de houder van de afgeleide geheimhoudingsplicht gelden derhalve dezelfde uitzonderingen als voor de advocaat. Aldus volgt uit de in deze nota van wijziging voorziene uitzonderingen op de advocatuurlijke geheimhoudingsplicht dat personen die betrokken zijn bij elk van de wettelijke taken van kwaliteitstoetsing, toezicht en tuchtrechtspraak, informatie uit dossiers met elkaar kunnen delen zonder dat de afgeleide geheimhoudingsplicht daaraan in de weg staat. De beschikking over deze vertrouwelijke informatie en het gebruik hiervan is niet gebonden aan de specifieke persoon (zoals de kwaliteitstoetser of een toezichthouder) die in eerste instantie heeft kennisgenomen van de informatie, maar staat ten dienste aan een juiste vervulling van de wettelijke taak. Vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid dient het delen van vertrouwelijke informatie tussen personen alleen te geschieden indien en voor zover dit voor die taakvervulling daadwerkelijk noodzakelijk is.”

VERSLAG

VASTGESTELD

Vergadering van	:	college van afgevaardigden
Status	:	vastgesteld
Tijdstip	:	13:30 – 17.00 uur
Datum	:	23 maart 2016
Dossiernummer	:	2.2.2.
Locatie	:	Jaarbeurs Utrecht, Juliana Congreszaal

Aanwezig

Amsterdam (8)	5.1-2.e	
Zeeland-W-Brabant (4)		
Den Haag (6)		
Gelderland (4)		
Limburg (4)		
Midden-Nederland (6)		
Noord-Holland (4)		
Noord-Nederland (4)		
Overijssel (4)		
Rotterdam (6)		

5.1-2.e

Oost-Brabant (4)

5

Van de algemene raad:

B.J.R. van Tongeren

R.J. Alderse Baas

L.J. Böhmer

10

R.A. Fibbe

B.J.M. de Leest

A. Schaberg

Van het bureau van de NOvA:

R.G. van den Berg

Er is bericht van verhindering ontvangen van:

15

5.1-2.e

Den Haag

Zeeland-West-Brabant

Limburg

Den Haag

20

N-Nederland

Rotterdam

Oost-Brabant

Oost-Brabant

Limburg

25

1. OPENING

buiten reikwijdte verzoek

30

35

40

45

50 **2. MEDEDELINGEN**

buiten reikwijdte verzoek

55 **Doorberekening kosten tuchtrechtspraak (de deken).**

buiten reikwijdte verzoek

60

65

Vaardigheden BA (Schaberg)

70

buiten reikwijdte verzoek

75

80

85

Stand van zaken gefinancierde rechtsbijstand (De Leest)

buiten reikwijdte verzoek

90

95

buiten reikwijdte verzoek

100

105

110

Strafcassatiebalie (Fibbe)

buiten reikwijdte verzoek

115

120

Advocatenblad (Böhmer)

buiten reikwijdte verzoek

125

Procedure verkiezingen algemene raad (de deken)

buiten reikwijdte verzoek

130

135

Centrale Controle op de Verordeningen (CCV) (Böhmer)

buiten reikwijdte verzoek

140

Toezegging inzake kosten CCV (de deken)

buiten reikwijdte verzoek

145

buiten reikwijdte verzoek

150

155

160

Voorschotten en de derdengeldenrekening (Böhmer)

buiten reikwijdte verzoek

165

170

Aankondiging innovatieplatform 5 april 2016 (Alderse Baas)

buiten reikwijdte verzoek

175

180

Dilemma App (de deken)

buiten reikwijdte verzoek

185

Strafvordering (Fibbe)

buiten reikwijdte verzoek

190

195

buiten reikwijdte verzoek

200

205

Commissie herijking gedragsregels (Fibbe)

buiten reikwijdte verzoek

210

215

220

225

Commissie Meijers (de deken)

buiten reikwijdte verzoek

230

235

240

245

buiten reikwijdte verzoek

250

255

260

265

270

275

280

285

290

295

3. VERSLAGLEGGING

buiten reikwijdte verzoek

300

4. VERKIEZINGEN

buiten reikwijdte verzoek

305

310

315

320

325

5. FINANCIËEL VERSLAG 2015 (ter besluitvorming)

buiten reikwijdte verzoek

330

335

340

345

buiten reikwijdte verzoek

350

355

buiten reikwijdte verzoek

360

365

370

375

buiten reikwijdte verzoek

380

385

390

buiten reikwijdte verzoek

395

buiten reikwijdte verzoek

400

405

buiten reikwijdte verzoek

410

buiten reikwijdte verzoek

415

420

buiten reikwijdte verzoek

425

430

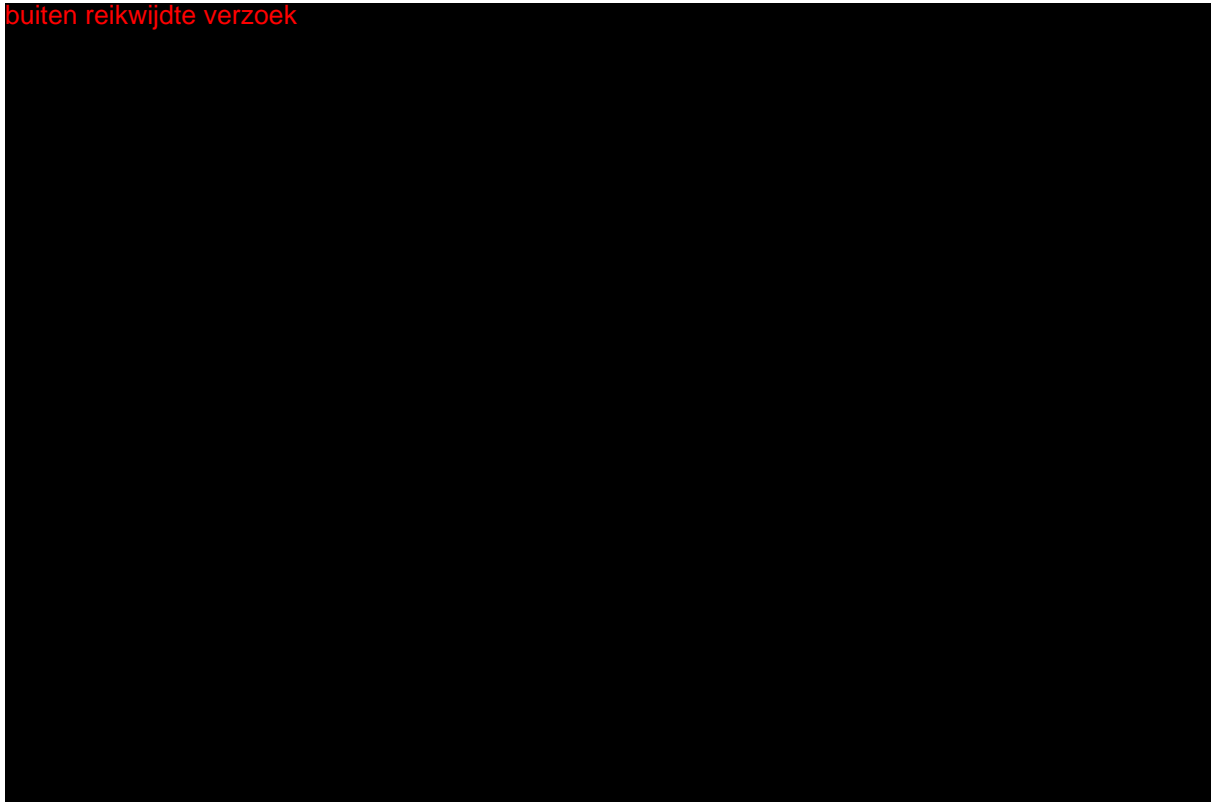
435

buiten reikwijdte verzoek

440

6. JAARVERSLAG 2015 (ter kennisneming)

buiten reikwijdte verzoek

7. INRICHTING KWALITEITSTOETSEN (ter bespreking)

De deken benadrukt dat kwaliteit voor een groot deel het imago van de beroepsgroep bepaalt. Er verschijnt onmiddellijk een bericht in de media of elders, wanneer een advocaat onder de maat presteert. Iedere advocaat is ambassadeur van de eigen beroepsgroep en moet iedere dag laten zien dat hij het etiket advocaat waard is.

Böhmer heeft bij de rondgang van de afgelopen maanden langs advocatenkantoren en andere beroepsgroepen gemerkt dat iedereen voor kwaliteit is, maar dat op een groot aantal manieren wordt gepraat over kwaliteit, in de zin van handhaving of borging en verbetering, en dat wat er concreet wordt gedaan, ook heel verschillend is.

Böhmer meent dat intercollegiale toetsing op het kruispunt ligt van de gesprekken die met kantoren zijn gevoerd en de wetgeving plus toelichting. De meeste advocaten, ook advocaten die alléén kantoor houden, hechten aan overleg met collega's, op welke manier dan ook. Voor de AR geeft dit de richting aan, waarop uit de impasse kan worden gekomen. De AR heeft gekozen voor het ingroeimodel, dat drie aspecten kent. De basis van het model is het met elkaar praten op een gestructureerde manier wat op verschillende manieren kan. Degenen die al zover zijn dat zij aan peer review doen, moeten dat vooral doen. Degenen die daar, om allerlei redenen, nog niet aan toe zijn, worden daartoe niet gedwongen, maar wordt wel gevraagd om op gestructureerde manier overleg te voeren over een aantal specifieke onderdelen van het vak op een manier die ook controleerbaar is en waar enige uniformiteit uit moet blijken. De ingroei zit aan de ene kant in de intensiteit van het overleg en aan de andere kant in een langzame opbouw naar een betere en

490 strakkere structuur. Dat is de kern van de richting van de notitie. Het derde punt en een aspect van de wetgeving is de toetsing. Dat is tot nu toe een fors struikelblok geweest, waarbij een rol speelt wie het gaat doen en wie het gaat betalen. Böhmer geeft aan dat de AR nu, anders dan in het verleden, denkt dat het toezicht wellicht wel via de CCV kan lopen.

495 Böhmer bespreekt tot slot de nuttige bijdrage van de fractie Noord-Nederland, die buitengewoon duidelijk is en, voor zover nog nodig, zal worden meegenomen bij de verdere uitwerking van de richting die de AR voorstelt. Böhmer vraagt alleen wat de fractie bedoelt met “een tweede cliënttevredenheidsonderzoek acht de fractie onwenselijk”.

500 **5.1-2.e** (Noord-Holland) stelt voorop dat Noord-Holland de kwaliteitstoetsing positief benadert en is verheugd dat de AR tijd en moeite heeft geïnvesteerd in het komen tot een hanteerbaar model voor een groot en een klein kantoor. Noord-Holland verzoekt de AR de ontwikkeling van kwaliteitstoetsen binnen kantoren en binnen verbanden van kleine kantoren, te monitoren en te stimuleren. Noord-Holland ziet zelf al een gezonde ontwikkeling van systemen ontstaan, maar wijst de AR ook op de systemen van de specialisatieverenigingen. Noord-Holland gaat ervan uit dat een advocaat in principe elke dag van zijn werkzaam bestaan aan kwaliteitsverbetering werkt, zodat de

505 vanuit artikel 26 van de Advocatenwet opgelegde toetsing eigenlijk een formaliteit zou moeten zijn. Om te zorgen voor enige borging van het systeem zouden vanuit de AR erkende of benoemde advocaten kunnen fungeren als controleurs of begeleiders van de diverse kwaliteitssystemen. Alleen de CCV lijkt wat mager. Daarbij wijst de fractie vooral op het feit dat binnen specialisatieverenigingen al mensen worden opgeleid om bijvoorbeeld bij intervisiesessies op te treden als begeleider.

510

5.1-2.e stipt verder aan dat hij in de notitie ziet dat de geheimhouding gaat naar een contractuele geheimhouding tussen de personen die deelnemen aan een sessie. Misschien ligt daar een oplossing.

515 **5.1-2.e** heeft gekeken naar de stukken van de NHG waarin interessante informatie over intervisie bij de huisartsen te vinden is, zoals de tijdbesteding, namelijk 20 uur per 5 jaar, wat neerkomt op 4 uur per jaar, een aantal dat vaker is terug te vinden. Noord-Holland vindt dat van de 20 PO-punten 4 punten, behaald met intervisie, onder de PO zouden moeten vallen, mits goed geborgd binnen een kwaliteitssysteem.

520 **5.1-2.e** adviseert snel te starten met, zoals de AR zelf ook oppert, het onderzoeken van de vraag of, als de lokale ordes een rol toebedeeld krijgen, vooral de kleinere die rol wel aankunnen. Het idee van de AR en ook van Noord-Holland is, dat de grote kantoren er waarschijnlijk intern of via specialisatieverenigingen wel uitkomen, maar dat voor de kleine kantoren door de lokale ordes regionale bijeenkomsten opgezet zouden kunnen worden, georganiseerd vanuit de AR, met per bijeenkomst vier tot zes advocaten en een deskundige gespreksleider. Dat past ook bij artikel 26,

525 dat een deskundige moet worden benoemd door de AR. Deze bijeenkomsten voor kleine kantoren zullen ook in de rest van het jaar van nut kunnen zijn omdat het makkelijker zal zijn een collega te raadplegen.

530 **5.1-2.e** (Midden-Nederland) spreekt uit dat de fractie Midden-Nederland verheugd is over het voornemen om de CCV als middel te gebruiken om de toetsing vorm te geven, maar de hele inrichting van het kwaliteitstoetsingssysteem stuit nog wel op enige vragen. **5.1-2.e** geeft aan dat de definitie van kwaliteit te subjectief is en ook niet gebruikelijk. Het lijkt erop dat het voldoen aan alles wat cliënten willen, eisen, wensen en uiten, kwaliteit is. Midden-Nederland pleit er voor meer objectieve begrippen van kwaliteit normgevend en leidend te laten zijn, dus meer richting best practices, zoals die in allerlei specialisatieverenigingen opgeld doen. Ook het handboek dat de

535 NOvA zelf heeft ontwikkeld getuigt van een soort van best practice.

- 540 **5.1-2.e** (Midden-Nederland) merkt op dat Midden-Nederland eigenlijk had verwacht dat er een goed uitgewerkt systeem met meerdere vormen, zoals intervisie, intercollegiaal overleg of peer review voor degenen die dat willen, zou liggen. Er zou geen overlap moeten zijn met de verplichtingen vanuit de specialisatieverenigingen. Het lijkt erop dat de AR, door aan te geven naar een nog strakker en intensiever systeem van kwaliteitstoetsing toe te willen, via een achterdeur, met eerst een ingroeimodel, uiteindelijk toch met zwaardere verplichte vormen van een soort peer review gaat komen. **5.1-2.e** vraagt verder waarom het departement intensief betrokken wordt bij de verdere
- 545 uitwerking van het systeem, zoals aan het eind van de notitie door de AR is aangegeven. Kan er niet beter door de AR zelf een goed systeem worden neergezet dat eenvoudig is, mengvormen mogelijk laat, minimumeisen vastlegt, en dat voldoet aan de wet, zodat wordt voorkomen dat het kwaliteitssysteem ongebreideld zal uitdijen.
- 550 **5.1-2.e** (Den Haag) laat weten dat de fractie, die aanvankelijk alleen lovende woorden voor de notitie had, bij nadere beschouwing de indruk heeft in een fuik te worden geduwd, waarbij er op termijn toch strakkere regels zullen komen. Termen als ingroeimodel of, zoals gezegd “sommigen zijn daar nog niet aan toe” lijken erop te duiden dat het plan bestaat om toch meer richting peer review te gaan, waarmee we terug zijn bij de discussie die een jaar geleden is gevoerd. **5.1-2.e**
- 555 verwijst naar de schriftelijke notitie van Noord-Nederland, waarin een aantal punten al behoorlijk wordt afgebakend. Den Haag is het op een aantal punten eens met de daarin aangegeven grenzen.
- 560 **5.1-2.e** (Den Haag) geeft aan de toetsing via de CCV prima te vinden, met name vanwege de kosten. Voor kleine kantoren met een toevoegingspraktijk is het financieel bezwaarlijk om allerlei mensen aan te wijzen als begeleiders, toetsers of controleurs.
- 565 **5.1-2.e** (Oost-Brabant) vraagt zich namens zijn fractie af wat de status is van de nog in te voeren tekst van artikel 26 Advocatenwet en verzoekt, zo mogelijk, nog invloed uit te oefenen op die tekst, omdat deze eigenlijk niet werkbaar is en niet strookt met een goede kwaliteit van wetgeving. Het lijkt alsof we allemaal een testje moeten gaan afleggen en dan is het oké.
- Böhmer** vraagt wat **5.1-2.e** bedoelt met “de wettekst is niet werkbaar”.
- 570 **5.1-2.e** (Oost-Brabant) legt uit dat hij bedoelt dat, als de letter van de wet wordt gevolgd, altijd kan worden gezegd dat niet is voldaan aan de wet omdat de verplichting om een controleur aan te stellen die met zijn pennetje langskomt om te kijken of de vakbekwaamheid wel op peil gehouden wordt, onwenselijk en niet werkbaar is. Met een betere tekst zou een goed systeem gemaakt kunnen worden.
- Böhmer** checkt of het klopt dat **5.1-2.e** bedoelt dat de manier waarop de wet de toetsing beschrijft niet werkbaar is.
- 575 **5.1-2.e** (Oost-Brabant) beaamt dat en zou een aanpassing van de tekst wenselijk vinden.
- De deken** geeft aan dat de wet al is aangenomen en dat voor inwerkingtreding eigenlijk alleen nog een KB nodig is.
- 5.1-2.e** (Oost-Brabant) repliceert dat de deken daarmee eigenlijk zegt dat er niets meer aan te doen is.
- 580 **5.1-2.e** (Gelderland) spreekt waardering van zijn fractie uit voor het feit dat de AR de voorstellen die er het laatste jaar vanuit het college van afgevaardigden zijn gekomen voor het overgrote deel heeft overgenomen. De notitie is vrijwel zoals de fractie Gelderland zich dat voorstelt, kort samengevat: een open systeem van methoden van kwaliteitstoetsing. Gelderland stelt zich voor dat de regeling, zoals die wordt gemaakt, een min of meer een open regeling wordt, waarin ieder

585 soort kantoor, groot of klein, gespecialiseerd in het een of in het ander, lid van een
specialisatievereniging of niet, zijn eigen methoden van kwaliteitstoetsing kan handhaven.
Vervolgens wordt daarover verantwoording aflegt, hetzij in de CCV, hetzij in het handboek van het
kantoor en tijdens dekenbezoeken.

590 **5.1-2.e** (Gelderland) moedigt de AR aan voort te gaan op de weg zoals in de notitie omschreven,
met het ingroeimodel, met open normen en met verantwoording achteraf via de beschreven
systemen.

595 **5.1-2.e** (Rotterdam) vraagt of hij goed begrijpt dat het de bedoeling is van de AR om de
kwaliteitstoetser, genoemd in lid 1 van artikel 26, de lokale deken te laten zijn, nu de toetsing
kennelijk via de CCV inhoud moet krijgen.

5.1-2.e vraagt vervolgens, als het antwoord ja zou luiden, hoe zich dat verhoudt tot de
bedoeling van de wetgever. In de toelichting staat expliciet: “gezien het doel en het eigen karakter
van de kwaliteitstoetsing, is het van belang dat deze taak autonoom van het toezicht wordt
uitgevoerd. Het mag geen verlengstuk worden van dat toezicht” Dat is ook waarom met name in
600 2015, uitgebreid is gesproken over de verhouding tussen de kwaliteitstoetser en de deken: mag de
toetser klikken of niet.

Böhmer zal de vragen in volgorde beantwoorden en begint bij het verzoek om de definitie
objectiever te formuleren. De opstellers van de notitie hebben nooit de bedoeling gehad om
605 uitsluitend vanuit het perspectief van de cliënt te denken. Böhmer geeft aan te zullen bekijken of de
definitie op het punt waar deze onduidelijk is, nog duidelijker kan worden geformuleerd, zodat
zowel het cliëntperspectief als de meer geobjectiveerde aspecten van kwaliteit op de juiste wijze tot
uitdrukking komen.

Böhmer heeft over het gebruik van de term ingroeimodel twee dingen gehoord. Aan de ene kant is
610 de zorg geuit dat hiermee mogelijk zou zijn om via een achterdeur toch naar peer review toe te
werken. Aan de andere kant wordt in dit model, gechargeerd gezegd, alleen vrijheid, blijheid
gezien. Böhmer benadrukt dat voor de AR geen van beide aan de orde is. Er zal wel degelijk
moeten worden toegewerkt naar een gestructureerde vorm van feedback. Eigenlijk doet iedereen
aan vormen van kwaliteitshandhaving en verbetering, maar in veel verschillende vormen die nu
615 soms nog ongestructureerd zijn, maar makkelijk te structureren zijn. Ook de
specialisatieverenigingen kennen verschillende vormen van intervisie of zelfs peer review, die niet
allemaal gelijk zijn, maar wel een gemene deler kennen. Het vergt vooral in uitwerking nog
denkwerk, met de intentie om die gemene deler zo concreet mogelijk te maken. Daar zit het
ingroeien in, om die gemene deler ook zo groot mogelijk te maken. Dit in verband met de kosten,
620 maar ook om de kans op succes te vergroten. Dus het voorstel van een van de fracties om met
een systeem te komen dat in marmer is gegoten zou misschien wel het mooiste zijn, maar past niet
in een fase waarbij aan alle kanten nog gesleuteld moet worden. In de uitwerking zal bijvoorbeeld
ook het aantal uren dat per jaar besteedt zou moeten worden aan de orde komen. De huisartsen
zijn al genoemd met 4 uur per jaar, maar bij de medisch specialisten en bij andere groepen is het
625 veel zwaarder. Er moet in de uitwerking dus nog veel gebeuren, waarbij kort samengevat het
uitgangspunt is: Nee, niet werken naar verplichte peer review, maar ook niet berusten in totale
vrijheid, blijheid.

Noord-Holland heeft een ander belangrijkpunt in de uitwerking aangestipt: de geheimhouding en
het verschoningsrecht. In de notitie over de civiele cassatiebalie wordt dit ook genoemd. Het gaat
630 hierbij om de vraag hoe degene die de zaak niet behandelt toch op nuttige manier kan meepraten
en de behandelaar gestructureerd feedback kan geven.

De vraag van Oost-Brabant, over de tekst van de wet, houdt verband met de concrete vragen van Rotterdam. De NOvA is in gesprek met het departement over de gewenste invulling. Het is voor de minister een belangrijk onderwerp. Bij een verkeerde insteek zou de wet in werking kunnen treden, nog voordat de NOvA daarvoor klaar is. Böhmer zou graag de uitvinder willen zijn van de kwaliteitsfuik.

5.1-2.e (Noord-Holland) noemt nogmaals de 4 PO-punten, nu vanuit de kosten bekeken. De gemiddelde prijs voor een cursus van 4 PO-punten bedraagt € 300. Voor dat bedrag kan ook een begeleider worden ingeschakeld. Als je berekent wat bijvoorbeeld eenpitters per jaar voor 4 punten uitgeven zit je zo op 2 miljoen euro. Door 4 PO-punten te oormerken los je wellicht een probleem op, uiteraard met de bedoeling om intervisiesessies goed op te zetten en te structureren. Dat zou ik zeker als AR ook willen borgen.

5.1-2.e (Noord-Holland) vervolgt met artikel 26, een interessant artikel. Lid 1 zegt: de kwaliteitstoetsen worden verricht door deskundigen, dus niet getoetst door deskundigen. Lid 2 zegt dat de AR bepaalt over welke bevoegdheden de aangewezen deskundigen beschikken. De AR kan hierbij dus ook beperkingen opleggen. Als de AR er met de eerste twee leden kan komen, dan kan de normale geheimhoudingsplicht en het beroepsgeheim behouden blijven.

Böhmer bedankt voor de waardevolle suggesties en geeft aan daar later over door te willen spreken. Omtrent de PO-punten geeft hij aan, dat nu ook al vormen van gestructureerde feedback, intervisie en peer review, als opleidingspunten opgevoerd kunnen worden. Böhmer wil over het punt van de geheimhouding nog een keer van gedachten wisselen. De geheimhoudingsplicht en het verschoningsrecht spelen bij diverse onderwerpen en moeten steeds in de algemene discussie daarover worden geplaatst, in die zin dat als ergens een opening wordt gemaakt, de vraag moet worden gesteld in hoeverre een andere geïnteresseerde daar een beroep op kan doen.

8. RAPPORT EVALUATIE CIVIELE CASSATIE (ter bespreking)

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

685

buiten reikwijdte verzoek

690

695

700

705

710

715 **9. PROJECT DERDENGELDEN** (ter bespreking)

buiten reikwijdte verzoek

720

725

buiten reikwijdte verzoek

730

735

740

745

buiten reikwijdte verzoek

750

755

760

10. INZET NOvA OP DOSSIER VERHOORBIJSTAND

buiten reikwijdte verzoek

765

770

775

buiten reikwijdte verzoek

780

785

790

795

800

805

810

815

820

buiten reikwijdte verzoek

825

830

835

840

845

850

855

860

11. INGEKOMEN STUKKEN (ter kennisneming)

865

Jaarverslag college van toezicht van de NOvA

buiten reikwijdte verzoek

870

12. RONDVRAAG

buiten reikwijdte verzoek

875

880

885

890

895

900

905

910

915

buiten reikwijdte verzoek

920

925

930

935

940

13. SLUITING

buiten reikwijdte verzoek

NOTITIE

TER BESPREKING

Aan	:	leden van het college van afgevaardigden
Cc	:	n.v.t.
Van	:	de algemene raad
Datum	:	15 juni 2016
Betreft	:	Inrichting kwaliteitstoetsen
Dossiernummer	:	7.3.2
Bijlage	:	n.v.t.

Aanleiding

- In de CvA vergadering van 23 maart 2016 heeft de algemene raad voorgesteld de kwaliteitstoetsen in te richten aan de hand van een ingroeimodel inhoudende dat advocatenkantoren dienen deel te nemen aan een vorm van gestructureerde feedback. Het college van afgevaardigden heeft dit voorstel positief ontvangen.
- In deze notitie wordt de inrichting van de kwaliteitstoetsen verder vormgegeven.

Verzoek

De leden van het college van afgevaardigden wordt verzocht kennis te nemen van deze notitie.

Kernpunten

- De inrichting van de kwaliteitstoetsen wordt aan de hand van een ingroeimodel vormgegeven. De reeds bestaande vormen van gestructureerde feedback, zoals intervisie en peer review waaraan ook PE punten kunnen worden toegekend, blijven gehandhaafd. Daarnaast wordt een mengvorm gestructureerd intercollegiaal overleg geïntroduceerd die thans als voldoende wordt gekwalificeerd voor de verplichting om deel te nemen aan gestructureerde feedback. Deelname aan deze vorm van intercollegiaal overleg komt niet voor toekenning van PE punten in aanmerking.
- Afhankelijk van de gekozen vorm van gestructureerde feedback wordt de duur van de verplichting bepaald. Voor peer review wordt voorgesteld om 1 review per jaar als voldoende te kwalificeren. Voor de vormen van intervisie en de mengvorm gestructureerd intercollegiaal overleg wordt voorgesteld om deze vast te stellen op 8 uur, minimaal 2 uur per dag aaneengesloten en maximaal 4 uur per dag.
- De algemene raad onderzoekt thans de mogelijkheden om het toezicht op de naleving van de kwaliteitstoetsen onder te brengen bij de deken en artikel 26 Advocatenwet te wijzigen.

Toelichting

1. Invulling gestructureerde feedback

De algemene raad heeft ervoor gekozen om de invulling van de kwaliteitstoetsen aan de hand van een ingroeisysteem te organiseren vanuit de advocaten(kantoren) zelf en niet vanuit de NOvA. Daarbij wordt bij aanvang gekozen voor een ruime omschrijving van diverse vormen van gestructureerde feedback waaraan kan worden deelgenomen. De drie vormen die thans als voldoende kwalificeren zijn peer review, intervisie en gestructureerd intercollegiaal overleg. Met betrekking tot deze drie vormen denkt de algemene raad aan de volgende definities en voorwaarden:

- a. intervisie
Definitie

Intervisie is een regelmatig, gestructureerd overleg van een kleine groep hiërarchische gelijkwaardige professionals, waarin vragen over het eigen functioneren centraal staan.

Voorwaarden intervisie:

- intervisie vindt plaats in een groep van minimaal drie en maximaal 10 advocaten;
- de deelnemers brengen één of meer dilemma's in;
- de intervisie vindt plaats onder begeleiding van een gespreksleider;
- de deelnemers stellen regels vast voor de geheimhouding van hetgeen tijdens de intervisie wordt besproken;
- de gespreksleider heeft een cursus op het gebied van gespreksleiding voor intervisie gevolgd bestaande uit minimaal twee dagdelen en een terugkombijeenkomst;
- de gespreksleider en de deelnemers stellen een bewijs van deelname op.

b. peer review

Definitie

Peer review is een gestructureerd inhoudelijke beoordeling van de (juridische) dossierinhoud door een collega advocaat (reviewer) die werkzaam is op dezelfde rechtsgebieden, gevolgd door een gesprek tussen de dossierhouder en de reviewer.

Voorwaarden peer review:

- de review is in beginsel van peer tot peer;
- de deelnemers zijn werkzaam op dezelfde rechtsgebieden;
- de dossierhouder voert een zelfevaluatie uit ter voorbereiding van de review;
- de dossierhouder en de reviewer verplichten zich tot geheimhouding;
- de review omvat meerdere dossiers (minimaal 5) en de dossiers worden select getrokken;
- de review wordt afgesloten aan de hand van een gesprek tussen de reviewer en de dossierhouder;
- de reviewer is een ervaren advocaat (meer dan 7 jaar als advocaat werkzaam) met aantoonbare specifieke deskundigheid op het gebied waarop hij de review doet;
- de reviewer heeft een cursus van twee dagdelen en een terugkoment op het gebied van peer review gevolgd;
- de peer en de reviewer mogen niet elkaar over en weer reviewen;
- de reviewer bevestigt in een verslag dat peer review heeft plaats gevonden en geeft een korte (niet inhoudelijke) omschrijving wat aan de orde is gekomen;

c. gestructureerd intercollegiaal overleg

Definitie

Bespreking op gestructureerde wijze van de aanpak / strategie en uitkomsten in concrete zaken door een collega-advocaat.

Voorwaarden gestructureerd intercollegiaal overleg:

- het overleg vindt plaats in een groep van minimaal 3 en maximaal 10 advocaten;
- de deelnemers zijn advocaten werkzaam op hetzelfde rechtsgebied;
- er wordt per overleg vastgesteld wie de gespreksleider is en afgesproken wat de regels zijn voor de geheimhouding van hetgeen tijdens het overleg wordt besproken;
- iedere deelnemer brengt minimaal 1 zaak per jaar aan ter bespreking;
- de gespreksleider en de deelnemers stellen een bewijs van deelname op en geven een korte (niet inhoudelijk) omschrijving wat aan de orde is gekomen.

De NOvA zal voor alle drie de vormen van gestructureerde feedback voorbeeldformulieren ontwikkelen voor de bewijzen van deelname / verslaglegging, teneinde ook de controle te vergemakkelijken.

Gevolgen kleine kantoren

Voor eenmanskantoren en kantoren tot 3 advocaten geldt dat in ieder geval buiten het kantoor gezocht zal moeten worden naar bestaande overlegstructuren van grotere kantoren of bestaande netwerken waarbij kan worden aangesloten. Ook kan ervoor gekozen worden om met andere kleine kantoren netwerken op te richten om vorm te gaan geven aan gestructureerde feedback. Indien blijkt dat advocaten moeite hebben om zelfstandig groepen te vormen, dan kan bekeken worden op welke wijze de NOvA en de lokale orden daarin kunnen faciliteren.

2. Duur van de verplichting en PE punten

Mede op basis van reeds bestaande verplichtingen bij specialisatieverenigingen, als ook andere beroepsgroepen, wordt gedacht om de duur van de verplichting voor intervisie en gestructureerd intercollegiaal overleg te bepalen op 8 uur per jaar, minimaal 2 uur per dag aaneengesloten en maximaal 4 uur. Indien voldaan wordt aan de vereisten van intervisie zoals hiervoor bepaald kunnen daarvoor PE punten worden opgevoerd, 1 PE niet-juridisch punt per uur met een maximum van 8 per jaar.

Indien gekozen wordt om de verplichting in te vullen in de vorm van peer review, dan dient deze review op basis van de hiervoor genoemde voorwaarden eenmaal per jaar plaats te vinden. De reviewer kan daarvoor dan 10 PE punten (niet juridisch) opvoeren per jaar en advocaat die de review heeft ondergaan (en daarvoor verplicht een zelfevaluatie heeft verricht) 5 punten (niet juridisch).

Wet- en regelgeving

De invulling van de kwaliteitstoetsen ziet op de verplichting aan advocaten ieder jaar een bepaalde duur aan gestructureerde feedback te besteden. Deze verplichting zal in Voda in Hoofdstuk 4 Vakbekwaamheid van de advocaat als volgt toegevoegd kunnen worden.

Artikel 4.4 a Gestructureerde feedback

1. Een advocaat neemt elk jaar deel aan een vorm van gestructureerde feedback.
2. De algemene raad stelt regels over:
 - a. de vormen en de voorwaarden van gestructureerde feedback; en
 - b. het aantal punten dat behaald kan worden met deelname aan gestructureerde feedback.

In lijn met hetgeen hiervoor uiteengezet worden de voorwaarden van de verschillende vormen van gestructureerde feedback in de Roda opgenomen. In de volgende CvA vergadering zal een concept-tekst voor de Voda ter goedkeuring worden voorgelegd en een concept-tekst voor de Roda ter informatie.

3. Toetsing

Gelet op de gespannen verhouding tussen de inrichting van de kwaliteitstoetsen en de controle daarop in het kader van toezicht, onderzoekt de algemene raad welke mogelijkheden er zijn om het nalevingstoezicht op de uitvoering van de kwaliteitstoetsen onder te brengen bij het decanale

toezicht. Dat betekent dat artikel 26 Advocatenwet aanpassing behoeft. Hierover is thans overleg gaande. Afhankelijk van de uitkomst van dat overleg kan een tijdpad worden opgesteld.

NOTITIE

TER BESPREKING

Aan	:	leden van het college van afgevaardigden
Cc	:	n.v.t.
Van	:	De algemene raad
Datum	:	15 september 2016
Betreft	:	Nadere invulling kwaliteitstoetsen
Dossiernummer	:	7.3.2
Bijlage	:	Nvt

Aanleiding

- De algemene raad heeft de inrichting van de kwaliteitstoetsen nader vormgegeven op zodanige wijze dat advocaten verplicht worden elk jaar deel dienen te nemen aan een vorm van gestructureerde feedback.
- In deze notitie zal het voorstel verder worden uitgewerkt, waarbij zal worden ingegaan op de tijdens de CvA vergadering van 29 juni 2016 gestelde vragen. Ook zullen tekstvoorstellen voor de Voda en Roda worden gedaan.

Verzoek

De leden van het college van afgevaardigden wordt verzocht kennis te nemen van deze notitie. Als deze notitie aanleiding geeft tot vragen of opmerkingen dan nodigen wij u uit die desgewenst al voor de collegevergadering onder de aandacht van de algemene raad te brengen.

Kernpunten

- De keuze voor de drie vormen van gestructureerde feedback: intervisie, peer review en gestructureerd intercollegiaal overleg, is mede tot stand gekomen op basis van de inventarisatie van bestaande kwaliteitssystemen. Met deze keuze wordt ruimte geboden aan advocaten om bestaande initiatieven te handhaven of om op een laagdrempelige wijze te starten met gestructureerde feedback.
- Er is gekozen om de verplichting voor de vormen intervisie en gestructureerd intercollegiaal overleg vast te stellen op acht uur per jaar. Daarmee wil de algemene raad bereiken dat advocaten bekend worden met gestructureerde feedback en daarmee aan de slag kunnen gaan.
- Voor de reeds bestaande vormen van gestructureerde feedback, zoals intervisie en peer review kunnen PE punten worden opgevoerd omdat dit beproefde vormen van gestructureerde feedback zijn, waar nu ook al punten voor kunnen worden opgevoerd. De mengvorm, gestructureerd intercollegiaal overleg, is dat niet. Voor die vorm is geen opleiding noodzakelijk en daarvoor kunnen ook geen PE punten worden opgevoerd. Het aantal punten dat kan worden opgevoerd voor intervisie of peer review stelt de algemene raad op maximaal vier per jaar.
- Eerder heeft het CvA zorgen geuit over de privacyaspecten van de huidige regeling. Met het departement van V&J is overleg om de wet op dit punt aan te scherpen. V&J heeft toegezegd zich te zullen inspannen om een wetswijziging tot stand te brengen.
- In overleg met de dekens is besloten de controle op de naleving van de kwaliteitstoetsen onder te brengen bij de dekens. Dit sluit ook het beste aan bij het toezichtstelsel van de advocatuur.

Toelichting

1. Invulling kwaliteitstoetsen: deelnemen aan gestructureerde feedback

De voorgestelde inrichting van de kwaliteitstoetsen houdt in dat alle advocaten verplicht worden ieder jaar deel te nemen aan een vorm van gestructureerde feedback. Voor de vastlegging van de verplichting ingevolge artikel 26 Advocatenwet en de wijze waarop die verplichting moet worden ingevuld, hanteert de algemene raad de volgende wetgevingstechniek: de norm en de randvoorwaarden worden opgenomen in de Voda; de nadere uitwerking binnen de gestelde randvoorwaarden in de Roda.

De verplichting uit hoofde van artikel 26 Advocatenwet zal in de Voda in Hoofdstuk 4 Vakbekwaamheid van de advocaat als volgt toegevoegd kunnen worden.

Artikel 4.3a Gestructureerde feedback

1. Een advocaat neemt elk kalenderjaar deel aan een vorm van gestructureerde feedback.
2. De algemene raad stelt regels over:
 - a. de vormen en de voorwaarden van gestructureerde feedback; en
 - b. het aantal punten dat behaald kan worden met deelname aan gestructureerde feedback.

2. De vormen en voorwaarden

De algemene raad heeft voorgesteld dat advocaten kunnen kiezen uit drie vormen van gestructureerde feedback. Deze keuze is mede gebaseerd op de in het najaar van 2015 door de NOVA uitgevoerde inventarisatie van bestaande kwaliteitssystemen van kantoren. Daaruit bleek dat de meeste kantoren die al aan gestructureerde feedback doen, kiezen voor intervisie, peer review of een mengvorm daarvan. Die mengvorm heeft de algemene raad gestructureerd intercollegiaal overleg genoemd.

Naast genoemde inventarisatie heeft ook onderzoek plaatsgehad bij specialisatieverenigingen. Daaruit is gebleken dat specialisatieverenigingen die al een vorm van gestructureerde feedback verplicht stellen, veelal kiezen voor intervisie. In mindere mate kiezen specialistenverenigingen voor peer review, maar voor die vorm is wel een toename zichtbaar van verenigingen die daarvan in de toekomst gebruik willen gaan maken. Dat zal ook te maken hebben met ontwikkelingen om ons heen, waarin steeds vaker peer review genoemd wordt als instrument om kwaliteit te bevorderen (bv. rapport Wolfsen, kabinetsstandpunt, RvR). De algemene raad, die peer review een goed instrument vindt om de kwaliteit te bevorderen, acht het ook van belang dat zij aansluiting houdt bij genoemde ontwikkelingen. Om die reden is peer review als vorm van gestructureerde feedback opgenomen waar advocaten voor kunnen kiezen om te voldoen aan de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen.

Met de voorgestelde drie vormen meent de algemene raad voldoende ruimte te bieden aan advocaten om reeds bestaande initiatieven zo veel mogelijk te handhaven. Door de invoering van de mengvorm, kunnen advocaten die nog niet aan gestructureerde feedback doen, daar op eenvoudige wijze een start mee gaan maken en daarmee bekend worden. Dat kan door bijvoorbeeld een groep te vormen binnen het eigen kantoor, of met collega advocaten die werkzaam zijn op dezelfde rechtsterreinen.

In de vorige collegevergadering heeft de algemene raad de definities van de vormen en voorwaarden voor de drie vormen van gestructureerde feedback uiteengezet. Daarover zijn vragen

gesteld aangaande de voorgestelde duur van de verplichting, de opleiding voor gespreksleider/ reviewer en het aanbod voor die opleidingen.

Duur verplichting

Het uitgangspunt is dat verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen een extra verplichting is naast reeds bestaande verplichtingen. Daarnaast wil de algemene raad bereiken dat advocaten bekend gaan worden met gestructureerde feedback. Daarvoor is het van belang dat meerdere keren per jaar daaraan wordt deelgenomen zodat advocaten daarmee aan de slag kunnen gaan. De voorgestelde acht uur per jaar, die kan worden ingevuld door twee keer per jaar vier uur of vier keer per jaar twee uur, is goed in te passen in bestaande structuren. Advocaten die al aan gestructureerde feedback doen bijvoorbeeld vanuit specialisatieverenigingen, kunnen hiermee doorgaan en dit - afhankelijk van de reeds bestaande verplichting vanuit de specialisatievereniging - uitbreiden. Advocaten die nog geen ervaring hebben met gestructureerde feedback kunnen kiezen voor de 'lichtere' mengvorm, waar geen opleiding voor nodig is en eenvoudig op kantoor kan worden gerealiseerd. Veelal vinden op kantoren al diverse interne overleggen plaats over zaken, jurisprudentie etc. Met enkele aanpassingen kunnen dergelijke overleggen worden omgevormd tot gestructureerd intercollegiaal overleg.

Opleiding intervisie/ peer review

Voor de vormen intervisie en peer review worden verplichte opleidingen voorgeschreven. De gedachte hierachter is dat voor gespreksleider (intervisie) of reviewer (peer review) extra vaardigheden nodig zijn. De gespreksleider bij intervisie houdt het procesverloop en de voortgang in de gaten. Tijdens de opleiding leert de gespreksleider de belangrijkste vaardigheden voor het stellen van vragen, het geven van constructieve feedback en de overige benodigde gesprekstechnieken die helpen bij het leiden van intervisiebijeenkomsten. Ook een reviewer moet getraind worden in onder andere gespreksvaardigheden.

Door verschillende (erkende) opleidingsinstellingen worden nu al cursussen aangeboden voor de advocatuur om opgeleid te worden als gespreksleider. De verwachting is dat indien de vraag toeneemt de markt hierop zal inspringen. Daarnaast is de algemene raad voornemens - mede afhankelijk van de vraag hiernaar - vanuit de NOvA cursussen als gespreksleider/ reviewer te gaan organiseren.

Op basis van de reeds in de vorige vergadering gedeelde definities en voorwaarden zou in de Roda de titel van paragraaf 4.1 kunnen komen te luiden:

'Gestructureerde feedback en opleidingspunten'

en de volgende twee nieuwe artikelen voor het huidige artikel 14 in de Roda toegevoegd kunnen worden:

Artikel 14 Gestructureerde feedback

Een advocaat kan deelnemen aan gestructureerde feedback, als bedoeld in artikel 4.3a van de Verordening, door:

- a. intervisie, bedoeld in artikel 14a, eerste lid, voor de duur van ten minste acht uur per jaar, waarbij minimaal twee uur en maximaal vier uur aaneengesloten per dag wordt besteed.
- b. peer review, bedoeld in artikel 14a, tweede lid, gedurende ten minste eenmaal per jaar.

- c. gestructureerd intercollegiaal overleg, bedoeld in artikel 14a, derde lid, voor de duur van ten minste acht uur per jaar, waarbij minimaal twee uur en maximaal vier uur aangesloten per dag wordt besteed.

Artikel 14a Eisen aan vormen van gestructureerde feedback

1. Onder intervisie, bedoeld in artikel 14, sub a, wordt verstaan regelmatig, gestructureerd overleg van een kleine groep hiërarchische gelijkwaardige professionals, waarin vragen over het eigen functioneren centraal staan, mits het voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - a. de intervisie plaatsvindt in een groep van ten minste drie en ten hoogste tien personen;
 - b. de deelnemers één of meer dilemma's inbrengen;
 - c. de deelnemers de regels vaststellen voor de geheimhouding van hetgeen tijdens intervisie wordt besproken;
 - d. de intervisie plaatsvindt onder begeleiding van een gespreksleider;
 - e. de gespreksleider een cursus heeft gevolgd op het gebied van gespreksleiding voor intervisie bestaande uit minimaal twee dagdelen en een terugkombijeenkomst en zich als gespreksleider als zodanig heeft geregistreerd bij de algemene raad; en
 - f. de gespreksleider en de deelnemers een bewijs van deelname kunnen overleggen.
2. Onder peer review wordt verstaan een gestructureerde inhoudelijke beoordeling van de juridische dossierinhoud van een collega advocaat (reviewer) die werkzaam is op dezelfde rechtsgebieden, gevolgd door een gesprek tussen de dossierhouder en de reviewer, mits het voldoet aan volgende voorwaarden:
 - a. de review van peer tot peer is;
 - b. de deelnemers werkzaam zijn op hetzelfde rechtsgebied of dezelfde rechtsgebieden;
 - c. de dossierhouder een zelfevaluatie uitvoert ter voorbereiding op de review;
 - d. de dossierhouder en de reviewer zich verplichten tot geheimhouding;
 - e. de review meerdere dossiers (minimaal vijf) omvat en de dossiers a select getrokken worden;
 - f. de review aan de hand van een gesprek tussen de reviewer en de dossierhouder wordt afgesloten;
 - g. de reviewer een ervaren advocaat (meer dan zeven jaar als advocaat werkzaam) is met aantoonbare specifieke deskundigheid op het gebied waarop hij de review doet;
 - h. de reviewer een cursus van twee dagdelen en een terugkommoment op het gebied van peer review heeft gevolgd en zich als reviewer heeft geregistreerd bij de algemene raad;
 - i. de peer en de reviewer elkaar niet over en weer reviewen;
 - j. de reviewer in een verslag bevestigt dat peer review heeft plaats gevonden en een korte (niet inhoudelijke) omschrijving geeft wat aan de orde is gekomen.
3. Onder gestructureerd intercollegiaal overleg wordt verstaan bespreking op gestructureerde wijze van de aanpak, strategie en uitkomsten in concrete zaken, mits het voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - a. het overleg vindt plaats in een groep van minimaal drie en maximaal tien advocaten;
 - b. de deelnemers advocaten werkzaam zijn op hetzelfde rechtsgebied;

- c. per overleg wordt vastgesteld wie de gespreksleider is en wat de regels zijn voor de geheimhouding van hetgeen tijdens het overleg wordt besproken;
 - d. iedere deelnemer minimaal één zaak per jaar aanbrengt ter bespreking;
 - e. de gespreksleider en de deelnemers een bewijs van deelname opstellen en een korte (niet inhoudelijk) omschrijving geven wat aan de orde is gekomen.
4. Een gespreksleider, bedoeld in het eerste lid, sub e, of reviewer, bedoeld in het tweede lid, sub g, worden aangemerkt als deskundige in de zin van artikel 26, derde lid 3 Advocatenwet.

3. PE punten

De algemene raad heeft ervoor gekozen om de vormen intervisie en peer review in aanmerking te laten komen voor PE punten. De gedachte daarachter is dat intervisie en peer review beproefde vormen van gestructureerde feedback zijn, die nu ook al voor PE punten in aanmerking komen indien aan de voorwaarden wordt voldaan. Het toekennen van punten is dus geen doel op zich, maar heeft te maken met reeds bestaande regelgeving en zal naar verwachting wel een stimulans zijn voor advocaten (die daar al aan toe zijn) deel te nemen aan deze vormen van gestructureerde feedback.

De mengvorm waarvoor geen speciale opleiding nodig is, is vooral bedoeld om advocaten op een laagdrempelige manier binnen het eigen kantoor (of met andere advocaten van een ander kantoor naar eigen keuze) bekend te laten worden met gestructureerde feedback. Op welke wijze dit zal worden vormgegeven is dus afhankelijk van de advocaten zelf. Zij bepalen hoe één en ander in de praktijk wordt vormgegeven, daarbij is dus niet iemand betrokken die een opleiding heeft gevolgd en als 'buitenstaander' toeziet op de gang van zaken.

Bij nader inzien stelt de algemene raad wel een maximum aan het aantal punten dat kan worden opgevoerd, waardoor ook het uitgangspunt dat de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoeten boven op reeds bestaande verplichtingen komt wordt gevolgd. Indien aan de voorwaarden voor intervisie of peer review is voldaan zoals hiervoor bepaald kunnen daarvoor maximaal vier punten per jaar worden opgevoerd. Indien gekozen wordt voor intervisie kan één niet-juridisch punt per uur met een maximum van vier punten per jaar worden opgevoerd. Indien gekozen wordt om de verplichting in te vullen in de vorm van peer review, dan dient deze review op basis van de hiervoor genoemde voorwaarden éénmaal per jaar plaats te vinden. De reviewer kan daarvoor dan vier PE punten (niet juridisch) opvoeren per jaar en de advocaat die de review heeft ondergaan (en daarvoor verplicht een zelfevaluatie heeft verricht) ook vier punten (niet juridisch).

Gelet op hiervoor genoemde zou artikel 14 Roda (na omnummering wordt dit artikel 14b) als volgt gewijzigd kunnen worden.

- c. deelname aan de volgende vormen van gestructureerde feedback in de vorm van:
 - i. intervisie gedurende een uur, met ten hoogste vier punten per dag en per jaar, indien aan de voorwaarden, bedoeld in artikel 14a, eerste lid, is voldaan;
 - ii. peer review per review, ten hoogste vier punten voor de reviewer per jaar en ten hoogste vier punten voor de advocaat die de review ondergaat per jaar, indien aan de voorwaarden, bedoel in artikel 14a, tweede lid, is voldaan.

Aan artikel 15 kan worden toegevoegd het volgende onderdeel:

deelname aan gestructureerd intercollegiaal overleg, bedoeld in artikel 14a, derde lid.

4. Privacyaspecten peer review

Zoals hiervoor uiteengezet vindt de algemene raad peer review een goed instrument om kwaliteit te bevorderen. Peer review is dan ook opgenomen als één van de vormen die kwalificeren om aan de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen te voldoen. Er is een keuze voor advocaten om daar wel of niet aan deel te nemen. Dat betekent ook dat advocaten die eerder bezwaren hadden tegen verplichte opname van deze vorm als invulling van de kwaliteitstoetsen hieraan niet hoeven deel te nemen en kunnen kiezen voor een andere vorm.

Gelet op de thans geboden keuzemogelijkheid meent de algemene raad dat zij voldoende ruimte biedt aan advocaten die mogelijke bezwaren tegen peer review hebben, gelet op hun praktijk of anderszins, om daaraan niet mee te doen. Tegelijkertijd worden advocaten niet gedupeerd die de kwaliteitstoetsen juist wel wensen in te vullen op basis van het instrument peer review.

In verband met de eerder door het CvA geuite zorgen over de privacyaspecten heeft de NOvA overleg met het ministerie om artikel 26 Advocatenwet op dit punt aan te scherpen. Het departement van V&J heeft toegezegd zich in te zullen spannen de wet te wijzigen. Naar aanleiding van de gedane oproep tijdens de vorige CvA vergadering om mee te denken met de privacyaspecten hebben zich 2 collegeleden gemeld. Op 20 september 2016 vindt een bijeenkomst met hen plaats. Tijdens de collegevergadering zal een terugkoppeling van die bijeenkomst worden gegeven.

5. Toetsing en toezicht

De kwaliteitstoetsing is geen vorm van toezicht en heeft primair tot doel de kwaliteit verder te verbeteren. Het is geen verlengstuk van toezicht, maar kan volgens de toelichting op artikel 26 Advocatenwet in voorkomende gevallen wel betekenen dat de kwaliteitstoetser, bij constatering van (ernstige) misstanden in het kader van de kwaliteitstoetsing, besluit tot het indienen van een klacht bij de tuchtrechter of tot het signalen bij een deken of een college van toezicht.

Met de voorgestelde invulling heeft de algemene raad tot doel te bevorderen dat advocaten op gestructureerde wijze inzicht en feedback krijgen op hun handelen en waar nodig kunnen verbeteren. De advocaten bepalen zelf welke van de drie vormen gestructureerde feedback het beste bij hen past, met welke advocaten zij deze willen gaan vormgeven en welke advocaat daarbij als kwaliteitstoetser wordt aangemerkt. Aan de verantwoordelijkheid van de advocaten zelf wordt overgelaten op welke wijze de invulling plaatsvindt en of de kwaliteitstoetser in geval van constatering van ernstige misstanden besluit tot genoemde acties.

De controle op de naleving van de verplichting tot het uitvoeren van de kwaliteitstoetsen ziet erop dat aan de verplichting is voldaan, maar niet op de inhoud daarvan. In vervolg op het met de dekens gevoerde overleg, stelt de algemene raad voor in de CCV en de kantoorbezoeken te controleren of aan de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen is voldaan. Voor de goede orde merken wij op dat de dekens de concepttekst van de verordening krijgen voorgelegd, specifiek met het oog op een uitvoerbaarheidstoets.

6. Verder tijdpad

De invoering van de verplichting tot het uitvoeren van kwaliteitstoetsen zal afhangen van de uitkomst van het overleg dat de NOvA thans voert met het ministerie over aanpassing van artikel 26 Advocatenwet in het kader van de privacyaspecten. Indien artikel 26 Advocatenwet wordt aangepast, zal de algemene raad met de invoering van de kwaliteitstoetsen wachten totdat het artikel is gewijzigd. Omdat de tekst van de Voda en Roda los staat van eventuele wijziging van

artikel 26 op voornoemde punten, zal de algemene de eerste lezing van de Voda en de Roda in de volgende CvA vergadering voorleggen, teneinde voortgang met de inrichting van de kwaliteitstoeten te houden.

7. Financiële consequenties

De invulling van de kwaliteitstoetsen wordt gedaan vanuit de advocatuur en niet vanuit de NOvA. Via de financiële bijdrage zullen daarvoor dan ook geen kosten berekend worden. De advocaten dragen de kosten voor de kwaliteitstoetsing zelf. De kosten zullen afhangen van de gekozen vorm. Indien bijvoorbeeld wordt gekozen voor intervisie, zal een opleiding daarvoor gevolgd moeten worden. Hetzelfde geldt voor peer review. Voor de lichtere variant 'gestructureerd intercollegiaal overleg' is geen opleiding verplicht.

VASTGESTELD

Vergadering van	:	college van afgevaardigden
Tijdstip	:	13:30 – 17.00 uur
Datum	:	29 september 2016
Dossiernummer	:	101567
Locatie	:	Jaarbeurs Utrecht, Beatrixgebouw

<i>Van de algemene raad:</i>	<i>Van het bureau van de NOvA:</i>
B.J.R. van Tongeren	R.G. van den Berg
L.J. Böhmer	
R.A. Fibbe	
B.J.M. de Leest	
A. Schaberg	

	Leden	Plv. leden
Amsterdam	5.1-2.e	
Den Haag		
Gelderland		
Limburg		
Midden-Nederland		
Noord-Holland		
Noord-Nederland		
Overijssel		

5.1-2.e

Rotterdam

Oost-Brabant

Zeeland/West-Brabant

Er is bericht van verhindering ontvangen van:

R.J. Alderse Baas

5.1-2.e

algemene raad
Midden-Nederland
Den Haag
Amsterdam
Noord-Nederland
Noord-Nederland

1. AGENDA

2. OPENING

buiten reikwijdte verzoek

3. MEDEDELINGEN

Stand van zaken gefinancierde rechtsbijstand (De Leest)

buiten reikwijdte verzoek

45

buiten reikwijdte verzoek

50

55

60

Divorce Challenge (De Leest)

65

buiten reikwijdte verzoek

70

75

BA 2020 (de deken)

80

buiten reikwijdte verzoek

85

90

buiten reikwijdte verzoek

95

Rechtwijzer (Böhmer)

buiten reikwijdte verzoek

100

105

Bijstand politieverhoor (Fibbe)

buiten reikwijdte verzoek

110

115

120

Mediation (Schaberg)

buiten reikwijdte verzoek

125

130

Stand van zaken KEI (Böhmer)

buiten reikwijdte verzoek

135

140

buiten reikwijdte verzoek

145

150

155

160

165

170

175

Vademecum (de deken)

buiten reikwijdte verzoek

180

Herijking gedragsregels (Fibbe)

buiten reikwijdte verzoek

185

190

4^e EU antiwitwasrichtlijn (de deken)

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

195

200

205

Verslag werkzaamheden dekenberaad 2015 (de deken)

210

buiten reikwijdte verzoek

215

220

4. VERSLAGLEGGING

De deken loopt het vastgestelde verslag van de vergadering van 29 juni 2016 na.

5.1-2.e (Rotterdam) merkt over pagina 9, regel 358, op dat zijn verbazing was gericht op het succes van *verplichte* intervisie bij de vFAS. Het woord “verplichte” ontbreekt dus.

buiten reikwijdte verzoek

225

230

235

240

buiten reikwijdte verzoek

245

250

255

5. VERKIEZINGEN

buiten reikwijdte verzoek

260

265

270

275

280

285

buiten reikwijdte verzoek

290

buiten reikwijdte verzoek

295

6. NADERE INVULLING KWALITEITSTOETSEN (Böhmer)

300

De deken wijst op de notitie over dit onderwerp, waardoor iedereen zich goed heeft kunnen voorbereiden en geeft aan dat er van de fractie Gelderland een reactie is binnengekomen.

305

Böhmer meldt dat er wederom overleg is geweest met het ministerie van V&J. Dat overleg heeft kort gezegd geleid tot de toezegging om na te denken over wijziging van het nieuwe artikel 26 van de Advocatenwet. Een eventuele wijziging kan in de Veegwet van volgend jaar worden meegenomen. De NOvA wil doorgaan met de discussies en het vaststellen van de regelgeving, zodat deze gereed is op de datum van inwerkingtreding van het nieuwe aangepaste artikel 26. De wijziging van artikel 26 is van belang in verband met het instrument peer review en de nog openstaande punten, zijnde het waarborgen van de privacy. Van de drie methoden is peer review de enige methode waarbij het klantendossier wordt ingebracht.

310

Over het punt van de fractie Gelderland of het in de Voda of in de Roda geregeld moet worden, geeft Böhmer aan dat een en ander zal worden opgenomen in de Voda en niet in de Roda.

315

Böhmer licht vervolgens toe dat de geheimhouding geen probleem meer is, omdat het nieuwe artikel 26 van de Advocatenwet al voorziet in een geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht voor de mensen die de advocaat beoordelen en de Verordening aansluit op de datum van inwerkingtreding van het nieuwe artikel 26. Wel speelt nog het aspect van de privacy, althans de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), als het gaat om de verwerking van gegevens van natuurlijke personen. Van verwerking van gegevens bij natuurlijke personen is al vrij snel sprake. Böhmer bedankt de leden 5.1-2.e (Noord-Holland) en 5.1-2.e (Rotterdam) voor het fileren, analyseren en werken aan een oplossing in deze ingewikkelde materie. De verwerking en bescherming van gegevens van natuurlijke personen speelt met name bij peer review. De NOvA is bezig om dat in een aangepast nieuwe artikel 26 goed geregeld te krijgen. De AR heeft begrepen dat alle nieuwe wetgeving met privacy-effecten ter advisering worden voorgelegd aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

320

De AR zal uiteraard dit mogelijke advies aan het ministerie goed bestuderen.

325

Böhmer geeft aan dat geprobeerd is alle openstaande punten en vragen die bij de vorige collegevergadering aan de orde zijn geweest in de notitie te behandelen. In een overleg met de deken is afgesproken dat het toezicht door hen zal worden uitgeoefend. Verder wil en kan hij er niet vaak genoeg op wijzen dat volgens het UWV een werkzaam jaar uit 261 dagen bestaat en dat, ervan uitgaande dat een dag uit 8 uur bestaat, in het voorstel wordt gevraagd om 1 dag daarvan, dus een klein percentage, te besteden aan gestructureerde feedback naar keuze.

330

5.1-2.e (Den Haag) viel op dat er minimaal vijf dossiers in de review betrokken moeten worden. Dat lijken er misschien in arbeidsrechtpraktijk niet veel, maar er zijn genoeg praktijken te bedenken, bijvoorbeeld een praktijk op het gebied van ruimtelijke ordening, waar een dossier enkele meters groot kan zijn. Dan is vijf dossiers wat veel. Den Haag vraagt of dit minimum naar drie kan worden bijgesteld. De tweede vraag heeft betrekking op hetgeen onder het kopje toetsing en toezicht in de notitie staat. Er staat terecht dat de kwaliteitstoetsing geen verlenging van het toezicht is, maar er staat ook dat de kwaliteitstoetsing direct zou kunnen besluiten tot het indienen van een klacht bij de tuchtrechter. Den Haag vraagt of dit een verschrijving is, en dat daar in plaats van de tuchtrechter de deken had moeten staan, of dat het echt de bedoeling is dat de kwaliteitstoetsing een eigen ingang krijgt bij de tuchtrechter.

335

- 340 **5.1-2.e** (Rotterdam) geeft aan dat Rotterdam in verwarring is over met name de privacyaspecten van peer review, nu het nog steeds de vraag is of peer review in lijn is met wet -en regelgeving als het wordt gebruikt als kwaliteitsinstrument. Zij zien iets voorbij komen van doelbinding, er moeten voldoende grondslagen zijn en hoe zit het nu met die bijzondere strafrechtelijke en gezondheidsgegevens. Rotterdam vraagt zich ook af of er voldoende rekening
- 345 wordt gehouden met de nieuwe privacywetgeving en de verordening die er aan komt. Er bestaan nog heel veel onduidelijkheden over hoe de nieuwe invoeringswet eruit gaat zien. Waar het Rotterdam om gaat, is dat, ongeacht welk instrument wordt ingevoerd, een nieuw instrument moet voldoen aan wet- en regelgeving. Als dat niet het geval is, dan is dat heel erg schadelijk voor de advocatuur. Rotterdam is daarom op zoek naar de toezegging van de AR dat het instrument van
- 350 peer review, als het gebruikt gaat worden als kwaliteitstoets, alleen ingevoerd wordt als voldoende is onderzocht en is vastgesteld dat het in lijn is met wet- en regelgeving. Dat het instrument al bekend is en er eigenlijk nooit bloed uit gevloeid is, is voor Rotterdam onvoldoende.
- 5.1-2.e** (Amsterdam) heeft een kleine suggestie ten aanzien van het bewijs van deelname genoemd in het voorgestelde artikel 14a, derde lid, onderdeel e. Amsterdam stelt voor dat de NOVA daarvoor een formulier ontwikkelt. Dat zal een simpel formulier zijn, maar als dat
- 355 beschikbaar is, helpt het mensen om een bewijs van deelname op te stellen.
- 5.1-2.e** (Rotterdam) wil benadrukken dat het niet alleen om de privacy gaat, maar ook om de vertrouwelijkheid, dus wet- en regelgeving in brede zin. Hij merkt op dat de AR zich nog niet heeft uitgelaten over de vraag of peer review op gespannen voet staat met de vertrouwelijkheid en de geheimhoudingsplicht als je een dossier ter inzage geeft aan collega's van andere kantoren. Dat is
- 360 een belangrijk punt geweest bij het verzet van het CvA vorig jaar tegen de voorstellen destijds. De deken geeft in reactie hierop aan, dat de vraag van Rotterdam aan de AR zo zal worden verstaan dat de AR privacy ruim zal opvatten, zodat de vertrouwelijkheid er ook onder valt.
- 5.1-2.e** (Rotterdam) checkt of het daadwerkelijk de bedoeling is om de dekens, in strijd met de
- 365 memorie van toelichting, een rol te geven en middels de kantoor-bezoeken, niet advocaat-bezoeken, te laten toetsen of aan de voorwaarden van de kwaliteitstoetsen wordt voldaan. Er moet dus kennelijk binnen dekenland een systeem worden bedacht, waarbij tijdens een kantoorbezoek wordt bekeken of alle individuele advocaten voldoen aan de voorwaarden. **5.1-2.e** vraagt om meer inhoudelijke input vanuit de AR en wil weten of daarover al meer in concreto met het
- 370 dekenberaad is gesproken.
- 5.1-2.e** vraagt vervolgens of het de bedoeling is, dat het blijft bij de drie nu uitdrukkelijk genoemde vormen van gestructureerde feedback, of dat het de bedoeling is, zoals een deel van de fractie Rotterdam vreest, dat wordt aangestuurd op het terugbrengen naar twee vormen, intervisie en peer review, waarbij het niet-puntwaardige gestructureerde intercollegiaal overleg zal
- 375 verdwijnen. Of is het juist een aanbouwmodel, waaraan later nog allerlei andere vormen kunnen worden toegevoegd.
- 5.1-2.e** (Noord-Holland) verwijst naar de memorie van toelichting bij de Wbp, waarin onder andere de wet op de geneeskunst of iets dergelijks wordt genoemd. Het lijkt er op dat je als organisatie zelf regelgeving kunt maken op het punt van de privacy. Hij doet de suggestie om een
- 380 regeling te maken die specifiek op de privacy rond de peer review ziet. De AR zou heel nauwkeurig in een reglement kunnen neerzetten hoe je met privacy moet omgaan. De memorie van toelichting lezend, zou dat volgens hem moeten kunnen.
- De deken bedankt voor deze nuttige input.
- 385 Böhmer reageert vervolgens op alle vragen en opmerkingen in de volgorde waarin ze gesteld zijn. Als eerste het verzoek van Den Haag om minimaal drie in plaats van vijf dossier te moeten aanleveren. Er is bewust voor vijf gekozen, maar hij is bereid te kijken of de zwaarte van een

dossier een rol speelt. Het staat Böhmer bij dat in de normen van peer review ook een minimum aantal is voorgeschreven om een representatief beeld te krijgen.

390 De andere vraag of de reviewer direct bij de tuchtrechter een klacht kan indienen beantwoordt hij ontkennend. Dat moet inderdaad bij de deken zijn.

Böhmer komt op het verzoek van Rotterdam die een toezegging vragen met betrekking tot peer review. Peer review bestaat al in veel sectoren en op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens speelt het bij alle geheimhouders. Dit heeft nooit tot problemen geleid. Juridisch
395 bestaat het probleem zeker, bij andere geheimhouders wellicht zelfs nog meer, omdat die alleen met natuurlijke personen werken. In advocatuur geldt het alleen als je te maken hebt met verwerking van gegevens van natuurlijke personen. Bij dossiers over fusies of overnames kan je daar goed van wegblijven. Bij letselschadezaken en strafzaken daarentegen heb je er dubbel mee te maken, omdat medische en strafrechtelijke gegevens bijzondere gegevens zijn, waaraan extra
400 eisen zijn gesteld om die te kunnen delen. Het probleem valt goed op te lossen. Peer review voldoet aan alle vereisten, mits de dossiers die worden aangeboden, goed worden gekozen en alleen dossiers worden aangeboden die geen persoonsgegevens bevatten. Als dat vanwege de praktijk onmogelijk is, kan beter voor één van de twee andere vormen van kwaliteitstoetsing worden gekozen. Böhmer ziet dan ook niet waarom de garantie die Rotterdam vraagt een
405 voorwaarde moet zijn om de regelgeving tegen te houden en doet dan ook geen toezegging. Dit maakt overigens de opmerkingen zeker niet minder relevant. De NOvA heeft dit daarom op de mat gelegd bij V&J en gevraagd wat er aan te doen is. V&J begrijpt dit en wil er wat aan doen. De NOvA wil daarom de regelgeving pas laten ingaan nadat de wetgever met een aangepast artikel 26 Advocatenwet komt, met daarachter een advies van de AP, waarbij deze problemen aan de orde
410 zijn gekomen en waardoor de naleving van de privacywetgeving in de ogen van de AR voldoende zou moeten zijn afgedekt. Er zal nooit een waterdichte garantie gegeven kunnen worden omdat alles draait om de uitvoering van de peer review. In de uitvoering zitten de grootste gevaren, niet in de regelgeving zelf. Op de vraag hoe het dan zit met peer review en privacybescherming op dit moment geeft hij aan dat dit nog niet ten volle is opgelost.

415 Böhmer vindt de suggestie om een formulier te maken voor het bewijs van deelname een goed idee en neemt dat mee.

Böhmer behandelt vervolgens de opmerking over het toezicht via kantoorbezoeken. Hij wijst op een ander toezichtmodel, waarin als eerste het toezicht is ondergebracht, namelijk dat van de centrale controle op de naleving van de verordening. Deze controle wordt nu al in opdracht van de
420 deken gedaan en blijft zo doorgaan. Of de invulling van het toezicht in het kader van kantoorbezoeken een groot probleem is, laat hij graag aan de deken over. Hij denkt dat het probleem niet zo groot is, omdat het alleen op naleving ziet.

Böhmer bespreekt daarna de zorg over de toekomstige ontwikkelingen, die ook in de vorige vergadering is geuit, en die waarschijnlijk voorkomt uit de term ingroeimodel. De idee is, dat er
425 alleen deze drie vormen van overleg zijn, geen andere overleggen, en dat men langzaam maar zeker geheel vrijwillig en uit eigen keuze de trap omhoog maakt qua zwaarte. Van gestructureerd overleg, naar intervisie, naar peer review, omdat wij denken dat daar kwalitatief de nodige verschillen in zitten. Hij is natuurlijk niet gemachtigd en bevoegd om garanties te geven tot 10 of 15 jaar verder, maar het is niet de bedoeling van de AR instrumenten ongemerkt te laten vervallen of
430 toe te voegen. Mede om dat te bekrachtigen en het gevoel van onzekerheid bij het CvA over de toekomstige ontwikkelingen weg te nemen, heeft de AR er voor gekozen het in de Voda op te nemen. Het CvA is er daardoor zelf bij en hij hoopt dat het CvA te zijner tijd met een voorstel zal komen om het nog mooier en beter te maken.

435 Böhmer bevestigt tot slot dat gedacht wordt aan nieuwe, nog strengere, privacywetgeving. De AR denkt dat dit alleen bij peer review speelt als je met gegevens van natuurlijke personen in de weer

gaat. Als je daarvan wegblijft is er niets aan de hand. Kun je er niet van wegblijven, dan moet je geen peer review doen.

5.1-2.e (Den Haag) haakt in op de opmerking dat het een kwestie is van aanleveren van de juiste dossiers en vraagt of dit betekent dat niet de peer reviewer kiest welke dossier hij wil zien, maar dat je zelf kunt kiezen welke dossiers je aanlevert. Hij vraagt om iets duidelijker aan te geven hoe de selectie van dossiers plaats moet vinden en wat er in het dossier moet zitten.

Böhmer geeft aan dat het opschonen van aan te leveren dossiers een veilige methode zou zijn die in theorie denkbaar is, maar die niet als advies in de notitie is opgenomen, omdat de AR ervan uitgaat dat dit in de praktijk, zeker bij omvangrijke dossiers, moeilijk uitvoerbaar is en dat bij opschoning snel fouten kunnen worden gemaakt, omdat ook alles wat herleidbaar is tot een persoon eronder valt. Böhmer ontkent dat je zelf een keuze kunt maken voor dossiers, maar je kunt wel bij de peer reviewer aangeven dat bepaalde dossiers niet mogen worden gegeven, omdat anders een strafrechtelijke overtreding begaan zou worden.

5.1-2.e geeft desgevraagd aan dat zijn vraag hiermee half beantwoord is.

5.1-2.e (Rotterdam) vraagt aandacht voor de tekst van het eerste lid van artikel 26 Advocatenwet, ervan uitgaande dat de nu voorgestelde tekst de definitieve tekst gaat worden. Er staat dat de toetsen worden verricht door deskundigen die worden aangewezen door de AR. Hij begrijpt dat de AR in dat kader de dekens zal gaan aanwijzen die daarop moeten toezien, maar de toetsen zullen worden verricht door de peers, die, zo neemt hij aan, niet door de AR zullen worden aangewezen. Een peer valt daarmee letterlijk gezien dan niet onder dit artikel. Hij geeft dit mee als punt van aandacht bij de redactie van de definitieve wettekst.

Böhmer geeft aan dat de AR er over denkt om de peer reviewers en intervisieleiders, dus de mensen die een opleiding moeten volgen, zich aan te laten melden bij de AR, die dan een register zal bijhouden. De geregistreerden, dus de peer reviewers zijn dan via een omweg door de AR aangewezen. De AR denkt in ieder geval aan deze oplossing voor geval dit deel van de wettekst zou blijven bestaan, maar ook dit wordt meegenomen in de discussie met V&J.

5.1-2.e Rotterdam) acht de dogmatische discussie belangrijk, maar vindt ook de PO-punten discussie van belang voor de advocaat. In de tekst op pagina 3 van de notitie, bij artikel 14, onderdeel a, wordt gezegd dat je kunt deelnemen aan gestructureerde feedback door intervisie voor de duur van ten minste acht uur per jaar, waarbij minimaal 2 uur en maximaal 4 uur aaneengesloten per dag wordt besteed. Op pagina 5, onderaan, bij c, staat dan dat voor intervisie gedurende een uur, een maximum van vier punten per dag en per jaar kan worden behaald.

Volgens 5.1-2.e impliceert de vier punten per dag dat je die dag acht uur intervisie zou hebben gehad en dat verhoudt zich dan niet met artikel 14 onderdeel a, waarin staat dat je maximaal 4 uur aaneengesloten aan intervisie kunt doen. De deken geeft aan dat als deze tekst al tot een vraag leidt, hierin helderheid moet worden gebracht. Böhmer geeft aan dat het niet de bedoeling is geweest om iets anders dan besproken op te nemen. 5.1-2.e wijst er verder op dat in de notitie wordt gesproken over PE-punten, maar dat in de advocatuur, als enige beroepsgroep PO-punten worden gehaald. 5.1-2.e is van mening dat ook in de advocatuur sprake zou moeten zijn van PE-punten.

5.1-2.e (Zeeland/West-Brabant) maakt zich zorgen over de peer review. Net werd aangegeven: als je niet wilt, kies je iets anders, vooral in strafzaken en BOPZ-zaken. Maar anderzijds kan de acceptatie van peer review voor de RvR aanleiding zijn om dit weer in te willen voeren. De RvR heeft eerder geprobeerd peer review op te leggen aan BOPZ-advocaten en daar heeft de Rechtbank Arnhem uiteindelijk een stokje voor gestoken. Zeeland/West-Brabant vraagt de AR of het niet beter zou zijn om in de regeling bij peer review op te nemen: "met uitzondering van strafzaken en BOPZ-zaken", zodat de RvR de kans wordt ontnomen om dit weer in te voeren.

Böhmer legt uit dat de gedachte van de AR is, juist om peer review te stimuleren, dat peer review ook mogelijk gemaakt moet worden voor strafrechtadvocaten, personen- en familierechtadvocaten, letselschadeadvocaten en arbeidsrechtadvocaten, die ook soms met arbeidsongeschiktheidszaken en medische dossiers te maken hebben. Daarom wil de AR in de wet opgenomen hebben dat er een mogelijkheid is om dat te doen. Er is geen rekening mee gehouden dat aan de RvR mogelijk de mogelijkheid wordt geboden om het instrument verplicht te stellen.

De Leest wil hierover zeggen dat bijvoorbeeld de vereniging BOPZ-advocaten peer review zou willen invoeren, omdat het bij BOPZ-zaken om de meest kwetsbare mensen gaat. De vereniging wil dit niet doen op de manier die de RvR wilde, want dat was een totaal verkeerde aanpak, die de stemming over peer review enorm negatief heeft beïnvloed, maar op een verantwoorde cliëntveilige manier, waarbij alle privacygegevens worden beschermd. Vanuit de vereniging BOPZ zijn er nu ook pilots bezig om dat over de hele linie in te voeren. En dus niet vanuit de RvR geïnitieerd, maar vanuit de advocatuur zelf. Zo hoort het ook. De advocatuur moet zelf het initiatief nemen. De vereniging wil helemaal niet dat de RvR zich met kwaliteit bemoeit. De Leest geeft aan dat de BOPZ-advocaten de verantwoordelijkheid voelen om er zelf iets mee te doen en zijn daar ook mee bezig ter bescherming van de klant. Dat geldt ook voor strafrechtadvocaten. Peer review is een uitstekend middel om de kwaliteit te toetsen, maar de privacy moet natuurlijk wel goed geregeld zijn. De klant heeft privacybescherming nodig, maar de klant heeft ook belang bij kwaliteitstoetsing.

5.1-2.e geeft aan dat zijn vraag hiermee beantwoord is.

De deken laat met instemming van Böhmer weten dat het onderwerp de eerstvolgende collegevergadering terugkomt.

7. WIJZIGINGSVERORDENING DERDENGELDEN (Bohmer)

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

535

540

545

550

555

560

565

570

575

buiten reikwijdte verzoek

580

585

590

595

600

605

610

615

620

625

buiten reikwijdte verzoek

630

635

640

645

650

655

660

665

670

675

buiten reikwijdte verzoek

680

685

690

695

700

705

710

715

720

buiten reikwijdte verzoek

725

730

735

740

Pauze

Böhmer laat weten de opmerkingen naar aanleiding van hetgeen is besproken rond de kwaliteitstoetsen en de derdengelden in de vergadering van de AR van 8 november a.s. te bespreken, dan vast te stellen en de voorstellen voor de aanpassingen in de verordening uiterlijk die week aan het CvA te sturen, zodat er meer tijd is voor deliberatie en schriftelijke opmerkingen vooraf. Daarop kan dan direct worden gereageerd en, indien wenselijk, worden verwerkt, zodat het zo panklaar is dat alleen grote knopen nog moeten worden doorgenhakt in de decembervergadering van het CvA.

750

8. VERZAMELVERORDENING 2016 (Fibbe)

buiten reikwijdte verzoek

755

760

765

770

buiten reikwijdte verzoek

775

780

785

790

795

800

805

810

815

buiten reikwijdte verzoek

820

825

830

835

buiten reikwijdte verzoek

840

845

850

855

860

865

buiten reikwijdte verzoek

870

875

880

885

890

895

900

905

910

915

buiten reikwijdte verzoek

920

925

930

9. PROCESNOTITIE PROCEDURE BENOEMING ALGEMEEN (de deken)

buiten reikwijdte verzoek

935

940

945

950

10. TUSSENRAPPORTAGE COLLEGE VAN TOEZICHT (de deken)

buiten reikwijdte verzoek

955

960

buiten reikwijdte verzoek

965

970

RONDVRAAG

buiten reikwijdte verzoek

975

980

985

990

995

1000

1005

1010

buiten reikwijdte verzoek

1015

1020

1025

1030

1035

1040

1045

11. SLUITING

1050

buiten reikwijdte verzoek

NOTITIE

TER BESPREKING

Aan	:	leden van het college van afgevaardigden
Cc	:	n.v.t.
Van	:	de algemene raad
Datum	:	23 november 2016
Betreft	:	Kwaliteitstoetsen
Dossiernummer	:	101503
Bijlagen	:	1. concepttekst verordening met toelichting 2. concepttekst regeling 3. advies van de raad van advies 4. advies van de adviescommissie regelgeving

Aanleiding

- Op de NOvA rust de wettelijke taak om kwaliteitstoetsen in te voeren.
- Het college van afgevaardigden heeft op 29 september 2016 het voorstel van kwaliteitstoetsen besproken. De algemene raad heeft de opmerkingen van het college van afgevaardigden verwerkt in bijgaand aangepast voorstel.
- Eerdere besprekingen vonden plaats tijdens de CvA vergaderingen van 23 maart 2016 en 29 juni 2016.

Verzoek

Het college van afgevaardigden wordt verzocht deze notitie te bespreken. In de collegevergadering in april 2017 zullen de wijzigingen ten behoeve van de inrichting van de kwaliteitstoetsen - die worden meegenomen in de Verzamelverordening 2016 - ter besluitvorming worden voorgelegd. De vergadering van 7 december 2016 wordt idealiter gebruikt als finale inhoudelijke bespreking van de inrichting van de kwaliteitstoetsen en van de concept-tekst van de verordening. Omwille van een doelmatige en effectieve bespreking wordt verzocht eventuele vragen en/of opmerkingen voorafgaand aan de vergadering schriftelijk door te geven aan het bureau van de NOvA.

Kernpunten

- In de CvA vergadering van 29 september 2016 zijn de voorstellen voor de inrichting van de kwaliteitstoetsen besproken. Die bespreking heeft ertoe geleid dat niet alleen de norm, maar ook de (definities van de) drie vormen van gestructureerde feedback, de duur van de verplichting en het aantal opleidingspunten dat behaald kan worden met intervisie of peer review in de Verordening op de advocatuur (Voda) worden opgenomen (in plaats van in de Regeling op de advocatuur (Roda)).
- De raad van advies heeft op 2 november 2016 advies uitgebracht. De raad van advies heeft begrip voor de door de algemene raad gemaakte keuze voor de inrichting van de kwaliteitstoetsen.
- De adviescommissie regelgeving heeft op 10 november 2016 advies uitgebracht. Alle wijzigingsvoorstellen zijn door de algemene raad overgenomen en in de toelichting op de verordening is ingegaan op de systematiek van de opleidingspunten.

Toelichting

Inleiding

Via de Wet positie en toezicht advocatuur is artikel 26 van de Advocatenwet¹ gewijzigd. Hiermee wordt de advocatuur de verplichting opgelegd tot het uitvoeren van kwaliteitstoetsen. De datum van inwerkingtreding van dit wetsartikel is nog niet bekend. Het gewijzigde artikel zal eerst nog worden aangepast in verband met het privacyvraagstuk, waarna vermoedelijk snel inwerkingtreding van artikel 26 Advocatenwet volgt.

De algemene raad heeft de inrichting van de kwaliteitstoetsen vormgegeven op zodanige wijze dat advocaten verplicht worden ieder kalenderjaar deel te nemen aan een vorm van gestructureerde feedback (zie ook eerdere notities ten behoeve van de CvA vergaderingen van 23 maart 2016, 29 juni 2016 en 29 september 2016²). De keuze voor de drie vormen van gestructureerde feedback - intervisie, peer review en gestructureerd intercollegiaal overleg - is mede tot stand gekomen op basis van de inventarisatie van bestaande kwaliteitssystemen binnen en buiten de advocatuur. Met de uiteindelijke keuze wordt ruimte geboden aan advocaten om bestaande initiatieven te handhaven of om op een laagdrempelige wijze te starten met gestructureerde feedback.

In de paragrafen hieronder wordt per tussenkopje een beknopte samenvatting gegeven van de besprekingen over dit onderwerp in het CvA.

Verhouding van de Voda ten opzichte van de Advocatenwet

Artikel 26, vierde lid, van de Advocatenwet bepaalt dat bij of krachtens verordening nadere regels inzake het verrichten van kwaliteitstoetsen worden gesteld. Mede naar aanleiding van de vorige bespreking in het college van afgevaardigden stelt de algemene raad voor de drie vormen van kwaliteitstoetsen, met het minimumaantal uren, op te nemen in de verordening. Daarnaast wordt het aantal opleidingspunten dat met kwaliteitstoetsen kan worden behaald in de verordening opgenomen.

In de Regeling op de advocatuur worden nadere regels gesteld over de vereisten aan de vormen van gestructureerde feedback.

De algemene raad heeft de bevoegdheid deskundigen aan te wijzen. Hierover is de algemene raad voornemens ofwel een beleidsregel vast te stellen met de ervarings- en opleidingsvereisten en/of

¹ Artikel 26 [treedt in werking op een nader te bepalen tijdstip]

1. De algemene raad is verantwoordelijk voor het uitvoeren van kwaliteitstoetsen bij advocaten. De kwaliteitstoetsen worden verricht door deskundigen die zijn aangewezen door de algemene raad.
2. Op het verrichten van de kwaliteitstoetsen en de krachtens het eerste lid aangewezen deskundigen zijn de artikelen :12, 5:13, 5:14, 5:15, eerste en derde lid, 5:16, 5:17 en 5:20, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing. Bij het opdragen van een kwaliteitstoets bepaalt de algemene raad over welke bevoegdheden als bedoeld in de eerste volzin de aangewezen deskundigen beschikken.
3. Ten behoeve van het verrichten van de kwaliteitstoetsen door de aangewezen deskundigen, bedoeld in het eerste lid, zijn de advocaat, zijn medewerkers en personeel, alsmede andere personen die betrokken zijn bij de beroepsuitoefening, niet gehouden aan de geheimhoudingsplicht, bedoeld in artikel 11a. In dat geval geldt voor de betrokken aangewezen deskundigen een geheimhoudingsplicht, gelijk aan die bedoeld in artikel 11a, en is artikel 218 van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.
4. Bij of krachtens verordening als bedoeld in artikel 28, eerste lid, worden nadere regels gesteld betreffende het verrichten van de kwaliteitstoetsen.

² De notities zijn te raadplegen via Mijn Orde / tabblad documenten / map CvA vergaderstukken/ 20160322 - CvA 23 maart 2016-07 notitie inrichting kwaliteitstoetsen, 20160629 - CvA 29 juni 2016-05 notitie inrichting kwaliteitstoetsen en 20160929 - CvA 29 september 2016-06 notitie nadere inrichting kwaliteitstoetsen.

dit in de Regeling op de advocatuur op te nemen. Gelet op de intensieve betrokkenheid van uw college zal een concept daarvan ter kennisneming worden gebracht aan het CvA.

Privacy en geheimhouding

Onder peer review wordt verstaan een gestructureerde beoordeling van de juridische dossierinhoud door een collega advocaat. Anders dan bij de andere twee vormen van gestructureerde feedback wordt bij deze vorm dossiers ingezien. Vanuit het CvA zijn vragen gesteld of de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en de geheimhoudingsplicht niet in de weg staan aan de inzage in dossiers.

Op grond van artikel 26 van de Advocatenwet is doorbreking van de geheimhoudingsplicht toegestaan. Met de inzage in dossiers wordt de in artikel 11a van de Advocatenwet neergelegde geheimhoudingsplicht van de betreffende advocaat doorbroken. Artikel 26, derde lid, van de Advocatenwet staat doorbreking nadrukkelijk toe en biedt tegelijkertijd een afgeleide geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht. Schending van deze geheimhoudingsplicht is strafrechtelijk gesanctioneerd. Het afgeleide verschoningsrecht borgt dat de deskundige (de door de algemene raad aangewezen gespreksleider of reviewer) niet anderszins kan worden gedwongen van de geraadpleegde dossiers mededelingen te doen.

De Wbp is van toepassing op de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens en ook op de verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn of zullen worden opgenomen. De terbeschikkingstelling van gegevens door advocaten aan reviewers voor een peer review kwalificeert als verwerking in de zin van de Wbp, omdat iedere vorm van terbeschikkingstelling onder het verwerkings-begrip valt. Ook zullen de cliëntdossiers veelal persoonsgegevens bevatten, aangezien onder dat begrip alle gegevens vallen betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare persoon. Voor de vraag of de verwerking van persoonsgegevens bij peer review in overeenstemming is met de Wbp moet een onderscheid gemaakt worden tussen reguliere persoonsgegevens en bijzondere persoonsgegevens (bijvoorbeeld medische of strafrechtelijke gegevens).

De Wbp staat niet in de weg aan het uitvoeren van peer reviews voor zover daarbij geen bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt. De door de Wbp vereiste grondslag kan worden gevonden in artikel 8, onder e, Wbp (de verwerking is noodzakelijk voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak door het desbetreffende bestuursorgaan). Voor de goede vervulling van de publiekrechtelijke taak door de algemene raad is de terbeschikkingstelling van gegevens uit cliëntdossiers aan de (door de algemene raad) aangewezen deskundigen noodzakelijk. De publiekrechtelijke taak betreft de verantwoordelijkheid van de algemene raad voor de uitvoering van de kwaliteitstoetsen. Ook artikel 9 Wbp, dat bepaalt dat persoonsgegevens niet voor een ander doel mogen worden verwerkt dan waarvoor deze in eerste instantie zijn verkregen, staat niet in de weg aan de verwerking van persoonsgegevens door deskundigen in het kader van peer reviews. Hiervoor is van belang dat de aanvaardbaarheid van de verdere verwerking (de terbeschikkingstelling van de gegevens) met de invoering van artikel 26 Advocatenwet is geregeld. Dit betekent dat voor zover geen bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt de daarmee gemoeide verwerking in lijn is met de Wbp. Daarbij is enerzijds van belang dat met de gekozen opzet van peer review de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer tot een minimum wordt beperkt. Er vindt uitsluitend op locatie inzage in cliëntdossiers plaats, verstrekking van dossiers aan deskundigen is niet aan de orde, evenmin worden persoonsgegevens uit de dossiers vastgelegd of bewaard in een verslag van de peer review of iets dergelijks. Daarnaast zijn maximale waarborgen

getroffen in de vorm van een nadrukkelijk in de wet neergelegd afgeleide geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht.

Voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens (bijvoorbeeld medische of strafrechtelijke gegevens) geldt een aanvullend, strenger regime. In artikel 16 Wbp is bepaald dat de verwerking van bijzondere gegevens verboden is tenzij er een uitzondering op dat verbod is opgenomen in de wet. Het ligt in de rede om artikel 26 Advocatenwet aan te merken als een bijzondere regeling die in de plaats komt van het in artikel 16 Wbp neergelegde verbod. Daarbij is van belang dat met de gekozen opzet van peer review vanuit het perspectief van de Wbp niet verder gaat dan strikt noodzakelijk: er zal sprake zijn van een minimale inbreuk op de persoonlijke levenssfeer (geen verstrekking van dossiers, geen vastlegging van (bijzondere) persoonsgegevens), terwijl de inbreuk met maximale waarborgen is omgegeven (afgeleide geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht). Mogelijk wordt artikel 26 van de Advocatenwet in rechte niet als afdoende wettelijke grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de kwaliteitstoetsing aangemerkt. Om die reden is de algemene raad in gesprek met het ministerie om artikel 26 van de Advocatenwet op dit punt aan te scherpen in die zin dat het kwaliteitstoetsers wordt toegestaan bijzondere persoonsgegevens te verwerken. V&J heeft toegezegd zich te zullen inspannen een dergelijke aanpassing tot stand te brengen.

Bij intervisie en gestructureerd intercollegiaal overleg spelen de potentiële belemmeringen van de wet bescherming persoonsgegevens geen noemenswaardige rol.

Benoeming deskundigen

Met name voor de vorm peer review en in mindere mate voor de vorm intervisie is het van belang dat het bepaalde in artikel 26, derde lid, van de Advocatenwet, waarin de geheimhoudingsplicht is geregeld, van toepassing is. Daarvoor moeten de gespreksleider en de reviewer aangemerkt worden als deskundigen in de zin van artikel 26 van de Advocatenwet. Deskundigen worden ingevolge artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet aangewezen door de algemene raad. Om die reden dienen de gespreksleider en de reviewer zich te laten registreren bij de NOvA, zodat na geldige registratie de gespreksleider en de reviewer door de algemene raad als deskundigen kunnen worden aangemerkt.

Opleidingspunten kwaliteitstoetsen

De vormen intervisie en peer review komen in aanmerking voor opleidingspunten. De gedachte daarachter is dat intervisie en peer review beproefde vormen van gestructureerde feedback zijn die nu ook voor opleidingspunten in aanmerking komen indien aan de voorwaarden wordt voldaan. Wel wordt een maximum aan het aantal punten dat kan worden opgevoerd gesteld teneinde ook het uitgangspunt dat de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen bovenop bestaande verplichtingen komt te handhaven.

Het aantal punten dat voor intervisie of peer review kan worden opgevoerd in het kader van de opleidingspunten wordt gemaximeerd tot vier niet-juridische opleidingspunten per jaar. Dat betekent dat indien in het kader van de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen gekozen wordt voor bijvoorbeeld de vorm intervisie in totaal acht uur per jaar aan intervisie moet worden deelgenomen. Van die acht uur mag de advocaat vier uur opvoeren voor vier niet-juridische opleidingspunten. Voor de uren die de advocaat per jaar meer aan intervisie besteedt dan vier (in het kader van de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen of anderszins) geldt dat deze niet kunnen worden opgevoerd in het kader van de opleidingspunten.

De punten staan derhalve los van de verplichting deel te nemen aan kwaliteitstoetsen. Indien een advocaat vier uur per jaar aan intervisie doet, kan hij derhalve wel vier niet-juridische punten opvoeren. Deze advocaat heeft dan echter niet voldaan aan het vereiste van de kwaliteitstoets, omdat voor intervisie geldt dat minimaal acht uur per jaar hieraan moet worden deelgenomen.

(Financiële) gevolgen van de kwaliteitstoetsen voor de balie

Door de invoering van de kwaliteitstoetsen nemen de nalevingskosten en administratieve lasten voor de balie iets toe. Zo zullen advocaten(kantoren) netwerken van gestructureerde feedback vormen. De NOvA is graag bereid hierover met de lokale orden in overleg te treden om te bezien hoe dit het beste kan worden vormgegeven. Gespreksleiders en reviewers dienen een cursus te volgen. De NOvA zal, voor zo ver nodig, meewerken aan de ontwikkeling van een cursus voor gespreksleider en eventueel voor reviewer.

Kwaliteitstoetsen en toezicht/ uitvoeringslasten

In vervolg op het met de dekens gevoerde overleg, wordt in de CCV en de kantoorbezoeken door de dekens gecontroleerd of aan de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen is voldaan.

Advies en consultatie

De algemene raad heeft de voorgestelde wijzigingen voorgelegd ter advisering aan het college van afgevaardigden, de raad van advies, de adviescommissie regelgeving en het dekenberaad.

In het college van afgevaardigden van 29 september 2016 zijn opmerkingen gemaakt over de notitie inzake kwaliteitstoetsen waarbij tekstvoorstellen zijn gedaan voor de Voda en de Roda. De algemene raad heeft ervoor gekozen om in reactie op de voorstellen vanuit het college om in de Voda niet alleen de norm, maar ook de drie vormen van gestructureerde feedback, de duur van de verplichting en het aantal opleidingspunten dat behaald kan worden, in de Voda op te nemen. Ook zijn de definities van de drie vormen in de Voda opgenomen. Met betrekking tot de geheimhoudingsplicht is overeengekomen dat gewacht wordt met invoering van de kwaliteitstoetsen totdat het gewijzigde artikel 26 van de Advocatenwet is ingevoerd, zodat met het bepaalde in artikel 26, derde lid, van de Advocatenwet de geheimhoudingsplicht voldoende is afgedicht. Met betrekking tot de Wet bescherming persoonsgegevens meent de algemene raad dat door de geboden keuzemogelijkheid voor verschillende vormen van gestructureerde feedback de advocaat niet verplicht is peer review te ondergaan. Daarbij komt dat de algemene raad van mening is dat de Wet bescherming persoonsgegevens niet in de weg staat aan het uitvoeren van peer review voor zover het daarbij gaat om verwerking van reguliere persoonsgegevens. Voor bijzondere persoonsgegevens (zoals bijvoorbeeld medische of strafrechtelijke gegevens) geldt een strenger regime en is strikt genomen een wettelijke grondslag nodig. Om die reden is de algemene raad thans met V&J in gesprek om artikel 26 van de Advocatenwet aan te scherpen ter vermindering van iedere onduidelijkheid. V&J heeft toegezegd zich te zullen inspannen om artikel 26 van de Advocatenwet aan te passen in die zin dat het kwaliteitstoetsers is toegestaan bijzondere persoonsgegevens te verwerken. Met invoering van de kwaliteitstoetsen zal worden gewacht totdat artikel 26 van de Advocatenwet is aangepast en in werking is getreden.

De raad van advies heeft advies uitgebracht conform artikel 32a, tweede lid, van de Advocatenwet (bijlage 3). De raad van advies vindt de keuze en inrichting tamelijk vrijblijvend, maar heeft begrip voor de keuze van de algemene raad om nu een eerste stap te zetten.

De adviescommissie regelgeving heeft advies uitgebracht conform artikel 2.17, eerste lid, van de Verordening op de advocatuur (bijlage 4). De adviescommissie komt tot een positief advies, maar heeft enkele wetstechnische opmerkingen. Deze zijn alle overgenomen door de algemene raad.

Het dekenberaad heeft een uitvoerings- en handhavingstoets uitgevoerd. In het kader van de gestructureerde feedback merken de deken op dat niet duidelijk is of aan de drie aangegeven vormen cumulatief dan wel alternatief dient te worden deelgenomen. Het dekenberaad suggereert om na ieder onderdeel het woord “of” op te nemen. De algemene raad neemt deze suggestie over.

Inwerkingtreding

De inwerkingtreding van de artikelen is afhankelijk van aanpassing van artikel 26 van de Advocatenwet in verband met het waarborgen van de privacy in het geval van peer review (aanscherpen van het artikel dat het kwaliteitstoetsers wordt toegestaan bijzondere persoonsgegevens te verwerken). De voorbereidingen tot invoering van het systeem vergen echter ook enige tijd, zodat vaststelling tijdens een volgende collegevergadering gewenst is.

Interne en externe communicatie

De Verzamelverordening 2016, waar de artikelen betreffende de kwaliteitstoetsen onderdeel vanuit maken, wordt na vaststelling gepubliceerd in de Staatscourant en er wordt aandacht gegeven aan de wijzigingen via het Advocatenblad, de Orde-berichten en de website. De wijzigingen zullen ook worden meegenomen in het nieuwe Vademecum dat volgend jaar zal verschijnen.

Artikelsgewijs

Kwaliteitstoetsen

In artikel 1.1 wordt de definitie gegeven van enkele vormen van gestructureerde feedback. Deze vormen komen terug in artikel 4.3a. In dit laatste artikel is de norm opgenomen voor de advocaat, inclusief het minimale aantal uren dat de verplichting inhoudt. Het uitgangspunt is dat verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen een extra verplichting is naast reeds bestaande verplichtingen.

Daarnaast wil de algemene raad bereiken dat advocaten bekend gaan worden met de vormen van gestructureerde feedback. Daarvoor is het van belang dat meerdere keren per jaar wordt deelgenomen. De voorgestelde acht uur per jaar, die kan worden ingevuld door tweemaal per jaar vier uur of viermaal per jaar twee uur, is goed in te passen in de bestaande praktijk. Zo zijn veel advocaten reeds betrokken bij gestructureerde feedback via specialisatieverenigingen. Zij kunnen hiermee doorgaan en dit - afhankelijk van de reeds bestaande verplichting vanuit de specialisatievereniging - uitbreiden. De advocaten die nog geen ervaring hebben met gestructureerde feedback kunnen kiezen voor de ‘lichtere’ vorm, waarvoor geen opleiding nodig is en eenvoudig op kantoor kan worden gerealiseerd. Veelal vinden op kantoren al diverse interne overleggen plaats over zaken, jurisprudentie etc. Met enkele aanpassingen kunnen dergelijke overleggen worden omgevormd tot gestructureerd intercollegiaal overleg.

De vormen intervisie en peer review worden puntwaardig.

Nadere regels opleidingsactiviteiten

In artikel 4.4, vierde lid, onderdeel d (nieuw), van de Verordening op de advocatuur is geregeld dat advocaten opleidingspunten kunnen halen met intervisie of peer review. Daarbij is ook bepaald het maximaal te behalen opleidingspunten. Nu deze regeling in de Voda is opgenomen is de

oorspronkelijke wijziging van de bevoegdheid 'nadere regels' te stellen (laatste onderdeel) niet meer nodig.

De vormen van kwaliteitstoetsen *en* de opleidingspunten die daarmee kunnen worden behaald zijn nu opgenomen in de Verzamelverordening. De nadere vereisten aan de vormen worden in de Regeling op de advocatuur opgenomen, zoals aantal deelnemers, eisen aan gespreksleiders, etc. (bijlage 2).

VERSLAG

VASTGESTELD

Vergadering van	:	college van afgevaardigden
Tijdstip	:	13:30 – 17.00 uur
Datum	:	7 december 2016
Dossiernummer	:	101567
Locatie	:	Jaarbeurs Utrecht, Beatrixgebouw

Van de algemene raad:

Van het bureau van de NOvA:

B.J.R. van Tongeren

R.G. van den Berg

R.J. Alderse Baas

L.J. Böhmer

R.A. Fibbe

B.J.M. de Leest

A. Schaberg

Full Commentary

Van het college van afgevaardigden:

	Leden	Plv. leden
Amsterdam	5.1-2.e	
Den Haag		
Gelderland		
Limburg		
Midden-Nederland		
Noord-Holland		

Noord-Nederland

5.1-2.e

Overijssel

Rotterdam

Oost-Brabant

Zeeland/West-Brabant

1. OPENING

15

buiten reikwijdte verzoek

20

25

30

2. MEDEDELINGEN

Wetboek van Strafvordering

buiten reikwijdte verzoek

35 buiten reikwijdte verzoek

40

45

buiten reikwijdte verzoek

50

55

60

65 Gefinancierde rechtsbijstand: Puntengrens

buiten reikwijdte verzoek

70

Commissie Van der Meer

buiten reikwijdte verzoek

75

Consultatie Wet op de rechtsbijstand

80 buiten reikwijdte verzoek

Divorce challenge

buiten reikwijdte verzoek

85

Project BA2020

buiten reikwijdte verzoek

90

95

100

Stand van zaken uitrol Mijn orde

buiten reikwijdte verzoek

105

110

Terugkoppeling vraag raad van advies

buiten reikwijdte verzoek

115

120

Verzamelverordening

buiten reikwijdte verzoek

125

130

Een vernieuwd voorstel inzake de kwaliteitstoetsen is wel separaat voorgelegd, omdat dit nog niet eerder door u is gezien. Dit onderdeel wordt na deze vergadering weer opgenomen in het voorstel voor de Verzamelverordening.

135

Wetsvoorstel Wet doorberekening kosten toezicht en tuchtrecht

buiten reikwijdte verzoek

140

145

150

Geschillencommissie

buiten reikwijdte verzoek

155

160

Financiële commissie

buiten reikwijdte verzoek

165

170

Actiepuntenlijst

buiten reikwijdte verzoek

175

3. VERSLAGLEGGING

180

buiten reikwijdte verzoek

4. VERKIEZINGEN EN BENOEMINGEN

185

buiten reikwijdte verzoek

190

195

200

205

5. STAND VAN ZAKEN KEI

210

buiten reikwijdte verzoek

215

220

225

buiten reikwijdte verzoek

230

235

240

245

6. JAARPLAN 2017

buiten reikwijdte verzoek

250

255

260

7. BEGROTING 2017

buiten reikwijdte verzoek

265

270

275

buiten reikwijdte verzoek

280

285

290

295

300

305

310

315

8. BESLUIT TOT VASTSTELLING FINANCIËLE BIJDRAGE 2017

buiten reikwijdte verzoek

320

325

9. WIJZIGINGSVERORDENING DERDENGELDEN

buiten reikwijdte verzoek

330

335

340

345

350

355

buiten reikwijdte verzoek

360

365

370

375

buiten reikwijdte verzoek

380

385

390

395

400

405

buiten reikwijdte verzoek

410

415

420

425 buiten reikwijdte verzoek

430

435

440

445

450

455

460

465

470

10. KWALITEITSTOETSEN

475 Böhmer geeft aan dat er een concepttekst voorligt voor wijziging van de Voda. De NOvA is nog in gesprek is met het Ministerie van V&J over diverse aanpassingen. De fractie Rotterdam heeft gevraagd het punt te bespreken van het dichten van het gat dat ontstaat door de wet bescherming persoonsgegevens. Er moet een wettelijke bepaling zijn om bijzondere persoonsgegevens te verwerken. Voor een wetswijziging van artikel 26 van de Advocatenwet is advies nodig van de Autoriteit Persoonsgegevens. Het wetgevingstraject zal naar verwachting $\frac{3}{4}$ jaar in beslag nemen. Een en ander speelt alleen bij peer review, niet bij intervisie of gestructureerd intercollegiaal overleg. Als het Ministerie van V&J hierin niet mee gaat, dan zien we dat dan wel weer. Ook is er een vraag gekomen over de relatie kwaliteitstoetsen enerzijds en opleidingspunten anderzijds. Het systeem is zo simpel mogelijk. Er zijn drie verschillende vormen. Wil je aan de kwaliteitstoets voldoen, dan moet je óf 8 uur intervisie doen óf 8 uur gestructureerd intercollegiaal overleg, óf 4 uur aan peerreview voldoen. Een beetje van alles kan niet. Deze verplichting staat los van de

485 verplichting om twintig opleidingspunten per jaar te halen.

5.1-2.e (Noord-Holland) heeft een vraag over de concepttekst regeling. Hoe verhoudt de gespreksleider van art. 13a derde lid Roda zich tot het nieuwe artikel 26 Advocatenwet? In artikel 13a derde lid wordt alleen een gespreksleider genoemd, maar die is niet, zoals in artikel 13a eerste en tweede lid, een door de AR aangewezen deskundige. Hoe zit het dan met het toekennen van opleidingspunten? Het gaat dus om twee punten. De vastgestelde deskundigheid van de gespreksleider en het geven van de opleidingspunten.

490

Böhmer zal op beide vragen de volgende vergadering terugkomen. Hij acht de kans overigens buitengewoon klein dat intercollegiaal overleg puntwaardig zal worden.

495

5.1-2.e (Zeeland-West-Brabant) heeft een vraag over het verschoningsrecht voor de deskundige gespreksleider of de deelnemer-advocaat die aan de kwaliteitssessie deelneemt, omdat er informatie besproken wordt die geen betrekking heeft op de dienstverlening tussen cliënt en advocaat. Hoe kan het verschoningsrecht geborgd worden?

500

Böhmer antwoordt dat artikel 26 van de Advocatenwet een verschoningsrecht geeft aan de deskundige. Hoe zit het met de deelnemende advocaten? Ook deze zaak zal worden meegenomen naar de volgende vergadering.

505

5.1-2.e (Noord-Nederland) wil het tweede punt ondersteunen van de fractie Oost-Brabant over intervisie en de mogelijkheid een combinatie te kunnen maken met andere vormen van collegiaal overleg. Is het de bedoeling dat er zware eisen worden gesteld aan de gespreksleider voor intercollegiaal overleg als er geen punten aan worden toegekend? Hoe staan de bestaande regelingen van specialisatieverenigingen ten opzichte van de door de NOvA voorgestelde uren? De vFas heeft intercollegiaal overleg van twee keer drie uur. Dit levert dus geen punten op. Böhmer stelt dat sommige specialisatieverenigingen hun eisen gaan herijken. Hoe de bestaande regelingen staan ten opzichte van de voorgestelde nieuwe regeling daar komt de AR op terug. Iedere advocaat mag meer doen dan het voorgestelde minimum.

510

5.1-2.e (Den Haag) onderschrijft wat de fractie Noord-Nederland zegt en begrijpt niet waarom de AR zich verzet tegen bepaalde combinaties en waarom die niet kunnen worden gemaakt.

515

Böhmer geeft aan dat de nu gemaakte combinaties afgewogen zijn. Omdat we het hebben over een wettelijke verplichting om de kwaliteit te verbeteren. We hebben het nu in het ergste geval over 8 uur op jaarbasis. We hebben drie verschillende mogelijkheden en dit is geen cafetaria model. In

520

het volgende voorstel worden de argumenten tegen het combineren van de verschillende vormen van kwaliteitstoetsen nader onderbouwd,

525 **5.1-2.e** (Den Haag) zoekt naar een werkbare oplossing om aan kwaliteitsonderhoud te voldoen. Haar fractie zoekt naar een regeling dat het werkbaar is voor alle advocaten, waar volgens sommige fracties ook een combinatie van de drie opties onder valt.

530 **5.1-2.e** (Rotterdam) heeft nog een vraag over het begrip intervisie. Intervisie wordt omschreven als: door “hiërarchisch gelijkwaardige professionals”. Wat wordt hiermee bedoeld? Kan de AR hier een nadere uitleg over geven? Kunnen compagnons en medewerkers niet tegelijk deelnemen aan intervisie omdat zij niet als hiërarchisch gelijkwaardige professionals worden gezien? Uit artikel 13 a concepttekst Roda blijkt niet uit de omschrijving of intervisie en gestructureerd intercollegiaal overleg binnen één kantoor kan plaatsvinden. Mijn fractie gaat er van uit dat dit wel zo is, want er
535 wordt niets over opgemerkt. We hebben wel graag een korte toelichting daarop. Bij peer review en intercollegiaal overleg moet een verslag worden opgesteld. Moet dat niet, zoals bij deze twee andere vormen van overleg? Het staat niet bij de eisen van intervisie. Is dat de bedoeling? Hoe zit het met het ontwikkelen van cursussen en de eisen van privacy?

540 Böhmer geeft aan dat het begrip “hiërarchisch gelijkwaardige professionals” in de toelichting zal worden uitgelegd. Wij bedoelen dat de groep zodanig wordt samengesteld dat iedere advocaat zich veilig voelt om aan het overleg mee te doen en men zich niet beoordeeld voelt door een kantoorgenoot. Het overleg kan binnen één kantoor plaatsvinden. Wat betreft de verslaglegging het volgende. Intervisie staat los van dossiers en specifieke cliënten. Men spreekt daar onder leiding
545 van een deskundige gespreksleider over dilemma's. Wat de NOvA betreft hoeft er geen verslag te zijn, maar wel een bewijs van deelname. Wanneer en op welke wijze wordt invulling gegeven aan cursussen? Op gebied van intervisie zijn er al cursussen. Het wordt verder aan de markt overgelaten. De NOvA gaat vooralsnog niet zelf cursussen ontwikkelen. Wel praten wij met opleidingsinstellingen.

550 **5.1-2.e** (Oost-Brabant) vraagt wat precies bedoeld wordt met het woord “aselecte” keuze van dossiers bij peer-review? Wie verricht de keuze van dossiers?

555 Böhmer zegt dat er nu een mengvorm bestaat, dat voortkomt uit de persoonsgegevens en helemaal de bijzondere persoonsgegevens. In ons systeem kiest de reviewer de zaken. De gereviewde moet wel dossiers met bijzondere persoonsgegevens eruit laten. Dit punt wordt meegenomen voor de volgende keer.

560 **5.1-2.e** (Oost-Brabant) vraagt zich af hoe dat dan gaat bij alleen maar elektronische dossiers. Volgens Böhmer is het van belang hoe je de gereviewde persoon vertrouwt. Dat is nu het spanningsveld. Bij andere beroepsgroepen zie je verschillende systemen met verschillende beoordelingen.

11. GOVERNANCE BINNEN DE NOVA

565 **buiten reikwijdte verzoek**

570

buiten reikwijdte verzoek

575

580

585

12. INGEKOMEN STUKKEN

buiten reikwijdte verzoek

590

13. RONDVRAAG

buiten reikwijdte verzoek

595

600

605

610

14. SLUITING

615

buiten reikwijdte verzoek

620 **Actiepuntenlijst**

A-1 **buiten reikwijdte verzoek**

A-2

625

A-3

A-4 De AR bekijkt de suggesties m.b.t. het aanwijzen van gespreksleiders in gestructureerd intercollegiaal overleg als deskundigen in de zin van artikel 26 van de Advocatenwet (kwaliteitstoetsen). De suggesties hielden in i) de aanwijzing als deskundige, ii) eisen stellen in 13b Roda en iii) PE punten toewijzen. Bovendien wordt deze gespreksleider helemaal niet genoemd in 13a Roda; verwarring met andere gespreksleider. (7 december 2016).

630

A-5 Hoe is het verschoningsrecht geregeld voor deelnemende advocaten in de kwaliteitstoetsen? Dit wordt meegenomen in het volgende voorstel (7 december 2016).

635

A-6 De AR bekijkt hoe de vereisten inzake kwaliteitstoetsen uitwerken in vergelijking met de vereisten van specialisatieverenigingen (7 december 2016).

A-7 De AR onderbouwt in de CvA-notitie de argumenten tegen het combineren van de verschillende vormen van kwaliteitstoetsen (7 december 2016).

640

A-8 De AR geeft in de toelichting van de kwaliteitstoetsen uitleg over wat wordt verstaan onder hiërarchisch gelijkwaardige professionals (7 december 2016).

A-9 De AR bekijkt de suggestie bij kwaliteitstoetsen om in de toelichting een passage te wijden aan de digitale dossierkast i.v.m. de selectie van dossiers en het buiten de selectie laten van dossiers met bijzondere persoonsgegevens (7 december 2016).

645

A-10 **buiten reikwijdte verzoek**

A-11

A-12

650

NOTITIE

TER BESLUITVORMING

Aan	:	leden van het college van afgevaardigden
Cc	:	n.v.t.
Van	:	algemene raad
Datum	:	5 april 2017
Betreft	:	Verzamelverordening 2016
Dossiernummer	:	348553
Bijlagen	:	1. Voorstel Verzamelverordening 2016 2. Advies van de raad van advies inzake Verzamelverordening 3. Advies van de raad van advies inzake kwaliteitstoetsen 4. Advies van de adviescommissie regelgeving inzake Verzamelverordening 5. Advies van de adviescommissie regelgeving inzake kwaliteitstoetsen 6. Conceptvoorstel Verzamelregeling 2016 7. Conceptvoorstel toelichting Verordening op de advocatuur

Aanleiding

- De Verordening op de advocatuur behoeft aanpassing naar aanleiding van de periodieke actualisatie van de regelgeving, de evaluatie civiele cassatie, de financiering van de ondersteuning van de tuchtcolleges en de invoering van de kwaliteitstoetsen.
- Het college van afgevaardigden beraadslaagt over voorstellen tot wijziging van de verordening op grond van artikelen 9c, tweede lid, 9j, derde lid, 26, vierde lid (nog niet in werking getreden) en 28, tweede lid, van de Advocatenwet.

Verzoek

Het college van afgevaardigden wordt verzocht de Verzamelverordening 2016 vast te stellen.

Omwille van een doelmatige en doeltreffende bespreking wordt verzocht eventuele (technische) vragen en/of opmerkingen voorafgaand aan de vergadering schriftelijk door te geven aan de algemene raad.

Voorts biedt de algemene raad aan dat eventuele (wets-)technische vragen voorafgaand kunnen worden beantwoord door een medewerker van het bureau **5.1-2.e**; via **5.1-2.e** @advocatenorde.nl of via 070 – 335 35**11**).

Kernpunten

- De Verzamelverordening 2016 bestaat uit verschillende onderwerpen ('veegonderdelen', evaluatie civiele cassatie, financiering SOTA en kwaliteitstoetsen).
- **buiten reikwijdte verzoek** [redacted]
- **buiten reikwijdte verzoek** [redacted]
- De door uw college gestelde vragen, de door de adviescommissies afgegeven adviezen en de door derden gegeven suggesties zijn door de algemene raad meegenomen in de voorbereiding van het voorstel Verzamelverordening 2016. Een verantwoording daarvan is in onderstaande toelichting opgenomen.

- Ten opzichte van het vorige bespreking in het college van afgevaardigden zijn enkele nieuwe onderdelen opgenomen. Deze zijn herkenbaar aan de (ingevoegde) dubbele letters bij de onderdelenaanduiding. Voorts is een overzicht opgenomen van de wijzigingen in § 6 (pagina 12).

Leeswijzer

Deze notitie is opgebouwd aan de hand van verschillende onderdelen. Na de inleiding wordt eerst ingegaan op de doelstelling van de verschillende onderdelen (§ 1; pagina 2). Vervolgens wordt ingegaan op de wettelijke bevoegdheid en de gevolgen van de wijzigingen (§ 2 en § 3; pagina 4). Voorts wordt kort ingegaan op het toezicht en de handhaving (§ 4; pagina 5). De gestelde vragen, adviezen en consultatiereacties zijn van een reactie voorzien, waarbij de beantwoording van uw vragen inzake kwaliteitstoetsen reeds recentelijk separaat zijn toegezonden (§ 5; vanaf pagina 5). Daarnaast is opgenomen een overzicht van de wijzigingen ten opzichte van het vorige concept, het overgangsrecht en de inwerkingtreding (§ 6 en § 7; pagina 12) en de communicatie na vaststelling (§ 8; pagina 13). Tot slot wordt per artikel nog een toelichting geven (vanaf pagina 13).

Onder bijlage 1 vindt u het voorstel Verzamelverordening; zowel als voorstel als daarachter voor uw gemak in een versie met bijgehouden wijzigingen ten opzichte van het vorige voorstel. De adviezen over de verzamelverordening zijn opgenomen in bijlage 2, 3, 4 en 5. Voorts is bijgevoegd het conceptvoorstel Verzamelregeling in bijlage 6 en de toelichting op de Verordening op de advocatuur in bijlage 7.

Toelichting

Inleiding

De Verordening op de advocatuur (hierna: "Voda") is vastgesteld na een zorgvuldige voorbereiding in het project 'doorlichting regelgeving' en na meerdere besprekingen in het college van afgevaardigden. Het is echter onvermijdelijk dat er, mede door wetswijzigingen, 'wetstechnische' onvolkomenheden insluipen. Hierbij kan worden gedacht aan verschrijvingen, foutieve verwijzingen, terminologische onzuiverheden en dergelijke. Het is wenselijk dat deze omissies worden hersteld.

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om in het voorstel tot wijziging van de Verordening op de advocatuur ook enkele materiele wijzigingen op te nemen. Om deze reden is dit voorstel aangeduid als 'Verzamelverordening 2016' (bijlage 1). Er is voor gekozen het jaartal 2016 te blijven hanteren, zodat 2017 beschikbaar blijft voor de periodieke veegactie in 2017.

§ 1 Hoofddijnen van het voorstel

Allereerst tracht het voorstel 'wetstechnische' omissies te herstellen die naar voren zijn gekomen tijdens het monitoren en de uitvoering van de regelgeving in de praktijk en vanwege rechtelijke uitspraken.¹

buiten reikwijdte verzoek

¹ Onderdelen Aa, P en Sa.

² Onderdelen A en G tot en met L.

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

³ Onderdeel R.

⁴ Onderdeel S.

⁵ Onderdeel T (derde lid).

⁶ Onderdelen B tot en met F en N, O, Q, V tot en met EE.

buiten reikwijdte verzoek

De zevende groep aan wijzigingen ziet op de invoering van de kwaliteitstoetsen naar aanleiding van de aanstaande wettelijke verplichting.⁷ De vormen van kwaliteitstoetsen en de opleidingspunten die daarmee kunnen worden behaald worden opgenomen in de Voda. De nadere vereisten aan de vormen worden in de Regeling op de advocatuur (hierna: "Roda") opgenomen, zoals het aantal deelnemers, de eisen aan gespreksleiders, en dergelijke. Het conceptvoorstel voor de wijziging van de Roda is bijgevoegd (bijlage 5).

§ 2 Verhouding tot nationale wetgeving

buiten reikwijdte verzoek

Ingevolge (het nog niet in werking getreden) artikel 26, vierde lid, van de Advocatenwet heeft het college van afgevaardigden de bevoegdheid nadere regels te stellen inzake het verrichten van kwaliteitstoetsen. Deze kunnen echter pas in werking treden na inwerkingtreding van het nieuwe artikel 26 van de Advocatenwet. Daarom is een gedifferentieerde inwerkingtreding opgenomen.

§ 3 Gevolgen van de Verzamelverordening

De inschatting is dat er geen gevolgen zijn verbonden aan de onderdelen die zien op wetstechnische verbeteringen (onderdelen Aa, P en Sa). buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

⁷ Onderdelen Ab, Sb en T (vierde lid).

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

De invoering van de kwaliteitstoetsen schept een nieuwe verplichting voor advocaten. De gevolgen van deze regeling zijn dat advocaten en advocatenkantoren netwerken van gestructureerde feedback moeten gaan vormen. De gespreksleiders en reviewers moeten een cursus volgen en de deelnemers moeten een verslag gaan opstellen na iedere vorm van gestructureerde feedback.

§ 4 Toezicht en handhaving

De deken van de orde van advocaten in het arrondissement is belast met het toezicht op de naleving van de normen in de Verordening op de advocatuur. De inschatting is dat de wijzigingen in de verordening geen wezenlijke effecten hebben op het toezicht en de handhaafbaarheid of de benodigheden aan mensen, middelen of bevoegdheden. Ten aanzien van de nalevingsbereidheid wordt geen wezenlijk effect verwacht.

§ 5 Advies en consultatie

De algemene raad heeft het conceptvoorstel aan verschillende raden, colleges en commissies ter consultatie voorgelegd. Het voorstel is voorgelegd aan:

- Uw college van afgevaardigden (ad. A);
- de raad van advies (ad. B);
- de adviescommissie regelgeving (ad. C);
- het dekenberaad, (ad. D);
- de Hoge Raad (ad. E); en

- de redactie van het Advocatenblad (ad F).

Daarnaast zijn informeel (technische) reacties ontvangen van de commissie civiele cassatie en het adjunctenoverleg die zijn verwerkt. Het ministerie van Veiligheid en Justitie heeft geen gebruik gemaakt van de consultatie.

Ad. A vragen gesteld door uw college

buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

Daarnaast zijn opmerkingen gemaakt over kwaliteitstoetsen en of de vormen en puntentoekenning in de Voda of de Roda moet worden opgenomen. Naar aanleiding van de opmerkingen heeft de algemene raad ervoor gekozen de norm, de vormen en de opleidingspunten op te nemen in de Voda. Met betrekking tot de Wet bescherming persoonsgegevens heeft de advocaat de keuze tussen verschillende vormen van gestructureerde feedback. Er zijn dus alternatieven voor peer review. Daarbij komt dat de algemene raad van mening is dat de Wet bescherming persoonsgegevens niet in de weg staat aan het uitvoeren van peer review voor zover het daarbij gaat om verwerking van reguliere persoonsgegevens. Voor bijzondere persoonsgegevens (zoals bijvoorbeeld medische of strafrechtelijke gegevens) geldt een strenger regime en is strikt genomen een wettelijke grondslag nodig. Om die reden is de algemene raad thans met V&J in gesprek om artikel 26 Advocatenwet aan te scherpen. V&J heeft toegezegd zich te zullen inspannen artikel 26 Advocatenwet aan te passen in die zin dat het kwaliteitstoetsers is toegestaan bijzondere persoonsgegevens te verwerken. Met inwerkingtreding van de onderdelen inzake kwaliteitstoetsen wordt gewacht totdat artikel 26 Advocatenwet is aangepast en in werking is getreden (onderdeel Sb van de Verzamelverordening). De bepalingen in de Verzamelverordening moeten echter eerder worden vastgesteld om de implementatie te kunnen voorbereiden.

Tijdens de vergadering van het college van afgevaardigden van 6 december 2016 zijn enkele vervolgvragen gesteld. De beantwoording van deze vragen is reeds eerder verstuurd. De volgende vragen zijn gesteld (eveneens opgenomen op de actiepuntenlijst).

1. De algemene raad bekijkt de suggesties met betrekking tot het aanwijzen van gespreksleiders in gestructureerd intercollegiaal overleg als deskundigen in de zin van artikel 26 van de Advocatenwet. De suggesties hielden in i) de aanwijzing als deskundige, ii) eisen stellen in 13b Roda, iii) PE-punten toewijzen en iv) mogelijke verwarring met gespreksleider in 13a Roda (immers niet genoemd in 13a).
2. Meenemen in het volgende voorstel hoe het verschoningsrecht is geregeld voor deelnemende advocaten in de kwaliteitstoetsen.
3. De algemene raad bekijkt hoe de vereisten inzake kwaliteitstoetsen uitwerken in vergelijking met de vereisten bij specialisatieverenigingen.
4. De algemene raad onderbouwt in de CvA-notitie de argumenten tegen het combineren van de verschillende vormen van kwaliteitstoetsen.
5. De algemene raad geeft in de toelichting van de kwaliteitstoetsen uitleg over wat wordt verstaan onder hiërarchisch gelijkwaardige professionals.
6. De algemene raad bekijkt de suggestie bij kwaliteitstoetsen om in de toelichting een passage te wijden aan de digitale dossierkast i.v.m. de selectie van dossiers en het buiten de selectie laten van dossiers met bijzondere persoonsgegevens.

Deze vragen / actiepunten worden hieronder beantwoord.

Ad 1. Invulling kwaliteitstoetsen, vormen van gestructureerde feedback

De inrichting van de kwaliteitstoetsen wordt zodanig vormgegeven dat advocaten verplicht worden ieder kalenderjaar deel te nemen aan gestructureerde feedback door middel van intervisie, peer review of gestructureerd intercollegiaal overleg. De vormen intervisie en peer review zijn al beproefde vormen van gestructureerde feedback, waarvoor opleidingen als gespreksleider en reviewer verplicht zijn. De algemene raad heeft deze vormen en voorwaarden aangehouden bij de inrichting van de kwaliteitstoetsen.

Mede op basis van de inventarisatie van kwaliteitssystemen die het afgelopen jaar heeft plaatsgevonden is daaraan nog een derde vorm toegevoegd, te weten gestructureerd

intercollegiaal overleg. Gebleken is dat intercollegiaal overleg over de dagelijkse praktijk bij veel kantoren al plaatsvindt, alleen niet altijd gestructureerd. Met een enkele aanpassing kunnen kantoren deze overleggen structureren. Om deze vorm zo breed mogelijk te houden wordt de definitie ruimer geformuleerd dan eerder voorgesteld, zodat bijvoorbeeld ook besprekingen over dilemma's uit de dagelijkse praktijk daaronder kunnen vallen.

Gelet op de verschillen tussen de vormen peer review en intervisie aan de ene kant en gestructureerd intercollegiaal overleg aan de andere kant, acht de algemene raad het niet noodzakelijk dat voor de vorm gestructureerd intercollegiaal overleg deskundigen worden aangewezen. Ook geldt dat de inhoud van de verschillende vormen meebrengt dat van toekenning van opleidingspunten alleen sprake is bij de vormen intervisie en peer review. Ter voorkoming van verwarring zal gekozen worden voor de term 'begeleider' in plaats 'gespreksleider' voor de vorm gestructureerd intercollegiaal overleg. Ter verduidelijking van de verschillen tussen de drie vormen van gestructureerde feedback worden de vormen intervisie en peer review in artikel 4.3a van de Voda opgenomen en gestructureerd intercollegiaal overleg in een nieuw artikel 4.3b van de Voda. Het voorstel Verzamelverordening 2016 is daarop aangepast.

Ad 2 en 6. Geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht

In reactie op de vraag vanuit het college van afgevaardigden hoe het verschoningsrecht is geregeld voor de deelnemende advocaten aan de kwaliteitstoetsen wordt verwezen naar artikel 26, derde lid, van de Advocatenwet. Op grond van dit artikel is doorbreking van de geheimhoudingsplicht toegestaan.

Alleen bij de vorm peer review wordt met de inzage in dossiers de in artikel 11a van de Advocatenwet neergelegde geheimhoudingsplicht van de betreffende advocaat doorbroken. Artikel 26, derde lid, van de Advocatenwet staat doorbreking nadrukkelijk toe en biedt tegelijkertijd een afgeleide geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht. Schending van deze geheimhoudingsplicht is strafrechtelijk gesanctioneerd. Het afgeleide verschoningsrecht borgt dat de deskundige (de door de algemene raad aangewezen reviewer) niet anderszins kan worden gedwongen van de geraadpleegde dossiers mededelingen te doen.

Bij de andere twee vormen van gestructureerde feedback worden geen dossiers ingezien en speelt de geheimhoudingsplicht in dat verband niet. Voor zover bij deze vormen bespreking van dossiers plaatsvindt, bepaalt de deelnemende advocaat zelf welke informatie hij verstrekt en of hem dat vrij staat.

Door het college van afgevaardigden is de suggestie gedaan om in de toelichting een passage te wijden aan de digitale dossierkast. De algemene raad meent dat gelet op de aan het ministerie gevraagde aanpassing van artikel 26 Advocatenwet, te weten dat het kwaliteitstoetsers wordt toegestaan bijzondere persoonsgegevens te verwerken, het niet meer nodig is bepaalde dossiers uit de beoordeling te laten in het kader van de wet bescherming persoonsgegevens.

Ad 3. Vereisten specialisatieverenigingen

Er is onderzocht welke specialisatieverenigingen gestructureerde feedback als vereiste hebben opgenomen in hun lidmaatschapsvoorwaarden. De volgende specialisatieverenigingen hebben intervisie of peer review in hun voorwaarden opgenomen of bevorderen dit:

- Vereniging van familerechtadvocaten (**vFAS**): 2 intervisiebijeenkomsten bijwonen per jaar door erkende FAS intervisiebegeleider: verplicht 6 niet-juridische punten per jaar halen;

- Vereniging van letselschade (**LSA**): verplicht 1 intervisiebijeenkomst per jaar van minimaal 2 uur en maximaal 4 uur, door gespreksleider die 2-daagse cursus heeft gevolgd bij door NOvA erkende instelling; 30 leden per jaar worden uitgekozen voor audit (externe controle door niet LSA lid);
- Vereniging van advocaten voor slachtoffers van personenschade (**ASP**): verplicht 3 keer per jaar intervisiebijeenkomsten bijwonen;
- Vereniging voor sociaal zekerheidsrecht (**SSZ**): verplicht peer review één keer in de drie jaar;
- Vereniging van arbeidsrecht advocaten (**VAAN**): intervisie niet verplicht, wordt alleen gestimuleerd;
- Vereniging Intellectuele Eigendom Proces Advocaten (**VIEPA**): intervisie niet verplicht, wordt alleen gestimuleerd;
- Vereniging van huurrechtadvocaten (**VHA**): intervisie niet verplicht, wordt alleen gestimuleerd.

Indien de intervisiebijeenkomsten en de review in het kader van peer review voldoen aan de door de NOvA gestelde voorwaarden kunnen deze worden opgevoerd voor de (gedeeltelijke) invulling van de verplichting uit hoofde van artikel 4.3a (invulling kwaliteitstoetsen). Afhankelijk van het aantal uur dat de specialisatieverenigingen verplicht stellen zullen mogelijk nog aanvullende uren aan gestructureerde feedback moeten worden deelgenomen om te voldoen aan de verplichting uit hoofde van artikel 4.3a van de Voda.

Ad. 4 Combineren verschillende vormen van gestructureerde feedback

Vanuit het college van afgevaardigden is de vraag gekomen of ook een combinatie mogelijk is van de verschillende vormen van gestructureerde feedback om te voldoen aan de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen.

De algemene raad acht een combinatie van de verschillende vormen niet wenselijk. Met de invoering van de kwaliteitstoetsen wordt beoogd de kwaliteit van de advocatuur te bevorderen. Daarvoor is het van belang dat een keuze wordt gemaakt voor één van de drie vormen, zodat daarmee ook echt aan de slag kan worden gegaan. Voor de vormen intervisie en gestructureerd intercollegiaal overleg moeten groepen worden gevormd die verschillende keren, minimaal tweemaal maar bij voorkeur vaker per jaar, bij elkaar komen. Gelet op de duur van de verplichting, die slechts ziet op acht uur per jaar, zal het combineren van verschillende vormen ten koste gaan van de continuïteit en derhalve ook van de kwaliteit. Ook de vorm peer review, waarbij beoordeling plaats heeft van vijf dossiers in vier uur, leent zich niet voor een combinatie met de andere twee vormen.

Ad 5. Hiërarchisch gelijkwaardige professionals

Ter verduidelijking van het begrip 'hiërarchische gelijkwaardige professionals' wordt in de toelichting de volgende (cursieve) passage ingevoegd:

Intervisie

Intervisie is een geregeld gestructureerd overleg in een groep van advocaten werkzaam op de dezelfde rechtsgebieden, waarin dilemma's worden ingebracht door de deelnemers die zien op de houding en het gedrag van de advocaat. *Met 'hiërarchisch gelijkwaardige professionals' wordt bedoeld dat de groep zodanig wordt samengesteld dat iedere advocaat zich veilig voelt om aan het overleg mee te doen en zich niet beoordeeld voelt door een kantoorgenoot. De groep kan - zolang dat aspect voor ogen wordt gehouden - bestaan uit zowel partners als medewerkers.* Intervisie is niet bedoeld om de juridische inhoud van een dossier te bespreken. Voor het geval wel vertrouwelijke informatie wordt gedeeld is bepaald dat de gespreksleider aangemerkt wordt

als deskundige, zodat de in artikel 26, derde lid, van de Advocatenwet geregelde geheimhoudingsplicht van toepassing is.

Ad. B advies van de raad van advies

De raad van advies heeft een tweetal adviezen uitgebracht conform artikel 32a, tweede lid, van de Advocatenwet (bijlage 2 Verzamelerordening en bijlage 3 onderdelen kwaliteitstoetsen).

De raad van advies beschouwt de voorgenomen wijzigingen in het geheel genomen helder en adviseert derhalve positief over de Verzamelerordening 2016. **buiten reikwijdte verzoek**

. In het kader van de kwaliteitstoetsen vindt de raad van advies de huidige invulling vrij minimaal, maar heeft hiervoor begrip.

Ad. C. Advies van de adviescommissie regelgeving

De adviescommissie regelgeving heeft advies uitgebracht inzake de Verzamelerordening 2016 conform artikel 2.17, eerste lid, van de Verordening op de advocatuur (bijlage 4).

De adviescommissie komt tot een positief advies, maar heeft enkele wetstechnische opmerkingen. Deze zijn alle overgenomen in het voorstel Verzamelerordening 2016. **buiten reikwijdte verzoek**

buiten reikwijdte verzoek

De adviescommissie regelgeving heeft daarnaast advies uitgebracht over de onderdelen inzake kwaliteitstoetsen (bijlage 5).

De adviescommissie doet de aanbeveling om tot meer transparantie in de ingewikkelde (opleidingspunten) systematiek te komen. De algemene raad ziet de kwaliteitstoetsen als losstaand ten opzichte van de opleidingspunten. Het is dus mogelijk dat een advocaat niet voldoet aan de norm van kwaliteitstoetsen, omdat bijvoorbeeld slechts twee uur peer review is gevolgd, dat wel twee opleidingspunten kunnen worden opgevoerd. De toelichting is hierop verduidelijkt.

Voorts wordt aandacht gevraagd voor de voorbereiding van de nieuwe vereisten door de advocaat. Om die reden is een gedifferentieerde inwerkingtreding opgenomen. Hierdoor kan direct de implementatie worden voorbereid, terwijl de verplichting later in werking treedt.

Daarnaast is geadviseerd de bevoegdheden van de deskundigen duidelijk te maken. De algemene raad zal dit opnemen in een beleidsregel om de gewenste duidelijkheid te verschaffen. De vereisten om te kwalificeren als deskundige worden opgenomen in de Roda. Omwille van wetstechnische reden is de deskundige niet toegevoegd in de definities (aangezien normen bij voorkeur niet in de definities worden opgenomen), maar in de tekst van artikel 4.3a.

Ten aanzien van de opleidingspunten wordt geadviseerd de gestructureerde feedback in een apart lid op te nemen en tekstueel aan te passen. Voorts wordt geadviseerd de 'andere activiteiten' ongewijzigd te laten. Deze adviezen zijn overgenomen.

Ad. D. uitvoerings- en handhavingstoets door het dekenberaad

Het dekenberaad heeft een uitvoerings- en handhavingstoets uitgevoerd.

buiten reikwijdte verzoek

Verder merken de deken op dat in het kader van de gestructureerde feedback (onderdeel Sa in het nieuwe voorstel) niet duidelijk is of aan de drie aangegeven vormen cumulatief dan wel alternatief dient te worden deelgenomen. Het dekenberaad suggereert om na ieder onderdeel het woord "of" op te nemen. De algemene raad neemt deze suggestie over.

Ad. E. De inbreng van de Hoge Raad

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

Ad. F. De inbreng van de redactie van het Advocatenblad

buiten reikwijdte verzoek

§ 6 Overzicht van wijzigingen ten opzichte van het eerdere besproken voorstel

De diverse adviezen hebben geleid tot de nodige aanpassingen in het voorstel. Omwille van de transparantie is het volgende overzicht van materiele wijzigingen opgesteld.

onderdeel	Nieuw, gewijzigd of ingetrokken
Aa en Sa	nieuw ingevoegd; technische wijziging
Ab en Sb	nieuw ingevoegd; reeds aangekondigde invoeging kwaliteitstoetsen
C en S	gewijzigd naar aanleiding advies adviescommissie regelgeving
M	ingetrokken naar aanleiding gesprek redactie Advocatenblad
R	nieuw artikel 2.36g ingevoegd n.a.v. nader onderzoek en overleg SOTA
T	gewijzigd naar aanleiding vragen CvA, advies adviescommissie regelgeving
U	ingetrokken naar aanleiding advies adviescommissie regelgeving
Y en Za	Ingevoegd en gewijzigd naar aanleiding vragen CvA en HR

§ 7 Overgangsrecht en inwerkingtreding

buiten reikwijdte verzoek

De inwerkingtreding is voorzien met ingang van 1 juli 2017. Dit is een vast verandermoment voor wijziging van de Verordening op de advocatuur. De verordening treedt gedifferentieerd in werking voor wat betreft het onderdeel kwaliteitstoetsen en opleidingspunten. De inwerkingtreding van deze artikelen is afhankelijk van aanpassing van artikel 26 van de Advocatenwet in verband met het waarborgen van de privacy. Voor de opleidingspunten ligt het voor de hand deze regeling per kalenderjaar inwerking te laten treden.

§ 8 Communicatie

De Verzamelverordening 2016 wordt na vaststelling gepubliceerd in de Staatscourant en er wordt aandacht gegeven aan de wijzigingen via het Advocatenblad, de Orde-berichten en de website. De wijzigingen zullen ook worden meegenomen in een nieuw Vademecum.

Artikelsgewijs

Onderdelen A, G, H, I, J en K (inzake Nederlandse delegatie CCBE)

buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Onderdelen Aa en Sb (kwaliteitstoetsen)

De algemene raad doet het voorstel de kwaliteitstoetsen in te richten in de vorm van gestructureerde feedback. Zie daarvoor ook de notities tijdens de eerdere besprekingen in het college van afgevaardigden. De keuze voor de vormen van gestructureerde feedback – zijnde intervisie, peer review en gestructureerd intercollegiaal overleg – is mede tot stand gekomen op basis van de inventarisatie van bestaande kwaliteitssystemen. Met deze keuze wordt ruimte geboden aan advocaten om bestaande initiatieven te handhaven of om op een laagdrempelige wijze te starten met gestructureerde feedback. De algemene raad stelt voor, mede naar aanleiding van de vorige bespreking, deze vormen van kwaliteitstoetsen, inclusief het minimum aantal uren, op te nemen in de verordening. Daarnaast wordt het aantal opleidingspunten dat met kwaliteitstoetsen kan worden behaald in de verordening opgenomen. De ervarings- en opleidingsvereisten voor reviewers en gespreksleiders worden in de Regeling op de advocatuur opgenomen. De algemene raad is daarnaast voornemens een beleidsregel op te stellen waarin het ‘verzoek tot aanwijzing’ als deskundige wordt geregeld.

In artikel 1.1 wordt de definitie gegeven van enkele vormen van gestructureerde feedback. Deze vormen komen terug in artikel 4.3a en 4.3b. In deze artikelen is de norm opgenomen voor de advocaat, inclusief het minimale aantal uren dat de verplichting inhoudt. Het uitgangspunt is dat

verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen een extra verplichting is naast reeds bestaande verplichtingen inzake kwaliteitsbevordering.

Daarnaast wil de algemene raad bereiken dat advocaten bekend gaan worden met de vormen van gestructureerde feedback. Daarvoor is het van belang dat meerdere keren per jaar wordt deelgenomen. De voorgestelde acht uur per jaar, die kan worden ingevuld door tweemaal per jaar vier uur of viermaal per jaar twee uur, is goed in te passen in de bestaande praktijk. Zo zijn veel advocaten reeds betrokken bij gestructureerde feedback via specialisatieverenigingen. Zij kunnen hiermee doorgaan en dit - afhankelijk van de reeds bestaande verplichting vanuit de specialisatievereniging - uitbreiden. De advocaten die nog geen ervaring hebben met gestructureerde feedback kunnen kiezen voor de 'lichtere' vorm, waarvoor geen opleiding nodig is en eenvoudig op kantoor kan worden gerealiseerd. Veelal vinden op kantoren al diverse interne overleggen plaats over zaken, jurisprudentie etc. Met enkele aanpassingen kunnen dergelijke overleggen worden omgevormd tot gestructureerd intercollegiaal overleg.

Met de vormen intervisie en peer review kunnen opleidingspunten worden behaald. Zie hieronder bij onderdeel T.

Onderdelen B, C, D, E, F, O, Q, V, W, X, Z, DD en EE (evaluatie civiele cassatie)

buiten reikwijdte verzoek

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Onderdeel L (commissie disciplinaire rechtspraak)

buiten reikwijdte verzoek

Onderdeel M (redactieraad Advocatenblad)

buiten reikwijdte verzoek

Onderdeel N (verslag commissie civiele cassatie)

buiten reikwijdte verzoek

Onderdeel P (grondslag nadere regels categorie-indeling)

buiten reikwijdte verzoek

Onderdeel R (subsidie ondersteuning tuchtcolleges)

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

Onderdeel S (beëindiging toelating tot de beroepsopleiding)

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

Onderdeel T (compensatie en grondslag nadere regels opleidingsactiviteiten)

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

Onderdeel U (herintredersregeling)

buiten reikwijdte verzoek

Onderdeel Y, AA (praktijkeisen 'advocaat bij de Hoge Raad' in burgerlijke zaken)

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

Onderdeel BB (aanhalingstekens bij 'advocaat bij de Hoge Raad').

buiten reikwijdte verzoek

Onderdeel CC

buiten reikwijdte verzoek

VERSLAG

VASTGESTELD

Vergadering van	:	college van afgevaardigden
Tijdstip	:	13:30 – 17.00 uur
Datum	:	19 april 2017
Dossiernummer	:	102152
Locatie	:	Jaarbeurs Utrecht, Beatrixgebouw

Aanwezig:

Van de algemene raad:

Van het bureau van de NOvA:

5 B.J.R. van Tongeren

R.G. van den Berg

R.J. Alderse Baas

5.1-2.e (verslag)

L.J. Böhmer

R.A. Fibbe

B.J.M. de Leest

10 A. Schaberg

Van het college van afgevaardigden:

[illegible]

Noord-Nederland

Overijssel

Rotterdam

Oost-Brabant

Zeeland/West-Brabant

5.1-2.e

Er is bericht van verhindering ontvangen van:

5.1-2.e

Den Haag
Limburg
Noord-Holland

1. Opening

buiten reikwijdte verzoek

2. Mededelingen

a. Schriftelijke mededelingen

buiten reikwijdte verzoek

40

buiten reikwijdte verzoek

45

b. Mondelinge mededelingen ter vergadering

50

55

60

Leidraad verdeling vergoeding bij opvolging in toevoegingszaken

buiten reikwijdte verzoek

65

70

Commissie Van der Meer

buiten reikwijdte verzoek

75

80

Update modelkantoorhandboek

buiten reikwijdte verzoek

85

3. Verslaglegging

buiten reikwijdte verzoek

90

4. Verkiezingen en benoemingen (ter besluitvorming)

Agendacommissie

95

buiten reikwijdte verzoek

a. Verkiezing leden-advocaten hof en raden van discipline

100

Hof van discipline

buiten reikwijdte verzoek

105

Raad van discipline Amsterdam

110

buiten reikwijdte verzoek

115

Raad van discipline Arnhem-Leeuwarden

120

buiten reikwijdte verzoek

Raad van discipline Den Haag

Het college van afgevaardigden verkiest:

125

buiten reikwijdte verzoek

b. Voordracht nieuwe leden algemene raad

130

buiten reikwijdte verzoek

135

5. Stand van zaken uitrol digitaal procederen en nieuw procesrecht (ter bespreking)

buiten reikwijdte verzoek

140

145

150

155

160

buiten reikwijdte verzoek

165

buiten reikwijdte verzoek

170

175

buiten reikwijdte verzoek

180

185

buiten reikwijdte verzoek

190

buiten reikwijdte verzoek

195

buiten reikwijdte verzoek

6. Stand van zaken gefinancierde rechtsbijstand incl. consultatiereactie WRB (ter bespreking)

200

buiten reikwijdte verzoek

205

210

215

220

buiten reikwijdte verzoek

225

230

7. Verzamelverordening 2016 inclusief kwaliteitstoetsen (ter besluitvorming)

Böhmer geeft aan dat het de achtste keer is dat over de kwaliteit wordt gesproken en zal het

235 daarom kort houden. De opmerkingen die vorige keer zijn gemaakt, zijn verwerkt. Hij hoort graag nog of er meer opmerkingen zijn.

240 **5.1-2.e** (Rotterdam) heeft drie opmerkingen. Een punt van zorg over de aanpassing van artikel 26 Advocatenwet in het kader van de Wet bescherming persoonsgegevens. De vraag is of daarmee niet mee in strijd wordt gehandeld. De discussie over intercollegiaal overleg is het tweede punt van zorg. Er wordt een begeleider aangesteld en geen deskundige, maar art. 26 Advocatenwet gaat er wel van uit dat bij kwaliteitstoetsen een deskundige moet worden aangesteld. De definities zijn niet aangepast. Hiermee voldoet intercollegiaal overleg niet aan de definitie van art. 26 Advocatenwet. De derde zorg is de dat er weinig eenduidigheid is in tekst van de verordening en de regeling. Als je kijkt naar de verzamelverordening bij gestructureerd overleg gaat het over bespreken van dilemma's en vraagstukken. Als je kijkt bij de verzamelregeling dan wordt gezegd dat het gaat om het bespreken van een zaak. Bij intervisie zijn er ook verschillen. In de verzamelregeling wordt gezegd dat het gaat bij intervisie om het eigen functioneren centraal te stellen, terwijl bij de verzamelregeling wordt gezegd dat het gaat om dilemma's. Zij wil graag eenduidigheid in de bewoording.

255 **5.1-2.e** (Noord-Nederland) heeft een vraag naar aanleiding van het antwoord van de AR aan de fractie Noord-Nederland. De vraag gaat over de onderlinge uitwisselbaarheid van alle drie de vormen van kwaliteitstoetsen. **5.1-2.e** geeft aan dat de AR stelt dat de wens van de fractie Noord-Nederland om verschillende vormen te combineren ten koste gaat van kwaliteitsbevordering en vooral lijkt voort te komen uit praktisch oogpunt, waarbij het kwaliteitsaspect vergeten wordt. De vraag is waarop de mogelijke aanname op is gebaseerd dat dat de kwaliteit wordt vergeten.

260 **5.1-2.e** (Zeeland/West-Brabant) deelt mee dat zijn fractie grote moeite heeft met art. 4.3a, tweede lid, van het voorstel Verzamelverordening 2016, omdat het voorstel ter besluitvorming voorligt, zonder dat het college weet wat de nadere invulling is van deze regels in de toekomst. Zijn fractie zal tegen stemmen en **5.1-2.e** roept het CvA op dat ook te doen.

265 Böhmer geeft aan dat het punt van de privacy van art. 26 Advocatenwet is aangekaart bij het Ministerie van V&J, dat dit probleem eveneens ziet. Het probleem speelt bij peer review en het delen van informatie over strafrechtelijke en medische gegevens. Het Ministerie werkt aan een aanpassing van artikel 26 Advocatenwet zodat het nog duidelijker wordt dat je mee kan doen aan peer review zonder de wettelijke regels (Wet bescherming persoonsgegevens) te overtreden. Dat kan als het een wettelijke bepaling is. Er is nog geen termijn bekend wanneer het zal zijn geregeld. 270 Wat betreft artikel 4.3a en 4.3b Verzamelverordening het volgende. De AR heeft een scheiding aangebracht tussen de vormen peer review en intervisie en de lichtere vorm van gestructureerd intercollegiaal overleg. De deskundige is nodig bij peer review en intervisie, maar niet nodig bij gestructureerd intercollegiaal overleg. Daar mag het een begeleider zijn. De AR denkt dat dit wel binnen de wettelijke regeling valt. Via het tweede lid van art. 4.3b kan de algemene raad nadere uitvoeringsregels stellen. Er zijn geen specifieke verschillen bedoeld tussen verordening en regeling. Ten aanzien van de uitwisselbaarheid is de advocaat vrij te doen wat hij wil, maar een beetje van dit en een beetje van dat is te weinig.

280 **5.1-2.e** (Noord-Nederland) vraagt waarom uitwisselbaarheid ten koste zou gaan van de kwaliteit. Die aanname is niet goed gemotiveerd.

Böhmer stelt dat het over 8 uur op jaarbasis gaat. Bij het combineren doet een advocaat het dan net niet als je overal wat van doet. Peer review en intervisie moet je meer doen dan een paar uur voor het nodige effect.

285

5.1-2.e (Noord-Nederland) begrijpt niet wat er mis is met 6 uur intervisie gecombineerd met 4 uur peer review. Maak het onderling uitwisselbaar, dan heft het probleem zich vanzelf op.

De deken komt hier na de pauze op terug.

290

5.1-2.e (Zeeland/West-Brabant) geeft aan dat de AR blanco bevoegdheid zou krijgen om nadere regels te stellen als het niet duidelijk is. Het CvA kan daar dan nooit meer over stemmen. Er staat verder in artikel 4.3 dat een advocaat verplicht is ieder jaar aan kwaliteit te doen. Dat duidt erop dat je niet alleen kan kiezen voor cursussen, maar dat je daarnaast je kwaliteitstoetsen moet doen. Vanuit de zaal wordt het voorstel gedaan de artikelen 4.3a en 4.3b in de Verzamelverordening aan te passen.

295

Böhmer geeft aan dat daarop wordt teruggekomen na de schorsing. Voorts geeft Böhmer aan dat de kwaliteitstoetsen een zelfstandige verplichting inhouden. Er is deels overlap met te behalen PO punten. De wet maakt onderscheid tussen kwaliteitstoetsen enerzijds en opleiding anderzijds. Het is niet de bedoeling geweest om de kwaliteitstoetsen één op één in de opleiding te doen. Het is de bedoeling de opleiding en kwaliteit van advocaten naar hoger plan te brengen.

300

5.1-2.e (Den Haag) merkt op dat het complex wordt door de verhoogde drempel die wordt opgeworpen bij de compensatie van de opleidingspunten, omdat de kwaliteitstoetsenpunten niet juridisch zullen zijn. **5.1-2.e** wenst graag eerst helderheid over de PO punten, zodat pas daarna kan worden doorgegaan met aanpassing van de regelgeving.

305

buiten reikwijdte verzoek

310

315

320

325

330 Volgens 5.1-2.e (Rotterdam) staat in artikel 26 Advocatenwet dat de kwaliteitstoetsen wordt verricht door deskundigen; er staat niet deskundigen en begeleiders. Wat de AR meent dat er staat, staat er dus niet. Is het een idee de discussie over de artikelen 4.3a, 4.3b en 4.4 Verzamelverordening eruit te lichten naar een volgende vergadering en te stemmen over de rest van de Verzamelverordening. De andere punten leveren namelijk geen discussie op.

335 De deken zal dit bespreken tijdens de schorsing.

5.1-2.e (Den Haag) heeft een opmerking over artikel 4.4, derde lid, van de Verzamelverordening. De adviescommissie geeft een duidelijker formulering dan er nu staat. De fractie Den Haag vraagt zich af waarom de formulering van de adviescommissie niet is overgenomen.

340 De deken neemt ook dit punt mee tijdens de schorsing. Hierop wordt er geschorst.

De deken vervolgt met de 'nadere-regels-bepaling' in de Verzamelverordening. Het tweede lid van de artikelen 4.3a en 4.3b is een delegatiebepaling. In bijlage 6 staan de nadere regels die de AR stelt. Ze staan in de Roda. De regels zijn een aantal keren meegestuurd bij de Verzamelverordening. Er is derhalve genoeg transparantie. Het toevoegen van de woorden "in overleg met" neemt de AR niet over, omdat het een delegatiebepaling betreft en omdat kenbaar is wat die nadere eisen en regels zijn. De nadere regels met betrekking tot de kwaliteitstoetsen zal de AR aan het CvA voorleggen als dit wordt aangepast. De AR zal de tekst handhaven zoals die nu staat. De Roda geeft aan wat die eisen zijn.

345

350

5.1-2.e (Noord-Holland) ziet dat de Verzamelverordening zal moeten ingaan per 1 juli 2017. In 4.3a staat dat een advocaat verplicht is ieder jaar deel te nemen aan kwaliteitstoetsen. Moet dat dan nog in de laatste 6 maanden van 2017? De deken meldt dat zolang het artikel in de wet niet in werking is getreden, de op de wet gebaseerde verplichting nog niet bestaat.

355

5.1-2.e (Noord-Holland) stelt dat de begeleider volgens artikel 13b Verzamelregeling nog niet klopt. De begeleider wordt aangewezen door de deelnemers en niet door de AR.

360 Böhmer is van mening dat in artikel 26 Advocatenwet niet heel duidelijk staat dat advocaten kwaliteitstoetsen moeten ondergaan. Die verplichting staat in de Verordening. Het instapmodel is ontwikkeld nadat de eerste ontwikkelde versies van de kwaliteitstoetsen naar de mening van het college te streng waren. De structuur van de wet is nu als volgt: in artikel a staat nu: de advocaat is verplicht om en in artikel b staat: in plaats van de verplichting kan de advocaat ook de light versie doen. De AR stelt dat we binnen de wet opereren. De opmerking van de fractie Rotterdam of het niet strenger moet, hoort Böhmer graag, maar is in de huidige tijd een stap te ver. Dat geeft ook antwoord op de vraag dat de begeleider een softere versie is, die je samen mag uitkiezen. De combinatie van verschillende kwaliteitstoetsen, zoals 4 uur peer review en 8 uur intervisie, kan niet worden uitgewisseld, omdat een advocaat tenminste 4 uur nodig heeft voor een goede inhoudelijke peer review. Peer review is een één op één gesprek. Voor intervisie (8 uur) heeft de minimale eis te maken met de groepssamenstelling. Een groep voor intervisie bestaat uit bijvoorbeeld 6 tot 8 advocaten. Bij zo'n grote groep heb je die acht uur nodig om iedereen goed aan de beurt te laten komen. 4 uur peer review en 4 uur intercollegiaal overleg kan wel samen omdat je dan zelfstandig aan de norm van peer review voldoet. Het verschil in tekst tussen Voda en Roda zal de AR aanpassen aan de tekst van de Voda. Met betrekking tot de vraag over het advies van de adviescommissie regelgeving geldt dat de tekst over de opleidingspunten van art. 4.4, derde lid, van de Verzamelverordening anders is dan het oorspronkelijk voorgelegde dat heeft geleid tot het advies van de commissie. De tekst van de commissie is uiteindelijk niet duidelijker op het punt van

365

370

375

380 compenseren, dan onze nieuwe, naar aanleiding van het advies aangepaste, tekst. De AR is van mening dat advocaten en dekenen met de nu voorliggende tekst het beste uit de voeten kunnen.

5.1-2.e (Rotterdam) vraagt wanneer artikel 26 Advocatenwet wordt aangepast wat betreft de Wet bescherming persoonsgegevens.

385 Böhmer geeft aan dat er twee trajecten mogelijk zijn. Op 1 januari 2019 is de aanpassing van de Advocatenwet mogelijk via een Verzamelwet. Een Veegwet kan sneller gaan. De gedachte is dat als het een Veegwet wordt, deze er op 1 januari 2018 kan zijn.

390 5.1-2.e (Noord-Nederland) vraagt een verduidelijking van de toelichting op artikel 4.3a Verzamelverordening. In de toelichting op artikel 4.3a (blz. 4, bijlage 7.7) staat: “deze vormen zijn voor het voldoen van de verplichting aan de verplichting uit hoofde van 4.3a niet met elkaar te combineren of met die genoemd in 4.3b” en in 4.3b staat: “Ook voor deze vorm geldt dat geen combinatie mogelijk is met de in artikel 4.3a genoemde vorm peer review en intervisie”. Zojuist wordt gezegd dat 4 uur peer review wel gecombineerd kan worden met 4 uur intercollegiaal overleg.

De deken geeft aan dat de toelichting op dit punt zal worden verduidelijkt.

400 5.1-2.e (Den Haag) geeft een verduidelijking van de combinatie. De NOvA maakt immers regelgeving voor de minimale verplichting.

405 5.1-2.e (Rotterdam) geeft aan dat bij de uitleg van de termen voor peer review en intervisie wordt de deskundige ook daadwerkelijke deskundige genoemd. Bij intercollegiaal overleg wordt de deskundige begeleider genoemd. Daar bestaat het misverstand uit. Misschien is het beter om alle drie de begeleiders deskundigen in de zin van artikel 26 Advocatenwet te noemen.

De deken schorst de vergadering voor overleg.

410 5.1-2.e (Amsterdam) vraagt hoe de AR staat tegenover het nog een keer aanhouden van het punt Verzamelverordening, zodat de tekst nog eenmaal duidelijk kan worden voorgelegd.

5.1-2.e (Oost-Brabant) stelt dat de AR zojuist enige uitleg heeft gegeven zodat er nu een besluit kan worden genomen.

415 5.1-2.e (Noord-Holland) zegt dat de fractie Noord-Holland ook een besluit wil nemen.

5.1-2.e (Noord-Nederland) is voor aanhouding. Er is net contact geweest met de vFAS. Bij de vFAS is nog niets bekend over het feit dat hun intervisie van 6 uur naar 8 uur zal gaan.

420 5.1-2.e (Zeeland/West-Brabant) wil ook graag aanhouding.

5.1-2.e (Limburg) vraagt te kijken wie nu stemming wil.

425 De deken vraagt waarover gestemd moet worden. Hij wil graag de discussie beperken. Een groot aantal onderdelen is voor het CvA akkoord. De vragen die zijn gekomen hebben betrekking op kwaliteitstoetsen. De vraag is even wat precies wordt aangehouden.

5.1-2.e (Noord-Holland) wil alleen stemmen over de Voda. De Roda is de uitwerking. De nog openstaande vragen zitten allemaal in het Roda deel.

5.1-2.e (Rotterdam) wil de artikelen 4.3a en 4.3b en 4.4 nog uit de Verzamelverordening lichten. Dit geeft het CvA de gelegenheid om alleen deze punten nog eens te bespreken.

De deken geeft aan welke onderdelen uit het voorstel Verzamelverordening worden gehaald en via een aparte verordening ter besluitvorming worden voorgelegd tijdens de eerstvolgende vergadering. Deze onderdelen zijn:

- in de aanhef 'en de invoering van de kwaliteitstoetsen';
- overwegingen gelet op 'artikel 26, vierde lid, van de Advocatenwet';
- onderdeel Ab (definities);
- onderdeel Sb (kwaliteitstoetsen);
- onderdeel T voor het onderdeel punten peer review en intervisie in artikel 4.4, vierde lid, onderdeel d, met vernummering onderdeel e tot onderdeel d;
- Artikel III wordt gewijzigd in die zin dat na 1 juli 2017 een punt wordt gezet (bijzin wordt verwijderd).

Daarnaast wordt, zoals eerder besproken, in artikel 3.16, tweede lid, onderdeel d het woord 'ernstige' bij fraude in de beroepsopleiding uit het onderhavige voorstel geschrapt.

Het college van afgevaardigden besluit het gewijzigde voorstel Verzamelverordening 2016 vast te stellen (uitslag stemming: 49 voor, 1 tegen).

8. Consultatie kwaliteitsbevorderende maatregelen NOvA (ter bespreking)

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

475

buiten reikwijdte verzoek

480

485

490

495

buiten reikwijdte verzoek

500

505

510

515

520

buiten reikwijdte verzoek

525

buiten reikwijdte verzoek

530

535

540

545

550

555

560

565

9. Follow-up governance binnen de NOvA (ter bespreking)

570

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

575

580

585

590

buiten reikwijdte verzoek

595

600

605

610

615

620

buiten reikwijdte verzoek

625

630 **10. Jaarverslag 2016**

buiten reikwijdte verzoek

635

11. Lustrumprogramma en overige evenementen (ter informatie)

buiten reikwijdte verzoek

640

buiten reikwijdte verzoek

645

12. Ingekomen stukken (ter kennisneming)

650

buiten reikwijdte verzoek

655

13. Rondvraag

buiten reikwijdte verzoek

660

665

670

buiten reikwijdte verzoek

675

680

14. Sluiting

buiten reikwijdte verzoek

685

BESLUITENLIJST CvA 19 april 2017

buiten reikwijdte verzoek

690

695

700

705

710

715

2017-13 Het college van afgevaardigden besluit het gewijzigde voorstel Verzamelverordening 2016 vast te stellen (uitslag stemming: 49 voor, 1 tegen).

720 ACTIEPUNTENLIJST CvA 19 april 2017

nummer	actiepunt	verrichte actie
A-13	buiten reikwijdte verzoek [redacted] [redacted] [redacted]	
A-14	De algemene raad agendeert de Verordening op de kwaliteitstoetsen ter besluitvorming voor de vergadering van 21 juni. Daarin wordt meegenomen i) verschillende terminologie tussen Voda en Roda en ii) een uitgebreidere toelichting op artikel 4.3a en 4.3b.	
A-15	buiten reikwijdte verzoek [redacted] [redacted] [redacted]	
A-16	buiten reikwijdte verzoek [redacted] [redacted] [redacted]	
A-17	buiten reikwijdte verzoek [redacted] [redacted] [redacted]	
A-18	buiten reikwijdte verzoek [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted]	

BIJLAGE 1 A VOORSTEL WIJZIGINGSVERORDENING KWALITEITSTOETSEN
 (in bijlage 1b is 'schoon' voorstel opgenomen zonder wijzigingen bijhouden)

Besluit van het college van afgevaardigden van PM houdende de wijziging van de Verordening op de advocatuur in verband met de invoering van de kwaliteitstoetsen (Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen)

Het college van afgevaardigden van de Nederlandse orde van advocaten;

gelet op artikel 26, vierde lid, van de Advocatenwet;
 gezien het voorstel van de algemene raad;
 gezien het advies van de raad van advies;
 gezien het advies van de adviescommissie regelgeving;

stelt de navolgende bepalingen vast:

ARTIKEL I

De Verordening op de advocatuur wordt gewijzigd als volgt:

A

In artikel 1.1 Definities wordt ingevoegd:

na de definitie van 'geheimhoudernummer':

gestructureerd intercollegiaal overleg: een gestructureerde overlegbespreking over van vraagstukken met betrekking tot de dagelijkse praktijkvoering van advocaten; dilemma's en vraagstukken uit de dagelijkse praktijk van de advocaat;

na de definitie van 'houdster-rechtspersoon':

intervisie: een gestructureerde e en periodieke bespreking overleg in van een kleine groep hiërarchische gelijkwaardige professionals waarin dilemma's en vragen over het eigen functioneren, de praktijkvoering en praktijkuitoefening centraal staan;

na de definitie van 'patroon':

peer review: een gestructureerde inhoudelijke beoordeling van bij een advocaat in behandeling zijnde of behandelde dossiers door een reviewer, gevolgd door een gesprek tussen de advocaat en de reviewer;

B

Na artikel 4.3 Professionele kennis en kunde worden de volgende artikelen ingevoegd:

Artikel 4.3a Kwaliteitstoetsen

1. Een advocaat is verplicht ieder kalenderjaar deel te nemen aan kwaliteitstoetsen door:
 - a. intervisie onder begeleiding van een gespreksleider die is aangewezen als deskundige als bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet, gedurende ten minste acht uur per jaar, met ten minste twee uur en ten hoogste vier uur aaneengesloten per dag; of
 - b. peer review door een reviewer die is aangewezen als deskundige als bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet, gedurende ten minste vier uur per jaar, met ten minste twee uur en ten hoogste vier uur aaneengesloten per dag.
2. De algemene raad stelt nadere regels over:
 - a. de vereisten aan ~~de vormen van~~ intervisie en peer review; en

- b. de ~~bevoegdheden van en~~ vereisten aan gespreksleiders en reviewersdeskundigen.

Artikel 4.3b Gestructureerd intercollegiaal overleg

1. In plaats van de in artikel 4.3a, eerste lid, bedoelde verplichting kan een advocaat deelnemen aan gestructureerd intercollegiaal overleg onder begeleiding van een begeleider, gedurende ten minste acht uur per jaar, met ten minste twee uur en ten hoogste vier uur aaneengesloten per dag.
2. De algemene raad stelt nadere regels over:
 - a. de vereisten ~~aan voor~~ gestructureerd intercollegiaal overleg; en
 - b. de vereisten aan begeleiders.

C

Artikel 4.4 wordt gewijzigd als volgt:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 4.4 Opleidingspunten <ol style="list-style-type: none">1. Een advocaat behaalt elk kalenderjaar ten minste twintig opleidingspunten, waarvan ten minste de helft betrekking heeft op juridische activiteiten op een voor zijn praktijk relevant rechtsgebied.2. Indien dit hoofdstuk in een kalenderjaar korter dan elf maanden van toepassing is op een advocaat, wordt het aantal opleidingspunten, bedoeld in het eerste lid, naar rato verminderd.3. Een en advocaat die tenminste tien opleidingspunten heeft behaald die betrekking hebben op juridische activiteiten op een voor zijn praktijk relevant rechtsgebied kan een tekort aan opleidingspunten als bedoeld in het eerste lid, tot een maximum van tien punten compenseren met een overschot aan punten dat hij in het voorafgaande kalenderjaar heeft behaald.4. Een advocaat behaalt één opleidingspunt door:<ol style="list-style-type: none">a. ieder heel uur dat hij academisch of postacademisch onderwijs heeft gevolgd dat de praktijkuitoefening of de praktijkvoering ten goede komt, indien:<ul style="list-style-type: none">– het onderwijs gegeven is door deskundige docenten;– de identiteit en de aanwezigheid van de deelnemende advocaat zijn vastgesteld;– het onderwijs niet de beroepsopleiding advocaten betreft, en– indien het onderwijs uitsluitend op afstand is gevolgd, het onderwijs is afgesloten met een toets, waarvoor een	Artikel 4.4 Opleidingspunten <ol style="list-style-type: none">1. Een advocaat behaalt elk kalenderjaar ten minste twintig opleidingspunten, waarvan ten minste de helft betrekking heeft op juridische activiteiten op een voor zijn praktijk relevant rechtsgebied.2. Indien dit hoofdstuk in een kalenderjaar korter dan elf maanden van toepassing is op een advocaat, wordt het aantal opleidingspunten, bedoeld in het eerste lid, naar rato verminderd.3. Een advocaat die tenminste tien opleidingspunten heeft behaald die betrekking hebben op juridische activiteiten op een voor zijn praktijk relevant rechtsgebied kan een tekort aan opleidingspunten als bedoeld in het eerste lid, tot een maximum van tien punten compenseren met een overschot aan punten dat hij in het voorafgaande kalenderjaar heeft behaald.4. Een advocaat behaalt één opleidingspunt door:<ol style="list-style-type: none">a. ieder heel uur dat hij academisch of postacademisch onderwijs heeft gevolgd dat de praktijkuitoefening of de praktijkvoering ten goede komt, indien:<ul style="list-style-type: none">– het onderwijs gegeven is door deskundige docenten;– de identiteit en de aanwezigheid van de deelnemende advocaat zijn vastgesteld;– het onderwijs niet de beroepsopleiding advocaten betreft; en– indien het onderwijs uitsluitend op afstand is gevolgd, het onderwijs is afgesloten met een toets, waarvoor een

<p>voldoende is behaald en de gemiddelde tijdsbesteding vooraf is aangegeven;</p> <p>b. ieder half uur dat hij academisch of postacademisch onderwijs heeft gegeven dat de praktijktoefening of de praktijkvoering ten goede komt;</p> <p>c. iedere 500 woorden van een juridisch artikel dat hij heeft geschreven en dat is gepubliceerd in de rechtsliteratuur;</p> <p><u>d.</u> andere activiteiten, waarvoor de algemene raad nadere regels kan stellen betreffende het aantal opleidingspunten dat behaald kan worden.</p> <p>5. De algemene raad stelt regels:</p> <p>a. die een niet-limitatieve lijst van activiteiten betreffen waarvoor geen opleidingspunten behaald kunnen worden;</p> <p>b. over erkenning van opleidingsinstellingen waardoor deze op voorhand kunnen aangeven hoeveel opleidingspunten toegekend worden aan een opleiding.</p> <p>6. Een advocaat toont aan dat de opleidingspunten zijn behaald door overlegging van adequate bewijsstukken.</p>	<p>voldoende is behaald en de gemiddelde tijdsbesteding vooraf is aangegeven;</p> <p>b. ieder half uur dat hij academisch of postacademisch onderwijs heeft gegeven dat de praktijktoefening of de praktijkvoering ten goede komt;</p> <p>c. iedere 500 woorden van een juridisch artikel dat hij heeft geschreven en dat is gepubliceerd in de rechtsliteratuur;</p> <p>d. ieder heel uur dat hij heeft deelgenomen aan kwaliteitstoetsen in de vorm van:</p> <p>i. intervisie met ten hoogste vier punten per jaar;</p> <p>ii. peer review met ten hoogste vier punten per jaar;</p> <p>e. andere activiteiten, waarvoor de algemene raad nadere regels kan stellen betreffende het aantal opleidingspunten dat behaald kan worden.</p> <p>5. De algemene raad stelt regels:</p> <p>a. die een niet-limitatieve lijst van activiteiten betreffen waarvoor geen opleidingspunten behaald kunnen worden;</p> <p>b. over erkenning van opleidingsinstellingen waardoor deze op voorhand kunnen aangeven hoeveel opleidingspunten toegekend worden aan een opleiding.</p> <p>6. Een advocaat toont aan dat de opleidingspunten zijn behaald door overlegging van adequate bewijsstukken.</p>
--	--

ARTIKEL III

Deze verordening treedt in werking met ingang van een door de algemene raad te bepalen tijdstip.

ARTIKEL IV

Deze verordening wordt aangehaald als: Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen.

TOELICHTING

In de toelichting op de Verordening op de advocatuur worden de volgende onderdelen toegevoegd.

A

Na de alinea over *Financiële resultaat* wordt een alinea ingevoegd, luidende:

Gestructureerd intercollegiaal overleg

Bij gestructureerd intercollegiaal overleg staan vraagstukken met betrekking tot de dagelijkse praktijkvoering centraal. Zo kunnen advocaten binnen een kantoor of in een groep advocaten van verschillende kantoren met elkaar van gedachten wisselen over de niet-juridisch-inhoudelijke

aspecten van het werk. Hierbij kunnen vragen worden gesteld over gedragsrecht, het optreden in het publieke domein als vertegenwoordiger van de beroepsgroep, het opstellen van een ontwikkelplan, de vormgeving van de praktijkvoering, enzovoorts. Door dit overleg wordt aandacht gegeven aan verschillende elementen van professionaliteit. De kwaliteitsbevordering behelst immers meer dan alleen het beheersen van vakinhoudelijke kennis. Het overleg vindt plaats met een begeleider. Dit is geen deskundige in de zin van artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet. Deelnemende advocaten moeten daarmee rekening houden in het kader van de geheimhoudingsplicht. Om die reden staan in dit overleg juist de niet-juridisch-inhoudelijke aspecten van het werk centraal.

Na de alinea's over *Houdster-rechtspersoon* wordt een alinea ingevoegd, luidende:

Intervisie

Intervisie is een ~~geregeld~~-gestructureerde en periodieke bespreking overleg-in een groep van advocaten werkzaam op de dezelfde rechtsgebieden, waarin dilemma's, vragen of het eigen functioneren, de praktijkvoering of praktijkuitoefening -worden ingebracht door de deelnemers. De bespreking ziet derhalve, die zien op de houding en het gedrag van de advocaat, maar wel met betrekking tot de inhoud van een zaak of de wijze waarop de praktijkvoering is vormgegeven. Met 'hiërarchisch gelijkwaardige professionals' wordt bedoeld dat de groep zodanig wordt samengesteld dat iedere advocaat zich veilig voelt om aan het overleg mee te doen en zich niet beoordeeld voelt door een kantoorgenoot. De groep kan - zolang dat aspect voor ogen wordt gehouden - bestaan uit zowel partners als medewerkers. Het is niet de bedoeling dat tijdens de intervisie uitgebreid de juridische inhoud van een dossier wordt besproken; het gaat om de koers in een zaak of dilemma's die spelen. Voor zover vertrouwelijke informatie wordt gedeeld of herleidbaar is, geldt dat de gespreksleider een deskundige is in de zin van artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet. De deskundige heeft een geheimhoudingsplicht op grond van artikel 26, derde lid, van de Advocatenwet. Intervisie is niet bedoeld om de juridische inhoud van een dossier te bespreken. Voor het geval wel vertrouwelijke informatie wordt gedeeld is bepaald dat de gespreksleider aangemerkt wordt als deskundige, zodat de in artikel 26, derde lid, van de Advocatenwet geregelde geheimhoudingsplicht van toepassing is.

Na de alinea's over *Klacht* wordt een alinea ingevoegd, luidende:

Peer review

Peer review is een vorm van gestructureerde feedback die ziet op de juridische beoordeling van dossiers van een advocaat door een reviewer. Omdat de reviewer inzage heeft in dossiers van de advocaat is het van belang dat de reviewer aangemerkt wordt als deskundige in de zin van artikel 26 van de Advocatenwet, zodat de in artikel 26, derde lid van de Advocatenwet geregelde geheimhoudingsplicht van toepassing is. Het is van belang dat zowel de gereviewde advocaat als de reviewer op hetzelfde rechtsgebied werkzaam zijn, zodat de juridische inhoud voldoende onderdeel kan uitmaken van de beoordeling. In het gesprek dat volgt op de review kan worden besproken welke alternatieven in de behandeling van de zaak mogelijk zijn of waren en wat de advocaat daarvan kan leren. Op die manier wordt de kwaliteit in de inhoudelijke behandeling van zaken bevorderd.

B

Na artikel 4.3 wordt een nieuwe tekst ingevoegd, luidende:

Artikel 4.3a

De verplichting die in dit artikel wordt beschreven omvat de verplichting aan advocaten om ieder jaar deel te nemen aan kwaliteitstoetsen door intervisie of peer review. Het betreft een keuze voor intervisie gedurende acht uur per jaar of peer review gedurende vier uur per jaar. De verplichting

kan niet worden voldaan door de verschillende vormen zodanig te combineren dat niet aan één van de twee vormen aan de minimale verplichting wordt voldaan. Met andere woorden: voor de verplichting inzake kwaliteitstoetsen kan twee uur peer review niet worden aangevuld met zes uur intervisie. Na vier uur peer review is voldaan aan de eis van artikel 4.3a, waarna uiteraard aanvullend aan bijvoorbeeld intervisie kan worden deelgenomen. De reden hiervoor is dat voldoende inhoud aan de gekozen vorm wordt gegeven. Deze regeling geldt overigens ook voor de vorm van gestructureerd intercollegiaal overleg uit artikel 4.3b.
~~Deze vormen zijn voor het voldoen aan de de verplichting uit hoofde van artikel 4.3a niet met elkaar te combineren of met die genoemd in artikel 4.3b.~~

Artikel 4.3b

Een alternatief voor de verplichting ~~Om aan de verplichting~~ uit hoofde van artikel 4.3a is ~~het te voldoen kan ook worden deel~~nemen genomen aan gestructureerd intercollegiaal overleg gedurende acht uur per jaar. Ook voor deze vorm geldt dat deze vorm niet kan worden gecombineerd met de vormen uit artikel 4.3a, zodanig dat nog niet aan de minimale ureneis is voldaan. ~~geen combinatie mogelijk is met de in artikel 4.3a genoemde vormen peer review en intervisie.~~ Met andere woorden: voor het alternatief van gestructureerd intercollegiaal overleg kan 6 uur intercollegiaal overleg niet worden aangevuld met twee uur peer review. Na acht uur gestructureerd intercollegiaal overleg is voldaan aan het alternatief van artikel 4.3b, waarna uiteraard aanvullend aan bijvoorbeeld intervisie kan worden deelgenomen. De reden hiervoor is dat voldoende inhoud aan de gekozen vorm wordt gegeven.

C

In de toelichting op artikel 4.4 wordt na de alinea inzake onderdeel c een alinea ingevoegd, luidende:

Onderdeel d bepaalt dat opleidingspunten kunnen worden verkregen voor deelname aan kwaliteitstoetsen in de vorm van intervisie of peer review met een maximum van vier per jaar. Deze punten worden aangemerkt als niet-juridische punten. Indien in het kader van de verplichting kwaliteitstoetsen (artikel 4.3a) wordt gekozen voor de vorm intervisie dan kunnen van de verplichte acht uur per jaar vier uur worden opgevoerd als vier niet-juridische opleidingspunten. Het maximum dat voor intervisie per jaar kan worden opgevoerd is daarmee bereikt en dat betekent dat indien daarnaast in een ander verband wordt deelgenomen aan intervisie die uren niet kunnen worden opgevoerd als opleidingspunten. Hetzelfde geldt voor de vorm peer review. Indien aan beide vormen wordt deelgenomen, kunnen punten voor beide vormen worden opgevoerd met een maximum per vorm van vier punten per jaar.

Voor de reviewer en de gespreksleider geldt dat zij ook voor ieder heel uur dat wordt deelgenomen aan intervisie of peer review punten kunnen worden opgevoerd met een maximum van vier uur per jaar.

Het behalen van opleidingspunten staat los van de verplichting deel te nemen aan kwaliteitstoetsen. Indien een advocaat vier uur per jaar aan intervisie doet, kan de advocaat vier niet-juridische opleidingspunten opvoeren. Daarmee is echter niet voldaan aan de zelfstandige norm van artikel 4.3a inzake de deelname aan kwaliteitstoetsen. Voor intervisie geldt immers dat minimaal acht uur per jaar hieraan moet worden besteed. Voor deelname aan gestructureerd intercollegiaal overleg worden geen punten toegekend.

BIJLAGE 1 B VOORSTEL WIJZIGINGSVERORDENING KWALITEITSTOETSEN
 (in bijlage 1a is voorstel opgenomen met wijzigingen bijhouden)

Besluit van het college van afgevaardigden van PM houdende de wijziging van de Verordening op de advocatuur in verband met de invoering van de kwaliteitstoetsen (Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen)

Het college van afgevaardigden van de Nederlandse orde van advocaten;

gelet op artikel 26, vierde lid, van de Advocatenwet;
 gezien het voorstel van de algemene raad;
 gezien het advies van de raad van advies;
 gezien het advies van de adviescommissie regelgeving;

stelt de navolgende bepalingen vast:

ARTIKEL I

De Verordening op de advocatuur wordt gewijzigd als volgt:

A

In artikel 1.1 Definities wordt ingevoegd:

na de definitie van 'geheimhoudernummer':

gestructureerd intercollegiaal overleg: een gestructureerd overleg over vraagstukken met betrekking tot de dagelijkse praktijkvoering van advocaten;

na de definitie van 'houdster-rechtspersoon':

intervisie: een gestructureerde en periodieke bespreking in een kleine groep hiërarchische gelijkwaardige professionals waarin dilemma's en vragen over het eigen functioneren, de praktijkvoering en praktijkuitoefening centraal staan;

na de definitie van 'patroon':

peer review: een gestructureerde inhoudelijke beoordeling van bij een advocaat in behandeling zijnde of behandelde dossiers door een reviewer, gevolgd door een gesprek tussen de advocaat en de reviewer;

B

Na artikel 4.3 Professionele kennis en kunde worden de volgende artikelen ingevoegd:

Artikel 4.3a Kwaliteitstoetsen

1. Een advocaat is verplicht ieder kalenderjaar deel te nemen aan kwaliteitstoetsen door:
 - a. intervisie onder begeleiding van een gespreksleider die is aangewezen als deskundige als bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet, gedurende ten minste acht uur per jaar, met ten minste twee uur en ten hoogste vier uur aaneengesloten per dag; of
 - b. peer review door een reviewer die is aangewezen als deskundige als bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet, gedurende ten minste vier uur per jaar, met ten minste twee uur en ten hoogste vier uur aaneengesloten per dag.
2. De algemene raad stelt nadere regels over:
 - a. de vereisten aan intervisie en peer review; en
 - b. de vereisten aan gespreksleiders en reviewers.

Artikel 4.3b Gestructureerd intercollegiaal overleg

1. In plaats van de in artikel 4.3a, eerste lid, bedoelde verplichting kan een advocaat deelnemen aan gestructureerd intercollegiaal overleg onder begeleiding van een begeleider, gedurende ten minste acht uur per jaar, met ten minste twee uur en ten hoogste vier uur aaneengesloten per dag.
2. De algemene raad stelt nadere regels over:
 - a. de vereisten aan gestructureerd intercollegiaal overleg; en
 - b. de vereisten aan begeleiders.

C

Artikel 4.4 wordt gewijzigd als volgt:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 4.4 Opleidingspunten <ol style="list-style-type: none">1. Een advocaat behaalt elk kalenderjaar ten minste twintig opleidingspunten, waarvan ten minste de helft betrekking heeft op juridische activiteiten op een voor zijn praktijk relevant rechtsgebied.2. Indien dit hoofdstuk in een kalenderjaar korter dan elf maanden van toepassing is op een advocaat, wordt het aantal opleidingspunten, bedoeld in het eerste lid, naar rato verminderd.3. Een en advocaat die tenminste tien opleidingspunten heeft behaald die betrekking hebben op juridische activiteiten op een voor zijn praktijk relevant rechtsgebied kan een tekort aan opleidingspunten als bedoeld in het eerste lid, tot een maximum van tien punten compenseren met een overschot aan punten dat hij in het voorafgaande kalenderjaar heeft behaald.4. Een advocaat behaalt één opleidingspunt door:<ol style="list-style-type: none">a. ieder heel uur dat hij academisch of postacademisch onderwijs heeft gevolgd dat de praktijkuitoefening of de praktijkvoering ten goede komt, indien:<ul style="list-style-type: none">– het onderwijs gegeven is door deskundige docenten;– de identiteit en de aanwezigheid van de deelnemende advocaat zijn vastgesteld;– het onderwijs niet de beroepsopleiding advocaten betreft, en– indien het onderwijs uitsluitend op afstand is gevolgd, het onderwijs is afgesloten met een toets, waarvoor een voldoende is behaald en de gemiddelde tijdsbesteding vooraf is aangegeven;	Artikel 4.4 Opleidingspunten <ol style="list-style-type: none">1. Een advocaat behaalt elk kalenderjaar ten minste twintig opleidingspunten, waarvan ten minste de helft betrekking heeft op juridische activiteiten op een voor zijn praktijk relevant rechtsgebied.2. Indien dit hoofdstuk in een kalenderjaar korter dan elf maanden van toepassing is op een advocaat, wordt het aantal opleidingspunten, bedoeld in het eerste lid, naar rato verminderd.3. Een advocaat die tenminste tien opleidingspunten heeft behaald die betrekking hebben op juridische activiteiten op een voor zijn praktijk relevant rechtsgebied kan een tekort aan opleidingspunten als bedoeld in het eerste lid, tot een maximum van tien punten compenseren met een overschot aan punten dat hij in het voorafgaande kalenderjaar heeft behaald.4. Een advocaat behaalt één opleidingspunt door:<ol style="list-style-type: none">a. ieder heel uur dat hij academisch of postacademisch onderwijs heeft gevolgd dat de praktijkuitoefening of de praktijkvoering ten goede komt, indien:<ul style="list-style-type: none">– het onderwijs gegeven is door deskundige docenten;– de identiteit en de aanwezigheid van de deelnemende advocaat zijn vastgesteld;– het onderwijs niet de beroepsopleiding advocaten betreft; en– indien het onderwijs uitsluitend op afstand is gevolgd, het onderwijs is afgesloten met een toets, waarvoor een voldoende is behaald en de gemiddelde tijdsbesteding vooraf is aangegeven;

<ul style="list-style-type: none"> b. ieder half uur dat hij academisch of postacademisch onderwijs heeft gegeven dat de praktijkuitoefening of de praktijkvoering ten goede komt; c. iedere 500 woorden van een juridisch artikel dat hij heeft geschreven en dat is gepubliceerd in de rechtsliteratuur; <u>d.</u> andere activiteiten, waarvoor de algemene raad nadere regels kan stellen betreffende het aantal opleidingspunten dat behaald kan worden. <p>5. De algemene raad stelt regels:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. die een niet-limitatieve lijst van activiteiten betreffen waarvoor geen opleidingspunten behaald kunnen worden; b. over erkenning van opleidingsinstellingen waardoor deze op voorhand kunnen aangeven hoeveel opleidingspunten toegekend worden aan een opleiding. <p>6. Een advocaat toont aan dat de opleidingspunten zijn behaald door overlegging van adequate bewijsstukken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> b. ieder half uur dat hij academisch of postacademisch onderwijs heeft gegeven dat de praktijkuitoefening of de praktijkvoering ten goede komt; c. iedere 500 woorden van een juridisch artikel dat hij heeft geschreven en dat is gepubliceerd in de rechtsliteratuur; d. ieder heel uur dat hij heeft deelgenomen aan kwaliteitstoetsen in de vorm van: <ul style="list-style-type: none"> i. intervisie met ten hoogste vier punten per jaar; ii. peer review met ten hoogste vier punten per jaar; e. andere activiteiten, waarvoor de algemene raad nadere regels kan stellen betreffende het aantal opleidingspunten dat behaald kan worden. <p>5. De algemene raad stelt regels:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. die een niet-limitatieve lijst van activiteiten betreffen waarvoor geen opleidingspunten behaald kunnen worden; b. over erkenning van opleidingsinstellingen waardoor deze op voorhand kunnen aangeven hoeveel opleidingspunten toegekend worden aan een opleiding. <p>6. Een advocaat toont aan dat de opleidingspunten zijn behaald door overlegging van adequate bewijsstukken.</p>
--	--

ARTIKEL III

Deze verordening treedt in werking met ingang van een door de algemene raad te bepalen tijdstip.

ARTIKEL IV

Deze verordening wordt aangehaald als: Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen.

TOELICHTING

In de toelichting op de Verordening op de advocatuur worden de volgende onderdelen toegevoegd.

A

Na de alinea over *Financiële resultaat* wordt een alinea ingevoegd, luidende:

Gestructureerd intercollegiaal overleg

Bij gestructureerd intercollegiaal overleg staan vraagstukken met betrekking tot de dagelijkse praktijkvoering centraal. Zo kunnen advocaten binnen een kantoor of in een groep advocaten van verschillende kantoren met elkaar van gedachten wisselen over de niet-juridisch-inhoudelijke aspecten van het werk. Hierbij kunnen vragen worden gesteld over gedragsrecht, het optreden in het publieke domein als vertegenwoordiger van de beroepsgroep, het opstellen van een

ontwikkelplan, de vormgeving van de praktijkvoering, enzovoorts. Door dit overleg wordt aandacht gegeven aan verschillende elementen van professionaliteit. De kwaliteitsbevordering behelst immers meer dan alleen het beheersen van vakinhoudelijke kennis. Het overleg vindt plaats met een begeleider. Dit is geen deskundige in de zin van artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet. Deelnemende advocaten moeten daarmee rekening houden in het kader van de geheimhoudingsplicht. Om die reden staan in dit overleg juist de niet-juridisch-inhoudelijke aspecten van het werk centraal.

Na de alinea's over *Houdster-rechtspersoon* wordt een alinea ingevoegd, luidende:

Intervisie

Intervisie is een gestructureerde en periodieke bespreking in een groep van advocaten werkzaam op de dezelfde rechtsgebieden, waarin dilemma's, vragen of het eigen functioneren, de praktijkvoering of praktijkuitoefening worden ingebracht door de deelnemers. De bespreking ziet derhalve op de houding en het gedrag van de advocaat, maar wel met betrekking tot de inhoud van een zaak of de wijze waarop de praktijkvoering is vormgegeven. Met 'hiërarchisch gelijkwaardige professionals' wordt bedoeld dat de groep zodanig wordt samengesteld dat iedere advocaat zich veilig voelt om aan het overleg mee te doen en zich niet beoordeeld voelt door een kantoorgenoot. De groep kan - zolang dat aspect voor ogen wordt gehouden - bestaan uit zowel partners als medewerkers. Het is niet de bedoeling dat tijdens de intervisie uitgebreid de juridische inhoud van een dossier wordt besproken; het gaat om de koers in een zaak of dilemma's die spelen. Voor zover vertrouwelijke informatie wordt gedeeld of herleidbaar is, geldt dat de gespreksleider een deskundige is in de zin van artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet. De deskundige heeft een geheimhoudingsplicht op grond van artikel 26, derde lid, van de Advocatenwet.

Na de alinea's over *Klacht* wordt een alinea ingevoegd, luidende:

Peer review

Peer review is een vorm van gestructureerde feedback die ziet op de juridische beoordeling van dossiers van een advocaat door een reviewer. Omdat de reviewer inzage heeft in dossiers van de advocaat is het van belang dat de reviewer aangemerkt wordt als deskundige in de zin van artikel 26 van de Advocatenwet, zodat de in artikel 26, derde lid van de Advocatenwet geregelde geheimhoudingsplicht van toepassing is. Het is van belang dat zowel de gereviewde advocaat als de reviewer op hetzelfde rechtsgebied werkzaam zijn, zodat de juridische inhoud voldoende onderdeel kan uitmaken van de beoordeling. In het gesprek dat volgt op de review kan worden besproken welke alternatieven in de behandeling van de zaak mogelijk zijn of waren en wat de advocaat daarvan kan leren. Op die manier wordt de kwaliteit in de inhoudelijke behandeling van zaken bevorderd.

B

Na artikel 4.3 wordt een nieuwe tekst ingevoegd, luidende:

Artikel 4.3a

De verplichting die in dit artikel wordt beschreven omvat de verplichting aan advocaten om ieder jaar deel te nemen aan kwaliteitstoetsen door intervisie of peer review. Het betreft een keuze voor intervisie gedurende acht uur per jaar of peer review gedurende vier uur per jaar. De verplichting kan niet worden voldaan door de verschillende vormen zodanig te combineren dat niet aan één van de twee vormen aan de minimale verplichting wordt voldaan. Met andere woorden: voor de verplichting inzake kwaliteitstoetsen kan twee uur peer review niet worden aangevuld met zes uur intervisie. Na vier uur peer review is voldaan aan de eis van artikel 4.3a, waarna uiteraard aanvullend aan bijvoorbeeld intervisie kan worden deelgenomen. De reden hiervoor is dat

voldoende inhoud aan de gekozen vorm wordt gegeven. Deze regeling geldt overigens ook voor de vorm van gestructureerd intercollegiaal overleg uit artikel 4.3b.

Artikel 4.3b

Een alternatief voor de verplichting uit hoofde van artikel 4.3a is het deelnemen aan gestructureerd intercollegiaal overleg gedurende acht uur per jaar. Ook voor deze vorm geldt dat deze vorm niet kan worden gecombineerd met de vormen uit artikel 4.3a, zodanig dat nog niet aan de minimale ureneis is voldaan. Met andere woorden: voor het alternatief van gestructureerd intercollegiaal overleg kan 6 uur intercollegiaal overleg niet worden aangevuld met twee uur peer review. Na acht uur gestructureerd intercollegiaal overleg is voldaan aan het alternatief van artikel 4.3b, waarna uiteraard aanvullend aan bijvoorbeeld intervisie kan worden deelgenomen. De reden hiervoor is dat voldoende inhoud aan de gekozen vorm wordt gegeven.

C

In de toelichting op artikel 4.4 wordt na de alinea inzake onderdeel c een alinea ingevoegd, luidende:

Onderdeel d bepaalt dat opleidingspunten kunnen worden verkregen voor deelname aan kwaliteitstoetsen in de vorm van intervisie of peer review met een maximum van vier per jaar. Deze punten worden aangemerkt als niet-juridische punten. Indien in het kader van de verplichting kwaliteitstoetsen (artikel 4.3a) wordt gekozen voor de vorm intervisie dan kunnen van de verplichte acht uur per jaar vier uur worden opgevoerd als vier niet-juridische opleidingspunten. Het maximum dat voor intervisie per jaar kan worden opgevoerd is daarmee bereikt en dat betekent dat indien daarnaast in een ander verband wordt deelgenomen aan intervisie die uren niet kunnen worden opgevoerd als opleidingspunten. Hetzelfde geldt voor de vorm peer review. Indien aan beide vormen wordt deelgenomen, kunnen punten voor beide vormen worden opgevoerd met een maximum per vorm van vier punten per jaar.

Voor de reviewer en de gespreksleider geldt dat zij ook voor ieder heel uur dat wordt deelgenomen aan intervisie of peer review punten kunnen worden opgevoerd met een maximum van vier uur per jaar.

Het behalen van opleidingspunten staat los van de verplichting deel te nemen aan kwaliteitstoetsen. Indien een advocaat vier uur per jaar aan intervisie doet, kan de advocaat vier niet-juridische opleidingspunten opvoeren. Daarmee is echter niet voldaan aan de zelfstandige norm van artikel 4.3a inzake de deelname aan kwaliteitstoetsen. Voor intervisie geldt immers dat minimaal acht uur per jaar hieraan moet worden besteed. Voor deelname aan gestructureerd intercollegiaal overleg worden geen punten toegekend.

BIJLAGE 2 VOORSTEL WIJZIGINGSREGELING KWALITEITSTOETSEN

Besluit van de algemene raad van [PM] houdende wijziging van de Regeling op de advocatuur in verband met de invoering van kwaliteitstoetsen (Wijzigingsregeling Kwaliteitstoetsen)

De algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten;

gelet op artikel 26 van de Advocatenwet;

gelet op artikelen 1.1, 4.3a, 4.3b en 4.4 van de Verordening op de advocatuur;

gezien het advies van de raad van advies;

gezien het advies van de adviescommissie regelgeving;

stelt de navolgende bepalingen vast:

ARTIKEL I

De Regeling op de advocatuur wordt gewijzigd als volgt:

A

Onder vernummering van Paragraaf 4.1 tot Paragraaf 4.1a Opleidingspunten, wordt na Hoofdstuk 4 Vakbekwaamheid een nieuwe paragraaf ingevoegd, luidende:

Paragraaf 4.1 Kwaliteitstoetsen

Artikel 13a Vereisten aan vormen van kwaliteitstoetsen

1. Intervisie als bedoeld in artikel 4.3a, eerste lid, onderdeel a, van de Verordening voldoet aan de volgende vereisten:
 - a. intervisie vindt plaats in een groep van ten minste drie en ten hoogste tien advocaten;
 - b. de deelnemers zijn werkzaam op hetzelfde rechtsgebied of dezelfde rechtsgebieden;
 - c. deelnemende advocaten en de gespreksleider bespreken voorafgaand aan de intervisie de reikwijdte van de geheimhouding van hetgeen tijdens de intervisie wordt besproken;
 - d. de advocaten brengen ieder in één of meer dilemma's of vragen over het eigen functioneren, de praktijkvoering of de praktijkuitoefening in; en
 - e. de gespreksleider bevestigt ieders deelname in een bewijs van deelname met een korte, niet inhoudelijke, omschrijving van hetgeen aan de orde is gekomen.
2. Peer review als bedoeld in artikel 4.3a, eerste lid, onderdeel b, van de Verordening voldoet aan volgende vereisten:
 - a. de peer review wordt uitgevoerd door een reviewer die werkzaam is op hetzelfde rechtsgebied of dezelfde rechtsgebieden als de gereviewde advocaat;
 - b. de advocaat en de reviewer reviewen elkaar niet over en weer;
 - c. de advocaat en de reviewer bespreken voorafgaand aan de review de reikwijdte van de geheimhouding van hetgeen tijdens de review wordt besproken of wordt ingezien;
 - d. voorafgaand aan de peer review voert de advocaat een zelfevaluatie uit ter voorbereiding op de review;
 - e. de review omvat ten minste vijf dossiers die door de reviewer worden geselecteerd in overleg met de advocaat;
 - f. de review wordt afgesloten door een gesprek tussen de reviewer en de advocaat; en
 - g. de reviewer bevestigt in een verslag dat peer review heeft plaatsgevonden met een korte, niet inhoudelijke, omschrijving van hetgeen aan de orde is gekomen.

Artikel 13b Vereisten aan gestructureerd intercollegiaal overleg

Gestructureerd intercollegiaal overleg, als bedoeld in artikel 4.3b van de Verordening voldoet aan de volgende vereisten:

- a. gestructureerd intercollegiaal overleg vindt plaats in een groep van ten minste drie en ten hoogste tien advocaten;
- b. voorafgaand aan ieder overleg wordt een deelnemer als begeleider aangewezen;
- c. de advocaten en de begeleider zijn allen werkzaam op hetzelfde rechtsgebied of dezelfde rechtsgebieden;
- d. de advocaten en de begeleider bespreken voorafgaand aan het overleg de reikwijdte van de geheimhouding van hetgeen tijdens het overleg wordt besproken;
- e. de advocaten brengen ieder in één of meer vragen met betrekking tot de dagelijkse praktijkvoering; en
- f. de begeleider bevestigt ieders deelname in een bewijs van deelname met een korte, niet inhoudelijke, omschrijving van hetgeen aan de orde is gekomen.

Artikel 13c Vereisten gespreksleider, reviewer en begeleider

1. De gespreksleider, bedoeld in artikel 4.3a, eerste lid, onderdeel a, van de Verordening, voldoet aan de volgende vereisten:
 - a. de gespreksleider is academisch geschoold;
 - b. de gespreksleider heeft een cursus gevolgd op het gebied van gespreksleiding voor intervisie bestaande uit ten minste twee dagdelen en een terugkombijeenkomst; en
 - c. de gespreksleider heeft zich als zodanig geregistreerd bij de algemene raad.
2. De reviewer, bedoeld in artikel 4.3a, eerste lid, onderdeel b, van de Verordening, voldoet aan de volgende vereisten:
 - a. de reviewer is meer dan zeven jaren als advocaat werkzaam;
 - b. de reviewer heeft aantoonbare specifieke deskundigheid op het rechtsgebied waarop hij de review doet;
 - c. de reviewer heeft een cursus gevolgd op het gebied van peer review bestaande uit ten minste twee dagdelen en een terugkombijeenkomst; en
 - d. de reviewer heeft zich als zodanig geregistreerd bij de algemene raad.
3. De begeleider, bedoeld in artikel 4.3b, eerste lid, van de Verordening, is een advocaat.

B

Artikel 14 wordt gewijzigd als volgt:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
<p>Artikel 14 Opleidingspuntwaardige activiteiten</p> <p><u>1.</u> De advocaat kan, ingevolge artikel 4.4, vierde lid, aanhef en <u>onderdeel d</u>, een opleidingspunt behalen door:</p> <ol style="list-style-type: none">a. het schrijven van juridische adviezen voor een adviescommissie van de Nederlandse orde van advocaten, met ten hoogste een punt per advies;b. het verrichten van werkzaamheden in een zaak als rechter-plaatsvervanger, arbiter of lid van de raad van discipline of het hof van discipline, met ten hoogste een punt per zaak in het jaar dat de zaak is beëindigd en ten hoogste vier punten per jaar;	<p>Artikel 14 Opleidingspuntwaardige activiteiten</p> <p>De advocaat kan, ingevolge artikel 4.4, vierde lid, aanhef en onderdeel e, een opleidingspunt behalen door:</p> <ol style="list-style-type: none">a. het schrijven van juridische adviezen voor een adviescommissie van de Nederlandse orde van advocaten, met ten hoogste een punt per advies;b. het verrichten van werkzaamheden in een zaak als rechter-plaatsvervanger, arbiter of lid van de raad van discipline of het hof van discipline, met ten hoogste een punt per zaak in het jaar dat de zaak is beëindigd en ten hoogste vier punten per jaar;

<p><u>c. deelname aan vormen van gestructureerde feedback, gedurende een uur, met ten hoogste vier punten per dag, indien aan de voorwaarden, bedoeld in het tweede lid, is voldaan;</u></p> <p><u>d. deelname aan jurisprudentiebijeenkomsten, met ten hoogste vier punten per jaar;</u></p> <p><u>e. het maken van toetsen voor de beroepsopleiding advocaten, met ten hoogste een punt per toets en vier punten per jaar;</u></p> <p><u>f. aantoonbaar op vergelijkbare wijze de professionele kennis en kunde te onderhouden.</u></p> <p><u>2. Voor gestructureerde feedback, bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, in de vorm van intervisie kunnen punten behaald worden, indien:</u></p> <p><u>a. deze plaatsvindt in een groep van ten minste drie en ten hoogste tien personen;</u></p> <p><u>b. de deelnemers één of meer dilemma's inbrengen;</u></p> <p><u>c. de deelnemers de regels vaststellen voor de geheimhouding van hetgeen tijdens intervisie wordt besproken;</u></p> <p><u>d. de intervisie plaatsvindt onder begeleiding van een gespreksleider;</u></p> <p><u>e. de gespreksleider een cursus heeft gevolgd op het gebied van gespreksleiding voor intervisie bestaande uit minimaal twee dagdelen en een terugkombijeenkomst; en</u></p> <p><u>f. de gespreksleider en de deelnemers een bewijs van deelname kunnen overleggen.</u></p>	<p>c. deelname aan jurisprudentiebijeenkomsten, met ten hoogste vier punten per jaar;</p> <p>d. het maken van toetsen voor de beroepsopleiding advocaten, met ten hoogste een punt per toets en vier punten per jaar;</p> <p>e. aantoonbaar op vergelijkbare wijze de professionele kennis en kunde te onderhouden.</p>
---	---

C

Artikel 15 wordt gewijzigd als volgt:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
<p>Artikel 15 Niet opleidingspuntwaardige activiteiten</p> <p>De advocaat kan, ingevolge artikel 4.4, vijfde lid, aanhef en onderdeel a, van de Verordening, geen opleidingspunten behalen door:</p> <p>a. het lidmaatschap van een van de organen van de Nederlandse orde van advocaten of de orde in het arrondissement;</p> <p>b. het volgen van de beroepsopleiding advocaten;</p> <p>c. deelname aan lokale activiteiten, bedoeld in artikel 3.10 van de Verordening, die</p>	<p>Artikel 15 Niet opleidingspuntwaardige activiteiten</p> <p>De advocaat kan, ingevolge artikel 4.4, vijfde lid, aanhef en onderdeel a, van de Verordening, geen opleidingspunten behalen door:</p> <p>a. het lidmaatschap van een van de organen van de Nederlandse orde van advocaten of de orde in het arrondissement;</p> <p>b. het volgen van de beroepsopleiding advocaten;</p> <p>c. deelname aan lokale activiteiten, bedoeld in artikel 3.10 van de Verordening, die</p>

uitsluitend in het kader van de stage worden georganiseerd.	uitsluitend in het kader van de stage worden georganiseerd; d. deelname aan gestructureerd intercollegiaal overleg.
---	---

ARTIKEL II

Deze regeling treedt in werking met ingang van een door de algemene raad te bepalen tijdstip.

ARTIKEL III

Deze regeling wordt aangehaald als: Wijzigingsregeling kwaliteitstoetsen.

BIJLAGE 3 ADVIES RAAD VAN ADVIES

ADVIES

Aan	:	de algemene raad
Van	:	de raad van advies
Datum	:	2 november 2016
Betreft	:	Advies inzake regelgeving kwaliteitstoetsen
Dossiernummer	:	101503

Aanleiding

- De algemene raad is ingevolge artikel 26 Advocatenwet aangewezen kwaliteitstoetsen in te voeren. De inrichting van deze kwaliteitstoetsen geeft reden tot aanpassing van de Verordening op de advocatuur.
- De raad van advies adviseert over een voorstel voor een aanpassing van de Verordening op de advocatuur ingevolge artikel 32a, tweede lid, van de Advocatenwet.
- De raad van advies wordt verzocht de algemene raad te adviseren over de voorgestelde aanpassing ten behoeve van de inrichting van de kwaliteitstoetsen, met name vanuit maatschappelijk oogpunt.

Advies

De algemene raad stelt voor de kwaliteitstoetsen als volgt te organiseren.

Advocaten worden verplicht om ieder jaar deel te nemen aan een vorm van gestructureerde feedback. Advocaten kunnen kiezen uit de volgende drie vormen van gestructureerde feedback:

1. Interview
2. Peer review
3. Gestructureerd intercollegiaal overleg (een mengvorm van 1 & 2)

Het komt de raad van advies voor dat de voorgestelde vormen van gestructureerde feedback geen of minder element van verantwoording bevatten en voornamelijk gericht zijn op afstemming en overleg. Daar komt bij dat de keuze en inrichting tamelijk vrijblijvend zijn. Het lijken daarmee - ook in de zwaarste vorm - vrij minimalistische vormen van kwaliteitstoetsing te zijn.

Uiteraard zijn er in de huidige systematieken van de permanente opleiding en eisen aan kantoororganisaties reeds kwaliteitseisen en -waarborgen ingebouwd. De raad van advies geeft de algemene raad graag mee dat aspect uitgebreider uiteen te zetten in de toelichting horende bij het voorstel, zodat in ieder geval een meer volledig beeld wordt geschetst van de inbedding van de voorgestelde vormen van gestructureerde feedback in de kwaliteitsbewaking in het geheel. Het gaat volgens de raad van advies nog vooral om waarborging van vakinhoudelijke kwaliteit. Kwaliteit is echter meer dan het beheersen van vakinhoudelijke kennis op het eigen vakgebied. De raad van advies meent dat de gehele aanpak en inhoudelijke professionaliteit het imago van de advocaat en advocatuur bepaalt en daarmee rechtstreeks relevant is voor het beeld dat de maatschappij heeft van de beroepsgroep. Een kernaspect hierbij is de ontvankelijkheid van advocaten voor professionele beoordelingen in alle aspecten. Derhalve kan het tevens van belang zijn om de bereidheid daartoe te expliciteren en van verantwoordelijkheid te getuigen.

De raad van advies beveelt de algemene raad aan er zorg voor te dragen dat er -in welke gekozen vorm van gestructureerde feedback dan ook- voldoende aandacht wordt besteed aan verschillende elementen van professionaliteit. De algemene raad zou daartoe velden kunnen aangeven waarop de kwaliteitstoetsing betrekking dient te hebben. Relevante aspecten hierbij zouden -onder meer- kunnen zijn: opstellen van een ontwikkelplan, communicatie en manier van optreden in het publieke domein als vertegenwoordiger van de beroepsgroep.

Alles overwegende heeft de raad van advies begrip voor de keuze van de algemene raad om nu een eerste stap te zetten. De raad van advies stelt zich echter voor dat het uiteindelijk niet bij deze eerste stap zal kunnen blijven en op basis van ervaringen tot nadere inrichting val de kwaliteitstoetsen kan worden gekomen. Dat past bij de maatschappelijke tendens en volgens de raad van advies bij een adequate reactie daarop door de beroepsgroep.

BIJLAGE 4 ADVIES ADVIESCOMMISSIE REGELGEVING

ADVIES

Aan	: de algemene raad
Van	: de adviescommissie regelgeving
Datum	: 10 november 2016
Betreft	: Advies inzake regelgeving kwaliteitstoetsen
Dossiernummer	: 101503

Inleiding

Aanleiding tot advisering voorstel Verzamelverordening 2016 - kwaliteitstoetsen

Bij notitie van 21 oktober 2016 verzoekt de algemene raad de adviescommissie regelgeving (hierna: "adviescommissie") te adviseren over de juridische kwaliteit en de gevolgen van de regelgeving voor de beroepsuitoefening en de praktijkuitoefening van advocaten ter zake van:

- de Verzamelregeling 2016; en
- de Verzamelverordening 2016 inzake de kwaliteitstoetsen.

Het voorstel Verzamelverordening 2016 inzake de kwaliteitstoetsen (hierna: Verzamelverordening") is vooruitlopend op de inwerkingtreding van artikel 26 van de Advocatenwet (nieuw) tot stand gekomen. In haar vergadering van 31 oktober 2016 heeft de adviescommissie het verzoek van de algemene raad behandeld. Ter vergadering is het verzoek mondeling toegelicht door mr. W.M. van Tellingen, hoofd juridische en bestuurlijke zaken.

Opbouw van het advies

Op verzoek van de algemene raad brengt de adviescommissie hierna advies uit over de Verzamelverordening inzake de kwaliteitstoetsen. Na de formulering van het advies volgt de adviescommissie de volgende indeling:

- I. de toelichting op de Verzamelverordening;
- II. artikel 26 van de Advocatenwet (nieuw);
- III. de in de notitie van 21 oktober 2016 opgenomen wijzigingsvoorstellen.

Advies

De adviescommissie doet de aanbeveling om tot meer transparantie in de ingewikkelde (opleidingspunten)systematiek te komen. Een uitgebreide toelichting kan hiertoe een handvat zijn. Volgens de adviescommissie leidt de nieuwe regelgeving tot een administratieve belasting voor de advocaat. De adviescommissie verwacht dat de voorbereiding op de nieuwe systematiek tijd van de advocaat vraagt. Reden om daarmee - indien mogelijk - met het tijdstip van inwerkingtreding van de Verzamelverordening rekening te houden.

Bespreking Verzamelverordening

I. De toelichting op de Verzamelverordening

De adviescommissie vraagt aandacht voor de organisatorische voorbereiding op de kwaliteitstoetsen door de advocaat en de daarmee samenhangende ingewikkelde (opleidingspunten)systematiek. Het advies is dan ook om een uitgebreide toelichting op te nemen, zowel op artikel 4.3a als op artikel 4.4 (Opleidingseisen) waar het betreft gestructureerde feedback. Duidelijk dient te zijn dat de onderscheiden vormen van kwaliteitstoetsen, neergelegd in artikel 4.3a, naast de bepaling inzake opleidingspunten (artikel 4.4) staan, waarbij voor intervisie en peer review wel opleidingspunten zijn te behalen, maar voor intercollegiaal overleg niet. En als al wordt gekozen voor intercollegiaal overleg dan dient daaraan ten minste acht uur te worden besteed om

te hebben voldaan aan de kwaliteitsvereisten. Een voorbeeld in de toelichting werkt vaak verhelderend. Voorts moet duidelijk zijn dat het in artikel 4.3a gaat om alternatieve en niet om cumulatieve vormen van gestructureerde feedback waaraan moet worden voldaan. Gelet op artikel 26, derde lid, van de Advocatenwet (nieuw) waar wordt ingegaan op de geheimhoudingsplicht, beveelt de adviescommissie aan om in de toelichting op te nemen dat in de Regeling op de advocatuur (hierna: "Roda") bepalingen worden opgenomen over de geheimhoudingsplicht in relatie tot gestructureerde feedback.

II. Artikel 26 van de Advocatenwet (nieuw)

Bevoegdheden van de deskundigen

De adviescommissie leest in artikel 26, tweede lid, tweede volzin, van artikel 26 van de Advocatenwet (nieuw) een opdracht aan de algemene raad om de bevoegdheden te bepalen waarover een deskundige als bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de wet dient te beschikken. Ten behoeve van de duidelijkheid adviseert de adviescommissie om regelgeving zoveel mogelijk vast te leggen bij of krachtens verordening. De adviescommissie stelt voor bij verordening te bepalen dat reviewers en gespreksleiders worden aangemerkt als deskundigen in de zin van artikel 26 van de Advocatenwet (nieuw). Vervolgens kan in de Roda worden opgenomen aan welke vereisten deze deskundigen moeten voldoen.

III. Wijzigingsvoorstellen

Onderdeel A: artikel 1.1 (Definities)

De adviescommissie geeft vanuit wetgevingstechnisch oogpunt in overweging om aan artikel 1.1 toe te voegen dat een reviewer en een gespreksleider zijn aan te merken als een deskundige in de zin van artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet (nieuw).

Onderdeel Sa: artikel 4.3a (Gestructureerde feedback)

Met instemming neemt de adviescommissie kennis van de mededeling dat de redactie van dit artikel wordt aangepast in de zin dat een keuze aan de advocaat wordt gelaten aan welke vorm(en) van feedback hij deel wenst te nemen. Ter vergadering neemt de adviescommissie kennis van de mededeling dat de met peer review te behalen opleidingspunten aan een maximum is gebonden.

Gelet op hetgeen hiervoor is opgemerkt over de bevoegdheden van deskundigen stelt de adviescommissie voor het tweede lid als volgt te formuleren:

"De algemene raad stelt nadere regels over:

- a. de vereisten aan gestructureerde feedback; en
- b. de bevoegdheden van en vereisten aan deskundigen."

Vervolgens kan in de Verzamelregeling 2016 onder Paragraaf 4.1 (Gestructureerde feedback) na artikel 13a (nieuw) artikel 13b (Vereisten en bevoegdheden deskundigen) worden ingevoegd.

Onderdeel T: artikel 4.4, vierde lid, aanhef en onderdeel d (Opleidingspunten)

Allereerst merkt de adviescommissie op dat het uit het oogpunt van transparantie wenselijk is om de in het kader van gestructureerde feedback te behalen opleidingspunten in een apart lid op te nemen. Het bepaalde onder d) kan dan met inachtneming van de navolgende opmerkingen worden opgenomen als artikel 4.4, vijfde lid en onderdeel e, wordt vernummerd tot onderdeel d.

Vanuit het oogpunt van wetgevingssystematiek wordt in de aanhef het woord "wordt" vervangen door de woorden "hij heeft".

De adviescommissie acht het duidelijker als i) als volgt komt te luiden:

"intervisie met ten hoogste vier punten per jaar;"

Onderdeel T: artikel 4.4, vierde lid, aanhef en onderdeel e (Opleidingspunten)

De adviescommissie stemt niet in met de voorgestelde wijziging en stelt voor om dit onderdeel ongewijzigd te laten, omdat met artikel 14 van de Verzamelregeling 2016 uitvoering wordt gegeven aan deze bepaling. De voorgestelde wijziging is daarmee overbodig.

Ten slotte

Naar het oordeel van de adviescommissie heeft het voorstel Verzamelverordening 2016 inzake kwaliteitstoetsen in administratieve zin (beperkte) gevolgen voor de beroepsuitoefening en de praktijkvoering van advocaten. Weliswaar is de datum van inwerkingtreding van artikel 26 van de Advocatenwet nog niet bekend, maar het anticiperen daarop in de zin dat in elk geval de bepalingen in de Verzamelverordening 2016 inzake de kwaliteitstoetsen in werking kunnen treden op het moment van inwerkingtreding van artikel 26 van de Advocatenwet (nieuw), acht de adviescommissie wenselijk. De adviescommissie verzoekt de algemene raad de bovenstaande opmerkingen te betrekken in zijn beraadslagingen over de Verzamelverordening 2016 inzake kwaliteitstoetsen. De adviescommissie ziet graag een terugkoppeling tegemoet van de besprekingen in de algemene raad en in het college van afgevaardigden.

NOTITIE

TER BESLUITVORMING

Aan	: leden van het college van afgevaardigden
Cc	: n.v.t.
Van	: de algemene raad
Datum	: 7 juni 2017
Betreft	: Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen
Dossiernummer	: 1009.97
Bijlagen	: 1a. voorstel Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen (versie met wijzigingen bijhouden) 1b. voorstel Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen (versie 'schoon') 2. voorstel Wijzigingsregeling kwaliteitstoetsen 3. advies van de raad van advies 4. advies van de adviescommissie regelgeving

Aanleiding

In het nog niet in werking getreden (nieuwe) artikel 26 van de Advocatenwet is de algemene raad verantwoordelijk gemaakt voor het uitvoeren van kwaliteitstoetsen bij advocaten. Bij of krachtens verordening worden nadere regels gesteld betreffende het verrichten van kwaliteitstoetsen.

Verzoek

Het college van afgevaardigden wordt verzocht de Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen vast te stellen.

Omwille van een doelmatige en doeltreffende bespreking wordt verzocht eventuele vragen en/of opmerkingen voorafgaand aan de vergadering schriftelijk door te geven aan de algemene raad.

Kernpunten

- Het onderdeel kwaliteitstoetsen is op verzoek van het college van afgevaardigden uit de Verzamelverordening 2016 gehaald en wordt nu in een separate verordening 'Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen' ter goedkeuring voorgelegd. Dit geeft het college van afgevaardigden de gelegenheid om de opgebrachte punten tijdens de vergadering van 19 april 2017 nog eens te bespreken.
- De door het college van afgevaardigden gestelde vragen tijdens de vergadering van 19 april jl. en de door de adviescommissies gegeven adviezen zijn in de voorbereiding van het voorstel Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen meegenomen. Een verantwoording daarvan is in onderstaande toelichting opgenomen. In paragraaf 6 van deze notitie wordt gelet op het verzoek van uw college ook ingegaan op de eerder door uw college gestelde vragen.
- Ten opzichte van de vorige bespreking in het college van afgevaardigden zijn enkele wijzigingen in de Verordening op de advocatuur aangebracht. Als bijlage 1a is een versie met wijzigingen bijhouden bijgevoegd en als bijlage 1b een 'schone' versie.
- Met het oog op een effectieve behandeling tijdens de collegevergadering verzoekt de algemene raad u om vragen of (tekstuele) opmerkingen uiterlijk 2 dagen voor de CvA vergadering naar het secretariaat@advocatenorde.nl te sturen.

Toelichting

Inleiding

De wetgever heeft in de Wet positie en toezicht advocatuur een wijziging opgenomen ten aanzien van artikel 26 van de Advocatenwet. Door dit artikel wordt een wettelijke taak in het leven geroepen om kwaliteitstoetsen te verrichten bij advocaten. De wijziging is nog niet in werking getreden, maar vanwege de nodige voorbereidingen ten behoeve van de invoering van de kwaliteitstoetsen legt de algemene raad nu de Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen ter besluitvorming aan uw college voor.

Voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens, bijvoorbeeld medische of strafrechtelijke gegevens, geldt een strenger regime dan ‘reguliere’ persoonsgegevens. In artikel 16 van de Wet bescherming persoonsgegevens is bepaald dat de verwerking van bijzondere persoonsgegevens verboden is, tenzij er een uitzondering op dat verbod is opgenomen in de wet. Dit kan artikel 26 van de Advocatenwet zijn. Om dit zeker te stellen heeft het ministerie van Veiligheid en Justitie aangegeven artikel 26 van de Advocatenwet te willen verduidelijken. Het is echter nog niet duidelijk op welke termijn dit zal zijn gerealiseerd. De tekst van het nog niet gewijzigde artikel 26 luidt als volgt.

“Artikel 26

- 1. De algemene raad is verantwoordelijk voor het uitvoeren van kwaliteitstoetsen bij advocaten. De kwaliteitstoetsen worden verricht door deskundigen die zijn aangewezen door de algemene raad.*
- 2. Op het verrichten van de kwaliteitstoetsen en de krachtens het eerste lid aangewezen deskundigen zijn de artikelen 5:12, 5:13, 5:14, 5:15, eerste en derde lid, 5:16, 5:17 en 5:20, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing. Bij het opdragen van een kwaliteitstoets bepaalt de algemene raad over welke bevoegdheden als bedoeld in de eerste volzin de aangewezen deskundigen beschikken.*
- 3. Ten behoeve van het verrichten van de kwaliteitstoetsen door de aangewezen deskundigen, bedoeld in het eerste lid, zijn de advocaat, zijn medewerkers en personeel, alsmede andere personen die betrokken zijn bij de beroepsuitoefening, niet gehouden aan de geheimhoudingsplicht, bedoeld in artikel 11a. In dat geval geldt voor de betrokken aangewezen deskundigen een geheimhoudingsplicht, gelijk aan die bedoeld in artikel 11a, en is artikel 218 van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.*
- 4. Bij of krachtens verordening als bedoeld in artikel 28, eerste lid, worden nadere regels gesteld betreffende het verrichten van de kwaliteitstoetsen.”*

Het voorstel kwaliteitstoetsen is eerder opgenomen geweest in de Verzamelverordening 2016. Op verzoek van uw college zijn de onderdelen die zien op de kwaliteitstoetsen daaruit gehaald en worden deze nu via een separate verordening aan u voorgelegd.

Hieronder wordt een samenvatting gegeven van de beweegredenen en keuzes voor het voorstel Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen (bijlage 1) en de Wijzigingsregeling kwaliteitstoetsen (bijlage 2). Voorts is bijgevoegd het advies van de raad van advies (bijlage 3) en de adviescommissie regelgeving (bijlage 4).

§ 1 Hoofdpijnen van het voorstel

Via de Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen is de inrichting van de kwaliteitstoetsen zodanig vormgegeven dat advocaten verplicht worden ieder kalenderjaar deel te nemen aan een vorm van

gestructureerde feedback. Zie hiervoor ook de eerdere notities aan uw college van 23 maart 2016, 29 juni 2016, 29 september 2016, 7 december 2016 en 19 april 2017¹.

De keuze voor de drie vormen van gestructureerde feedback - intervisie, peer review en gestructureerd intercollegiaal overleg - is mede tot stand gekomen op basis van de inventarisatie van bestaande kwaliteitssystemen binnen en buiten de advocatuur. Met de uiteindelijke keuze wordt ruimte geboden aan advocaten om bestaande initiatieven te handhaven of om op een laagdrempelige wijze te starten met gestructureerde feedback.

§ 2 Verhouding tot nationale wetgeving

In het nog niet in werking getreden artikel 26, vierde lid, van de Advocatenwet is bepaald dat bij of krachtens verordening nadere regels betreffende het verrichten van kwaliteitstoetsen door deskundigen aangewezen door de algemene raad worden gesteld. In de Verordening op de advocatuur worden de vormen van kwaliteitstoetsen met de minimale verplichting opgenomen. Daarnaast wordt het aantal opleidingspunten dat met de kwaliteitstoetsen kan worden behaald in de verordening opgenomen.

In de Regeling op de advocatuur worden nadere regels gesteld over enkele uitvoeringsvereisten aan de vormen van gestructureerde feedback, zoals het aantal deelnemers, de verslaglegging en de precieze taak van de reviewer, gespreksleider of begeleider. Gelet op de intensieve betrokkenheid van uw college en conform hetgeen tijdens de vorige vergadering is besproken is het voorstel Wijzigingsregeling kwaliteitstoetsen bijgevoegd (bijlage 2).

De algemene raad heeft de bevoegdheid deskundigen aan te wijzen. Deze deskundigen als bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de Advocatenwet moeten aan bepaalde vereisten voldoen. De algemene raad is voornemens een beleidsregel vast te stellen, zodat voor een ieder duidelijk wordt waaraan (ervaring, opleiding en registratie) een deskundige moet voldoen.

§ 3 Gevolgen van de Verzamelverordening

De invoering van de kwaliteitstoetsen schept een nieuwe verplichting voor advocaten. Advocaten en advocatenkantoren zullen netwerken van gestructureerde feedback moeten gaan vormen. De reviewers en gespreksleiders moeten een cursus volgen. Voor de deelnemers geldt dat er een minimumaantal uren per jaar aan deze vorm van kwaliteitsbevordering moet worden besteed.

§ 4 Toezicht en handhaving

De deken van de orde van advocaten in het arrondissement is belast met het toezicht op de naleving van de normen in de Verordening op de advocatuur. Het dekenberaad heeft daarom een uitvoerings- en handhavingstoets uitgevoerd op het voorstel tot invoering van de kwaliteitstoetsen.

De dekens constateren dat de tekst van thans artikel 4.3a van de Wijzigingsverordening onvoldoende duidelijk maakt of aan de verschillende vormen van gestructureerde feedback cumulatief of alternatief moet worden deelgenomen. Hierop is de tekst aangepast door het woord 'of' toe te voegen. Het betreft een alternatieve verplichting.

¹ De notities zijn te raadplegen via Mijn Orde / tabblad documenten / map CvA vergaderstukken/ 20160322 - CvA 23 maart 2016-07 notitie inrichting kwaliteitstoetsen, 20160629 - CvA 29 juni 2016-05 notitie inrichting kwaliteitstoetsen, 20160929 - CvA 29 september 2016-06 notitie nadere inrichting kwaliteitstoetsen, CvA notitie 23 november 2016, agendapunt 10 en CvA notitie 5 april 2017 inzake agendapunt 7 Verzamelverordening 2016.

Daarnaast merken de dekens op dat voor intervisie, blijkens de Wijzigingsregeling, geen verslaglegging is vereist, terwijl dit voor de andere vormen wel een vereiste is. Voorts worden er geen eisen gesteld aan het bewijs van deelname. De vraag is of hierbij ook een aanwezigheidsregistratie is vereist. Naar aanleiding van deze opmerking is het voorstel aangepast; ook voor intervisie is een lichte vorm van verslaglegging vereist.

Tot slot geven de dekens aan dat in het kader van de opleidingspunten lijkt alsof voor zowel peer review als voor intervisie punten kunnen worden behaald. Dit is juist; als een advocaat vier uur deelneemt aan peer review en vier uur aan intervisie, dan kan de advocaat acht opleidingspunten opvoeren. Op basis van de vier uur peer review voldoet de advocaat tevens aan de vereisten in het kader van de kwaliteitstoetsen. De vereisten van opleidingspunten en de vereisten van kwaliteitstoetsen staan derhalve los van elkaar.

§ 5 Uitgebrachte adviezen

De algemene raad heeft het conceptvoorstel voorgelegd aan de raad van advies (bijlage 3) en de adviescommissie regelgeving (bijlage 4).

Het komt de raad van advies voor dat de voorgestelde vormen van gestructureerde feedback geen of minder element van verantwoording bevatten en voornamelijk gericht zijn op afstemming en overleg. Daar komt bij dat de keuze en inrichting tamelijk vrijblijvend zijn. Het lijken daarmee - ook in de zwaarste vorm - vrij minimalistische vormen van kwaliteitstoetsing te zijn. De raad van advies beveelt de algemene raad aan er zorg voor te dragen dat er voldoende aandacht wordt besteed aan verschillende elementen van professionaliteit, omdat kwaliteit meer is dan alleen het beheersen van vakinhoudelijke kennis. Zo kan worden meegenomen in de kwaliteitstoetsing het opstellen van een ontwikkelplan of de manier van optreden in het publieke domein als vertegenwoordiger van de beroepsgroep.

De raad van advies heeft begrip voor de keuze van de algemene raad om nu een eerste stap te zetten. De raad van advies stelt zich echter voor dat het uiteindelijk niet bij deze eerste stap zal kunnen blijven en op basis van ervaringen tot nadere inrichting val de kwaliteitstoetsen kan worden gekomen. Dat past bij de maatschappelijke tendens en volgens de raad van advies bij een adequate reactie daarop door de beroepsgroep.

De algemene raad zal de advocaten uiteraard ondersteunen in de uitvoering van de kwaliteitstoetsen door onder andere aandacht te vragen voor de verschillende elementen van kwaliteit en professionaliteit.

De adviescommissie regelgeving doet de aanbeveling om tot meer transparantie in de ingewikkelde (opleidingspunten) systematiek te komen. De algemene raad ziet de kwaliteitstoetsen als losstaand ten opzichte van de opleidingspunten. Het is dus mogelijk dat een advocaat niet voldoet aan de norm van kwaliteitstoetsen, omdat bijvoorbeeld slechts twee uur peer review is gevolgd. De advocaat kan dan wel twee opleidingspunten opvoeren. De algemene raad heeft hierop de toelichting verduidelijkt.

Voorts wordt aandacht gevraagd voor de implementatie; advocaten moeten de tijd krijgen voor de nodige voorbereidingen. De algemene raad heeft mede daarom een gedifferentieerde inwerkingtredingsbepaling opgenomen. De advocaten kunnen met de voorbereidingen beginnen, zodra de Wijzigingsverordening is vastgesteld. De inwerkingtreding volgt dan later.

De adviescommissie adviseert de bevoegdheden van de deskundigen duidelijk te maken. Aangezien de algemene raad de deskundigen moet aanwijzen zal dit worden verduidelijkt in de beleidsregel en de aanwijzingsbeschikking. De suggestie om in de definities op te nemen dat een reviewer en gespreksleider een deskundige is als bedoeld in artikel 26 van de Advocatenwet is niet overgenomen. Het heeft de voorkeur de verbindende normen op te nemen in de materiele bepaling en niet (verscholen) in de definities.

Ten aanzien van de opleidingspunten wordt geadviseerd de gestructureerde feedback in een apart artikelonderdeel op te nemen en tekstueel aan te passen. Dit advies is overgenomen.

§ 6 Vragen vanuit uw college

Tijdens de verschillende behandelingen van dit onderwerp in uw college zijn diverse vragen naar boven gekomen. Op verzoek van enkele afgevaardigden en omwille van het overzicht zijn de diverse vragen hieronder (opnieuw) beantwoord.

§ 6.1 Invulling kwaliteitstoetsen en verhouding vereisten specialisatieverenigingen

Uw college heeft gevraagd te verduidelijken hoe de vormen van kwaliteitstoetsen tot stand is gekomen en hoe de vereisten zich verhouden ten opzichte van de vereisten van de specialisatieverenigingen.

De inrichting van de kwaliteitstoetsen wordt zodanig vormgegeven dat advocaten verplicht worden ieder kalenderjaar deel te nemen aan gestructureerde feedback door middel van intervisie, peer review of gestructureerd intercollegiaal overleg. De vormen intervisie en peer review zijn al beproefde vormen van gestructureerde feedback, waarvoor opleidingen als gespreksleider en reviewer verplicht zijn. De algemene raad heeft deze vormen en voorwaarden aangehouden bij de inrichting van de kwaliteitstoetsen.

Mede op basis van de inventarisatie van kwaliteitssystemen is daaraan nog een derde vorm toegevoegd, te weten gestructureerd intercollegiaal overleg. Gebleken is dat intercollegiaal overleg over de dagelijkse praktijk bij veel kantoren al plaatsvindt, alleen niet altijd gestructureerd. Met een enkele aanpassing kunnen kantoren deze overleggen structureren.

Er is onderzocht welke specialisatieverenigingen gestructureerde feedback als vereiste in hun lidmaatschapsvoorwaarden hebben opgenomen. De volgende specialisatieverenigingen hebben intervisie of peer review in hun voorwaarden opgenomen of bevorderen dit:

- Vereniging van familerechtadvocaten (**vFAS**): 2 intervisiebijeenkomsten bijwonen per jaar door erkende FAS intervisiebegeleider: verplicht 6 niet-juridische punten per jaar halen;
- Vereniging van letselschade (**LSA**): verplicht 1 intervisiebijeenkomst per jaar van minimaal 2 uur en maximaal 4 uur, door gespreksleider die 2-daagse cursus heeft gevolgd bij door NOvA erkende instelling; 30 leden per jaar worden uitgekozen voor audit (externe controle door niet LSA lid);
- Vereniging van advocaten voor slachtoffers van personenschade (**ASP**): verplicht 3 keer per jaar intervisiebijeenkomsten bijwonen;
- Vereniging voor sociaal zekerheidsrecht (**SSZ**): verplicht peer review één keer in de drie jaar;
- Vereniging van arbeidsrecht advocaten (**VAAN**): intervisie niet verplicht, wordt alleen gestimuleerd;
- Vereniging Intellectuele Eigendom Proces Advocaten (**VIEPA**): intervisie niet verplicht, wordt alleen gestimuleerd;
- Vereniging van huurrechtadvocaten (**VHA**): intervisie niet verplicht, wordt alleen gestimuleerd.

Indien de intervisiebijeenkomsten en de review in het kader van peer review voldoen aan de door de NOvA gestelde voorwaarden kunnen deze worden opgevoerd voor de (gedeeltelijke) invulling van de verplichting uit hoofde van artikel 4.3a (invulling kwaliteitstoetsen). Afhankelijk van het aantal uur dat de specialisatieverenigingen verplicht stellen zullen mogelijk nog aanvullende uren aan gestructureerde feedback moeten worden deelgenomen om te voldoen aan de verplichting uit hoofde van artikel 4.3a van de Voda.

§ 6.2 Privacy, geheimhouding en verschoningsrecht

Vanuit uw college zijn vragen gesteld of de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en de geheimhoudingsplicht niet in de weg staan aan de inzage in dossiers.

Allereerst wordt geconstateerd dat artikel 26 van de Advocatenwet doorbreking van de geheimhoudingsplicht toestaat; de inzage in dossiers (alleen bij peer review) levert daarom geen schending op van de in artikel 11a van de Advocatenwet neergelegde geheimhoudingsplicht van de betreffende advocaat. Daarnaast regelt dit artikel een afgeleide geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht. Schending van deze (afgeleide) geheimhoudingsplicht is strafrechtelijk gesanctioneerd. Het afgeleide verschoningsrecht borgt dat de deskundige, de door de algemene raad aangewezen gespreksleider of reviewer, niet anderszins kan worden gedwongen van de geraadpleegde dossiers mededelingen te doen.

Bij intervisie of gestructureerd intercollegiaal overleg worden geen dossiers ingezien en speelt de geheimhoudingsplicht in dat verband niet. Voor zover bij deze vormen bespreking van dossiers plaatsvindt, bepaalt de deelnemende advocaat zelf welke informatie hij verstrekt en of hem dat vrij staat.

Met betrekking tot de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), die van toepassing is op de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens en ook op de verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn of zullen worden opgenomen, wordt opgemerkt dat de terbeschikkingstelling van gegevens door advocaten aan reviewers voor een peer review kwalificeert als verwerking in de zin van de Wbp. Iedere vorm van terbeschikkingstelling valt immers onder het verwerkingsbegrip. De cliëntdossiers zullen veelal persoonsgegevens bevatten, aangezien onder dat begrip alle gegevens vallen betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare persoon.

Voor de vraag of de verwerking van persoonsgegevens bij peer review in overeenstemming is met de Wbp moet een onderscheid gemaakt worden tussen reguliere persoonsgegevens en bijzondere persoonsgegevens, bijvoorbeeld medische of strafrechtelijke gegevens.

De Wbp staat niet in de weg aan het uitvoeren van peer reviews voor zover daarbij geen bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt. De door de Wbp vereiste grondslag kan worden gevonden in artikel 8, onderdeel e, van de Wbp ("de verwerking is noodzakelijk voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak door het desbetreffende bestuursorgaan"). Voor de goede vervulling van de publiekrechtelijke taak door de algemene raad is de terbeschikkingstelling van gegevens uit cliëntdossiers aan de aangewezen deskundigen noodzakelijk. De publiekrechtelijke taak betreft de verantwoordelijkheid van de algemene raad voor de uitvoering van de kwaliteitstoetsen. Ook artikel 9 van de Wbp, dat bepaalt dat persoonsgegevens niet voor een ander doel mogen worden verwerkt dan waarvoor deze in eerste instantie zijn verkregen, staat niet in de weg aan de verwerking van persoonsgegevens door deskundigen in het kader van peer reviews.

Hiervoor is van belang dat de aanvaardbaarheid van de verdere verwerking (de terbeschikkingstelling van de gegevens) met de invoering van artikel 26 Advocatenwet is geregeld. Dit betekent dat voor zover geen bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt de daarmee gemoeide verwerking in lijn is met de Wbp. Daarbij is enerzijds van belang dat met de gekozen opzet van peer review de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer tot een minimum wordt beperkt. Er vindt uitsluitend op locatie inzage in cliëntdossiers plaats, verstrekking van dossiers aan deskundigen is niet aan de orde, evenmin worden persoonsgegevens uit de dossiers vastgelegd of bewaard in een verslag van de peer review of iets dergelijks. Daarnaast zijn maximale waarborgen getroffen in de vorm van een nadrukkelijk in de wet neergelegd afgeleide geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht.

Voor bijzondere persoonsgegevens geldt een strenger regime en is strikt genomen een wettelijke grondslag nodig. In artikel 16 van de Wbp is bepaald dat de verwerking van bijzondere persoonsgegevens verboden is, tenzij er een uitzondering op dat verbod is opgenomen in de wet. Het ligt in de rede om artikel 26 Advocatenwet aan te merken als een bijzondere regeling die in de plaats komt van het in artikel 16 van de Wbp neergelegde verbod. Daarbij is van belang dat met de gekozen opzet van peer review vanuit het perspectief van de Wbp niet verder gaat dan strikt noodzakelijk: er zal sprake zijn van een minimale inbreuk op de persoonlijke levenssfeer (geen verstrekking van dossiers, geen vastlegging van (bijzondere) persoonsgegevens), terwijl de inbreuk met maximale waarborgen is omgeven (afgeleide geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht).

Mogelijk wordt artikel 26 van de Advocatenwet in rechte niet als afdoende wettelijke grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de kwaliteitstoetsing aangemerkt. Om deze reden spant het ministerie van V&J zich in om artikel 26 van de Advocatenwet te verduidelijken. Daarnaast geeft het voorstel de advocaat de keuze tussen de verschillende vormen van gestructureerde feedback. Er zijn dus alternatieven voor peer review.

Door het college van afgevaardigden is de suggestie gedaan om in de toelichting een passage te wijden aan de digitale dossierkast. De algemene raad meent dat gelet op de aan het ministerie gevraagde aanpassing van artikel 26 Advocatenwet, te weten dat het kwaliteitstoetsers wordt toegestaan bijzondere persoonsgegevens te verwerken, het niet meer nodig is bepaalde dossiers uit de beoordeling te laten in het kader van de wet bescherming persoonsgegevens.

§ 6.3 Benoeming deskundigen

Uw college heeft gevraagd of het niet aanwijzen van begeleiders als deskundigen bij gestructureerd intercollegiaal overleg conform artikel 26 van de Advocatenwet is.

Het voorstel gaat voor de invulling van kwaliteitstoetsen uit van twee vormen: peer review en intervisie. Dat zijn de kwaliteitstoetsen in de zin van artikel 26 van de Advocatenwet. Daarom zijn deze twee vormen opgenomen in artikel 4.3a betreffende kwaliteitstoetsen. In dat artikel is ook opgenomen dat deze twee vormen moeten plaatsvinden met een deskundige. De inrichting van de kwaliteitstoetsen op deze manier geeft advocaten de gelegenheid zelf de kwaliteit te bevorderen, waardoor de administratieve lasten het laagste zijn ten opzichte van alternatieven.

Daarnaast is, op verzoek van uw college, een lichte variant ontwikkeld om de administratieve lasten voor advocaten nog verder te verminderen. Dit is gestructureerd intercollegiaal overleg geworden. Hiermee wordt aangesloten bij binnen kantoren reeds bestaande overleggen voor de beoogde kwaliteitsimpuls. Daarnaast worden advocaten op deze manier bekend gemaakt met peer review en intervisie. Gestructureerd intercollegiaal overleg is dus ondersteunend aan de

ontwikkeling van de kwaliteitstoetsen, maar geldt zelf niet als kwaliteitstoets. Teneinde dit nog verder te benadrukken is gestructureerd intercollegiaal overleg in een apart artikel opgenomen (artikel 4.3b).

§ 6.4 Opleidingspunten kwaliteitstoetsen

De vormen intervisie en peer review komen in aanmerking voor opleidingspunten. De gedachte daarachter is dat intervisie en peer review beproefde vormen van gestructureerde feedback zijn die nu ook voor opleidingspunten in aanmerking komen indien aan de voorwaarden wordt voldaan. Wel wordt een maximum aan het aantal punten dat kan worden opgevoerd gesteld teneinde ook het uitgangspunt dat de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen bovenop bestaande verplichtingen komt te handhaven.

Het aantal punten dat voor intervisie of peer review kan worden opgevoerd in het kader van de opleidingspunten wordt gemaximeerd tot vier niet-juridische opleidingspunten per jaar. Dat betekent dat indien in het kader van de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen gekozen wordt voor bijvoorbeeld de vorm intervisie in totaal acht uur per jaar aan intervisie moet worden deelgenomen. Van die acht uur mag de advocaat vier uur opvoeren voor vier niet-juridische opleidingspunten. Voor de uren die de advocaat per jaar meer aan intervisie besteedt dan vier, in het kader van de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen of anderszins, geldt dat deze niet kunnen worden opgevoerd in het kader van de opleidingspunten.

De opleidingspunten staan derhalve los van de verplichting deel te nemen aan kwaliteitstoetsen. Indien een advocaat twee uur per jaar aan peer review doet kan hij wel twee niet-juridische punten opvoeren. Deze advocaat heeft dan echter niet voldaan aan het vereiste van de kwaliteitstoets, omdat voor peer review geldt dat hieraan minimaal vier uur per jaar moet worden deelgenomen. Ook geldt dat de inhoud van de verschillende vormen meebrengt dat van toekenning van opleidingspunten alleen sprake is bij de vormen intervisie en peer review. Het gestructureerde intercollegiale overleg geldt als een lichte vorm van intervisie en moet niet via opleidingspunten worden gestimuleerd vanwege het beperktere effect op de kwaliteitsbevordering.

§ 6.5 Combineren verschillende vormen van gestructureerde feedback

Vanuit uw college is de vraag gesteld of ook een combinatie mogelijk is van de verschillende vormen van gestructureerde feedback om te voldoen aan de verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen.

Bij de invulling van de kwaliteitstoetsen heeft de algemene raad er bewust voor gekozen dat advocaten kunnen kiezen uit drie verschillende vormen van gestructureerde feedback. Met de voorgestelde drie vormen wordt voldoende ruimte geboden om reeds bestaande initiatieven te handhaven en uit te breiden. Het doel van de kwaliteitstoetsen is bevordering van de kwaliteit. Vanuit die gedachte is het van belang dat na de gemaakte keuze voor één van de drie vormen, daarmee serieus aan de slag wordt gegaan. Een combinatie van de verschillende vormen is niet mogelijk, omdat anders onvoldoende inhoud kan worden gegeven aan de gekozen vorm. Het is essentieel dat voldoende substantie wordt gegeven aan ieder van de vormen van kwaliteitsbevordering.

Alle drie de vormen zijn verschillend van aard qua inhoud en vorm en voor alle drie geldt een minimale besteding per jaar. Voor de vormen intervisie en gestructureerd intercollegiaal overleg moeten groepen worden gevormd die verschillende keren, minimaal tweemaal maar bij voorkeur vaker per jaar, bij elkaar komen gedurende minimaal acht uur per jaar. Ook de vorm peer review,

waarbij beoordeling plaats heeft door een reviewer van vijf dossiers in vier uur, is een minimale verplichting van vier uur.

Dat betekent dat aan de verplichting niet kan worden voldaan door de verschillende vormen zodanig te combineren zodat niet aan één van de twee vormen aan de minimale verplichting wordt voldaan. Met andere woorden: voor de verplichting inzake kwaliteitstoetsen kan twee uur peer review niet worden aangevuld met zes uur intervisie. Na vier uur peer review is voldaan aan de eis waarna uiteraard aanvullend aan bijvoorbeeld intervisie kan worden deelgenomen.

§ 6.6 Hiërarchisch gelijkwaardige professionals

Vanuit uw college is de vraag gesteld wat moet worden verstaan onder hiërarchisch gelijkwaardige professionals.

Met 'hierarchisch gelijkwaardige professionals' wordt bedoeld dat de groep zodanig wordt samengesteld dat iedere advocaat zich veilig voelt om aan het overleg mee te doen en zich niet beoordeeld voelt door een kantoorgenoot. De groep kan - zolang dat aspect voor ogen wordt gehouden - bestaan uit zowel partners als medewerkers.

§ 6.7 Eenduidigheid van begrippen tussen Voda en Roda

Uw college heeft geconstateerd dat begrippen in de Voda en de Roda mogelijk niet eenduidig zijn. Het voorstel is hierop nagelopen en aangepast.

§ 6.8 Nadere regels door de algemene raad

Tijdens de laatste vergadering is opgemerkt dat niet kon worden ingestemd met het voorstel, omdat de nadere regels op grond van 4.3a, tweede lid, en 4.3b, tweede lid, niet bekend zouden zijn. De algemene raad neemt alle nadere regels op in de Regeling op de advocatuur. Het voorstel daarvan is bijgevoegd in bijlage 2. Gezien de betrokkenheid van uw college bij dit onderwerp zal de algemene raad het college uiteraard betrekken bij eventuele toekomstige aanpassingen.

§ 7 Inwerkingtreding

In de Wijzigingsverordening kwaliteitstoetsen is een flexibele inwerkingtredingsbepaling opgenomen. De inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening is immers afhankelijk van aanpassing van artikel 26 van de Advocatenwet in verband met het waarborgen van de privacy. Met inwerkingtreding van de onderdelen inzake kwaliteitstoetsen wordt gewacht totdat artikel 26 Advocatenwet is aangepast en in werking is getreden.

De voorbereidingen tot invoering van het systeem vergen echter enige tijd, zodat vaststelling door uw college wenselijk is.

§ 8 (Financiële) gevolgen van de kwaliteitstoetsen voor de balie

Door de invoering van de kwaliteitstoetsen nemen de nalevingskosten en administratieve lasten voor de balie iets toe. Zo zullen advocaten(kantoren) netwerken van gestructureerde feedback vormen. De NOvA is graag bereid hierover met de lokale orden in overleg te treden om te bezien hoe dit het beste kan worden vormgegeven. Gespreksleiders en reviewers dienen een cursus te volgen. De NOvA zal, voor zo ver nodig, meewerken aan de ontwikkeling van een cursus voor gespreksleider en eventueel voor reviewer.

§ 9 Communicatie

De Verzamelverordening 2016 wordt na vaststelling gepubliceerd in de Staatscourant en er wordt aandacht gegeven aan de wijzigingen via het Advocatenblad, de Orde-berichten en de website. De wijzigingen zullen ook worden meegenomen in een nieuw Vademecum.

Artikelsgewijs

Onderdeel A (definities)

In artikel 1.1 wordt de definitie gegeven van enkele vormen van gestructureerde feedback. Deze vormen komen terug in artikel 4.3a en 4.3b. In deze laatstgenoemde artikelen is de norm opgenomen voor de advocaat, inclusief het minimale aantal uren dat de verplichting inhoudt. Het uitgangspunt is dat verplichting uit hoofde van de kwaliteitstoetsen een extra verplichting is naast reeds bestaande verplichtingen inzake kwaliteitsbevordering.

Onderdeel B (kwaliteitstoetsen en gestructureerd intercollegiaal overleg)

De algemene raad doet het voorstel de kwaliteitstoetsen in te richten in de vorm van gestructureerde feedback. Zie daarvoor ook de notities tijdens de eerdere besprekingen in het college van afgevaardigden. Met deze keuze wordt ruimte geboden aan advocaten om bestaande initiatieven te handhaven of om op een laagdrempelige wijze te starten met gestructureerde feedback.

Het voorstel beoogt te bereiken dat advocaten bekend raken met de vormen van gestructureerde feedback. Daarvoor is het van belang dat meerdere keren per jaar wordt deelgenomen of het beoogde kwaliteitseffect te bereiken.

De voorgestelde acht uur per jaar, die kan worden ingevuld door tweemaal per jaar vier uur of viermaal per jaar twee uur, is goed in te passen in de bestaande praktijk. Zo zijn veel advocaten reeds betrokken bij gestructureerde feedback via specialisatieverenigingen. Zij kunnen hiermee doorgaan en dit, afhankelijk van de reeds bestaande verplichting vanuit de specialisatievereniging, uitbreiden. De advocaten die nog geen ervaring hebben met gestructureerde feedback kunnen kiezen voor de 'lichtere' vorm, waarvoor geen opleiding nodig is en eenvoudig op kantoor kan worden gerealiseerd. Veelal vinden op kantoren al diverse interne overleggen plaats over zaken, jurisprudentie, etc. Met enkele aanpassingen kunnen dergelijke overleggen worden omgevormd tot gestructureerd intercollegiaal overleg.

Onderdeel C Opleidingspunten voor kwaliteitstoetsen

Met de vormen intervisie en peer review kunnen opleidingspunten worden behaald. In artikel 4.4, vierde lid, onderdeel d (nieuw), van de Verordening op de advocatuur wordt geregeld dat advocaten opleidingspunten kunnen halen met intervisie of peer review. Deze vormen van gestructureerde feedback moeten dan wel voldoen aan de vereisten zoals omschreven in de Roda. Voorts is in de Verordening opgenomen het maximaal te behalen opleidingspunten.

Documenten

Bijlagen bij document 42 en document 73

10.2.e, 10.2.g, 11.1

10.2.g, 11.1

10.2.g, 11.1

A large black rectangular redaction box covering the majority of the page content below the first header.

10.2.g, 11.1

A large black rectangular redaction box covering the majority of the page content below the second header.

10.2.g, 11.1

10.2.g, 11.1

10.2.g, 11.1

10.2.g, 11.1

10.2.g, 11.1

10.2.g, 11.1

10.2.g, 11.1

10.2.g, 11.1

⁴ Toelichting Voda, p. 177 Vademecum 2015: "Deze open norm geeft een advocaat de vrijheid om te kiezen welke activiteiten of opleidingen het beste bijdragen aan zijn vakbekwaamheid. [...] De eigen verantwoordelijkheid en de eigen behoefte van de advocaat staan voorop."

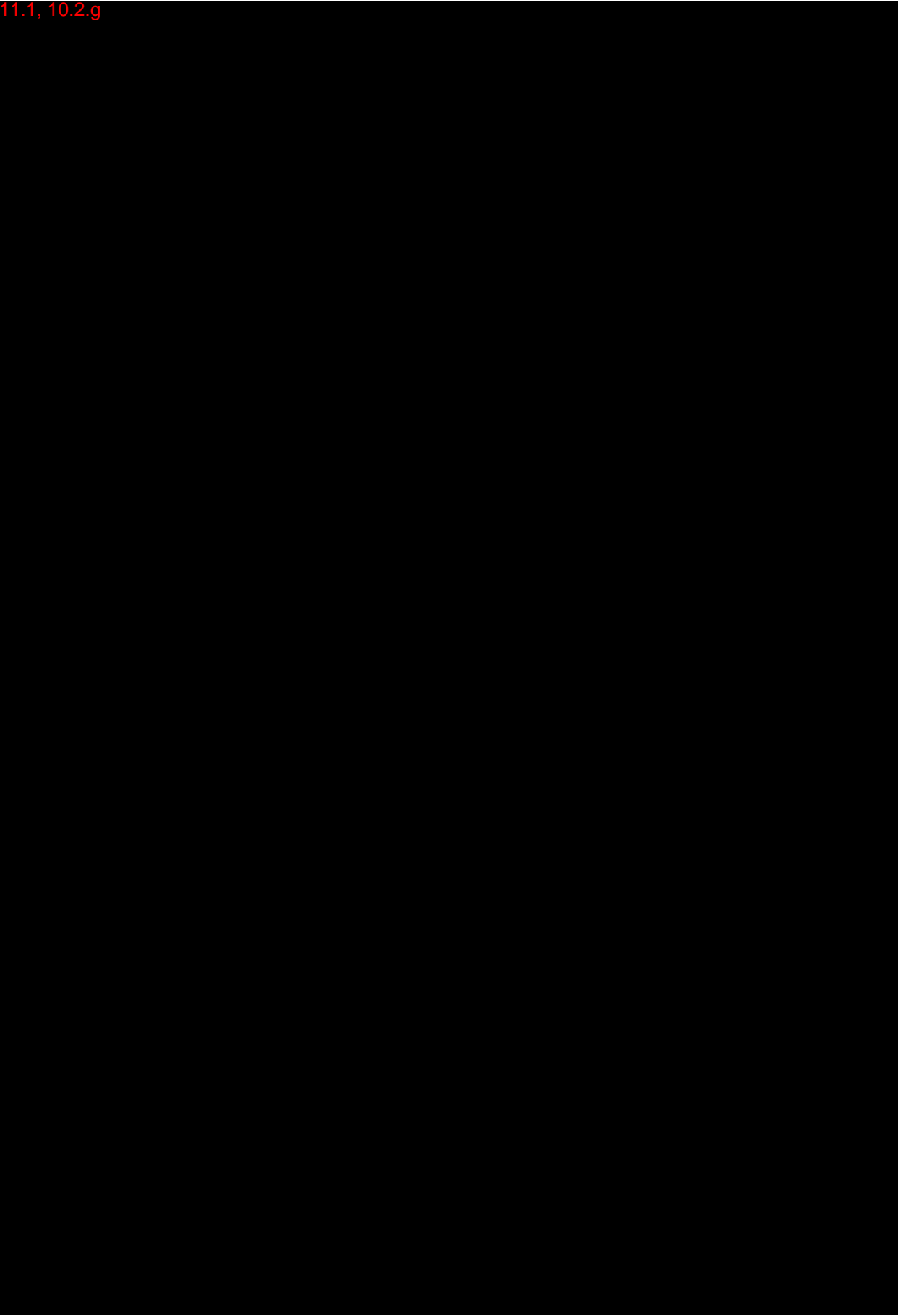
10.2.g, 11.1

2

10.2.g, 11.1

11.1, 10.2.g

Bijlage 1: Artikel 26 (nieuw) Advocatenwet met toelichting

Artikel (treedt in werking op een nader te bepalen tijdstip):

1. De algemene raad is verantwoordelijk voor het uitvoeren van kwaliteitstoetsen bij advocaten. De kwaliteitstoetsen worden verricht door deskundigen die zijn aangewezen door de algemene raad.

2. Op het verrichten van de kwaliteitstoetsen en de krachtens het eerste lid aangewezen deskundigen zijn de artikelen 5:12, 5:13, 5:14, 5:15, eerste en derde lid, 5:16, 5:17 en 5:20, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing. Bij het opdragen van een kwaliteitstoets bepaalt de algemene raad over welke bevoegdheden als bedoeld in de eerste volzin de aangewezen deskundigen beschikken.

3. Ten behoeve van het verrichten van de kwaliteitstoetsen door de aangewezen deskundigen, bedoeld in het eerste lid, zijn de advocaat, zijn medewerkers en personeel, alsmede andere personen die betrokken zijn bij de beroepsuitoefening, niet gehouden aan de geheimhoudingsplicht, bedoeld in artikel 11a. In dat geval geldt voor de betrokken aangewezen deskundigen een geheimhoudingsplicht, gelijk aan die bedoeld in artikel 11a, en is artikel 218 van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.

4. Bij of krachtens verordening als bedoeld in artikel 28, eerste lid, worden nadere regels gesteld betreffende het verrichten van de kwaliteitstoetsen.

Memorie van Toelichting bij artikel 26 Advocatenwet:

“Met deze bepaling wordt de verplichting voor de algemene raad ingevoerd om zorg te dragen voor het uitvoeren van kwaliteitstoetsen bij advocaten. Hiermee wordt aangesloten bij ontwikkelingen in de praktijk binnen de advocatuur alsmede het bepaalde in artikel 61a Wna, zoals dat luidt na invoering van de wijzigingswet Wna. Ter bevordering van de kwaliteit van de dienstverlening door advocaten werkt de NOvA al geruime tijd aan de opzet van intercollegiale kwaliteitstoetsen onder advocaten. Binnen de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) bestaat al langere tijd ervaring met dergelijke kwaliteitstoetsen. Deze ervaringen zijn zodanig gunstig, dat deze in het geval van notarissen een wettelijke grondslag hebben gekregen. In het kader van collegiaal onderzoek wordt bij het notariaat het kwaliteitsbewustzijn van individuele beroepsbeoefenaren en kantoren getoetst aan de hand van een aantal criteria, die betrekking hebben op de opdrachtcyclus, de aandacht voor kwaliteit en de omgang met integriteitsvraagstukken. Uitgangspunt daarbij is dat ieder notariskantoor eens in de drie jaar een kwaliteitsonderzoeker op bezoek krijgt. Binnen het notariaat wordt deze toetsing breed gedragen. Het wordt gezien als een nuttig en welkom instrument om systematisch te werken aan de verbetering van de eigen praktijk. Gelet op deze positieve ervaringen wordt voorgesteld om een vergelijkbaar systeem van toetsing ook binnen de advocatuur in te voeren. Hiermee worden met name ook belangen van cliënten gediend, aangezien de toetsen dienen te leiden tot versterking van de kwaliteit van de dienstverlening door advocaten. Met artikel 26 worden, voor zover nodig, toezichtsbevoegdheden uit titel 5.2 van de Awb van overeenkomstige toepassing verklaard ten behoeve van toetsers van de NOvA. Onder deze bevoegdheid valt onder andere de medewerkingsplicht voor de advocaat. Om de praktijk voldoende ruimte te laten bij de verdere opzet van de kwaliteitstoetsing, wordt in het tweede lid tevens opgenomen dat de algemene raad kan bepalen over welke bevoegdheden de kwaliteits-toetsers beschikken. Ten behoeve van de kwaliteitstoetsing wordt in artikel 26, derde lid, een doorbreking van de geheimhoudingsplicht voor advocaten geregeld. Op de kwaliteitstoetsers rust vervolgens een afgeleide geheimhoudingsplicht. De taak van de algemene raad om intercollegiale toetsen binnen de beroepsgroep te laten uitvoeren, dient nadrukkelijk te worden onderscheiden van het toezicht op advocaten. Hoewel de naleving van beroepsnormen en beroepsregels uiteraard een belangrijk element is van de kwaliteit van de beroepsuitoefening, heeft dit laatste begrip een ruimere reikwijdte. De kwaliteitstoetsing door de algemene raad is gericht op het verkrijgen van inzicht in de kwaliteit van de beroepsuitoefening, zowel wat betreft individuele advocaten als de beroepsgroep in het algemeen. Op basis daarvan kan worden gekomen tot verbetering van die kwaliteit door middel van individuele begeleiding van advocaten en het doen van aanbevelingen aan hen, alsmede door middel van het stellen of wijzigen van beroepsregels bij verordening, of de ontwikkeling van onderwijs. Op de algemene raad rust op grond van het nieuwe artikel 10a, tweede lid, de taak tot het, in het belang van een goede rechtsbedeling, bevorderen van een behoorlijke praktijkuitoefening door advocaten. Dit kan in voorkomende gevallen betekenen dat de kwaliteitstoetsers, bij constatering van

(ernstige) misstanden in het kader van de kwaliteitstoetsing, besluit tot het indienen van een klacht bij de tuchtrechter of tot het signaleren bij een deken of het college van toezicht. Daarbij is het aan de kwaliteitstoetsers toegestaan om informatie over te dragen die onder het beroepsgeheim van de advocaat valt, aangezien de uitzonderingen op de geheimhoudingsplicht ten behoeve van het toezicht en de tuchtrechtspraak doorwerken in de reikwijdte van de afgeleide geheimhoudingsplicht (zie hierover ook de toelichting op artikel 11a). De intercollegiale kwaliteitstoetsing heeft een belangrijke meerwaarde naast de taken van de lokale dekens en het college van toezicht. Kwaliteitstoetsing en toezicht vullen elkaar aan en versterken elkaars effectiviteit. Een belangrijk kenmerk van de kwaliteitstoetsing is het intercollegiale karakter ervan, waarbij de toetsing is gericht op verbetering van de kwaliteit van de beroepsuitoefening door middel van begeleiding en een open dialoog en samenwerking met de individuele beroepsbeoefenaar. Deze situatie verschilt van de verhouding tussen de advocaat en de toezichthouder. Bij toezicht ligt immers de nadruk op het controleren van de wettelijke voorschriften en op de handhaving van die voorschriften, waarbij in het geval van gebleken overtreding kan worden overgegaan tot bestuursrechtelijke of tuchtrechtelijke sanctiëring. Gezien het doel en het eigen karakter van de kwaliteitstoetsing, is het van belang dat deze taak autonoom van het toezicht wordt uitgevoerd. Het mag geen verlengstuk worden van dat toezicht. Om die reden zijn de toezichthoudende taken en de taken met betrekking tot de kwaliteitstoetsing ook belegd bij verschillende organen binnen de NOvA. Uit deze taakverdeling volgt dan ook niet dat de toezichthouder inzage zou kunnen vorderen bij (kwaliteitstoetsers van) de algemene raad in de dossiers met betrekking tot de individuele kwaliteitstoetsen. Naar aanleiding van het consultatiedocument stelt de NOvA dat het bepaalde in artikel 26 de uitwerking heeft van toezicht. In dat verband wijst de NOvA erop dat enkele artikelen van de Awb van toepassing zijn verklaard, met een medewerkingsplicht voor de advocaat en een doorbreking van de geheimhoudingsplicht. Bovendien kan in geval van gebleken misstanden een klacht worden ingediend bij de tuchtrechter of informatie worden doorgegeven aan de toezichthouder. Zoals hierboven al is aangegeven, is in artikel 26 geen sprake van toezicht in de zin van titel 5.2 Awb. Kwaliteitstoetsers zijn ook geen toezichthouders in de zin van artikel 5:11 Awb. Het betreft een instrument van kwaliteitsbeoordeling van het werk van advocaten. Het heeft de uitwerking van intercollegiale toetsing, die met name zinvol zal zijn voor advocaten die een eenmans-kantoor voeren en veelal niet langs natuurlijke weg kunnen voorzien in een dergelijke toetsing. Maar ook grotere kantoren kunnen hiervan profiteren. Het van overeenkomstige toepassing verklaren van bepaalde artikelen van titel 5.2 Awb maakt dat niet anders. Bewust is in de formulering van artikel 26, tweede lid, gekozen voor de woorden «van overeenkomstige toepassing» en niet voor: «van toepassing». Deze van overeenkomstige toepassing is noodzakelijk om de toetsing in de praktijk daadwerkelijk vorm te kunnen geven. Zonder de bevoegdheden die in de betreffende artikelen van de Awb zijn opgenomen zou een advocaat, die om welke reden dan ook zijn werk niet wil laten toetsen, deze toetsing eenvoudig van zich vandaan kunnen houden. Om dezelfde reden wordt in het derde lid van artikel 26 voorzien in een doorbreking van de geheimhoudingsplicht. In veel dossiers zullen de in het kader van de kwaliteitstoetsing te bestuderen en beoordelen stukken zodanig zijn verweven met cliëntengegevens, dat zij redelijkerwijs niet geraadpleegd kunnen worden zonder de geheimhoudingsplicht te doorbreken. Op de kwaliteitstoetser rust vervolgens een afgeleide geheimhoudingsplicht, welke analoog is aan de oorspronkelijke geheimhoudingsplicht van de betrokken advocaat. Aangezien de reikwijdte van de (oorspronkelijke) geheimhoudingsplicht mede wordt bepaald door eventuele uitzonderingen op de geheimhouding, gelden deze uitzonderingen evenzeer voor de afgeleide geheimhoudingsplicht. Het gevolg zou anders zijn dat de afgeleide geheimhoudingsplicht ruimer en meer omvattend is dan de oorspronkelijke geheimhoudingsplicht van de betrokken advocaat zelf. Voor de houder van de afgeleide geheimhoudingsplicht gelden derhalve dezelfde uitzonderingen als voor de advocaat. Aldus volgt uit de in deze nota van wijziging voorziene uitzonderingen op de advocatuurlijke geheimhoudingsplicht dat personen die betrokken zijn bij elk van de wettelijke taken van kwaliteitstoetsing, toezicht en tuchtrechtspraak, informatie uit dossiers met elkaar kunnen delen zonder dat de afgeleide geheimhoudingsplicht daaraan in de weg staat. De beschikking over deze vertrouwelijke informatie en het gebruik hiervan is niet gebonden aan de specifieke persoon (zoals de kwaliteitstoetser of een toezichthouder) die in eerste instantie heeft kennisgenomen van de informatie, maar staat ten dienste aan een juiste vervulling van de wettelijke taak. Vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid dient het delen van vertrouwelijke informatie tussen personen alleen te geschieden indien en voor zover dit voor die taakvervulling daadwerkelijk noodzakelijk is.”

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

35262 Wijziging van de Advocatenwet, de Gerechtsdeurwaarderswet, de Wet op het notarisambt en de Wet positie en toezicht advocatuur in verband met het opnemen van een grondslag voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens ten behoeve van de uitvoering van kwaliteitstoetsen bij advocaten, gerechtsdeurwaarders en notarissen en diverse aanpassingen van overwegend wetstechnische aard

Nr Verslag

Vastgesteld 3 oktober 2019

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen. Onder het voorbehoud dat de hierin gestelde vragen en gemaakte opmerkingen voldoende zullen zijn beantwoord, acht de commissie de openbare behandeling van het voorstel van wet genoegzaam voorbereid.

Inleiding

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel tot wijziging van de Advocatenwet, de Gerechtsdeurwaarderswet, de Wet op het notarisambt en de Wet positie en toezicht advocatuur in verband met het opnemen van een grondslag voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens ten behoeve van de uitvoering van kwaliteitstoetsen bij advocaten, gerechtsdeurwaarders en notarissen en diverse aanpassingen van overwegend wetstechnische aard (hierna: het wetsvoorstel). Zij delen de opvatting van de regering dat intercollegiale kwaliteitstoetsing van meerwaarde kan zijn voor gespecialiseerde beroepsgroepen zoals de advocatuur, het notariaat en de gerechtsdeurwaarderij. Deze leden hebben nog enkele vragen.

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel. Zij hebben nog een enkele vraag.

Ad 1 Kwaliteitstoetsen

De leden van de CDA-fractie lezen in de memorie van toelichting dat sinds de wetwijziging in 2015, die het voor advocaten regelde dat intercollegiale toetsing mogelijk werd, gewacht moest worden op de inwerkingtreding van artikel 26 van de Advocatenwet. Daarbij lezen deze leden dat de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) en lokale dekens hebben opgeroepen aan de slag te gaan met de toetsingen in afwachting van de wettelijke grondslag. Voornoemde leden vragen of er al intercollegiaal getoetst is binnen de advocatuur ondanks dat er nog geen wettelijke grondslag is. Zo ja, hoe hebben deze toetsen eruit gezien?

5.2-1, 5.1-2.i

5.2-1, 5.1-2.i

Ad 2 Privacy Impact Assessment

De leden van de CDA-fractie lezen in de memorie van toelichting dat op basis van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) de personen die bijzondere persoonsgegevens verwerken kenbaar moeten maken aan diegenen wiens persoonsgegevens verwerkt worden dat dit gebeurt. Zij vragen hoe betrokkenen dit in de praktijk moeten gaan vormgeven. Volstaat het opnemen van de mogelijkheid dat bijzondere persoonsgegevens verwerkt zullen worden in de algemene voorwaarden? Of zal het aan elke cliënt afzonderlijk kenbaar gemaakt moeten worden?

5.2-1, 5.1-2.i

Ad 3 Consultatie 5.2-1, 5.1-2.i

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) stelt in haar advies dat er geen passende en specifieke maatregelen zijn getroffen ter bescherming van de grondrechten en fundamentele belangen van de betrokkene, zo lezen de leden van de CDA-fractie. Ook wordt geen onderscheid gemaakt tussen bijzondere persoonsgegevens en gegevens van strafrechtelijke aard, aldus de AP. De aan het woord zijnde leden vragen de regering of zij verder in wil gaan op deze bezwaren van de AP nu daar in de memorie van toelichting niet veel aandacht aan wordt besteed.

Ad 4: 5.2-1, 5.1-2.i

De leden van de D66-fractie lezen dat er bij zowel de NOvA, de regering als de overige betrokken partijen teleurstelling bestaat over het ontbreken van een eenduidige regeling van de inning van het griffierecht in tuchtzaken. In het onderling overleg met betrokken partijen kon hierover niet tijdig tot overeenstemming gekomen worden. Kan de regering uiteenzetten waaruit dat verschil van mening dan bestaat en waarom dat verschil zodanig is dat een wijziging van de regeling van het griffierecht in een volgend wijzigingsvoorstel van de Advocatenwet moet worden meegenomen?

De voorzitter van de commissie,
Van Meenen

Adjunct-griffier van de commissie,
Burger